

ÚTERÝ 15. PROSINCE 2009

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN BUZEK

Předseda

1. Zahájení zasedání

(Zasedání bylo zahájeno v 9:05)

2. Sdělení předsedy

Předseda. – Rád bych nejprve přečetl důležitou informaci. Dne 2. prosince jsem obdržel sdělení Komise zaslané Evropskému parlamentu a Radě ohledně důsledků vstupu Lisabonské smlouvy v platnost pro probíhající interinstitucionální rozhodovací postupy. Parlament jako orgán považuje veškeré návrhy, pro které mu Lisabonská smlouva udělila pravomoc, uvedené v tomto sdělení tímto sdělením za opětovně předložené Parlamentu. Parlament bere rovněž na vědomí, že Evropská komise na základě tohoto sdělení některé návrhy stáhla.

Pokud jde o legislativní návrhy, které byly projednávány k 1. prosinci 2009, datu vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, vyzval předseda Komise parlamentní výbory, kterým byly návrhy v tomto volebním období již předloženy, jak je to zaznamenáno v zápisu každého z dílčích zasedání, aby ověřily právní základy a procedurální úpravy, které navrhla Komise, a jakékoliv další změny, které je třeba učinit s ohledem na ustanovení Lisabonské smlouvy, a aby rozhodly, zda hodlají uznat postoje přijaté postupem konzultace jako první čtení podle řádného legislativního postupu, nebo jako schválení.

Je jasné, že Parlament si ve všech případech vyhrazuje právo žádat, aby Komise předložila nový návrh. V případě návrhů, které nebyly před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost konzultovány s Parlamentem, je na Komisi, aby předložila nové návrhy v rámci řádného legislativního postupu nebo jiného vhodného postupu.

Jedná se o sdělení o tom, jak bude probíhat naše legislativní činnost v blízké budoucnosti – sdělení týkající se vzájemných vztahů mezi Evropskou komisí a Evropským parlamentem v legislativním procesu. Jak víte, jsme v přechodném období – přecházíme od Smlouvy z Nice k Lisabonské smlouvě a současně zahajujeme nové volební období Parlamentu. Doposud nebyla schválena nová Komise. To všechno vyžaduje skutečně houževnatou práci, kterou je nutné vykonávat v souladu s právními předpisy, mezi Komisí a Parlamentem, a to je předmětem tohoto sdělení.

3. Následný postup na základě postojů a usnesení Parlamentu: viz zápis

4. Otázky k ústnímu zodpovězení (předložení): viz zápis

5. Předložení dokumentů: viz zápis

6. Rozpravy o případech porušování lidských práv, demokracie a právního státu (oznámení předložených návrhů usnesení): viz zápis

7. Návrh souhrnného rozpočtu Evropské unie na rok 2010 ve znění upraveném Radou (všechny oddíly) – Návrh opravného rozpočtu č. 10/2009 Evropské unie na rok 2009, oddíl III – Komise – Uvolnění prostředků z nástroje pružnosti: energetický projekt – Finanční rámec 2007–2013: plán evropské hospodářské obnovy, druhá revize (změna interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení) (rozprava)

Předseda. – Dalším bodem programu je společná rozprava o následujících zprávách:

- zprávě (A7-0083/2009), kterou jménem Rozpočtového výboru předložili pan Surján a pan Maňka, o návrhu souhrnného rozpočtu Evropské unie na rok 2010 ve znění upraveném Radou (všechny oddíly) (11902/2009 – C7-0127/2009 – 2009/2002(BUD)) a pozměňovacích návrzích č. 1/2010 (SEK(2009)1133 – 14272/2009 – C7 – 0215/2009), 2/2010 (SEK(2009)1462 – 16328/2009 – C7-0292/2009) a 3/2010 (SEK(2009)1635 – 16731/2009 – C7-0304/2009) k návrhu souhrnného rozpočtu Evropské unie na rok 2010,
- zprávě (A7-0081/2009), kterou jménem Rozpočtového výboru předložila paní Haugová, o návrhu opravného rozpočtu č. 10/2009 Evropské unie na rozpočtový rok 2009, oddíl III – Komise (16327/2009 – C7-0288/2009 – 2009/2185(BUD)),
- zprávě (A7-0080/2009), kterou jménem Rozpočtového výboru předložil pan Böge, o uvolnění prostředků z nástroje pružnosti: v souladu s bodem 27 interinstitucionální dohody mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí ze dne 17. května 2006 o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení (2009/2207(BUD)),
- zprávě (A7-0085/2009), kterou jménem Rozpočtového výboru předložil pan Böge, na téma finanční rámec 2007–2013: plán evropské hospodářské obnovy, druhá revize (změna interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení) (KOM(2009)0662 – C7-0305/2009 – 2009/2211(ACI)).

László Surján, zpravodaj. – (HU) Děkuji vám za slovo, pane předsedo. Pane ministře, pane předsedo, kolegyně a kolegové, na samém počátku této rozpravy o rozpočtu musím říci, že svým vystoupením nechci ani tak zavdat příčinu k diskusi, jako vyjádřit poděkování. Rád bych poděkoval Radě a Komisi za plodnou spolupráci, která nám nakonec umožnila dospět k dohodě a nyní této sněmovně předložit v jistém smyslu společný návrh. Musím však poděkovat i jednotlivým skupinám v této sněmovně, neboť bez jejich spolupráce a schopnosti společně zastupovat hodnoty důležité pro Parlament a evropské občany by rozpočet vůbec nebylo možné sestavit.

Byl jsem před rokem pověřen funkcí zpravodaje pro rozpočet na rok 2010. Okamžitě jsme zahájili práce na formulování politických očekávání a směrů Parlamentu. Parlament projednával tyto otázky na jaře letošního roku. Bylo mimořádně důležité, také s ohledem na budoucnost, aby bylo přijato rozhodnutí, z něž by bylo možné se poučit, neboť od předběžnému návrhu rozpočtu nás dělilo několik měsíců. Řečeno jinak: Komise byla o stanovisku Parlamentu informována, a více nebo méně je při přípravě předběžného rozpočtu i zohlednila.

Myslím si, že bychom z hlediska načasování měli i v následujících letech postupovat stejně. Čeho jsme tím chtěli dosáhnout? Věděli jsme, že evropské hospodářství je v krizi. Cítili jsme, a cítíme dodnes, že tento rozpočet musí v řešení krize hrát klíčovou úlohu. Diskutovali jsme o této otázce s Radou, neboť jiným nasnadě ležícím řešením krize je to, abychom snížili naše výdaje na Evropu. Není to řešení, v dané situaci však může pomoci. Budeme-li zde vynakládat peníze moudře a klást velký důraz na řádné využití zdrojů, potom se rozpočet EU nemusí jevit jako přítěž, nýbrž jako součást řešení krize. Chtěli jsme v této souvislosti, aby se například zvýšila konkurenceschopnost prostřednictvím programů výzkumu a vývoje. Chtěli jsme také položit základy pro společnou energetickou politiku a přispět k ní.

Na tyto účely bylo vyčleněno více než 11 miliard EUR. Chtěli jsme povzbudit hospodářství, především prostřednictvím politiky soudržnosti. Tento nástroj má k dispozici 36 miliard EUR. V průběhu roku se ukázalo, že s vážnými problémy se potýká například odvětví mlékařské výroby, a to nikoli v důsledku obecné hospodářské krize. Parlament však považoval za důležité se za zemědělce postavit, což vedlo k vytvoření fondu pro mléčné produkty v objemu 300 milionů EUR. Nejedná se sice o stálý fond, v každém případě to ale představuje navýšení o 300 milionů EUR. Díky celkovým disponibilním finančním prostředkům ve výši zhruba 750 milionů EUR lze mlékařství poskytnout více pomoci. Parlament by však teď také chtěl zdůraznit, že tuto pomoc musí provázet důkladné zhodnocení problémů odvětví mlékařské výroby a jeho restrukturalizace.

Současně jsem se museli vyrovnat s tím, že náš manévrovací prostor byl nedostatečný. Některé okruhy nemají stanoveny rezervy, a proto bude nevyhnutelný přezkum víceletého finančního rámce v polovině období. Je to skutečně velmi potřebné, a stejně tak je velmi potřebné, aby členské státy využívaly prostředky, které mají k dispozici, cíleněji a obezřetněji za účelem povzbuzení růstu. Jedině tehdy se budeme moci podívat evropským občanům a daňovým poplatníkům přímo do očí, neboť jsou to jejich peníze, které ve snaze o účinnější a úspěšnější fungování EU vynakládáme.

Vladimír Maňka, zpravodaj. – (SK) Vážený pane předsedo, vážený pane komisaři, vážený pane ministře, kolegyně a kolegové, dnes se nemusím obávat, že bych něco důležitého ze své zprávy nestihl říci. Vše, co jsme s mými kolegy a spolupracovníky celý rok připravovali, jsme již v Rozpočtovém výboru, v plénu, ale i v dohodovacích řízeních či v třístranných jednáních dostatečně prodiskutovali. A co je nejdůležitější, vše má v tomto Parlamentu dostatečnou podporu.

Když jsme na začátku tohoto roku zahájili práce na přípravě rozpočtu, byl jsem sám zvědavý, kam až mi moji poradci, koordinátoři či politická skupina dovolí zajít – kdy už mi někdo řekne, že jsem zašel příliš daleko. Viděl jsem mnohé rezervy a nedostatky, které jsem chtěl řešit. Další rezervy a podněty ke zlepšení vyplynuly z desítek setkání s nejvyššími představiteli institucí, generálními řediteli sekcí a dalšími pracovníky.

Zaměstnanci institucí sami začali přicházet s informacemi či podněty. Cítil jsem, že doufají a věří, že je můžeme společně vyřešit. Na jedné straně mne těšilo, že projevíli takovou důvěru a přišli, na druhé straně by mě těšilo, kdyby si jejich názory dokázal vyslechnout a problémy vyřešit jejich přímý nadřízený.

Domnívám se samozřejmě, že většina útvarů odvádí kvalitní a profesionální práci, avšak právě teď a na tomto místě chci zdůraznit význam personální práce. Na základě prokázaných nedostatků se nám podařilo uskutečnit více systémových kroků. Všechno však nemůže objevit a řešit zpravodaj ani generální tajemník Evropského parlamentu ani nejvyšší představitel kterékoli evropské instituce.

Proto velmi vítám shodu dosaženou v dohodovacím řízení s vedením Evropského parlamentu o uskutečnění organizačního auditu. Evropský parlament příští rok poprvé v historii provede funkční audit dvou svých důležitých útvarů – generálního ředitelství INLO a bezpečnostní služby. Cílem je dosáhnout účinnějšího využívání zdrojů.

Ze všech orgánů přistoupil v minulosti na externí kontrolu své práce jen Účetní dvůr. Výsledek přinesl své ovoce. Účetní dvůr dokázal snížit své administrativní náklady a dosáhl vyšší míry produktivity práce.

Chtěl bych ocenit vysokou profesionalitu švédského předsednictví. Již v dubnu, než začalo *de iure* vykonávat svůj mandát, jsme se setkali s panem Hansem Lindbladem a jeho spolupracovníky. Velmi rychle jsme se shodli na prioritách a společně se nám podařilo nalézt racionální prvky a východiska.

Dnes předkládáme v plénu společné prohlášení k politice budov, která je důležitou položkou správních výdajů institucí. Věřím, že se nám společně podařilo nastartovat proces, který přinese úspory nákladů v této oblasti.

Dámy a pánové, jen společným úsilím na evropské úrovni dokážeme čelit největším výzvám 21. století – klimatickým změnám, rizikovým a drahým surovinám a energiím, hospodářské globalizaci či hrozbám pro naši bezpečnost. Má-li Evropa tyto problémy zvládnout, musí mít k dispozici účinné a komplexní nástroje. Takové nástroje nám přináší Lisabonská smlouva. V první fázi účinnosti této Smlouvy musí mít Evropská unie k dispozici odpovídající finanční prostředky, aby mohla provést nové politiky.

Přestože je dnešní rozprava k rozpočtu Evropské unie na rok 2010 v tomto roce skutečně poslední, práce obou zpravodajů na rozpočtu z důvodu provádění Lisabonské smlouvy nekončí a bude pokračovat ještě minimálně tři měsíce. Věřím, že výsledky této práce přinesou úspěch.

Jutta Haug, zpravodajka. – (DE) Pane předsedo, pane úřadující předsedo Rady, pane komisaři, už když jsme v prosinci loňského roku vedli rozpravu o rozpočtu na tento rok, uvědomovali jsme si, a v rozpravě jsem to jako hlavní zpravodajka pro rozpočet na rok 2009 zmínila, že dopad krize finančních trhů a její následky na reálnou ekonomiku dolehnou na všechny členské státy. A právě to se stalo.

Parlament a Rada se v dubnu 2009 dohodly na financování první části hospodářských stimulů, které Komise navrhla. Abychom mohli zpřístupnit 2,6 miliardy EUR, museli jsme provést tzv. menší revizi finančního výhledu. Jak bychom jinak mohli vzhledem k přísným rozpočtovým omezením finanční prostředky nalézt? Bylo určeno, že zbývající 2,4 miliardy do celkové výše 5 miliard EUR budou nalezeny letos na podzim. Taková je momentálně naše situace. Podzim je tu, a protože Parlament a Rada dospěly stran rozpočtu na rok 2010 k citlivé dohodě, našli jsme řešení. K tomuto řešení výrazně přispívá i rozpočet na rok 2009.

Doplňkový a opravný rozpočet na rok 2010 krátí položky plateb o více než 3,4 miliardy EUR. V souladu s tím budou o téměř 1,5 miliardy EUR sníženy i rezervy nevyužitých oblastí v různých okruzích. To vše se týká rozpočtu na rok 2009, který sestává z 1 33,8 miliard EUR v položkách závazků a 116,1 miliard EUR v položkách plateb, a není tedy nijak nadměrný. Podíváme-li se na rozpočtové linie, ve kterých Komise

nezbytné finanční prostředky nalezla, je nanejvýš zřejmé, že Komise zkrátka nebere vážně usnesení rozpočtového orgánu.

Ráda bych Parlamentu připomenula, že v roce 2008, když jsme přijímali rozpočet na rok 2009, byly naše priority mimo jiné konkurenceschopnost Evropské unie, růst a zaměstnanost. Proto jsme vyčlenili více peněz, než navrhovala Komise, na rozpočtové linie, které podporují sociální rozměr tím, že vytvářejí větší počet kvalitnějších pracovních míst a podporují malé a střední podniky. Bohužel se však právě tyto rozpočtové linie v důsledku přesunů a opravných rozpočtů plní nejvíce. Bylo by příliš žádat, aby Komise provedla usnesení Parlamentu a Rady a snažila se zajistit, aby se peníze dostaly na zamýšlená místa, kde budou mít pozitivní dopad? Návrh rozpočtu, který nám Komise předložila, nebyl ani přesně vypočítán ani pečlivě odhadnut. Měli jsme v roce 2009 více než padesát přesunů a vzniklo deset doplňkových a opravných rozpočtů. Není možné hovořit v této souvislosti o rozpočtové přesnosti a jednoznačnosti – a tento stav se musí zlepšit.

Naši kolegové ve specializovaných výborech musí v průběhu finančního roku věnovat větší pozornost zprávám Komise o provádění a Komise musí konečně dostát své pověsti, které se stále těší, tj. pověsti efektivního evropského správního orgánu. Věřím, že na dosažení tohoto cíle budeme spolupracovat všichni.

Reimer Böge, zpravodaj. – (DE) Pane předsedo, dámy a pánové, na základě dohody o rozpočtu na rok 2010 hovoříme o 141,4 miliardách EUR v položkách závazků a 122,9 miliardách EUR v položkách plateb.

Nejprve bych rád velmi vřele poděkoval oběma zpravodajům za jejich úsilí a dále bych chtěl v této souvislosti uvést, že vše, co právě řekla o rozpočtu na rok 2009 paní Haugová, je naprosto pravdivé.

Když se na tato čísla podíváme, je patrné, že do platebního stropu víceletého finančního rámce zbývá 11,2 miliardy EUR. Znamená to, že v případě potřeby a pokud bude existovat politická vůle, skýtá nám víceletý finanční rámec i určitou rezervu v rámci schválených limitů.

V uplynulých letech jsme již při několika příležitostech našli řešení pro nutné změny hospodářského a politického prostředí, kterých se dosáhlo různými změnami rozdělení, opakovaným stlačováním rezerv a vícenásobnými revizemi. Tyto nástroje máme k dispozici, ale ve spojení s tím, co jsme učinili v rámci roku 2010, se určitě dotýkají hranic svých možností. To se týká i okruhu 2, kde manévrovací prostor po roce 2010 i vzhledem k možným rezervám bude mnohem menší, a ve skutečnosti by neměl být vůbec žádný.

Dnes jsme začlenili do těchto dohod druhou část finančních prostředků ve výši 2,4 miliardy EUR pro tzv. balíček hospodářské obnovy. Financovat druhou polovinu ve výši 2,4 miliardy EUR v roce 2010 a neodkládat její část na rok 2011 byl správný krok. Pochopitelně balíček hospodářské obnovy to nebyl. Ve skutečnosti byly provedeny jen doplňkové politické priority týkající se energetiky a zavedení širokopásmového připojení ve venkovských oblastech.

Využití nástroje pružnosti nám umožnilo nalézt dalších 120 milionů EUR na energetické projekty a 75 milionů EUR pro jadernou elektrárnu Kozloduj. Rád bych upozornil Komisi, že způsob, jakým byla tato záležitost řešena, byl velmi podivný, a musím také na tomto místě jasně uvést, že celá věc tím nekončí. Očekáváme celkovou částku ve výši 300 milionů EUR. V této souvislosti také doufáme, že zahrnete finanční prostředky, které mají být pro rozvoj jaderné elektrárny ještě nalezeny, do přezkumu rozpočtu v polovině období a nebudete financovat tento rozvoj tím, že budete dále škrtnat v kategorii 1 B. Je důležité to zde uvést zcela jasně.

Nakonec jsme provedli i revizi nevyužitých prostředků z roku 2009, čímž bylo možno na energetiku získat celkem 1,9 miliardy EUR, a dalších 420 milionů na širokopásmový internet v kategorii II.

Na tomto místě bych rád uvedl, že rozhodnutí o této celkové částce bylo správné, musíme si však v současné době také jasně říci, že naším dalším úkolem je plnění rozpočtu na základě Lisabonské smlouvy. Nemůžeme samozřejmě čekat až na rok 2014, neboť v té době budeme čelit dalším politickým prioritám, jež bude Evropská unie nucena řešit jako součást globalizačního procesu, a dalším novým výzvám.

Usnesení, které bude předloženo ve čtvrtek, jasně uvádí, že vyzýváme novou Komisi, aby co nejdříve zveřejnila zprávu o provádění interinstitucionální dohody stanovenou dohodami. Zároveň, a na to bych chtěl obzvláště položit důraz, se Komise musí zavázat, že přizpůsobí, přezkoumá a změní současný víceletý finanční plán 2007–2013 a prodlouží jej až do let 2015–2016. Kromě toho musí zahájit proces zpracování příštího víceletého finančního rámce tak, aby bylo možné o tomto pozdějším finančním rámci vést včasnou otevřenou a veřejnou rozpravu.

To je úkol pro novou Komisi, a my samozřejmě využijeme slyšení i rozprav během příštího čtvrtletí, abychom Komisi i Radu důrazně vyzvali, aby se těmito politickými prioritami zabývaly. Je před námi vzrušující období.

Hans Lindblad, úřadující předseda Rady. – (SV) Pane předsedo, je mi nesmírnou ctí, že se mohu účastnit vaší dnešní rozpravy. Rozpočtový proces na rok 2010 byl náročný a jsem potěšen, že během dohodovacího řízení, které se konalo v polovině listopadu, bylo mezi našimi orgány dosaženo dohody. Tato dohoda slouží dvěma odlišným, ale stejně důležitým cílům.

Na jedné straně vytváří rámec pro sestavení rozpočtu na rok 2010 s cílem zajistit co nejhladší fungování Evropské unie a to, že politiky budou provedeny tak, jak chceme, a současně zabezpečuje kontrolovaný nárůst plateb, zejména za současných podmínek, jimž naše členské státy čelí. Na druhé straně poskytuje mimo jiné úplné finanční krytí pro druhou část plánu obnovy. To je významný příspěvek Evropské unie ke zvládnutí současné hospodářské a finanční situace.

Rád bych také vyjádřil spokojenost Rady s dohodou, které jsme dosáhli ve společné zahraniční a bezpečnostní politice. Myslím si, že rozpočet na rok 2010 jako celek představuje vyvážený kompromis mezi potřebnou rozpočtovou kázní a řádným finančním řízením na straně jedné a naší povinností splnit očekávání občanů na straně druhé. Rozpočet také představuje kompromis mezi různými politickými skupinami, různými členskými státy a mezi různými zájmy Rady a Parlamentu.

Není to rozpočet zcela podle počátečních představ Rady, neodpovídá úplně ani tomu, co si přál na počátku Parlament. Považuji jej však za dobrý kompromis, který naše cíle a priority vyvažuje tím nejlepším možným způsobem. V této souvislosti bych rád řekl, jak jsem pyšný na to, že se nám, jinými slovy Parlamentu a Radě jakožto rozpočtovému orgánu, s velkou pomocí Komise podařilo projevít nezbytnou schopnost vést a smysl pro odpovědnost a že jsme v listopadu dospěli k obecné dohodě. V souvislosti se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost to myslím vysílá dobrý signál.

Bez naší společné snahy by to nebylo možné, každá ze zapojených stran sehrála svou roli. Nebylo by to možné ani bez vynikající a konstruktivní atmosféry, jež byla, dle našeho názoru, pro celý proces příznačná. Proto bych rád při této příležitosti poděkoval předsedovi Rozpočtového výboru panu Lamassouremu, který v úloze vyjednavče ukázal svou vynikající kvalifikaci a vystupoval energicky a otevřeně. Dále bych chtěl poděkovat oběma zpravodajům – panu Surjánovi a panu Maňkovi – za konstruktivní spolupráci a vyjádřit svou vděčnost kolegům v Radě Ecofin. A především bych chtěl poděkovat panu komisaři Šemetovi, kterému se podařilo beze zbytku naplnit svou úlohu čestného zprostředkovatele.

V neposlední řadě bych rád poděkoval všem pracovníkům našich tří orgánů, jejichž profesionální přístup toto vše umožnil.

Algirdas Šemeta, člen Komise. – Pane předsedo, jsem velmi rád, že mám příležitost vystoupit zde v Parlamentu předtím, než dokončí své druhé čtení čtvrtčním hlasováním o rozpočtu na rok 2010 a opravném rozpočtu č. 10/2009, který přispěl k úspěšnému výsledku ročního rozpočtového procesu.

Jednání o rozpočtu na rok 2010 vyžadovala pro dosažení našeho společného cíle na obou stranách kompromisy a – dovolím si říci – i oběti. To by nebylo možné bez konstruktivní a odpovědné úlohy Evropského parlamentu a Rady během vyjednávání.

Chtěl bych zdůraznit čtyři hlavní body.

Zprvč mi dovoluťe poukázat na některé klíčové prvky výsledku dohodovacího řízení. Po přijetí společného prohlášení, které bylo schváleno v dubnu loňského roku, jsme věděli, že musíme zajistit jemnou rovnováhu, abychom našli stále nedořešený zdroj k pokrytí 2,4 miliard EUR na plán evropské hospodářské obnovy. Financování bylo možné jen prostřednictvím vyrovnávacího mechanismu a s využitím všech existujících rozpočtových prostředků ve víceletém finančním rámci. Jednalo se o skutečně těžkou překážku.

Navzdory této těžké překážce se nám podařilo financovat plán hospodářské obnovy beze zbytku v rámci roku 2010, a jak uvedl hlavní zpravodaj, shodnout se na rozpočtu EU, jenž může být jedním z nástrojů, které nám pomohou překonat hospodářskou krizi.

Myslím si, že v těchto obtížných dobách je signál občanům ještě silnější, neboť se nám, s výraznou podporou Parlamentu, současně podařilo reagovat na nečekané specifické potřeby výrobců mléka.

V neposlední řadě uznaly obě složky rozpočtového orgánu, že je v roce 2010 potřebné poskytnout prostřednictvím nástroje pružnosti další pomoc bulharskému úsilí v souvislosti s odstavením jaderné elektrárny Kozloduj.

Pokud jde o rezervy, dovolu mi poděkovat Parlamentu, a především hlavnímu zpravodaji panu Surjánovi, že vzali ohled na vyjádření poskytnuté Komisí v reakci na první čtení v Parlamentu v tzv. dopisu o proveditelnosti změn v rozpočtu.

Díky tomu byly výrazně sníženy rezervy zadané do návrhu rozpočtu na rok 2010 v době prvního čtení v Parlamentu.

Za třetí bych rád zdůraznil, jak důležitý byl hladký přechod na Lisabonskou smlouvu. Rozpočtový proces má nyní definitivně svůj základ v Lisabonské smlouvě. Přes všechny nejasnosti spojené se vstupem nové Smlouvy v platnost jsme byli schopni zajistit hladký přechod na nový právní rámec.

Před námi leží období, které bude výzvou pro všechny orgány, protože pro ně bude znamenat změny v přístupu a chování, což s sebou přinese potřebu těsnější spolupráce od samého počátku rozpočtového procesu. Komise je připravena hrát svou úlohu a sbližovat postoje v novém dohodovacím výboru, a přitom respektovat práva obou složek rozpočtového orgánu stejnou měrou.

Dnes víme, že toho zbývá ještě hodně udělat, pokud mají být zavedeny všechny nové právní nástroje, jež vyplývají ze vstupu Smlouvy v platnost. Přesto bych chtěl dodat, že tím, že jsme mohli stavět na loajální interinstitucionální spolupráci, která se v posledních dvou desetiletích neustále rozvíjela, se nám podařilo dohodnout se na řadě přechodných opatření, která umožní, aby rozpočet na rok 2010 efektivně fungoval.

A konečně je tu opravný rozpočet č. 10/2009, revize finančního rámce a uvolnění prostředků z nástroje pružnosti. Beru v potaz, že Parlament také souhlasil s přijetím návrhů na revizi víceletého finančního rámce a, jak už tu bylo zmíněno, návrhů stran nástroje pružnosti a opravného rozpočtu č. 10.

Rád bych panu zpravodaji Bögemu poděkoval, že podporuje výsledky dohodovacího řízení. To vše dokazuje, že k dosažení našeho cíle jsme dokázali maximálně využít nástrojů, které stávající interinstitucionální dohoda nabízí.

Dále bych rád vyjádřil své poděkování zpravodajce pro rozpočet na rok 2009 paní Haugové za její celoroční práci na realizaci rozpočtu na rok 2009 a její podporu opravnému rozpočtu č. 10/2009, který je součástí „balíčku“ spojeného s revizí víceletého finančního rámce a financováním plánu hospodářské obnovy.

Vyslechl jsem si vaše kritické poznámky ke Komisi o potřebě zlepšení jejího výkonu při nakládání s rozpočtem.

Opravný rozpočet na tento rok předpokládá snížení položek plateb o 3,2 miliardy EUR, což je mnohem méně než loňských 4,9 miliard EUR a představuje to nepochybně zlepšení v plnění rozpočtu, který po navrženém snížení dosahuje na rok 2009 výše 113 miliard EUR.

Je zde však stále co zlepšovat a mohu vás ujistit, že Komise udělá vše, co je v jejích silách, aby byly schválené rozpočtové prostředky v roce 2010 využity co nejlépe.

Co se týče zjednodušování postupů, aby se zrychlilo uskutečňování výdajů, lze tuto cestu prověřit, osobně se však domnívám, že je třeba důsledně dbát na vyváženost mezi skutečným zjednodušením a potřebou splňovat pravidla, aby byly chráněny finanční zájmy EU.

Ještě jednou bych rád vyjádřil své poděkování parlamentnímu vyjednávacímu týmu, a především předsedovi Rozpočtového výboru panu Lamassouremu a zpravodajům pro rozpočet na rok 2010 panu Surjánovi a panu Maňkovi.

Chci také poděkovat vyjednávacímu týmu Rady, a především panu ministru Lindbladovi za konstruktivní práci v tomto rozpočtovém procesu.

Věřím, že konstruktivní a produktivní bude i dnešní rozprava a že vyústí v kladné hlasování o rozpočtu na rok 2010 ve čtvrtek.

José Manuel Fernandes, jménem skupiny PPE. – (PT) Pane předsedo, dámy a pánové, tento rozpočet reaguje na hospodářskou krizi a silně se zaměřuje na evropské občany. Je to rozpočet, který je navržen s cílem bojovat proti nezaměstnanosti a nastartovat hospodářství. Proto má prioritu plán evropské hospodářské obnovy, který bude v nadcházejícím roce financován 2,4 miliardami EUR. Je třeba rovněž uvést, že podporujeme hospodářskou obnovu, když zvyšujeme položky plateb hlavních rozpočtových okruhů.

Co se týká nezaměstnanosti a nezaměstnanosti mladých, upozorňuji na návrh přezkoumat program Erasmus. Vítáme skutečnost, že byla odvětví mlékárenské výroby přidělena dodatečná podpora ve výši 300 milionů EUR, trvám ale na tom, že by měl být vytvořen samostatný rozpočtový okruh k zavedení stálého fondu pro toto odvětví.

Rovněž je podle nás velmi důležité, aby byl přezkoumán současný víceletý finanční rámec 2007–2013 s cílem rozšířit jej na finanční roky 2015–2016. Musím upozornit na to, že boj se změnou klimatu a energetická bezpečnost představují priority EU, které v rozpočtu na prominentních místech nefigurují. Co se týká rozpočtů pro Parlament a další orgány, které jsou nyní předloženy ke druhému čtení, jedná se o rozpočty, které jsou totožné s těmi, jež jsme schválili v prvním čtení.

Skupina Evropské lidové strany (Křesťanští demokraté) opakuje, že nejdůležitější jsou zásadovost a transparentnost, a proto podporuje dlouhodobou politiku budov, rozpočet s nulovým základem na počátku každého volebního období a analýzu nákladů a přínosů politik, jako je komunikační politika Parlamentu. Pokud jde o nové požadavky, které vyvstaly se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost, podporujeme kvalitu v tvorbě právních předpisů a k dosažení tohoto cíle požadujeme přiměřené zdroje.

Göran Färm, jménem skupiny S&D. – (SV) Pane předsedo, rád bych všem zúčastněným velmi poděkoval. Tato jednání přinesla výsledky. Před druhým čtením zbývá vyřešit už jen málo problémů a všechny dotčené strany se na dosažení tohoto stavu konstruktivně podílely.

I když to trvalo dlouho, bylo pro nás velmi důležité, aby se podařilo financovat plán hospodářské obnovy, aniž bychom řešení odkládali na pozdější dobu. Potěšilo nás, že Rada nakonec přijala náš názor, že řešení vyžaduje nové peníze a využití „nástroje pružnosti“ tak, jako tomu bylo v případě elektrárny Kozloduj.

Přesto mě postoj Rady a švédského předsednictví k některým otázkám nadále překvapuje. Například jsem nečekal, že se najdou odpůrci návrhu Parlamentu, aby vlastní nové peníze obdržela strategie pro Baltské moře. Jsem však spokojený, že i tento bod byl Parlamentem připuštěn. Druhá věc, která mě překvapuje – a dosud není zcela vyřešena – je program Progress a nový nástroj pro mikroúvěry. Z pohledu Parlamentu je tento projekt založen na myšlence, že by EU měla zvýšit investice do inovací s cílem řešit sociální vyloučení a nezaměstnanost. Zdálo by se to jako skutečně důležité vzhledem k tomu, že rok 2010 je evropským rokem sociální integrace. Není pak snadné pochopit důvod, proč Rada a švédské předsednictví, jak se zdá, až do hořkého konce bojovaly tak usilovně za to, aby byly finance na nový nástroj pro mikroúvěry získány prostřednictvím krácení zdrojů v programu Progress.

Mám v této souvislosti přímou otázku na švédské předsednictví.

Proč v situaci, kdy existuje vysoká míra nezaměstnanosti a stále se zvyšuje sociální vyloučení, kdy máme obrovské problémy v oblasti integrace, a přitom program Progress funguje skutečně velmi dobře, Rada vytrvale požaduje škrty v tomto programu?

Výsledky letošních jednání o rozpočtu jsou takové, že téměř všechny nové priority bude nutné financovat změnami limitů stanovených v dlouhodobém rámci a použitím nástroje pružnosti. Nezbyvají téměř žádné rezervy. Tento rámec bude platit ještě další tři roky, a takovéto podmínky po tak dlouhou dobu jsou zcela nepřijatelné.

Mám proto na Komisi i Radu další otázku.

Jaký je váš postoj k požadavku Parlamentu na urychlenou a důkladnou revizi finančního rámce na období 2011–2013?

Jsme přesvědčeni, že pokud nedojde k žádné změně, budou jednání o rozpočtu na zbývajících tři roky problematická, zvláště zvážíme-li například to, že nás čeká další kolo rozšiřování a že stojíme tváří v tvář novým velkým výzvám v oblasti změny klimatu. Podle mého názoru by měla platit zásada, že na nové úkoly by měly být přiděleny nové prostředky. Tato zásada obvykle platí na vnitrostátní úrovni a v rámci EU by se měla použít též. Budu velmi vděčný za vaše názory v této věci.

Anne E. Jensen, jménem skupiny ALDE. – (DA) Pane předsedo, dovoluji, abych poděkovala panu Surjánovi za pozitivní výsledek těchto jednání. Podobně jak již učinili jiní, bych i já chtěla vyjádřit svou spokojenost nad tím, že v Parlamentu jsme byli schopni zachovat v druhém čtení naše důležité priority, i když určité škrty jsme v souladu s dohodou, kterou jsme uzavřeli s Radou, provést museli. Kromě investic do energetiky v rámci plánu hospodářské obnovy se nám také podařilo vyčlenit další finanční prostředky pro rozpočtové okruhy zaměřené na výzkum a inovace v energetice. Podařilo se nám zabezpečit naše pilotní projekty a

přípravné činnosti, což jsou nové iniciativy podněcované Parlamentem, a osobně bych ráda dodala, že naši skupinu Aliance liberálů a demokratů pro Evropu potěšilo, že se nám podařilo zajistit finanční prostředky pro strategii pro Baltské moře.

A stejně jako ostatní bych i já chtěla upozornit na dvě věci. Zaprvé na nedostatečnou pružnost – v této souvislosti bych byla ráda, aby pan Šemeta, který samozřejmě bude v Komisi pokračovat na jiné pozici, vzal na vědomí, že onen přezkum rozpočtu v polovině období skutečně potřebujeme, a chtěla bych, aby to Komise – nová Komise – nebrala na lehkou váhu. Zadruhé se musíme na věci řádně podívat a ptát se sami sebe, zda potřebujeme v tomto rámci zakotvit nějaké nové priority. Existují nějaké programy, které nefungují příliš dobře? Mohou být priority změněny ve stávajícím rámci, nebo musíme revidovat rámec samotný? Samozřejmě jsme v situaci, kdy jsem zdroje měli na dosah ruky, neboť ze začátku bylo ve víceletém finančním rámci dost peněz vyčleněno na zemědělství. Ty však už k dispozici nemáme, a situace se, jak upozornil pan Böge, bude komplikovat. Nyní přichází okamžik pravdy. Příštích několik let, kdy budeme potřebovat pružnost, bude velice, velice náročných, pokud se nám nepodaří ministry financí přesvědčit, aby poskytli více peněz – a to bude podle mého názoru v současných ekonomických podmínkách složitější než jindy.

Je tu ještě další otázka, kterou bych ráda zdůraznila, a chci vás, pane Šemeto, požádat, abyste i ji ve své další práci zohlednil. Pan Maňka odvedl kvalitní práci v otázce administrativních výdajů, a teď nám velmi populističtí politikové říkají, že nesmíme pracovníkům EU zvýšit plat, i když vlastně mají na toto zvýšení nárok. Pokud jde o mou skupinu, nechceme porušení platných dohod. Jestliže jsou lidé se systémem nespokojení, musí systém změnit. Nemá smysl být prostě nespokojený s výsledkem zavedeného systému. Myslím si, že existují dobré důvody, proč přezkoumat podmínky zaměstnanců EU, a v první řadě také to, zda pravidla, která používáme pro služební systém v rámci EU, nabízejí i příležitosti věst, kterých musíme v zájmu dosažení účinného provádění politik EU dosáhnout. Od Kinnockovy reformy uběhlo už mnoho let. Rozšíření proběhlo před pěti roky. Nastal čas ještě jednou věci přezkoumat. Chtěla bych, abyste o tom, pane Šemeto, přemýšlel.

Helga Trüpel, jménem skupiny Verts/ALE. – (DE) Pane předsedo, pane komisaři, pane Lindblade, dámy a pánové, skupina Zelených / Evropské svobodné aliance si rovněž myslí, že rozpočet na rok 2010, který jsme dojednali a schválili, je rozumným kompromisem. Na počátku diskusí o rozpočtu existovalo několik otevřených otázek a mezer, na které nebylo finanční krytí. Tyto problémy byly nyní víceméně vyřešeny. Parlament zaplatí na zaplnění těchto mezer jednu třetinu a Rada dvě třetiny, takže z našeho pohledu se jedná o rozumný kompromis, a jsme schopni zahájit nový rok.

Dovolte mi však, abych se na úvod zabývala problémem týkajícím se struktury a nepružnosti evropského rozpočtu. O souvisejících politických symptomech jsme už slyšeli. Ze skutečnosti, že v roce 2009 došlo k padesáti přesunům a vzniklo deset opravných rozpočtů, musí být každému zřejmé, že dlouhodobé cíle tohoto rozpočtu, jeho přísná omezení a pevná struktura, jsou zjevně zastaralé. Chceme-li, aby se věci do budoucna změnily, musíme všichni společně na změně pracovat.

Proto se nyní zaměřím na otázky chystaného návrhu přezkumu. Rozpočet, který přijímáme, je rozpočtem pro období krize. To bylo motto, s nímž přišel pan Surján. Krizí se v této souvislosti rozumí jak krize finanční, tak hospodářská. Protože ale stále ještě probíhá konference v Kodani, ráda bych doplnila následující poznámku. Je jisté, že stojíme tváří v tvář krizi, která ohrožuje samotnou naši existenci, jinak řečeno, před problémem, zda my, čímž myslím všechny obyvatele světa, dokážeme naši planetu zachránit a omezit globální oteplování na 2°C. K dosažení tohoto cíle musíme všichni jednat svorně, pokud jde o naše rozpočty, naše řízení zdrojů a to, jak žijeme a spravujeme naše finance. Musíme přejít na obnovitelné zdroje energie. Musíme podstatně snížit naše emise CO₂. Musíme se stát nízkouhlíkovou ekonomikou. Musíme samozřejmě vynakládat mnohem více peněz na výzkum v oblasti udržitelnosti, nových materiálů a nových výrobků. To je jediná cesta, jak vytvořit nová pracovní místa.

Musíme to udělat tak, aby z toho těžil evropský vnitřní trh, a tak, abychom vytvořili pro Evropskou unii na světovém trhu zelených technologií a výrobků šetrných k životnímu prostředí nové příležitosti. Je to naše jediná naděje, jak přesvědčit občany Evropy, že evropský projekt má budoucnost. Současně to znamená, že členské státy a Evropská unie musí společně více investovat do vzdělávání. To je nepochybně hlavní zdroj, který v Evropské unii máme. Musíme vzdělávání podpořit úplně jinak, tak aby naši mladí lidé měli příležitosti v Evropě i po celém světě.

Ráda bych dodala ještě jednu věc. Musíme zásadně změnit rovněž naši zemědělskou politiku a naše vývozní dotace pro zemědělské produkty a zaměřit se na strukturální fondy. I ty musí projít výraznou změnou, co se týče obnovy starých budov a politiky udržitelné dopravy. Co tím chci říci? Rozpočet na rok 2010

představuje krok správným směrem, to ale v žádném případě nestačí. Naše skupina Verts/ALE zavedla pojem „zelený nový úděl“, neboť jsme přesvědčeni, že pouze společné úsilí členských států, Komise a Evropského parlamentu v duchu Evropy vytvoří politickou sílu a odhodlání provést zásadní změny, přeměnit naše hospodářství a vytvořit nová pracovní místa.

Jen v případě, že dokážeme vytvořit politickou sílu k provedení skutečných změn, podaří se nám ve stejném duchu změnit evropský rozpočet i rozpočty vnitrostátní. Co se týče konference v Kodani, snad v příštích letech dokážeme uvolnit finanční prostředky, které umožní chudým zemím, zejména v subsaharské Africe, aby zavedly nové modely růstu. Je důležité, aby neopakovaly naše chyby, ale abychom všichni spolupracovali – průmyslové společnosti, nově se rozvíjející ekonomiky i rozvojové země – na cestě k novému modelu soužití a novému typu hospodářství. To je jediný způsob, kterým můžeme zajistit úspěch v celé Evropě a v celosvětovém měřítku.

Lajos Bokros, jménem skupiny ECR. – Pane předsedo, rozpočet EU se potýká s mnoha strukturálními problémy. Je příliš rozsáhlý a nadále roste. Jsou v něm pro řadu položek zabudována automatická navýšení, zejména na provozní náklady na byrokracii, k nimž dojde bez jakéhokoli zjevného zlepšení výkonu na výstupu.

Obecně se předpokládá, že rozpočty budou zrcadlovým odrazem úvah o hospodářské politice. Rozpočet EU je výjimkou. Neprojevuje se v něm žádný konzistentní soubor společných hodnot. Namísto toho se pokouší ospravedlnit celoevropskou politiku neokenesiánského řízení poptávky stále většími výdaji na velkou většinu položek, aniž jsou uplatněny příslušné strukturální reformy.

Vezměme si příklad Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci. Má být vynaloženo půl miliardy eur na zmírnění negativního dopadu globalizace. Přitom je pro členské státy problém sestavit rozumné návrhy za několik desítek milionů. Je to na jedné straně ohromné plýtvání vzácnými zdroji, na straně druhé je to výtečný příklad narušování pravidel tvůrčí destrukce v kapitalismu.

Rozpočtový výbor rozladila nová položka – náklady na odstavení jaderné elektrárny Kozloduj –, která byla zařazena na poslední chvíli. Bylo to známkou špatného plánování. Nejen náklady na odstavení elektrárny Kozloduj, ale dokonce i podpora výstavby nové elektrárny by však měly větší význam než utrácení v rámci fondu pro mléko takovýmto špatně načasovaným a neúčinným navýšením.

Byrokracie EU dosáhne nežádoucího a zbytečného zvýšení platů, jako by to snad bylo součástí prospěšného posílení poptávky. Jestliže EU bojuje s hlubokou recesí, jaká se objeví jednou za život, není zkrátka vhodné, abychom sami sobě a naší administrativě vytvářeli ochranný štít před negativními důsledky. Nebylo by vhodnější přijmout třeba i nominální snížení platů, a posílit tak zaměstnanost ve jménu evropské solidarity?

Znepokojující známkou nevhodného plánování je i vzrůstající nepoměr položek závazků a položek plateb v řadě případů. Vzhledem k tomu, že nemůžeme dopustit, aby došlo ke schodku, odsouváme další a další závazky do budoucna. To se rovná zadlužování budoucí EU a nevratnému podkopávání budoucího svobodného vynakládání prostředků.

Mnoho poslanců Evropského parlamentu se zaměřuje na výdaje na své protěžované projekty či na různé „malé domů“. Rozpočet by ale neměl být využíván jako do minulosti zahleděný nástroj chránící *status quo*, naopak by měl směřovat kupředu k vybroušení institucionálního regulačního rámce EU, který by měl zase mířit k posílení jednotného trhu. Méně ochrany zájmů těch, kteří o této ochraně rozhodují, to je klíčem k tomu, aby se EU na světové scéně nedostala na druhou kolej.

Miguel Portas, jménem skupiny GUE/NGL. – (PT) Pane předsedo, dámy a pánové, podle mne nám v případě tohoto rozpočtu hrozí, že pro stromy přestaneme vidět les. Má otázka na vás, zcela otevřeně, zní: Kdyby nebyla žádná krize, byl by rozpočet výrazně jiný než teď? Všichni víme, že nikoli. To je hlavní problém. To je vlastně důvod, proč zpráva, o které ve čtvrtek budeme hlasovat, uznává, že Rada není připravena navyšovat prostředky, které jsou k dispozici na řešení krize, snižuje prostředky určené na strukturální fondy a Fond soudržnosti, právě když se krize objevila a je vážná, a opakují, nepřikládá změně klimatu důležitost, jakou si zaslouhuje.

Sama zpráva k tomu pak přidává další výtky, obdobné těm, jež přednesla paní Haugová. Znepokojující je například obrovský nepoměr mezi schváleným objemem výdajů a skutečnými platbami; výdaje zůstávají pod plánovanými limity; a v podstatě vůbec nevíme, co se vynaloží, vynaloží dobře. Jak může sněmovna vzhledem k tak zatracujícímu hodnocení rozpočet schválit? Existuje jediné vysvětlení: Parlament je slabým článkem rozpočtového orgánu. I děti vědí, že rozhoduje ten, kdo platí – a platí členské státy.

Dámy a pánové, hovoříme tu dnes také o budoucnosti, neboť do roka budou Evropané postaveni před problém nejrozsáhlejšího programu úpravy rozpočtu, co paměť ve všech členských státech sahá. Běžný občanům je to vcelku jasné: Když jedna krize končí, druhá začíná, tentokrát očividně, aby restrukturalizovala veřejné účty. Tato politika je nezodpovědná, a zatím v evropském rozpočtu udržuje nulový deficit. Těžkosti už nemohou nadále nést na svých bedrech ti, kdo je nesou vždy: nezaměstnaní, příležitostní pracovníci a důchodci snížením svých penzí.

Unie přestane být součástí problému, až když začne účty posílat na správné adresy. Dokud nezmizí zahraniční daňové ráje, nebudou zdaněny finanční transakce a nebudou vydány dluhopisy, nikdy se nám nepodaří zaútočit na krizi tím, co ji skutečně může ukončit: sociální spravedlností. Můžete se tedy na levici spolehnout, pokud jde o masivní, radikální revizi finančního výhledu do roku 2016 za účelem přerozdělení prostředků, nepočítejte ale s tím, že levice v růžových barvách vymaluje průměrný rozpočet, který neřeší sociální krizi ani neprojevuje potřebnou ctížádost v boji proti změně klimatu.

Marta Andreasen, jménem skupiny EFD. – Pane předsedo, návrh rozpočtu na rok 2010 pro druhé čtení oproti roku 2009 stále představuje 6% navýšení. To je snad návrh z jiné planety – planety, kde není finanční krize. Parlament od listopadového dohodovacího řízení stále hlasitě odsuzuje Radu, že zamítla navýšit financování programů v rámci velkolepého okruhu „Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost“. Rada jistě ví až příliš dobře, jak se tyto prostředky využívají.

Parlament kritizuje Radu i za snížení v položkách plateb a odvolává se na to, že tak ke snížení nepoměru mezi položkami závazků a plateb rozhodně nedojde. Rada jistě ví až příliš dobře vědět, že tento nepoměr je způsoben neuvážeností a nedostatečnými konzultacemi, jež jsou pro rozpočtový proces příznačné. Účetní dvůr nedávno obrátil naši pozornost k tomu, že objem nevyplacených závazků činí v současnosti 155 miliard EUR – tedy 126 % stávajícího ročního rozpočtu. Říká vám to něco?

Parlament vítá navýšení administrativních výdajů – toto navýšení zahrnuje i platy poslanců. Je zvrácené, abychom hlasovali o zvýšení vlastních platů hrazených v plné výši z kapes daňových poplatníků, kteří v důsledku snižování vnitrostátních rozpočtů přichází o práci a sociální jistoty. Za současné situace bychom se měli jakéhokoli zvýšení zříci. Evropský parlament odmítá rozpočtové škrt, které Rada provedla ve strukturálních fondech a Fondu soudržnosti. Kolegové, uvědomujete si, že se jedná o oblasti, ve kterých Účetní dvůr objevil nejvyšší míru chyb? Domnívá se snad Evropský parlament, že bychom měli pumpovat více peněz do programů, o nichž s jistotou víme, že v nich dochází ke zneužití?

A dále, veřejnost by měla vědět, že tento rozpočet nepokrývá náklady na provedení Lisabonské smlouvy, které budou doplněny prostřednictvím opravných rozpočtů – tedy zadními vrátky. Mohli bychom se ptát, kolik to bude stát. „Co na tom?“, zní odpověď. „Jsou to peníze daňových poplatníků“. Již v říjnu jsem tu uváděla, že příspěvek britských občanů Evropské unii se zvýší ze 45 na 50 milionů GBP denně, zatímco britská vláda omezí veřejné služby, aby umožnila snížit vnitrostátní rozpočet o 12 miliard GBP. To je téměř stejná částka, jakou Spojené království přispívá Evropské unii. Není pochyb o tom, že tento rozpočet představuje zátěž, a nikoli cestu z krize.

Kolegové, naslouchejte svému svědomí a hlasujte proti tomuto rozpočtu.

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Místopředseda

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Pane předsedajícím, dámy a pánové, bez ohledu na to, zda žijeme v městských oblastech, či na venkově, jsme všichni součástí informační a znalostní společnosti. Lidé, podniky a organizace, kteří dokážou využívat moderní informační technologie, mají značnou konkurenční výhodu. To však vyžaduje i uvolnění nezbytných finančních prostředků na rozvoj a rozšíření technické infrastruktury ve formě širokopásmového internetu, zejména ve venkovských oblastech. Zde se ke slovu dostává plán evropské hospodářské obnovy, a logicky to podporuje i Lisabonskou strategii.

Na evropské úrovni představuje klíčovou otázku pro současnost i budoucnost bezpečnost energie. Bulharsko rozhodlo okamžitě uzavřít jadernou elektrárnu Kozloduj. To bude stát stovky milionů eur, radioaktivní odpad nicméně zůstane trvalým rizikovým faktorem, který bude ohrožovat zdraví a bezpečnost budoucích generací. Zajímají mne skutečné externí náklady využívání jaderné energie a způsob, jak je vypočítat.

Je nejvyšší čas, abychom od výzkumu a propagace alternativních obnovitelných energetických technologií přikročili k jejich širšímu uplatnění. Společné prohlášení o politice budov zdůrazňuje, že je nutný střednědobý a dlouhodobý přístup k budovám. Z mého pohledu existují v této oblasti tři důležité prvky. Zaprvé mohou

energeticky účinné budovy vést ke snížení emisí CO₂ až o jednu třetinu. Zadruté nesmí být za žádných okolností dále používány zdraví škodlivé stavební materiály, jako je například azbest. Zatřetí hlasuji vždy pro politiku, která je transparentní a kontrolovatelná, a to platí pro navrhování a plánování staveb také.

Alain Lamassoure (PPE). – (FR) Pane předsedající, já bych zase chtěl s dohodou, jíž jsme dosáhli v dohodovacím řízení, vyjádřit spokojenost. Její dosažení vyžadovalo uvážlivost švédského předsednictví, účinné přispění Komise, kompetentnost našich zpravodajů a smysl zástupců politických skupin pro kompromis. Všem jmenovaným náleží dík.

Podle mne však není tato dohoda tou nejdůležitější zprávou. Hlavní akce tohoto týdne s ohledem na budoucnost evropského rozpočtu neprobíhá zde ve Štrasburku, nýbrž v Kodani. Tam se naši vedoucí představitelé států za dva dny dohodli na poskytnutí 2 400 000 000 EUR na financování tzv. pomoci EU pro znevýhodněné země postižené změnou klimatu, a toto je částka jen na rok 2010. Jako poslanci Evropského parlamentu bychom byli považováni za nezodpovědné, pokud bychom nedokázali provést škrty v rozpočtu EU ve výši 81 milionů EUR, a tady jsme svědky toho, jak se zničehonic objeví 2 400 000 000 EUR.

Tento výsledek vítám, žádný demokrat však nemůže přijmout postup, který je tak obskurní, že se vymyká jakékoli demokratické kontrole – všechny parlamenty, Evropský parlament i parlamenty vnitrostátní, budou postaveny před hotovou věc – a jenž má pro jednotlivé členské státy tak nespravedlivé důsledky, neboť některé budou platit dvojnásobek nebo trojnásobek toho co jiné, stejně bohaté státy.

Uvítejte však v první řadě toto: Naši hlavní představitelé států a vlád uznávají, že společné politiky EU nemohou nadále vystačit s rozpočtem omezeným na 1 % hrubého domácího produktu. Vytvářejí nový evropský rozpočet, avšak v jakési paralelní podobě. Spoléhám na novou Evropskou komisi a na španělské předsednictví, že nám pomohou položit základy nového rozpočtového hospodaření Evropy, o jehož potřebnosti v současné době nikdo nepochybuje.

Francesca Balzani (S&D). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, domnívám se, že na konci každého rozpočtového procesu, kdy je možné posoudit práci, kterou jsme odvedli, jako celek, je namístě položit si zcela upřímně otevřenou otázku: Je tento rozpočet užitečný?

Tento rozpočet je přechodový, odráží se v něm posun směrem k Evropě Lisabonské smlouvy, posun, který se odehrává v silné hospodářské a finanční krizi, která zasáhla celý svět. A proto je tento rozpočet ve dvou ohledech těžkopádný. Je potřeba, aby reagoval na krizi, a současně odrážel to, že v krizi jsou dostupné zdroje omezené. Musí pozitivně přispět k hospodářské obnově, ale také seškrtnat, omezit a potlačit výdaje tam, kde je to možné.

Tento rozpočet poskytne na příští rok 141 miliard EUR. Není to o mnoho víc, než bylo k dispozici v roce 2009, bylo však vynaloženo hodně úsilí a obrovské množství práce na stanovení priorit a pro nasměrování dostupných zdrojů na aktuální priority. Pozornost se zaměřuje na dvě rozpočtové linie: konkurenceschopnost a životní prostředí. Konkurenceschopnost proto, že zahrnuje sociální politiky, politiky zaměstnanosti a delikátní výzvu strukturálních fondů, které dosud tvoří základ politik přerozdělování v rámci Evropy. Na tuto rozpočtovou linii bude vyčleněno na příští rok zhruba 65 miliard EUR.

Na životní prostředí, včetně zemědělské politiky, pak bude vyčleněna částka 60 miliard EUR. Rozpočet na rok 2010 se však vztahuje v první řadě k plánu hospodářské obnovy. Tomuto plánu se v minulém roce dostalo velké podpory, nebyl však v roce 2009 financován plně. Díky významnému úsilí o přesměrování zdrojů lze dnes alespoň 2,5 miliardy EUR investovat do energetické infrastruktury a širokopásmové sítě.

Současně však také byla věnována výrazná snaha přizpůsobit tento rozpočet Lisabonské strategii, poskytnout ještě více zdrojů, než poskytla v návrhu rozpočtu Komise na program Erasmus, na celoživotní vzdělávání, protože je zde otázka, kterou si musíme upřímně položit, a to, zdali je toto užitečný rozpočet, především však ale máme k dispozici základní měřítko: užitečnost rozpočtu musí být užitečností pro evropské občany.

Rozpočet musí být užitečný pro každého jednotlivého evropského voliče, a právě na základě této užitečnosti pro lidi musíme, domnívám se, zahájit a vést citlivou debatu o přezkoumání hranic dostupnosti a zdrojů, které chceme Evropě pro její politiky poskytnout.

Ivars Godmanis (ALDE). – (LV) Pane předsedající, chtěl bych mluvit o evropských strukturálních fondech. Na celkovém evropském rozpočtu se podílejí přibližně 35,5 %. Konkrétně to bylo u Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti v letech 2007 až 2013 308 miliard EUR. V roce 2010 je to 39 miliard EUR v položkách závazků a přibližně 31 miliard EUR v položkách plateb. Jaká rizika a problémy lze vidět?

Poslední informace pochází z 1. října 2009: Jsme na konci druhého roku, lineární plnění bude možná 28,5 %, platební míra dosahuje 24,35 % a objevují se první problémy: 55 % členských států tohoto průměru nedosahuje. V nejslabším státě je hodnota indikátoru o 40 % menší než průměr a rozdíl mezi nejlepšími a nejhorsími státy ve využívání fondů činí 370 %, tzn. 3,7násobek. Budeme-li se podrobněji zabývat jednotlivými fondy, pak ve fondu pro rekonstrukci a regionální rozvoj nedosahuje průměru 22 % členských států, přičemž nejhorší údaj je 50 % pod průměrem, a rozdíl mezi nejlepšími a nejhorsími státy je 500 %. Existují země, kde je využívání zdrojů pětkrát horší, než v těch nejschopnějších! V evropském sociálním fondu je podprůměrných 22 % zemí, přičemž nejhorší z nich se liší o 43 % od průměru a rozdíly zde dosahují 3,7násobek. V případě Fondu soudržnosti je nejhorší země 68 % pod průměrem a rozdíl mezi nejlepší a nejhorší zemí je 300 %. Co hrozí? Podíváme-li se na srovnání s obdobím 2000–2006, kdy neprobíhala krize, zjistíme, že státy, které v současnosti ve využívání zdrojů zaostávají, patří mezi země, které dříve fondy nevyužívaly. Konkrétně zůstalo v dřívějším fondu na období 2000–2006 nevyplaceno 16 miliard EUR. Ve fondu pro rekonstrukci a rozvoj bylo ztraceno celkem 2,4 miliardy EUR. To znamená, že tyto peníze nečerpalo a nyní je neobdrží 20 % členských států. V Evropském sociálním fondu je toto číslo 1,9 miliardy EUR, jelikož 16 % členských států částky plně nevyužilo. Celkem to znamená, že bylo plánováno 4,3 miliardy EUR na...

James Nicholson (ECR). – Pane předsedající, všichni víme o zbývajících 2,4 miliardách EUR pro plán evropské hospodářské obnovy, které byly přislíbeny v rámci rozpočtu na rok 2010, a vítám v tomto ohledu snahu provést Evropu tímto obtížným hospodářským obdobím. Cítím, že důraz v tomto plánu by měl být kladen na inovace a zaměstnanost a zvláště omezení ztrát pracovních míst. Věřím, že tyto peníze budou vynaloženy, nikoli vyplývány. Tyto zdroje musí členské státy správně přidělit a efektivně využít.

Jsem rád, že bylo zajištěno slibovaných 420 milionů EUR na širokopásmovou síť ve venkovských oblastech. Pro řadu venkovských oblastí to bude velmi významná iniciativa, a bude-li správně provedena, měla by v těchto oblastech povzbudit rozvoj malých a středních podniků.

Vítám skutečnost, že byl zřízen fond pro mléko. Myslím si, že to bylo skutečně zapotřebí a že se jedná o dobrý příklad úspěchů tohoto Parlamentu při tvoření rozpočtu, kdy jsou, řekněme to takto, využívány prostředky, které nebyly využívány v jiných oblastech.

Rád bych řekl několik slov o tom, jaký by podle mne měl být budoucí rozpočet. Chtěl bych, aby pomohl obětem násilí, obětem terorismu, neboť se domnívám, že můžeme v této oblasti dělat více. Jsou to lidé, kterým se nepomohlo. Od svých vnitrostátních vlád nedostávají dost ani dostatečnou pomoc. V mé vlasti existuje řada oblastí, v nichž jim v současnosti stávající fondy pomáhají, ještě stále však existují oblasti, kde bychom se mohli udělat více. Po roce 2014 nebudou pro tyto lidi k dispozici již žádné prostředky a apelují na tuto sněmovnu, aby se nyní začala zabývat tím, jak můžeme obětem násilí a terorismu skutečně pomáhat. Doufám, že nadcházející španělské předsednictví mi bude schopno v tomto směru pomoci.

Dovolte mi využít této příležitosti, abych stručně vyjádřil své znepokojení, pokud jde o administraci 60 milionů EUR v Severním Irsku. Doufám, že komisař pro rozpočet se bude těmito obavami zabývat. Za administraci fondů je odpovědné shromáždění Severního Irska. S jejich rozdělováním zde mají již přibližně 18 měsíců zpoždění. Chtěl bych je požádat, aby pokud budou tyto prostředky spravovat, tak činili účinně, účelně a moudře v době, kdy lidé potřebují jít do práce.

Jacky Hénin (GUE/NGL). – (FR) Pane předsedající, v rámci naší Unie by přístup ke spolehlivým a nízkouhlíkovým dodávkám energie měl být považován za základní právo každého evropského občana. Naše Unie musí za tímto účelem provádět skutečnou evropskou veřejnou energetickou politiku a nikoliv financovat, v rámci rozpočtového procesu, odstavení jaderné elektrárny v Bulharsku.

Budování energetické Evropy pro všechny znamená, že si přiznáme, že energie je veřejným právem lidstva, nikoli zbožím. Znamená to odvolání všech směrnic o deregulaci a liberalizaci hospodářské soutěže v energetickém odvětví, zajištění veřejné regulace a veřejného vlastnictví v celém jaderném odvětví, včetně otázek spojených s vyřazením z provozu a subdodavateli. Znamená to vytvoření Evropské energetické agentury, která by v odvětví energetiky ve všech členských státech koordinovala a propojovala výzkum a úsilí v oblasti zabezpečení dodávek energie a zajišťovala všem občanům EU rovný přístup k energii, a zřízení zájmové hospodářské skupiny sdružující všechny evropské podniky, veřejné i soukromé, které v odvětví energetiky působí.

Tato odborná skupina by umožnila provádět zásadní projekty – projekty související s distribučními soustavami, výrobou nízkouhlíkové energie, výzkumem a bezpečností – v režimu spolupráce. A peníze Evropanů by tedy byly řádně využity: Podporovaly by rozvoj, nikoli pouze zvyšovaly nebo navracely investovaný kapitál.

Bastiaan Belder (EFD). – (NL) Pane předsedající, rozpočet na rok 2010 je přijímán na pozadí hospodářské krize, a je třeba věnovat dodatečnou péči sestavení rozpočtu fondů EU. V této souvislosti naléhala Rada na Evropský parlament, aby stanovil priority. Na přední místa programu se dostalo pokulhávající hospodářství a investice do udržitelného rozvoje, a to je dobře. Pan Surján dává ve své zprávě prostor prioritám hospodářského růstu a zaměstnanosti.

Tyto priority se odrážejí v přesunech mezi jednotlivými okruhy víceletého finančního rámce a lze je vysledovat i ve financování plánu evropské hospodářské obnovy, který správně klade velký důraz na nové technologie. Zvláště relevantní je v tomto směru podpora projektů týkajících se udržitelných zdrojů energie a lepšího propojení energetických sítí se třetími zeměmi. Musíme za tímto účelem uskutečnit tolik potřebnou diverzifikaci dodavatelů energie. Toto je zdařile sestavený soubor priorit.

Rád bych však v této souvislosti podotkl jednu věc. Měli jsme být spíše přísnější. Jestliže Evropská unie chce, aby byla její práce důvěryhodná, měla by se omezit na své klíčové úkoly, spíše než aby svou roli v boji proti krizi nafukovala. Do evropské domény nespadá např. vzdělávání, kultura a občanství. Požadavek na uvolnění větších prostředků, který se rok od roku objevuje, je s tím ale v rozporu. Nemělo by být nutné uvolňovat k řešení krátkodobého nedostatku financí prostředky z nástroje pružnosti.

Silnější soubor priorit by z nás naopak učinil konstruktivního partnera Rady, zejména v době hospodářské krize, kdy členské státy čelí nedostatku financí a musí provádět drastické škrtky. V krátkosti bych rád poděkoval zpravodaji Surjánovi za to, že učinil tento krok správným směrem a zdůraznil hospodářskou obnovu, aniž by ztratil ze zřetele sociální aspekty politiky EU, jako je například péče o děti v domovech, obzvláště v Bulharsku.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Pane předsedající, má-li člověk jednu minutu na to, aby hovořil o rozpočtu ve výši 141 miliard EUR, musí se omezit na to nejpodstatnější, konkrétně na to, že tzv. evropské peníze jsou na všech úrovních – na úrovni Společenství, vnitrostátní, regionální i nižší – vynakládány skutečně méně účinně a obezřetně, než peníze, které jsou daňovým poplatníkům bližší. Abych dal příklad, podle zprávy Evropského účetního dvora bylo zhruba 11 % obrovských prostředků Fondu soudržnosti vyplaceno zcela nesprávně. Za rok 2010 by to byly přibližně 4 miliardy – částka nikoli zanedbatelná. To je nežádoucí a nepřijatelné. Nyní v rozpočtu na rok 2010 vyčleňujeme další 2,4 miliardy EUR na plán hospodářské obnovy. Nejsem proti tomu, stále však pochybuji o tom, zda je evropská úroveň skutečně vhodnou úrovní a zda by nebylo lepší, kdyby se Evropa omezila na účinnou koordinaci konkrétní, vymezené činnosti na vnitrostátní úrovni.

A závěrem, nepřestávám být odpůrcem mohutného plýtvání, které je na denním pořádku ve všech evropských orgánech.

Salvador Garriga Polledo (PPE). – (ES) Pane předsedající, rád bych samozřejmě poblahopřál oběma zpravodajům, panu Lindbladovi, který zastupuje Radu, a zejména panu komisaři Šemetovi, který je za rozpočet odpovědný pouze několik měsíců. Jsem upřímně přesvědčen, že odvedl výtečnou práci a podařilo se mu najít důležité konsensuální řešení v rámci dohodovacího řízení v listopadu. K tomu bych chtěl panu komisaři obzvláště blahopřát.

Letos je to naposledy, kdy vypracováváme rozpočty tímto způsobem. Domnívám se, že systém je na konci své životnosti a že politické skupiny musí v následujících měsících velmi vážně přemýšlet o tom, jak vstoupíme do nového rozpočtového procesu, který bude v souladu s realitou Lisabonské smlouvy.

Dám vám příklad. Tento rok proběhly diskuse v oblasti zemědělství – diskuse virtuální, které ale měly reálný výsledek. Příští rok budou tyto diskuse reálné od samého počátku v tom smyslu, že zde máme řádný legislativní postup – pro všechny poslance Evropského parlamentu to bude takové cvičení v zodpovědnosti.

A konečně: Bude tu reálný rozpočet, jak řekl před okamžikem pan Lamassoure, bude tu rozpočet, v němž nebude možné, aby Rada brilantně rozhodla o nových rozpočtových liniích na několika vrcholných schůzkách, aniž by byl zapojen Parlament, a Evropská komise a Parlament pak musely sahat k finančním trikům, aby dokázaly tyto nové brilantní sliby Rady do rozpočtu zanést. Tomu je konec a doufáme, že od prvního ledna příštího roku bude každý v orgánech zodpovědně vykonávat svou povinnost tak, aby se opravdu vytvářely rozpočty, které odrážejí politickou realitu a hospodářskou a finanční situaci Evropy.

Eider Gardiazábal Rubial (S&D). – (ES) Pane předsedající, myslím si, že bychom měli být s výsledky jednání mezi Parlamentem a Radou o konečném přijetí rozpočtu Unie na rok 2010 spokojeni.

Měli bychom být spokojeni i s tím, že se nám podařilo zachovat financování pro odvětví mlékárenské výroby, které jsme v Parlamentu přijali v prvním čtení a které může zemědělcům pomoci přečkat krizi. Doufám, že se nám podaří nalézt trvalé řešení a že zemědělci budou brzy moci spatřit na konci tunelu světlo.

Můžeme být spokojeni také s tím, že bylo dosaženo dohody ohledně krytí mechanismu mikrofinancování pro Evropskou unii z nových peněz. Může nás těšit rovněž něco, co se zdá být samozřejmé, a málo se o tom mluví: Nebyly zpochybněny výdaje na zemědělství a výdaje na soudržnost, což jsou dvě nejdůležitější politiky Evropské unie. Pravdou je, že to dnes lze považovat za úspěch.

Můžeme být mimořádně spokojeni, neboť jsme našli 2,4 miliardy EUR nových peněz na financování druhé části plánu evropské hospodářské obnovy.

Za oslavnými fanfárami se však ukrývá mnohem méně příjemná realita. Nejsou peníze na financování všech politik přidělených Unii, či lépe řečeno, peníze jsou, v Radě však zřejmě panuje skálopevné dogma: Ani o jediné euro více, než jsme schválili pro stávající finanční rámec v roce 2006. Pane úřadující předsedo Rady, to není rozpočtová úspornost, to je hospodářská a politická krátkozrakost.

Před více než rokem Evropská komise navrhla plán hospodářské obnovy pro Evropskou unii. Byl to relativně skromný plán v porovnání s tím, co existovalo v členských státech, cílem však bylo posílení budoucích odvětví našeho hospodářství.

Rada byla nejprve proti, neboť bylo navrženo, aby se finanční rámec zvýšil o 5 miliard EUR. Po dlouhých jednáních a rozpravách jste tento plán přijali, museli jsme jej však uskutečnit ve dvou letech. Přinutili jste Evropskou komisi, aby předvedla nějaké to chytré kreativní účetnictví, aby bylo možné tyto peníze využít, aniž by se sebemenším způsobem projevy ve finančním rámci.

Můžeme krásně hovořit o transparentnosti a zjednodušení, ale Komise nám musela nakreslit skvělý diagram, aby ti z nás, kdo pracují na rozpočtu, dokázali její návrh pochopit. Pane úřadující předsedo Rady, vyzývám vás, abyste tuto dohodu vysvětlil některému z občanů, kteří se stále ještě zajímají o to, co zde v Evropském parlamentu děláme.

To znamená, že nevytváříme Evropu, která by byla blízko občanům, jak všichni chceme. Neříkám to proto, abych byla kritická, nýbrž proto, že dokud Rada nezmění svou politiku, evropská integrace bude slabá.

Právě jsme podepsali smlouvu, potřebujeme však nový elán. Buď přestaneme považovat každé v Evropě vynaložené euro za plýtvání, nebo se přidáme k euroskeptikům.

Ve čtvrtek budeme přijímat usnesení požadující přezkoumání finančního rámce tak, aby sloužil novým potřebám Unie. S tímto názorem zcela souhlasím, avšak varuji vás, že přezkoumání finančního rámce musí znamenat jeho navýšení. Nové potřeby nelze financovat škrtů v současných prioritách. Abych se vyjádřila jasněji – a už končím – nehodláme přijmout škrtů v politikách soudržnosti a zemědělské politice.

Gerben-Jan Gerbrandy (ALDE). – (NL) Pane předsedající, vedeme rozpravu o posledním rozpočtu v režimu Niceské smlouvy. Příští rok bude mnoho věcí jinak: Například Parlament bude moci poprvé zasáhnout do zemědělské politiky a výdajů na rybolov. Tato část rozpočtu se konečně octne v dosahu Parlamentu, a mohu vám říci, že se na to těším. Teď však hovoříme o rozpočtu na rok 2010. Rád bych učinil několik stručných poznámek.

Pozitivními aspekty jsou dodatečné finanční prostředky na energetiku a výzkum a rovněž na odstavení jaderné elektrárny Kozloduj, nesouhlasím však s hlavními rysy rozpočtu EU. Povedou evropské příspěvky skutečně k tomu, aby bylo naše hospodářství připraveno na budoucnost? Odpověď zní ne. Nic si nenalhávejme. Využijme plánovaný přezkum finančního výhledu k tomu, abychom upřeli svůj zrak na budoucnost. Vyzývám Radu a Komisi, aby tedy braly tento přezkum skutečně vážně, aby jej nepovažovaly za nějaký žert. Současný rozpočet stále příliš mnoho investuje do hospodářství minulosti: Příliš mnoho prostředků jde na starou podporu zemědělství a regionů, a příliš málo na investice do toho, co je skutečně důležité, konkrétně do udržitelnosti a inovací. Nacházíme se ve zlomovém bodu. Chceme, aby se Evropa stala skanzenem, kde se Američané, Číňané a Indové mohou setkat s kvalitní kulturou a dobrým jídlem, nebo ji chceme proměnit v dynamický progresivní region, na nějž bude zbytek světa hledět se zájmem? Jinak řečeno, zvolíme si stagnaci nebo pokrok? Má odpověď je nasnadě.

Zabývejme se financováním Evropské unie podrobněji. Budeme se muset posunout směrem k systému vlastních zdrojů, a to v každém případě. Komise na základě požadavku mé skupiny – skupiny Aliance liberálů a demokratů pro Evropu – předloží v této věci návrh. Očekávám jej s nadějí. Současný systém poskytuje

Unii příliš malý manévrovací prostor a vede k paradoxnímu efektu, kdy se členské státy více zajímají o to, kolik mohou dostat zpět, než o to, zda jsou evropské příspěvky skutečně účelné. Jsem rovněž toho názoru, že musíme vyvinout mnohem větší úsilí, abychom zastavili úbytek světové biologické rozmanitosti.

Takis Hatziogeorgiou (GUE/NGL). – (EL) Pane předsedající, nesouhlasíme s politickým přístupem tohoto rozpočtu, protože zvyšuje vojenské výdaje a protože jeho politika pomalu, ale jistě splývá s politikou NATO. V podstatě se tak trvale vylučuje možnost nezávislé zahraniční politiky EU. Pětiletý finanční rámec snižuje výdaje na zemědělství a nepodporuje domácnosti, soudržnost ani boj za zachování klimatu.

Chceme Evropskou unii, která přijímá právní předpisy na ochranu spotřebitelů před spekulacemi a občanů před nevybíravým zrakem moci. Všichni jsme se stali podezřelými *prima facie*.

Rád bych upřesnil jednu věc: Jsme proti rozpočtu, naše argumenty jsou však zcela jiné, než ty, které jsme tu již slyšeli od nezařazených poslanců za Spojené království. Věříme v propojení národních zájmů a nesouhlasíme s tím, že by se měl každý národ stáhnout do své ulity. To přináší jen nepřátelství, a v konečném důsledku konflikt.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Evropská komise plánuje úpravou rozpočtu na rok 2009 rozdělit značný objem zdrojů do dvou oblastí. Jednou z nich je konkurenceschopnost, která zahrnuje rámcové programy pro výzkum a vývoj, i když to bylo až dosud považováno za prioritu. Budeme-li svalovat vinu na kandidáty v tomto odvětví, stane se nutnost omezování byrokracie ještě výmluvnějším požadavkem. Druhou oblastí je Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, který postihly škrtky ve výši 1,6 miliardy EUR. Tento fond je určen venkovským oblastem k zachování nebo obnově počtu obyvatel. Maďarsko je tímto problémem zasaženo obzvláště silně. Maďarskému zemědělství vládnou velké podniky. Právě ony získávají platby na plochu, přičemž pracovní sílu využívají dosti málo. Zpravodaj použil v souvislosti s úpravou poněkud ostrá slova. Řekl, že Komise hlavní oblasti vyplenila. Má otázka zní takto: Proč ještě dále schválení této úpravy podporuje?

Ingeborg Gräßle (PPE). – (DE) Pane předsedající, pane komisaři, pane Lindblade, kolegyně a kolegové, dovoluji mi navázat na výzvu pana Garrigy, aby rozpočty byly reálné. Jaké jsou náklady Lisabonské smlouvy? Stal se z toho velmi náročný problém. Proč nemůžeme v případě strukturálních fondů postupovat realističtěji? Staly se pro nás posvátnou krávou. Jsou zde nevyčerpané prostředky z období dvou a půl let, které nebyly vyplaceny, a nyní na ně vršíme dalších nejméně 30 miliard EUR.

Máme problém na Balkáně, kde se země připravují na přistoupení k Evropské unii. V důsledku negativních usnesení socialistů a liberálů projevujeme minimální zájem zjistit, co se na Balkáně skutečně děje. Jak například různé instituce EU v Kosovu, kterých je tam v současnosti velké množství, spolupracují? Tato sněmovna zamítla několik velmi důležitých pozměňovacích návrhů, kterými bychom se dle mého názoru měli zabývat, neboť v této oblasti na nás čeká velký kus práce.

Kde je pokrok ve zprávách o pokroku? Hlasovali jsme pro zprávu Účetního dvora, v níž jsme požadovali systém výstražných světel. Rozpočtový výbor však později odmítl dát tomuto systému prostřednictvím odpovídajících rezerv dostatečnou pádnost. Všechny tyto věci jsou ve vzájemném rozporu, a Parlament podle mého názoru dosud není připraven jednat realisticky ani dodat pádnost svým vlastním usnesením.

Chtěla bych vyzvat k tomu, abychom k elektrárně Kozloduj přistupovali realisticky. Zvláštní zpráva Komise o využívání finančních prostředků EU v Bulharsku do léta letošního roku Kozloduj neuváděla, přestože tato elektrárna dostávala peníze z programu PHARE. Do konce roku 2009 bylo na elektrárnu Kozloduj vynaloženo nejméně 602 milionů EUR. Snažila jsem se zjistit, co se s penězi stalo, a přišla jsem na to, že dosud nebylo nic uzavřeno. Vznikly pouhé plány pro řízení procesu odstavení. Díky elektrárně Kozloduj jsem se dozvěděla, jak málo Komise ví o tom, co se s našimi penězi děje. Kromě toho toto názorně ukázalo, že řada vedlejších rozpočtů, které vznikly, výrazně ztížila kontrolu situace, a Komise v důsledku toho ztrácí přehled. Proto bychom přinejmenším měli zastavit tlak na vytváření vedlejších rozpočtů, protože výsledkem je, že pak sami nemáme ponětí, co se děje.

Edit Herczog (S&D). – (HU) Pane komisaři, dámy a pánové, v době současné finanční a hospodářské krize je zapotřebí věnovat obzvláštní pozornost růstu, konkurenceschopnosti a pracovním místům, a účinnějšímu a jednoduššímu využívání Fondu soudržnosti a strukturálních fondů. Kromě toho jsou prvořadými cíli také lepší zabezpečení dodávek energie a její přepravy, vnitřní bezpečnost, demografické problémy a otázka změny klimatu.

A právě proto jsme uvítali významný úspěch, jehož Parlament dosáhl v návrhu rozpočtu, který máme před sebou, v souvislosti s plánem hospodářské obnovy a podporou investic do energetického odvětví. Těší nás

i menší úspěchy, jako je podpora výrobců mléka nebo nástroj pro mikrofinancování pro malé a střední podniky, čehož bylo dosaženo po dlouhých jednáních. Dále bych ráda upozornila na projekty chytré energie a podporu celoživotního vzdělávání. Musíme zdůraznit, že to, že se nám podařilo získat 2,4 miliardy EUR na hospodářskou obnovu, je skutečně podstatným výsledkem. Potěšilo mne i to, že jsme dokázali zajistit potvrzení rozpočtu na projekt Galileo.

Na energetické projekty byly vyčleněny téměř 2 miliardy EUR, což je možná nejvýraznější výsledek, který si Evropský parlament může připsat. Dále jsme úspěšně podpořili bezpečné odstavení jaderné elektrárny Kozloduj – v této souvislosti bych chtěla obzvláště zdůraznit bezpečnostní hledisko této záležitosti. Podařilo se nám získat podporu pro výrobce mléka, kteří byli do rozpočtu zařazeni na žádost Evropského parlamentu. Dále musíme zdůraznit, že Parlament přijal odpovědná rozhodnutí, a uznat, že jsme rozpočtové rezervy přidělili citlivě.

Naše rozpočtové rezervy se však tenčí. Parlament může být na rozpočet na rok 2010 pyšný. Ráda bych proto poblahopřála panu Surjánovi a panu Maňkovi. Naším úkolem do budoucna je zajistit, aby Lisabonská smlouva nejen posilovala kompetence Parlamentu, ale aby díky reformě rozpočet EU zjednodušil život evropským podnikatelům a občanům. Přeji nám do dalších let hodně síly a vytrvalosti, aby se nám to podařilo. Děkuji vám za pozornost.

Nathalie Griesbeck (ALDE). – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, je řada na mně, abych vzdala hold představitosti a úsilí, které orgány vyvinuly, aby – prostřednictvím určitých rozpočtových technik, jak uvedl pan Lamassoure, zázračně – uvolnily značné sumy peněz odpovídající druhé fázi plánu hospodářské obnovy, tedy 2 400 000 000 EUR. Současně bych ráda vyjádřila svou spokojenost s tím, že se nám podařilo nalézt 300 milionů EUR, abychom rychle reagovali na velmi vážnou krizi, s níž se dnes potýkají zemědělci. Doufám, že tato částka a tyto obtíže budou znamenat, že k jejich budoucnosti zaujmeme pragmatický přístup. Měli bychom ocenit i pilotní projekty a přípravné činnosti, které, jak uvedla paní Jensenová, vdechnou našemu rozpočtu nový život.

Kromě těchto velmi stručných poznámek bych chtěla zdůraznit dvě věci. Nejprve bych ráda položila otázku a poté zaujala politické stanovisko. Otázka zní: Ráda bych si poslechla oficiální vysvětlení toho, jak se naše Unie zachová v souvislosti s politikou soudržnosti a strukturálními fondy – prvky, které zřejmě dostihlo oko hurikánu, jenž zasáhl jisté partnery EU. Považuji to za důkaz toho, co se v Evropě děje.

(Předsedající řečníci přerušil).

Elisabeth Jeggle (PPE). – (DE) Pane předsedající, dámy a pánové, Evropský parlament si v těchto jednáních vedl dobře. Ráda bych poděkovala všem kolegům poslancům, kteří se jednání účastnili a jasně vyjádřili své stanovisko Komisi i Radě.

Nyní je důležité, abychom se řádně vypořádali se všemi otázkami spojenými s Lisabonskou smlouvou, zejména celou tematikou rozpočtu. Dali jsme najevo, že Parlament je třeba brát vážně, a že se vyplatí brát jej vážně. Z rozpočtových jednání to vyplynulo zcela zjevně. Ráda mých kolegů poslanců již uvedla skutečnost, že jsme dosáhli našich nejdůležitějších cílů.

Jsem zpravodajkou pro zemědělský rozpočet v rámci Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova a mohu říci, že ačkoli byl náš rozpočet – resp. jeho zemědělská část – velmi seškrtán, stále se ještě vlezeme do našich limitů. Omezili jsme se. Dosáhli jsme toho sami za sebe v našem výboru, a já tomu přikládám značný význam. Je úspěch, že Parlament zajistil 300 milionů EUR na fond pro mléko navzdory všem protiargumentům, které Komise – po řadu let – a Rada vznášely, a to zejména s ohledem na obtížnou situaci, s níž se zemědělci v odvětví mléka potýkají.

I jiná odvětví zemědělské výroby mají v současnosti problémy. Tyto problémy postihují nejen zemědělství a zemědělce, ale i řadu pracovních míst v navazujících odvětvích. Vzhledem k současné situaci to vede k dalším těžkostem. Potřebujeme stálou rozpočtovou linii pro fond pro mléko, a zaměříme se na to, abychom toho v budoucnosti dosáhli. Rozpočtu na rok 2010 jsme přidělili více peněz než rozpočtu za rok 2009. Je to důsledkem současné situace a jsme si toho vědomi. Budeme se podle toho chovat a uděláme vše, co je v naší moci, abychom zajistili, že naše zemědělská politika bude udržitelná a inovativní.

Estelle Grelier (S&D). – (FR) Pane předsedající, hlasování o rozpočtu je hluboce politický akt, a musíme si z rozpočtu, který je nám navrhován, vzít politické poučení – velké, základní politické poučení.

Rozpočet Evropské unie – a zejména tento – odráží absenci evropského politického projektu, která panuje navzdory tomu, že jej v souvislosti s krizí a na počátku našeho nového volebního období evropští občané potřebují více než kdy jindy. Tento rozpočet ukazuje chybějící celkovou vizi pro Evropu.

Rada a Komise se rozhodly ponechat na členských státech, aby rozvinuly své vlastní, často protichůdné, plány obnovy, a tyto orgány rezignovaly na snahu koordinovat hospodářskou, sociální a environmentální obnovu na úrovni EU. Neproběhl žádný pokus věci ovlivnit, žádné povzbuzení evropské solidarity.

Rada a Komise ulevují svému svědomí tím, že uplatňují kousek po kousku plán obnovy. Rozpočet na rok 2010 vskutku poskytuje finanční prostředky na druhou část plánu v obnovy v celkové výši 5 miliard EUR, což je směšně málo. Vyčlení sice 300 milionů EUR na fond pro mléko, to však nestačí, víme-li, že například ve Francii klesl čistý příjem zemědělců v roce 2009 o 34 %.

Rozpočet na rok 2010 vyhrazuje 25 milionů EUR na mikrofinancování a navzdory doporučení Rady umožňuje zachování návrhu rozpočtu týkajícího se podpory z Fondu soudržnosti.

Budeme tedy, částečně proto, že nemáme jinou možnost, a částečně z automatismu, pro tento rozpočet hlasovat, neboť Evropa – občané – se nemohou bez jeho podpory, jakkoli je nedostatečná, obejít. Musíme však společně – a to je naléhavé – podrobně prozkoumat metody financování ambiciózních politik, kterými se Evropa musí vybavit, a vyjmutí rozpočtu EU z jeho současného omezeného a nevhodného rámce.

Kromě významných politických prohlášení a nad jejich rámec nám předseda Komise pan Barroso musí říci, jak zamýšlí financovat budoucí evropské politiky, o nichž tolik mluví, zejména ty, které jsou spojeny s novou strategií pro růst a se změnou klimatu. Od nynějška si nevystačí s tak ubohým rozpočtem, jako je ten, který je nám nabízen.

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – (GA) Pane předsedajícím, plně podporuji rozhodnutí Evropského parlamentu dát prioritu financování plánu evropské hospodářské obnovy. Plán obnovy takového typu je nutný pro zvýšení hospodářské poptávky a obnovení konkurenceschopnosti regionu.

V důsledku hospodářské krize se míra nezaměstnanosti v Evropě zvyšuje, a to má závažný dopad na evropské hospodářství. Bohužel, nejvíce jsou postiženi mladí lidé, kteří hledají své první zaměstnání. Je třeba, abychom přijali opatření na ochranu nejvíce znevýhodněných.

Musíme vytvořit plány rekvalifikace, aby ti, kdo dnes přijdou o práci, mohli v budoucnosti rychle nalézt novou.

Plán počítá se spoluprací s Evropským sociálním fondem a Evropským fondem pro přizpůsobení se globalizaci.

Od roku 1973, kdy Irsko schválilo svou účast v Evropském hospodářském společenství, se Evropská unie v nutných případech opakovaně ujímala ústřední role při zvládání problémů jednotlivých států s nezaměstnaností prostřednictvím Evropského sociálního fondu.

Unie tuto pozitivní úlohu v Irsku znovu přijala a plán obnovy je v souvislosti s tím mimořádně důležitý.

Předsedající. – Děkuji vám, pane Gallaghery. Jsem místopředsedou pro mnohojazyčnost, a proto bych rád podotkl, jak nás těší, když vás slyšíme hovořit na půdě Parlamentu irsky.

Danuta Maria Hübner (PPE). – Pane předsedajícím, chci učinit čtyři poznámky.

Zprvč mi dovoluete zdůraznit, že musíme náš rozpočet na rok 2010, a zejména finanční nástroje evropské politiky soudržnosti, maximálně využít, abychom podnítli hospodářskou aktivitu ve všech regionech a městech Unie a vytvořili pákový efekt potřebný pro oživení hospodářství členských států. Politika soudržnosti poskytuje pevný a nezbytný most mezi překonáním krize a dlouhodobou strukturální přeměnou evropského hospodářství.

Zadruhé Výbor pro regionální rozvoj vyzval z tohoto důvodu Komisi a členské státy, aby kromě využívání finančních zdrojů, které jsou k dispozici pro investice do priorit politiky soudržnosti pro období 2007–2013 – změny klimatu, znalostí a inovací, energetické účinnosti, obnovitelné energie, širokopásmové sítě, udržitelné městské dopravy a rekvalifikací – rovněž podporovaly pákový efekt politiky soudržnosti; tedy účinné využívání všech nástrojů finančního inženýrství, které politika soudržnosti ve spolupráci s Evropskou investiční bankou vytvořila na pomoc malým a středním podnikům, aby přežily tuto náročnou dobu, ale především aby se mohly ve dlouhodobém výhledu přizpůsobit měnící se krajině světového hospodářství, které prochází transformací, a postavily se čelem výzvě – i příležitosti –, kterou je změna klimatu.

Zatřetí mi dovolu informovat poslance o tom, že všechny žádosti o platbu v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti z rozpočtu na rok 2009, celkem ve výši 25,5 miliardy EUR, byly plně využity a přispěly tak k obnově, strukturální přeměně, růstu, zaměstnanosti a energetické účinnosti s ohledem na změnu klimatu.

Nakonec v této souvislosti vyjadřuji politování nad tím, že byly provedeny škrty v podpoře pro kandidátské země, nástroji předvstupní pomoci pro regionální rozvoj a lidské zdroje, který se zabývá oblastmi, jako je nezaměstnanost, sociální vyloučení a investice do vzdělávání – škrty ve výši 7 milionů EUR, což představuje 0,5 % z dostupných provozních úvěrů, které jdou na administraci – bez ohledu na to, že je nutné zajistit dobrou místní administraci, a bez ohledu na základní zásady řádného finančního řízení, na které tato sněmovna tolik dbá.

Čatálin Sorin Ivan (S&D). – (RO) Dovolte mi, abych v úvodu poblahopřál zpravodajům k výsledkům, jichž se jim podařilo dosáhnout v jednáních o rozpočtu na rok 2010. Evropští občané dnes více než kdy předtím potřebují k řešení hospodářské krize a svých problémů solidní evropský rozpočet.

Rozpočty členských států se v současné době potýkají s velkými problémy při řešení hospodářské krize, zejména s ohledem na to, že u většiny problémů, kterým čelí, jde rozsah nad rámec vnitrostátní působnosti. Jsou to celosvětové problémy a žádají si koordinovanou odpověď na nejvyšší úrovni. Proto mám radost, že můžeme v tomto Parlamentu dnes předložit rozpočet, který bude plně financovat druhou fázi plánu evropské hospodářské obnovy ve výši 1 980 milionů EUR. V roce 2010 se pravděpodobně první známky hospodářské obnovy již dostaví, vnitrostátní rozpočty budou ale výrazně oslabeny úsilím, které vynaložily v uplynulém roce. Kromě toho dosáhne mimořádně vysoké míry nezaměstnanost v členských státech.

Na budoucí Komisi bude ležet tíživá odpovědnost pomoci členským státům a občanům Evropské unie tyto těžkosti překonat. Na druhé straně bych rád členské státy upozornil na jejich odpovědnost při čerpání evropských fondů. Nemá smysl, abychom s veškerým nasazením vyjednali peníze pro politiky soudržnosti, když tyto fondy nebudou použity. Připojuji se ke svým kolegům a požaduji, aby byl co nejdříve prozkoumán víceletý finanční rámec na období 2007–2013 – pokud se tak nestane, nebudeme se sem moci vrátit s rozpočtem na rok 2011.

Chtěl bych zdůraznit ještě jeden poslední bod. Rozpočet na rok 2010 bude přesto zavádět jeden inovativní rys, který se může mnohým zdát jako nevýznamný, ale není tomu tak. Mám na mysli zahájení příprav na vytvoření jednotného evropského rámce pro oblast Černého moře. Toto opatření znamená, že Černé moře bylo uznáno jako důležitá evropská otázka, a zmírňuje nesoulad mezi tím, jak je v rámci politik Evropské unie nakládáno s oblastí Černého a Baltského moře.

Jean-Pierre Audy (PPE). – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, pane ministře, rád bych poděkoval zpravodajům a našemu předsedovi rozpočtového výboru a mému příteli panu Lamassouremu.

Mám celkem pět poznámek. První se týká výzkumu, zejména šestého a sedmého rámcového programu. Z důvodu právní jistoty zde ve Výboru pro rozpočtovou kontrolu opakujeme, že chceme, aby Evropská komise upustila od přepočítávání finančních výkazů dokončených projektů, které již schválila a proplatila, na základě nového výkladu kritérií způsobilosti. Opakujeme náš požadavek, aby se Komise neodchylovala od mezinárodních účetních a auditních norem.

Druhým bodem je začlenění důchodů pracovníků EU do rozpočtu. Navrhujeme, aby byly pohledávky za členskými státy v oblasti důchodů pracovníků – 37 miliard EUR k 31. prosinci 2008, což je od roku 2007 nárůst o 4 miliardy EUR – začleněny do účetnictví jako aktiva, a navrhujeme provedení studie na vytvoření penzijního fondu EU.

Zatřetí by měl být podpořen Úřad pro boj proti podvodům. Jeho pozice by měla být posílena, aby mohl svou práci vykonávat lépe, zejména pokud jde o zásahy za hranice EU.

Začtvrté bychom rádi, aby Komise poskytla zdroje, které nám umožní uspořádat interinstitucionální konferenci, jejímž cílem bude získat kladné prohlášení o věrohodnosti od Evropského účetního dvora. Na této konferenci by se setkaly vnitrostátní účetní dvory, Evropský účetní dvůr, vnitrostátní parlamenty a dotčené orgány veřejné správy.

A konečně – Evropská unie málo investuje, a zde je můj osobní návrh: Nenazrál čas k tomu, abychom začlenili oddíl investic do našeho rozpočtu a abychom, společně s Evropskou investiční bankou – jejímž partnerem by se podle mého návrhu měla vedle členských států stát i Evropská unie, neboť máme právní subjektivitu – stanovili investiční plán, konkrétně pro transevropské sítě? To se týká energií, dálnic, vysokorychlostních

železničních spojení, vodních cest, vysokých škol, vzdělávání, širokopásmové sítě, zdravotnictví, prostoru a podobně.

Derek Vaughan (S&D). – Pane předsedající, pro mne je toto první rozpočet v tomto Parlamentu a velmi na mne zapůsobil konsenzus ohledně toho, jaké jsou priority Parlamentu, ohledně toho, že bychom měli tyto priority chránit. Rád bych poděkoval všem, kdo se na tomto procesu podíleli.

Dosáhli jsme hodně. Sice ne všechno, ale těší mne, že jsme toho dosáhli tolik. Zejména mám radost z prohlášení o strukturálních fondech a politice soudržnosti. Doufám, že na tato prohlášení nezapomeneme, až se budeme zabývat naší politikou pro období po roce 2013. Parlament však má stále před sebou těžká rozhodnutí, například ohledně pokrytí politiky mikrofinancování – a já věřím, že to budou poslanci i nadále považovat za prioritu –, ohledně toho, jak zajistit, abychom našli v příštích třech letech finanční prostředky pro Kozloduj, a ohledně nalezení finančních prostředků pro nové priority: Priority vycházející z konference v Kodani, z provádění Lisabonské smlouvy a z nové strategie Evropa 2020, o níž povedeme rozpravu v příštím roce.

Musíme všechny tyto problémy vyřešit, a mít přitom na paměti, že rezervy jsou malé a že Rada nebude ochotna poskytovat další finanční prostředky. To je důvod, proč je do budoucna naprosto nezbytné zásadní přezkoumání rozpočtu. Měli bychom zajistit, aby rozpočet do budoucna vyhovoval našim prioritám.

Musíme se rovněž zabývat novou rozpočtovou linií pro Fond pro přizpůsobení se globalizaci, spíše než nadále brát peníze z jiných linií. Dále musíme zajistit, aby byl v rámci nástroje pružnosti dostatek peněz, abychom mohli reagovat a měnit naše priority. Současná částka nedostačuje. Pokud se nám všechny tyto věci podaří, naplníme naše priority, a především budeme moci občanům Evropy ukázat, že náš Parlament má opodstatnění.

Naš rozpočet by měl sledovat naše priority, ale měl by zároveň sledovat i priority našich občanů. To je klíčový vzkaz pro nás, Parlament, ale také pro Komisi a pro Radu.

Csaba Óry (PPE). – (HU) Není možná náhodou, že příprava rozpočtu na rok 2010 budí tolik pozornosti. Všechna tato pozornost je zcela namístě, přihlédneme-li ke zhoršující se nezaměstnanosti a problémům způsobeným hospodářskou krizí. Jako zpravodaj pro stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, bych rád poděkoval panu zpravodaji Surjánovi za profesionalitu, s jakou se příslušných otázek zhostil.

Následující priority jsme již dříve uvedli ve stanovisku, které jsem ve Výboru pro zaměstnanost a sociální věci zapsal. Prioritou číslo jedna jsou pro nás samozřejmě nástroje zaměřené na zmírnění dopadů finanční a hospodářské krize na evropské občany. Podpořili jsme všechny návrhy, včetně navýšení o 8,4 % na podporu konkurenceschopnosti, o nichž doufáme, že zachovají stávající pracovní místa či vytvoří nová a přispějí k plánu hospodářské obnovy, obnovené Lisabonské strategii i programu celoživotního vzdělávání.

Dále jsme vyzdvihli úkoly spojené se Sociálním fondem, odbornou profesní přípravou, získáváním technické kvalifikace a celoživotním vzděláváním. Za obzvláště důležité považuji, že se nám podařilo vyčlenit finanční prostředky ve výši 25 milionů EUR na budoucí nástroj pro mikrofinancování v roce 2010. Včera jsme o tomto novém nástroji vedli rozpravu. Snad se nám podaří rychle nalézt shodu i v ostatních věcech spojených s financováním.

Domnívám se, že je třeba, aby rozpočet zdůrazňoval i to, jak je důležité financování činností a politik uvedených v rozpočtové linii 1a. Budou přispívat k udržitelnému rozvoji a vytváření pracovních míst. Zejména vítám ty položky, jejichž cílem je zlepšení postavení malých a středních podniků, a podporu programu Progress, síti pro poradenství a informace EURES a pilotním projektům, jako je Fond pro přizpůsobení se globalizaci.

Když si to vše dám dohromady, mám pocit, že cíle definované Výborem pro zaměstnanost a sociální věci mohou hrát v tomto rozpočtu důležitou úlohu, a za to bychom měli být našim zpravodajům vděční.

Gay Mitchell (PPE). – Pane předsedající, Parlament v minulém volebním období věnoval velkou pozornost postavení poslanců a asistentů a myslím, že to bylo vcelku patřičné. Nyní, na počátku tohoto Parlamentu a nové Komise, je čas, abychom obrátili svou pozornost na další zaměstnance tří orgánů a posoudili jejich roli.

Máme velkou výhodu, že pro Parlament, Radu a Komisi pracují velmi profesionální a loajální lidé, ve skutečnosti však v tomto Parlamentu nemáme úplný přehled o tom, co mnozí z těchto pracovníků dělají. Dělají to, co dělali po řadu let.

Za situace, kdy v tomto Parlamentu je zastoupeno 27 členských států, 27 komisářů z těchto států společně tvoří Komisi a ministři z Rady se vrací do svých vnitrostátních parlamentů a pak přicházejí sem, je pro pracovníky, kteří nám mají pomáhat, vlastně velmi snadné zmocnit se řízení agendy.

Od samého počátku tento Parlament žádám, aby budoucí Komise – mimochodem nevím, jaká část rozpočtu je vynaložena na pracovníky, vím jen, že podstatná – požadovala studii o tom, co vlastně pracovníci tří orgánů dělají, s cílem zajistit jejich efektivitu, a především transparentnost a odpovědnost za to, co dělají. Považoval bych to za důležitou veřejnou službu.

Panuje jakési sílící přesvědčení, že se jedná o bezejmennou byrokracii. Nesdílím tento názor a neříkám to jako dvojsmyslný kompliment, neboť máme některé velmi kvalitní pracovníky, což ale měřítkem účinnosti a účelnosti není. Musíme vědět, co pracovníci dělají, a pokud to myslíme s Lisabonskou agendou a účinným a účelným hospodářstvím vážně, musíme si být jisti tím, že pracovníci našich tří orgánů jsou využiti účinně, účelně a odpovědně. Domnívám se, že v každém orgánu by to měl být náměstek generálního tajemníka, kdo by těmto orgánům čas od času podal informace o účinnosti a účelnosti práce personálu.

Žádám novou Komisi, aby tuto věc v raném stadiu své činnosti nezávisle a spravedlivě prověřila.

Tadeusz Zwiefka (PPE). – (PL) Pane předsedající, považuji za důležité poukázat v rámci rozpravy o rozpočtu rovněž na to, že právo je základním prvkem života společnosti a jeho soudržnost stmeluje náš kontinent. Soudní dvůr Evropské unie hraje v této oblasti klíčovou úlohu, a proto Výbor pro právní záležitosti navrhl řadu pozměňovacích návrhů, jejichž záměrem bylo obnovit prostředky poskytnuté v původním návrhu rozpočtu, neboť v současné navrhované podobě by rozpočet Soudnímu dvoru umožnil sotva tak naplnit jeho nejzákladnější potřeby.

Jedním z nejnaléhavějších problémů je otázka navýšení rozpočtových prostředků na rok 2010 k překladu otázek položených v řízení o předběžné otázce, které je základním nástrojem, jež vnitrostátní soudy používají k tomu, aby vnitrostátní výkon soudní moci přizpůsobily tomu evropskému. Evropský soudní dvůr nemá dostatečné prostředky na rozšíření personálu v překladatelských službách, a tím se řízení před soudy protahují. Pokud budou Soudy přiděleny další finanční prostředky, přispěje to ke zvýšení efektivitě činnosti v této oblasti a současně se tím omezí průtahy v soudních řízeních v jednotlivých členských státech. Omezení prostředků ze strany Rady dopadá na již tak výrazně seškrtané strategické projekty v oblasti IT, které Soudní dvůr navrhl pro rok 2010 s cílem zlepšit kvalitu služeb při současném snížení počtu zaměstnanců. Je nutné, aby byly prostředky navržené ve společném návrhu rozpočtu obnoveny. Informační technologie jsou klíčovou oblastí, která umožňuje dostát novým výzvám naší doby, přináší dlouhodobé úspory a nabízí občanům lepší služby.

Dále bych rád zdůraznil, že je třeba podporovat návrh referenčních rámců. V únoru roku 2009 skupina akademiků předložila konečnou verzi souhrnu návrhu referenčních rámců, které budou evropské orgány moci využívat jako základ pro vytvoření Evropského smluvního práva. V této fázi je mimořádně důležité zpřístupnit rámce v co největším počtu úředních jazyků, aby měly politické a právní skupiny a jiné zúčastněné strany možnost vést o budoucnosti Evropského smluvního práva důkladnou diskusi. Jsem rád, že Evropský parlament napraví tyto chyby Rady a umožní Soudnímu dvoru lépe fungovat.

PŘEDSEDAJÍCÍ: pan Rouček

Místopředseda

György Schöpflin (PPE). – Pane předsedající, stejně jako všichni ostatní považuji i já tento rozpočet za velmi dobrý. Jeho příprava stála spoustu práce a všem, kteří se na ní podíleli, blahopřeji.

To, o čem se mi jedná v této fázi rozpravy, je celkový obraz. Dosavadní příspěvky byly sice velice důležité, ale týkaly se dílčích otázek, abychom však pochopili význam toho, o čem zde spolu mluvíme, musíme vzít v úvahu širší evropský kontext. Jsem toho názoru, že v demokracii musí mít každá instituce svůj rozpočet a každá instituce se musí zodpovídat za své výdaje těm, kteří na ně reálně přispívají a poskytují na ně prostředky.

Tento konkrétní rozpočet je proto zatížen odpovědností. Je zatížen odpovědností ostatně i proto, že je to rozpočet instituce, která se právě k transparentnosti a průkaznosti závazně hlásí. V neposlední řadě přispěje právě naše snaha o transparentnost a průkaznost ke zlepšení řádné správy věcí veřejných a v ideálním případě také ke zvýšení důvěry mezi těmi, kdo prostředky poskytují, a těmi, kdo je vynakládají. Měl bych snad zdůraznit, že to je ideální případ – skutečnost je často odlišná. Zvláštní význam této transparentnosti spočívá v tom, že může napomoci v překonávání vzdálenosti mezi jednotlivými občany a těmi, kdo vykonávají moc.

Tato vzdálenost – o tom se, myslím, shodneme všichni – je nevyhnutelným rysem moderního života, a každá instituce by proto měla učinit vše, co je v jejích silách, aby tuto propast překlenula.

Evropa má navíc před sebou nelehké období a to, domnívám se, zvyšuje mezi občany pocit nejistoty. My v této souvislosti můžeme dělat to, že budeme poukazovat na problémy a podporovat debaty a diskuse, které by, když na to přijde, měly dávat prostor i k vyjádření nesouhlasu. Domnívám se, že rozpočet je z tohoto hlediska dobrým krokem tím správným směrem, a rád bych mu proto vyjádřil svou největší podporu.

Peter Šťastný (PPE). – Pane předsedající, rozpočet na rok 2010 má ke štědrosti daleko – jako ostatně kterýkoliv jiný rozpočet. Za daných okolností musíme pracovat s tím, co máme, a to, co máme, jsou dopady velké celosvětové krize. To je priorita. Všechno ostatní je až na druhém místě.

Jako zpravodaj Výboru pro mezinárodní obchod (INTA) bych rád věřil, že prostředky navýšené v rámci 4. kapitoly (EU jako globální partner) budou dobře investovány a dobře monitorovány a že budou stimulovat zvýšení finančních toků plynoucích do obchodu a že se nám současně s odstraňováním překážek podaří dosáhnout výraznějšího růstu HDP a zaměstnanosti.

Rozvojová agenda WTO z Dohy představuje pro uskutečnění tohoto úkolu nejlepší mnohostrannou platformu, a to zejména v rozvojových zemích. Je tedy pádný důvod k tomu, aby tuto vleklou ságu dovedli k úspěšnému konci, protože pak budeme v situaci, kdy budeme mít v rukou skutečně mocný nástroj, který nám umožní bojovat s tímto nehezkým důsledkem globalizace.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Dámy a pánové, rozpočet na rok 2010 je výsledkem nelehkého kompromisu. Na jedné straně se od něj očekává, že přispěje k omezení hospodářské krize, zároveň však financujeme snahy v rámci boje proti změně klimatu, především cestou omezování emisí CO₂. To je sice správné, z krátkodobého hlediska to však brzdí rozvoj, což je oblast, na kterou stále vydáváme méně, než je potřebné.

Zvyšování výdajů na výzkum a inovace má své oprávnění. Zlepší naši konkurenceschopnost. Velmi nízké jsou, zdá se, i naše výdaje plynoucí do vzdělání, včetně výměnného programu Erasmus. Je dobře, že se podařilo najít peníze pro mléčný fond – i když jejich obnos není dostatečný – neboť loňský rok byl pro evropské zemědělce obtížný. Chceme-li vytvořit podmínky, které umožní hospodářské oživení, a snížit nezaměstnanost a sociální vyloučení, měli bychom uvolnit větší prostředky pro nástroj mikrofinancování. Pro rozvoj je důležité financování širokopásmového internetového připojení ve venkovských oblastech, ale samozřejmě, jak jsem řekl, tento rozpočet je výsledkem kompromisu.

Nathalie Griesbeck (ALDE). – (FR) Vážený pane předsedající, ráda bych si vzala slovo na základě postupu zvednuté ruky, předtím jsem totiž měla možnost mluvit jen jednu minutu, přestože podle jednacího řádu jsem měla minuty dvě. Ráda bych jen něco dodala: i když budu spolu s ostatními členy své skupiny hlasovat v úterý ve prospěch rozpočtu, který je předmětem této rozpravy, chtěla bych zdůraznit, že procházíme nejen hospodářskou, finanční a environmentální krizí – jak na to zde již bylo poukázáno – ale v souvislosti s nárůstem nezaměstnanosti rovněž velmi hlubokou sociální krizí.

V rozpočtu se sice podařilo dosáhnout jemné vyváženosti, já osobně nicméně lituji toho, že členské státy nebyly schopny zohlednit silné politické signály, jež byly vyslány právě směrem k těmto lidem, kteří se ocitají v obtížné situaci. Bylo vysloveno přání, aby byly jako součást plánu na pomoc nejchudším občanům poskytnuty dodatečné prostředky, naneštěstí však k tomu nedošlo. Mrzí mne to, protože by tak byl vyslán jasný signál, že směřujeme k Evropě více sociální.

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Děkuji vám, pane předsedající, Rado, Komise, dámy a pánové, rozpočet na rok 2010 je skutečně příkladem dobrého kompromisu. Rozhodně nesouhlasím s kolegy, kteří zde tvrdili, že rozpočet na rok 2010 je rozpočet krizový. Nám, zastupitelům některých států, je velmi dobře známo, co to znamená krizový rozpočet, když rozpočtové příjmy klesnou na dva roky o 30 % nebo i víc.

Musíme Komisi poblahopřát za určité priority; spolu s Radou a Parlamentem mobilizovala dodatečné finanční prostředky, zejména na financování plánu hospodářské obnovy, například na zajištění lepšího přístupu k širokopásmovému internetu, a rovněž na financování plánu SET. Chtěl bych také zmínit, že některé oblasti jsou problematické.

Rád bych nicméně upozornil na projev mého kolegy poslance, pana Godmanise, který v něm poukázal na to, že některé státy nebyly schopny více než rok zařadit finanční podporu. Opravdu si proto myslím, že je to dobrý rozpočet, že si zaslouží podporu, a blahopřeji Komisi.

Ivars Godmanis (ALDE). – Pane předsedající, chci zde jako komisař jen ve stručnosti zdůraznit jednu věc.

Máme určitý problém: ve Výboru pro regionální rozvoj stále ještě pracujeme na návrzích změn, které umožní, aby Evropská komise (EK) v roce 2009–2010 nežádala členské státy o spolufinancování. Jedná se o prostředky v celkové výši více 6,6 miliardy EUR. Přijali jsme rozpočet na rok 2010, v tomto rozpočtu však nejsou žádné peníze, které by byly vyčleněny na tyto potřeby; rozpočet na rok 2009 je uzavřený.

Výbor pro regionální rozvoj stále čeká na nový návrh EK, protože předchozí návrh Rada zamítla. Musíme mít jasno v tom, co budeme dál dělat. Podle mého mínění tu pro tento návrh není žádný prostor, ale situaci je třeba pojmenovat. Jinak dojde k tomu, že Výbor pro regionální rozvoj bude pracovat jedním směrem, kdežto my v Rozpočtovém výboru nebudeme mít žádnou představu o tom, co můžeme dělat, protože v nadcházejícím rozpočtu na rok 2010 nemáme pro tyto návrhy žádné peníze.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Pane předsedající, je mi líto, že uprostřed hospodářské a sociální krize, která má hrozné dopady na zaměstnanost a životní podmínky lidí, musím konstatovat, že tento návrh rozpočtu Společenství na rok 2010 zaostává daleko za tím, co by bylo potřeba. Nezohledňuje ani finanční vyhlídky, které počítaly s 1,1 % hrubého domácího příjmu Společenství, ani návrh, který byl předložen a schválen při prvním čtení tohoto rozpočtu a který byl pro 1,08 % hrubého domácího příjmu Společenství.

Návrh, který je ke schválení předkládán nyní, prosazuje rozpočet, který má i nadále upřednostňovat a financovat neoliberální a militaristické tendence Evropské unie. Je třeba poznamenat, že tento první rozpočet schvalovaný v době platnosti Lisabonské smlouvy je navržen na úkor dříve tolik vychvalované politiky hospodářské a sociální soudržnosti, již se nyní dostává mnohem menší podpory. Ve srovnání s tím, co bylo navrhováno při prvním čtení, představují škrty v rozpočtu na politiku soudržnosti celkem zhruba 2,5 miliardy EUR.

Z těchto všech důvodů nemůžeme souhlasit s tímto návrhem rozpočtu, který je o více než 11 miliard EUR nižší, než kolik bylo plánováno ve víceletém finančním rámci pro rok 2010.

Hans Lindblad, úřadující předseda Rady. – (SV) Pane předsedající, myslím, že to byla podnětná rozprava. Naše názory byly různé a tak to má být. Někteří chtějí rozpočet ztenčit. Řada lidí však zřejmě nebude úplně spokojená, dokud se všechny vnitrostátní rozpočty nepřevědou do EU. Přenesení veškerých pravomocí na Evropský parlament ale naštěstí asi není to, co by si naši voliči přáli.

Obdržel jsem přímou otázku od pana Färma. Z toho, co říká pan Färm, by se téměř zdálo, že bez mikroúvěrů jako bychom v Evropě ani nemohli mít politiku zaměstnanosti. Tak tomu ale samozřejmě není. Různé členské státy investují do podpory hospodářství a zaměstnanosti ohromné sumy peněz. Evropa navíc provádí výrazná celková navýšení svého rozpočtu, z něhož bylo mj. uvolněno 5 miliard EUR prostřednictvím plánu obnovy. A máme konečně také Evropskou centrální banku s její velmi expanzivní politikou. Není tedy pochyb o tom, že máme velmi silnou politiku zaměstnanosti a růstu.

Pokud se pan Färm domnívá, že naší prioritou by se měly stát mikroúvěry, musela by se pak pochopitelně ubrat priorit něčemu jinému. Všechno je věcí volby. Chťt jednoduše víc a poslat účet různým členským státům ovšem není přijatelné řešení.

Vladimír Maňka, zpravodaj. – (SK) Dámy a pánové, děkuji vám za vaše podnětná vystoupení. Rád bych poděkoval představitelům evropských institucí, předsednictvu Evropského parlamentu, stínovým zpravodajům, koordinátorům a vám všem.

Tento rok se všechno odehrávalo pod vedením dvou předsedů Rozpočtového výboru. V prvním pololetí to byl pan Böge, ve druhém pan Lamassoure. Určitě nejsem první, kdo vám, vážený pane Böge, vážený pane Lamassoure, řekl, že jste oba byli pro práci výboru a celý rozpočtový proces velkým přínosem.

Oceňuji spolupráci se švédským předsednictvím a panem komisařem. Vážené dámy, pánové, ti, kteří oficiálně nevystupují, jsou našimi poradci, asistenty a pracovníky administrativy. Jsou to však klíčoví lidé. Bez nich bychom dnešního výsledku nedosáhli. Rád bych jim všem poděkoval.

Vážení přátelé, Lisabonská smlouva bude mít dopad na celou řadu služeb Evropského parlamentu a ostatních institucí. Pro Evropský parlament se výrazně zvýší podíl spolurozhodování, až na 95 % legislativy v oblastech, jako je svoboda, bezpečnost a spravedlnost, zemědělství, rybolov, výzkum a strukturální fondy. Intenzivněji se začne využívat kvalifikované většiny při hlasování v Radě a pracovat na tvorbě nových právních základů v oblastech, jako je cestovní ruch, sport, energetika, civilní ochrana a administrativní spolupráce. V obecném

měřítku se tak zvýší legislativní aktivity Evropské unie, což bude mít významný celkový dopad na pravomoci Evropského parlamentu a jeho aktivity, a tedy i na potřebu posílení administrativy.

V nejbližších měsících prozkoumáme a vyčíslíme finanční prostředky, které budou potřebné k provádění nových politik EU souvisejících s Lisabonskou smlouvou. Věřím, že se nám společně podaří dobře nastavit další rozpočtový proces.

Jutta Haug, zpravodajka. – (DE) Pane předsedající, ráda bych poděkovala všem kolegům poslancům. Podařilo se nám najít společné stanovisko vůči Radě. Ráda bych v tomto bodě nicméně upřímně poděkovala i Radě a jejímu předsednictví. Každý, kdo mě zná, ví, že chválou a díky obvykle šetřím. Chtěla bych nicméně vyjádřit upřímnou vděčnost švédskému předsednictví a obzvláště pak panu Lindbladovi za jeho práci a jeho neustálou přítomnost během diskusí o rozpočtových otázkách. Bylo to v potěšujícím protikladu k ostatním předsednictvím Rady, která jsem tu v průběhu své dlouhé dráhy poslankyně Evropského parlamentu zažila. Velmi děkuji.

Dnes ráno se řada poslanců zúčastnila diskuse a domnívám se, že se do ní při této příležitosti zapojilo více poslanců než obvykle. Většina z nich poukazovala na rozpočtová omezení a na jeho strukturu. Dámy a pánové, můžeme počítat s tím, že rozpočet na rok 2010 bude posledním svého druhu, posledním rozpočtem s touto strukturou, který nám dovoluje věřit, že bychom mohli být tímto způsobem schopni financovat nezbytné politiky Evropské unie a její nové výzvy a úkoly.

Očekáváme, že nová Komise bude schopna rychle provést hodnocení první poloviny období, které mělo být podle dohod z roku 2006 předloženo nejpozději do konce roku 2009, tedy do konce tohoto roku. Abychom to vyjádřili jasně, očekáváme návrh revize pro stávající finanční výhled. Nemůžeme na reformu čekat až do roku 2014. Platné nástroje potřebujeme už nyní, aby Evropská unie mohla čelit, a to demokraticky legitimním způsobem, výzvám bezprostřední budoucnosti, což je požadavek, který jménem nás všech vznesl náš předseda, pan Alain Lamassoure.

Reimer Böge, zpravodaj. – (DE) Pane předsedající, když jsme nyní všichni shodli na podobě rozpočtu na rok 2010 odpovídající politickým skutečnostem, musíme dnes svou pozornost zaměřit samozřejmě na to, co nás čeká v několika příštích měsících.

Vzhledem k tomu, že Evropská rada si na základě velmi jednostranného postupu přidělila 23,5 milionů EUR, musíme se i my velmi rychle zasadit o doplnění parlamentního rozpočtu, abychom zachovali rovnováhu mezi institucemi a zajistili Parlamentu schopnost reagovat na výzvy, které přináší Lisabonská smlouva. Dostatečnou pozornost musíme věnovat také schopnosti parlamentních skupin, výborů a především pak jednotlivých poslanců zhostit se odpovídajícím způsobem úkolů, které jsou před námi.

K tomu budeme muset navíc v několika příštích měsících vést obecné debaty o úpravách, přezkumech a revizích. Půjde při tom o úpravy, obnovení a doplňování meziinstitucionální dohody. Půjde o převedení částí meziinstitucionální dohody do jednoho víceletého finančního rámce, u kterého je na základě Lisabonské smlouvy odlišný postup rozhodování. Půjde o postup spolurozhodování ve finančním nařízení. A půjde například také o velký balík opatření pro budování Evropské služby pro vnější činnost, a to jak s ohledem na zaručení rozpočtových práv Parlamentu, tak možných úprav právních základů, které mohou být potřebné v případě víceletých programů Služby pro vnější činnost.

Rád bych proto v tomto bodě ještě jednou řekl, že bez těchto úprav, přezkumů a revizí není možné nic dělat. Nemůžeme donekonečna odkládat nezbytný proces postupného plnění rozpočtových požadavků vyplývajících z Lisabonské smlouvy. Předpokládám, že nová Komise začne pracovat velmi rychle a vypracuje návrhy, ve kterých budou Parlamentu zaručena práva ve všech oblastech a nebude v nich opět skrytá snaha o úpravu některých z těchto práv, která by mohla Parlament znevýhodňovat. Budeme tomu schopni zabránit!

László Surján, zpravodaj. – (HU) Chceme-li, aby v roce 2010 měli Evropané větší pocit bezpečí, musíme tento rozpočet provádět účinným a praktickým způsobem. Přesně z tohoto důvodu jsme zvýšili energetickou bezpečnost, podporujeme vytváření pracovních míst a zavádíme nástroj mikrofinancování. Podporujeme rovněž výzkum a vývoj a stejně tak i celoživotní učení. Chceme pomoci mlékárenskému odvětví a pokud možno zmírnit škodlivé účinky změny klimatu.

Toho všeho se nám podařilo dosáhnout tím, že do posledního centu vynakládáme prostředky, které jsme získali prostřednictvím víceletého finančního rámce. To ovšem také znamená, že rozpočet je nyní bez dostatečných rezerv, a tedy naprosto nepružný. To je další důvod, proč je tak velice naléhavé, abychom měli hodnocení první poloviny období, a proč to zde také ještě jednou připomínám. Komise a členské státy mají

společný díl odpovědnosti za náš budoucí úspěch. Daňovým poplatníkům se budeme moci dívat zpříma do očí jen tehdy, budeme-li schopni tohoto rámce, který máme k dispozici, použít nejen zákonným, ale i účelným způsobem.

Pakliže tu jsou prostředky na vytváření pracovních míst, musí se počet pracovních míst skutečně zvýšit. Jsou-li zde prostředky na to, aby méně rozvinuté regiony dohánely ostatní, musí se objem HDP vytvořený právě v těchto regionech skutečně zvýšit. Jedině pokud budeme schopni zajistit platnost těchto podmínek, můžeme říci, že jsme za naše peníze získali odpovídající hodnotu a že evropským občanům stálo za to, přinést tuto obět, protože současný příspěvek do rozpočtu EU, který činí 123 miliard EUR, obětí nepochybně je.

Pane předsedající, pane ministře, pane komisaři, věřím, že zprávě, která byla předložena k projednání, vysloví tento parlament pevnou podporu a že ve čtvrtek dáme evropským občanům dobrý rozpočet, který bude v pořádku nejen po stránce právní, ale i mravní.

Předsedající. – Společná rozprava je ukončena.

Hlasování o zprávě Jutty Haugové se bude konat zítra.

Hlasování o zprávách pana Surjána, Maňky a Bögeho se bude konat ve čtvrtek.

Písemná prohlášení (Článek 149)

Ádám Kósa (PPE), písemně. – (HU) Můj kolega z Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů), pan Surján, a pan Maňka dokončili důležitý úkol. Stejně jako je tomu při rozpravách v národních parlamentech, musíme i my v této sněmovně jasně říci, co přesně návrh rozpočtu obsahuje a jakou zprávu tím podáváme společnosti. I přesto, že v této zprávě nepadla žádná zmínka o otázce přístupnosti, rád bych upozornil na toto: na základě rozhodnutí Rady ve složení pro obecné záležitosti ze dne 26. listopadu se EU jako regionální organizace připojila k Úmluvě Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením. S ohledem na to a v souladu s odstavcem 43 a ustanoveními dodatku 2 této zprávy bychom měli učinit společné prohlášení o politice týkající se úpravy budov.

Je ovšem velmi důležité, aby kromě dodržování jiných důležitých požadavků (jako je např. úspora energie) byla v případě plánování stavby jakož i dalších investic do infrastruktury zohledněna rovněž otázka přístupnosti. Náklady na dodatečné úpravy pro zajištění přístupnosti jsou vždy mnohem vyšší. Velký význam má v rámci těchto opatření i to, aby Evropský parlament vzal v úvahu také zrakově postižené s ohledem na bezpečnostní požadavky. V návrzích budov a jejich konečné úpravě by se například mělo počítat s umístěním zřetelných značek a hmatového podlahového značení, které by zrakově postiženým pomohly v orientaci. V souvislosti s jazykovými právy bych navíc považoval za důležité také to, aby současně se zpřístupňováním budov pro tělesně postižené byla k dispozici dokumentace (včetně elektronických verzí), která bude obsahovat i příslušné informace o tom, jakým způsobem je budova přístupná zrakově postiženým (jaké jsou doporučené softwarové balíčky).

Andreas Mölzer (NI), písemně. – (DE) V době hospodářské krize, kdy jsou evropští občané vystaveni vlnám propouštění a krácení sociálních služeb, musí šetřit i Evropská unie. V příštím roce plánuje EU vynaložit přibližně 123 miliard EUR, což je o sedm miliard více než letos. V dobách obtížné hospodářské situace jsou samozřejmě nezbytná opatření na oživení ekonomiky, ale je otázka, zda toho lze dosáhnout pomocí nástrojů, jako je plán evropské hospodářské obnovy. Již v minulosti se ukázalo, že leckteré vychvalované programy EU jsou ve skutečnosti pouhými papírovými tygry. Ukázalo se navíc i to, že řada dotací EU vybízí ke zneužití nejrůznějšího druhu. Evropský účetní dvůr již řadu let ve svých výročních zprávách shledává, že v zemědělských a strukturálních fondech dochází k nehorázným pochybením. To znamená, že těžce vydělané peníze daňových poplatníků již roky mizí různými záhadnými kanály pryč. Hlavní příčinou nefunkčního chodu systému jsou složité nařízení, ze kterých jsou často zmateni i sami bruselští eurokraté. EU nemá dokonce kontrolu ani nad navracením prostředků, které byly vyplaceny neprávem. Další nafukování evropského rozpočtu je proto cesta špatným směrem. Mělo by jít naopak o to, aby byly formou renacionalizačních opatření, například v odvětví zemědělství, odstraňovány systémové chyby. Členské státy by tak měly možnost samy rozhodnout, která odvětví chtějí dotovat. Co se týče opatření na oživení hospodářství, měla by být tato opatření součástí koordinovaného postupu členských států.

Siiri Oviir (ALDE), písemně. – (ET) V březnu roku 2009 bude v rámci plánu hospodářské obnovy, který byl schválen Evropskou radou, uvolněno na rok 2009 a 2010 5 miliard EUR z nevyužitých prostředků rozpočtu EU na investice do projektů týkajících se propojování energetických sítí a budování širokopásmových sítí.

S radostí mohu konstatovat, že pokud se jedná o druhý rok (2010) financování plánu na obnovu evropského hospodářství, bylo v Dohodovacím výboru dosaženo určitého výsledku, k němuž vedl průzkum finančního rámce na roky 2007–2013 a převedení prostředků, které pro příští rok zaručuje možnost financování ve výši 2,4 miliardy EUR a umožňuje také provádění cílů stanovených plánem hospodářské obnovy. Zůstane-li v důsledku úprav finančního rámce provedených v souvislosti s plánem obnovy evropského hospodářství na pokrytí předpokládaných finančních potřeb v roce 2010 jen velmi malý objem finančních prostředků, pak souhlasím s postojem zpravodaje, že v současnosti platný víceletý finanční rámec neodpovídá finančním potřebám Evropské unie a že Evropská komise by měla okamžitě předložit návrh týkající se průběžné zprávy o právě platném víceletém finančním rámci.

Pavel Poc (S&D), písemně. – (CS) Nejprve bych rád vyjádřil obdiv všem osobám, které pracovaly na rozpočtu. Připravit rozpočet EU v podmínkách ekonomické krize a přechodného období od Nice k Lisabonu byl velmi obtížný úkol. Rozpočet pro rok 2010 je posledním v této struktuře. Lisabonská smlouva je nicméně v platnosti a bude obtížné pracovat v rámci rozpočtu, který svou strukturou neodráží nové podmínky. Jakkoli byla ratifikace Lisabonské smlouvy v závěru komplikovaná, nemůže to být omluvou pro Evropskou komisi, která včas nepředložila návrh nové struktury rozpočtu. Je třeba, aby tento úkol byl Komisí neprodleně splněn. Rozpočet na rok 2010 je velmi pečlivě vybalancovaný, neboť bezrezbytku využívá všechny možnosti alokace výdajů. V důsledku toho a v důsledku ekonomických fluktuací způsobených turbulentním obdobím ekonomické krize se rozpočet může stát velmi křehkým. Je třeba, aby tento rozpočet byl podpořen s vědomím, že je možná příliš kvalitně zpracován pro současnou rozkolísanou dobu a práce s ním bude v průběhu roku 2010 vyžadovat jistou míru flexibility.

Georgios Stavrakakis (S&D), písemně. – (EL) Pane předsedající, dámy a pánové, také já bych rád vyjádřil své uspokojení nad tím, že se ohledně rozpočtu na rok 2010 podařilo dosáhnout shody. Zároveň je nicméně nutno upozornit na skutečnost, že do nadcházejících let zůstaly jen velmi omezené rozpočtové rezervy. Zbývá tak jen velmi těsný prostor pro případná opatření, kdyby EU musela odpovídat na nepředvídané požadavky nebo chtěla reagovat na politické výzvy, jako je strategie EU pro rok 2020, nebo na nová opatření v rámci boje proti změně klimatu.

Obzvláště mne těší, že se nám podařilo díky vytrvalému úsilí Evropského parlamentu zajistit financování energetických sítí a infrastruktur v rámci plánu hospodářské obnovy s důrazem na tzv. zelené technologie, inovaci, výzkum a budování širokopásmových sítí na venkově.

Velice důležité je také to, že se nám daří zajišťovat životaschopnost stávajících infrastruktur Společenství a nástrojů v odvětví civilní ochrany, zejména prostřednictvím zvyšování schopnosti Evropské unie rychle reagovat v případě přírodních pohrom, což připravuje cestu pro vytvoření budoucích evropských jednotek civilní ochrany.

Domnívám se konečně, že všichni souhlasíme s tím, že nelze mluvit o lepší Evropě, o Evropě, která je bližší svým občanům, bez odpovídajícího financování.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), písemně. – (RO) Rozpočet EU na rok 2010 je posledním rozpočtem schvalovaným podle Niceské smlouvy. Pokud jde o přijímání rozpočtu, přiznává nová smlouva Evropskému parlamentu větší pravomoc a poslední slovo. Parlament a Rada budou mít tytéž zákonodárné pravomoci v oblastech, jako je zemědělství, energetika, přistěhovalectví, spravedlnost a vnitřní záležitosti, zdravotnictví a strukturální fondy, a to pochopitelně platí i pro související rozpočty. Rozpočet na rok 2010 uvolňuje značný podíl svých prostředků na zachování a řízení přírodních zdrojů, sociální a hospodářskou soudržnost, růst a zaměstnanost, hospodářskou soutěž a inovace, regionální rozvoj, zemědělství a rozvoj venkova. Na evropský plán hospodářské obnovy připadají v rozpočtu EU na rok 2010 2,4 miliardy EUR, určené na strategické projekty týkající se energetiky, dopravy, budování širokopásmových sítí ve venkovských oblastech a podpory venkovských společenství. Těší mne, že Evropský parlament dokázal vyčlenit částku ve výši 300 milionů EUR na podporu mlékárenských výrobců. Hospodářská krize se projevila na HDP členských států a bude mít vliv na jejich příspěvky do rozpočtu EU. Věřím, že hodnocení v polovině období, které pro finanční rámec pro období 2007–2013 proběhne v roce 2010, umožní členským státům lépe využít strukturálních fondů, a to zejména v oblasti dopravy a energetické účinnosti v obytných budovách.

(Zasedání bylo přerušeno v 11:25 a pokračovalo ve 12:00.)

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PAN PITTELLA*Místopředseda***8. Hlasování**

Předsedající. – Dalším bodem programu je hlasování.

(Výsledky hlasování: viz zápis)

8.1. Evropský nástroj mikrofinancování pro zaměstnanost a začleňování (Progress) (A7-0050/2009, Kinga Göncz) (hlasování)**9. Vysvětlení hlasování****Ústní vysvětlení hlasování****– Zpráva: Kinga Göncz (A7-0050/2009)**

Aldo Patriciello (PPE). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, vítám vynikající práci, kterou odvedl pan zpravodaj a všichni poslanci, kteří se zasadili o vytvoření tohoto nového nástroje, který umožní přidělování mikroúvěrů malým a středně velkým podnikům a lidem, kteří v posledních letech přišli o zaměstnání.

Vzhledem k tomu, že v samotné EU zanikly 3 miliony pracovních míst a banky mají potíže s prodlužováním úvěrů, poskytnete tento nástroj všem, kdo chtějí zahájit nějaké nové podnikání, jednodušší přístup k nezbytným prostředkům.

Jsem si jist, že tato nová iniciativa napomůže vytváření nových pracovních míst, obzvláště pokud současně zavedeme některá nová opatření, jako je financování odborného výcviku, která pomohou mladým lidem s realizací jejich investičních projektů.

Tento nástroj musí být, pane předsedající, přijat co nejrychleji, aby došlo k oživení malých a středně velkých podniků, které jsou životně důležitou součástí evropského hospodářství.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Děkuji vám, pane předsedající, hlasoval jsem pro zprávu o finančních opatřeních. Domnívám se, že tento nástroj přichází právě v této době velice chod a že pokud bude náležitým způsobem použit, jak tomu bylo v mé zemi, v Bulharsku, bude mít velmi příznivý dopad. Pro malé podnikatele, kteří mají jen velmi málo příležitostí bez vyhlídky na získání úvěru od bank, jsou v tuto chvíli krajně nepříznivé podmínky.

Všechny banky zastávají politiku, která je v zásadě neslučitelná s obecným určením bankovních institucí. Mívám dojem, že banky si záměrně vymýšlejí stále další a další podmínky a nemají k tomu žádný jiný důvod než snahu vyhnout se přidělování úvěrů. Bez úvěrů však obchod nemůže fungovat.

A když je jim úvěr přidělen, jsou tyto společnosti povinny poskytnout záruku v rozmezí 100–150 %, což vede snadno k jejich úpadku. Z tohoto důvodu se domnívám, že Evropská unie a Parlament podnikly v tomto případě na základě této zprávy velmi potřebné opatření, které skutečně přispěje k rozvoji evropského a bulharského hospodářství.

Diane Dodds (NI). Pane předsedající, chci zde jasně říci, že pomáhat malým podnikům je sice, domnívám se, velice dobrá myšlenka, která by se měla realizovat, měla by se však realizovat na vnitrostátní vládní úrovni. Mám ohledně tohoto návrhu velké obavy, které se týkají odpovědného rozhodování o čerpání peněz, které budou půjčovány, a v souvislosti s tím i jejich návratnosti.

Vybídla bych vnitrostátní vlády, aby vynaložily veškeré úsilí na pomoc malým podnikům, které jsou páteří našeho hospodářství. EU může pomoci tím, že sníží regulaci a zpřístupní finanční prostředky na vnitrostátní úrovni.

Syed Kamall (ECR). – Pane předsedající, byli jsme pro tento návrh. Domnívám se, že je velmi důležité, abychom podnikatelům v celé EU a v členských státech pomohli vytvářet bohatství a pracovní místa a zbavovat lidi chudoby. Cením si také toho, že jsme tyto peníze nezařadili mezi nové výdaje, nýbrž snažili

se je najít v rámci stávajícího rozpočtu a použít tak, abychom jejich prostřednictvím zajistili ještě větší výdaje ze soukromého sektoru.

Musím nicméně poukázat na to, že musíme být velice obezřetní, když používáme státní finance a peníze daňových poplatníků. Ve svém volebním obvodu vím o několika organizacích poskytujících mikrofinancování, jako je vynikající Croydon Caribbean Credit Union, která pomáhá znevýhodněným komunitám vymanit se z chudoby. Tyto organizace však byly vytlačeny organizacemi zřízenými místní vládou a jinými státními organizacemi poskytujícími mikrofinancování. Je důležité, abychom ve snaze zajistit větší dostupnost mikrofinancování nevytlačili vynikající soukromé poskytovatele, kterých je v této oblasti již celá řada.

Alfredo Pallone (PPE). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, myslím, že o otázce mikroúvěrů se zde všichni shodneme, měli bychom se však bavit také o finančních prostředcích. Domnívám se, že je naší povinností tyto finanční prostředky navýšit.

Musíme dát pozor také na to, abychom mikroúvěry nerozšířili i na další zúčastněné strany z řad malých a středně velkých podniků, protože mikroúvěry vznikly kvůli tomu, aby pomohly sociálním partnerům, kteří měli v podnikání menší štěstí. Zároveň s tím je však třeba prodiskutovat také otázku kulturního významu: v mnoha zemích, a to zejména v zemích, ve kterých je to po mém soudu nejvíce potřeba, chybí správný kulturně orientovaný přístup, který je k čerpání těchto peněz nezbytný. Jsem pevně přesvědčen, že nejdříve by tyto nástroje měly přijmout příslušné vlády.

Evropa má dvě rychlosti: rychlost zemí, ve kterých se tento přístup již uplatňuje, jako je Francie a Německo, a pak jsou zde další země, ve kterých je k této otázce naopak potřebný kulturně orientovaný přístup. Jsem zkrátka přesvědčen, že tím skutečným problémem, tím, oč se v Evropě doopravdy jedná, není pouze otázka zabezpečení financování, které by bylo samo o sobě cílem; musíme se snažit o vytvoření podmínek, které umožní i pracovníkům, kterým se nejméně daří, aby si sami pro sebe zařídili zaměstnání.

Písemná vysvětlení hlasování

– Zpráva: Kinga Göncz (A7-0050/2009)

Luís Paulo Alves (S&D), písemně. – (PT) Hlasoval jsem pro vytvoření tohoto nástroje mikrofinancování na podporu zaměstnanosti, protože jeho cílem je poskytování příležitostí nezaměstnaným a podpora podnikání. Tento nástroj, zaměřený na lidi, kteří chtějí začít budovat nebo rozvíjet svůj mikropodnik (s méně než 10 zaměstnanci a s obratem pod 2 miliony EUR), otevře mnoha nezaměstnaným nové obzory. Za daného stavu hospodářství by bývalo bylo přínosné, kdyby se tento důležitý program podařilo spustit již dříve, protože problémy se získáním úvěrů mají lidé už delší dobu.

Jelikož je tento nástroj určen veřejným a soukromým organizacím, které na vnitrostátní, regionální a lokální úrovni členských států EU poskytují jednotlivcům a mikropodnikům mikroúvěry, musí být pečlivě monitorován příslušnými orgány, aby úvěry přicházely skutečně na místa, kde je jich nejvíce zapotřebí, a abychom nebyli opět svědky situací, k nimž docházelo během poslední finanční krize.

Andrew Henry William Brons (NI), písemně. – Jsem pro státní mikrofinancování jednotlivců, které jim pomůže, aby si zakládali malé podniky. Jsem nicméně proti tomu, aby tuto funkci zastávala Evropská unie. Při hlasování jsem ale i přesto podpořil některé pozměňovací návrhy, protože bylo od začátku dost pravděpodobné, že toto usnesení bude přijato, a chtěl jsem je co možná nejvíc vylepšit. „Sloučené“ hlasování, k němuž došlo v případě několika pozměňovacích návrhů, mi nedovolilo hlasovat o některých pozměňovacích návrzích zvlášť.

David Casa (PPE), písemně. – Jedním z nejhorších důsledků celosvětové hospodářské krize je skutečnost, že banky neposkytují dostatek úvěrů, což jednotlivcům i velkým společnostem brání v jejich hospodářských aktivitách. Návrh předkládaný Evropskou komisí stanoví vytvoření nástroje mikrofinancování, který má pomoci zmírnit důsledky postoje bank a dalších finančních institucí v situaci, kdy se zdráhají nabízet financování. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl zpravodaje v této věci podpořit a hlasovat ve prospěch zprávy.

Nikolaos Chuntis (GUE/NGL), písemně. – (EL) Hlasoval jsem proti zprávě, protože proti nezaměstnanosti, jejíž míra se v Evropské unii neustále zvyšuje, nelze bojovat prostřednictvím programu mikrofinancování. Potřebujeme integrované programy, na které budou v rámci zvláštní rozpočtové položky vyčleněny odpovídající finanční prostředky, programy, které se zaměří na boj proti nezaměstnanosti mládeže, jež je nesmírně vysoká zejména v Řecku, kde nepracuje každý čtvrtý mladý člověk ve věku do 25 let.

Obecně řečeno potřebujeme politiky, které budou žádat navýšení rozpočtu Společenství a které skončí s neoliberálním rámcem paktu o stabilitě a nízkými schodky. Domnívám se také, že financování v rámci tohoto mechanismu by mělo být čistě dobrovolné a nikdo by neměl být nijak nucen k tomu, aby tohoto mechanismu využíval pod pohrůzkou zrušení či zkrácení dávek sociálního zabezpečení. Pozměňovací návrhy, které jsme za tím účelem já a moji kolegové poslanci z Konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice předložili, však byly bohužel zamítnuty.

Diogo Feio (PPE), *písemně*. – (PT) Evropa prochází hlubokou hospodářskou a finanční krizí, která již způsobila vážné sociální problémy a růst nezaměstnanosti ve všech členských státech, a je proto důležité, aby Evropská unie vytvořila účinné mechanismy pro zvládání krize a podporu nejhůře postižených, mj. nezaměstnaných a podniků, které se ocitly v těžkostech.

Z tohoto důvodu vítám vytvoření nástroje mikrofinancování na podporu zaměstnanosti a se zaměřením na podnikatelskou sféru, kde by měl každému poskytovat příležitost, aby zahájil své vlastní podnikání. Evropského mikrofinancování bude možno využít v případech, ve kterých je získání bankovního úvěru buď zcela vyloučeno, nebo ztíženo, a to formou podpory růstu mikropodniků, k níž přistupuje také možnost zaučování, individuálního poradenství a úrokové podpory z Evropského sociálního fondu.

Je třeba také upozornit, že tento nástroj by měl sloužit pouze jedinému účelu, jímž je podpora podnikání jako způsobu vytváření nových pracovních míst formou pomoci při realizaci vážných podnikatelských plánů, a nemělo by se ho používat jako sociální podpory ani ke zvyšování spotřeby.

José Manuel Fernandes (PPE), *písemně*. – (PT) V situaci současné hospodářské krize a vzrůstající nezaměstnanosti je důležité podporovat rozvoj samostatně výdělečné činnosti a stejně tak i vznikání a rozvíjení mikropodniků. Mikroúvěry pomohou k dosažení tohoto cíle. Oceňuji proto návrh Komise i práci Parlamentu týkající se tohoto tématu. Je to způsob, jak stimulovat podnikání a zvýšit úroveň zaměstnanosti a sociálního začlenění. Nástroj mikrofinancování doplňuje některé další programy na podporu zaměstnanosti a sociálního začlenění. Domnívám se proto, že je důležité, aby tento nástroj nebyl financován na úkor stávajících programů nebo je ohrožoval.

Svou podporu tomuto nástroji jsem vyjádřil již při hlasování v Rozpočtovém výboru v rámci rozpočtového procesu 2010, při němž byly vytvořeny dvě nové rozpočtové položky, jedna pro provozní náklady s celkovou částkou 37,5 milionů EUR a druhá na správní výdaje s celkovou částkou 0,25 milionů EUR. Věřím, že program bude již brzy uveden do chodu a že schvalování žádostí bude probíhat rychle a nebude váznout na zbytečné byrokracii.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *písemně*. – (PT) Musíme vyjádřit svou lítost nad tím, že většina poslanců v tomto parlamentu udělala zase jednou „tichou dohodu“ a schválila návrh, který odčerpává peníze z programu Progress, pokud jde o sociální sféru, která spadá do jeho působnosti, již beztak podfinancovaného. Bez ohledu na to, co si kdo myslí o cílech nového nástroje evropského mikrofinancování, je nepřijatelné, aby tento nástroj byl financován krácením finančních prostředků uvolněných na stávající programy, v tomto případě na program Progress, program Společenství v oblasti zaměstnanosti, sociálního začlenění a rovnoprávnosti.

Ve znění schváleném Výborem pro zaměstnanost a sociální věci byla jednoznačně odmítnuta myšlenka financování tohoto nástroje z prostředků programu Progress a byl předložen návrh na vytvoření nové rozpočtové položky, na kterou budou vyčleněny zvláštní prostředky: jinak řečeno „nové“ peníze. Pozměňovací návrhy, které předložila naše politická skupina, se nesly v témže duchu, ale byly dnes zamítnuty.

Jelikož sociální podmínky v některých členských státech jsou odstrašující, je nepřijatelné, aby finanční prostředky z oblasti zaměstnanosti a sociálního začlenění byly odváděny do jiných oblastí, které byly mezitím definovány jako prioritní, byť by to měla být oblast mikrofinancování.

Bruno Gollnisch (NI), *písemně*. – (FR) Díky zprávě pana Göncze o mikroúvěrech a sporech kolem financování tohoto projektu jsem pochopil, o čem je celý ten slavný program Progress, který si levice tak neústupně hájí, aby z něho neodešel ani jediný cent na financování mikropodniků a individuálních iniciativ. Protože jakému účelu program Progress, definovaný jako program Společenství pro zaměstnanost a sociální solidaritu, v tuto chvíli doopravdy slouží? Vytváření všemožných dokumentů a financování studií a zpráv. Cílovou skupinou programu Progress totiž v tuto chvíli nejsou ani nezaměstnaní ani sociálně vyloučení, nýbrž tvůrci politických rozhodnutí a veřejného mínění.

Někteří lidé odmítají vzít z těch chatrných 700 milionů EUR rozdělených na sedm let 100 milionů EUR na mikroúvěry. Bude z toho o něco méně peněz pro ty, kdo z tohoto systému profitují a o něco více peněz pro Evropany, a při zachování stálého rozpočtu: proti tomu lze stěžet něco namítat! Je na čase, abychom přestali sledovat chudobu a potíže našich spoluobčanů a začali místo toho podnikat konkrétní kroky. Mám však jednu výhradu: mikroúvěry potřebujeme jen proto, že „banksteři“, kteří jsou velmi pohotoví, když jde o státní podporu, nedělají to, co se od nich očekává: aby do hospodářství hrnuli peníze.

Françoise Grossetête (PPE), *písemně*. – (FR) Hlasovala jsem pro Gönczovu zprávu o evropském nástroji mikrofinancování. Mikrofinancování se týká mikroúvěrů (půjček pod 25 000 EUR) a mikropodniků (podniků, které zaměstnávají méně než 10 osob).

V době současné hospodářské krize a s ohledem na značný propad v počtu poskytnutých půjček má pro Evropskou unii zcela zásadní význam, aby došlo k vytvoření nástroje zaměřeného na nejzranitelnější skupiny obyvatel, jako jsou nezaměstnaní, mladí lidé a malé podniky.

Když je ve hře hospodářství nebo pracovní místa, má klíčový význam stimulace růstu pomocí velkých investic. Finanční prostředky vyčleněné pro tento nástroj budou navýšeny na 100 milionů EUR, přičemž tyto peníze budou vzaty z rozpočtu programu Progress (program Společenství pro zaměstnanost a sociální solidaritu), a nástroj samotný vstoupí v účinnost 1. ledna 2010 (na dobu čtyř let). Rada musí vzít tuto zprávu na vědomí, aby bylo možné dosáhnout v nadcházejících dnech dohody.

Sylvie Guillaume (S&D), *písemně*. – (FR) Hlasovala jsem pro zprávu mého kolegy, pana Göncze, protože je důležité, jak se domnívám, zejména v situaci krize zaměstnanosti a krize sociální, podpořit mikrofinancování tím, že bude pro tento účel vytvořena zvláštní rozpočtová položka. Jedná se o zvláštní nástroj určený k boji proti vyloučení z poskytování bankovních úvěrů a proti chudobě. Na rozdíl od toho, co žádá Evropská komise, jsme proti myšlence převedení finančních prostředků vyčleněných na program Progress na potřeby evropského nástroje mikrofinancování, protože by tím byl hospodářským činitelům vyslán negativní signál. Program Progress, jehož cílem jsou nejzranitelnější skupiny, musíme zachovat, a je společnou odpovědností členských států a Evropské unie, aby byl za daných okolností účinným způsobem prováděn.

Livia Járóka (PPE), *písemně*. – (HU) Jsem nesmírně potěšena tím, že převážná většina Evropského parlamentu dnes schválila zprávu o evropském nástroji mikrofinancování pro zaměstnanost a začleňování. Plánovaný mikroúvěrový systém může významným způsobem přispět k vytváření sociální soudržnosti a nových pracovních míst, nemluvě o tom, že je i velkou pomocí, pokud jde o zmírňování škodlivých důsledků finanční a hospodářské krize. V době celosvětové recese je velmi důležité poskytovat občanům, kteří byli vytlačeni z trhu práce a tradičního úvěrového trhu, nové příležitosti a otevírat cestu stále a dlouhodobě samostatně výdělečné činnosti. Zcela zásadní význam má dále i to, že zde existuje jednoduchý finanční nástroj pro obyvatele znevýhodněných regionů, kteří mají v úmyslu zahájit vlastní podnikání, a pro nejzranitelnější skupiny obyvatel, kterým tento nástroj i přes vysoká rizika, nízké zálohy a riziko neplnění závazků pomůže se zahájením a rozvojem jejich podnikání. V Evropě je naprostá většina zaměstnanců zaměstnaná v mikropodnicích nebo v malých či středně velkých podnicích.

Z tohoto důvodu, aby tyto společnosti neztrácely, nýbrž naopak zvyšovaly svůj zaměstnavatelský potenciál, je jim třeba poskytnout vhodnou podporu, která se v některých případech pohybuje v tak nízkých částkách, že jim takové prostředky není tradiční bankovní sektor schopen poskytnout. Během dnešního hlasování vyslal Evropský parlament jasný signál, že postup spolurozhodování by měl být dokončen co nejdříve, aby bylo možné nástroj mikrofinancování používat již od roku 2010.

Eija-Riitta Korhola (PPE), *písemně*. – (FI) Pane předsedající, hlasovala jsem pro zprávu o nástrojích mikrofinancování.

Je toho stále ještě hodně, co bychom mohli udělat, abychom mladé lidi v Evropě povzbudili k podnikání. Finanční a hospodářská krize s sebou přinesla krizi zaměstnanosti a sociální krizi a podle odhadů přibude příští rok v Evropě dalších 10 milionů nezaměstnaných lidí. Nastala-li někdy vhodná doba k tomu, abychom začali neprodleně jednat, je to právě nyní.

Vzhledem k současné úvěrové nouzi, která ještě zhoršuje stávající situaci, má iniciativa obsažená v této zprávě, která přichází s myšlenkou poskytovat mikroúvěry nezaměstnaným nebo lidem ohroženým nezaměstnaností, kteří mají potíže získat na realizaci svých obchodních záměrů komerční půjčky, moji velkou podporu. Musíme nicméně investovat například i do pracovních seminářů pořádaných pro mladé lidi či podnikatelských líní a stejně tak i do podnikatelského vzdělávání.

Komplexní přístup k investicím do zvyšování procenta zaměstnanosti a podnikání je nezbytnou podmínkou prosperující Evropy.

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL), písemně. – (FR) Jsem pro financování sociálních dávek na pomoc pracovníkům, kteří přišli o svou práci. Nemělo by to nicméně znamenat, že podniky jsou tím zbaveny svých sociálních a místních povinností. Není věcí veřejných orgánů, aby napravovaly toto nepřijatelné neplnění vlastních povinností. Z tohoto důvodu se zdržím hlasování.

Jörg Leichtfried (S&D), písemně. – (DE) Hlasuji pro zprávu o zřízení nového nástroje mikrofinancování, který pomůže lidem, jejichž pracovní místa jsou ohrožená, založit či rozvíjet mikropodniky. Mikropodniky jsou definovány jako společnosti s méně než deseti zaměstnanci a obratem pod 2 miliony EUR. Této finanční příležitosti bude možno využít nejprve po dobu čtyř let počínaje 1. lednem 2010.

Pomůže to lidem, kteří přišli o svou práci v důsledku krize nebo kteří mají potíže se získáním úvěru pro svou společnost, aby absolvovali odborný výcvik, zachovali stávající pracovní místa a v některých případech dokonce vytvořili nová. Pomůže to oživit hospodářství a přispěje k překonání krize.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), písemně. – (FR) Budeme hlasovat proti návrhu rozhodnutí o zřízení evropského nástroje mikrofinancování pro zaměstnanost a začleňování. Ve chvíli, kdy evropští občané přicházejí v důsledku krize kapitalismu a naprostého nedostatku solidarity ze strany těch, kteří nepřestávají vydělávat na jejich úkor, ve velkých počtech o svá zaměstnání, je na čase, aby Evropská unie změnila svůj liberální přístup k řešení problémů, s nimiž se potýká.

Vzhledem k tomu, jak nenasytá je ziskuchtivost, kterou vytváří liberální dogmatismus Evropské unie, potřebujeme politiku, která ochrání evropské pracující, vlastní tvůrce bohatství, o které jsou ve jménu zisku neustále připravováni. Opět zde máme Evropu velkých zisků a skrovných almužen závislých na něčí libovůli. Svědčí o tom přísliby obnosů chatrné výše, nejasné podmínky jejich přidělování a individualistická logika, na níž se tento nástroj zakládá. Pro Evropu, jak ji lidé potřebují, viděnou z hlediska obecného zájmu a sociální rovnosti, to nemá žádný význam.

Nuno Melo (PPE), písemně. – (PT) V době krize, kdy úvěrů je nedostatek a možnost jejich získání obtížná, má nástroj tohoto druhu zcela zásadní význam, protože pomůže s poskytováním mikroúvěrů malým podnikům a lidem, kteří přišli o svou práci a chtějí zahájit vlastní podnikání. Bez podpůrného nástroje tohoto druhu je dosažení takových cílů obtížné. Banky navíc v situaci současné krize nejsou příliš citlivé na potřebu úvěrů začínajících podniků, což většině z nich znemožňuje, aby se odrazily od země. V EU lze očekávat zánik několika dalších milionů pracovních míst a vzhledem k této vyhlídce je důležité, abychom vytvářeli pobídky, jež budou přístupné lidem, kteří přišli o zaměstnání a snaží si nyní sami zařídit nový život, a předcházeli tímto způsobem sociálním krizím a snižovali výdaje členských států na opatření sociální podpory.

Andreas Mölzer (NI), písemně. – (DE) Finanční a hospodářská krize způsobená v první řadě britskými a americkými spekulanty je nyní příčinou rostoucí nezaměstnanosti v Evropě, která je důsledkem hospodářského poklesu. Velmi tvrdě dopadla měnicí se situace hlavně na mladé lidi, kterým již předtím hrozilo vážné riziko nezaměstnanosti. Je proto velmi důležité, abychom jim dali příležitost k nastoupení či znovunastoupení profesní dráhy a otevřeli jim, alespoň některým z nich, cestu k založení vlastních společností. Věřím, že tento nový evropský nástroj mikrofinancování pro zaměstnanost a začleňování – Progress – jim v tomto ohledu poskytne významnou podporu.

Tento nový nástroj nám rovněž umožňuje reagovat na přetrvávající stagnaci v poskytování úvěrů. Vedle úrokové podpory získají lidé, kteří se rozhodnout založit vlastní mikropodniky, také podporu formou zaučování, odborného výcviku, individuálního poradenství a budování kapacit. Podporuji iniciativu výboru usilující o navýšení finančních prostředků pro nástroj mikrofinancování oproti návrhu Komise o 50 % na 150 milionů EUR. Vzhledem k ohromným sumám peněz, které byly vynaloženy na záchranu bank, je důležité, abychom byli velkorysí k lidem, na které tato situace dolehla nejtěživěji. Ze všech těchto důvodů jsem hlasoval pro tuto zprávu.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), písemně. – (PL) Dne 10. listopadu 2009 uveřejnila Evropská komise návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje evropský nástroj mikrofinancování. Souvisí s dokumentem Komise, který vyšel pod názvem Realizace evropského plánu obnovy, a s prioritami Rady, mezi něž patří: zachování zaměstnanosti, vytváření pracovních míst a podpora mobility, zvyšování kvalifikací a jejich přizpůsobování potřebám trhu práce a zlepšování dostupnosti zaměstnání.

Nástroj mikrofinancování má zajistit nezaměstnaným a skupinám obchodníků, kteří se ocitli v obtížné situaci, snadnější přístup k finančním službám. Týká se lidí z určitých sociálních skupin, kteří nemají úvěruschopnost požadovanou v komerčních bankách, ale chtějí zahájit podnikání. Obzvláště velký význam má zavedení tohoto typu podpůrného nástroje, čerpajícího z prostředků EU, v situaci obecně nižší hladiny úvěrů a poklesu hodnoty již poskytnutých půjček.

Situace v úvěrovém sektoru ukazuje, že finanční a hospodářská krize se mění v krizi zaměstnanosti a krizi sociální. Zpráva Výboru pro zaměstnanost a sociální věci obsahuje významné změny návrhu Komise, mj. i nesouhlas s převodem nezbytných prostředků z programu Progress na potřeby evropského nástroje mikrofinancování. Zpravodaj navrhuje vytvořit pro tento nástroj zvláštní rozpočtovou položku a navrhuje také navýšení rozpočtu tohoto nástroje na další čtyři roky o 50 milionů EUR. Vzhledem k výše zmíněným aspektům tuto zprávu podporuji.

Evelyn Regner (S&D), písemně. – (DE) Hlasovala jsem pro usnesení o zavedení nástroje mikrofinancování, protože pro mne je prioritou, aby toto usnesení bylo přijato co nejrychleji. Znevýhodněné skupiny společnosti budou mít díky tomuto nástroji příležitost získat půjčky a vzít své záležitosti do vlastních rukou. Vyzývám nicméně Radu, aby nebrala prostředky z programu Progress. Je důležité, aby tomuto programu zůstaly prostředky zachovány v plné výši. Zejména v době stávající krize nesmí být peníze EU přerozdělovány na úkor nejslabších členů společnosti.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), písemně. – Těší mne, že Evropský parlament dnes schválil režim, který umožní zajistit, že menší podniky budou moci využívat dodatečných půjček. Během příštích čtyř let bude na regionální a vnitrostátní úrovni díky tomuto rozhodnutí uvolněno 100 milionů EUR. Je to cenné opatření, které přišlo ve vhodnou chvíli a které poskytne mnoha lidem, na něž doléhají nepříznivé důsledky celosvětové recese, nové příležitosti. Opatření, která byla dnes oznámena, podpoří ty, kdo si chtějí založit nový podnik, a přinášejí zároveň i možnost odborného výcviku, čímž se zvýší rozsah schopností, jichž mohou občané využít při budování svých podniků, které mají pro evropské hospodářství zásadní význam. V politice a legislativě Evropské unie se, jak patrně, prosazuje stále víc a víc ohled na malé a středně velké podniky. Toto nové směřování vítám a vítám pak zejména i to, že Evropský parlament v této hospodářsky obtížné době přispěl k podpoře rozvoje malých podniků.

Czesław Adam Siekierski (PPE), písemně. – (PL) Program Progress byl spuštěn s tím, aby přispíval k uskutečňování cílů Evropské unie v oblastech zaměstnanosti, sociálních věcí a rovných příležitostí, které jsou součástí sociálního programu. Rozpočtové prostředky, které byly v rámci tohoto programu uvolněny, by měly stimulovat proces transformace a modernizace v pěti oblastech – v oblasti zaměstnanosti, sociální integrace a sociální ochrany, pracovních podmínek, boje proti diskriminaci a rovných příležitostí pro muže a ženy.

Finanční a hospodářská krize se v současné době mění v krizi zaměstnanosti a krizi sociální. Nezaměstnaní a lidé ze sociálních skupin, které jsou v nepříznivé situaci, potřebují aktivní podporu a radu, neboť jediné tak si mohou začít samostatně vydělávat. Program Progress se zaměřuje na nejhroženější skupiny a domnívám se, že členské státy a Evropská unie jsou s ohledem na to odpovědné za jeho účinné provádění. Unie by také měla vynaložit veškeré úsilí, aby ve prospěch osob začínajících se samostatně výdělečnou činností a budujících nové mikropodniky zvýšila rozsah přímé finanční podpory formou monitorování, odborného výcviku – včetně výcviku praktického – a rozvoje kvalifikací.

Program Progress by měl sloužit rozvoji mikropodniků a sociální ekonomiky. V současné hospodářské a finanční situaci, která se vyznačuje nižší nabídkou půjček, rozšiřuje program Progress rozsah přímé finanční pomoci pro začínající obchodníky. Tíha odpovědnosti za politiku zaměstnanosti a sociální politiku leží především na členských státech, Evropská unie by však měla být iniciátorem těchto změn. Je třeba vytvořit reálné podmínky zaměstnanosti pro všechny a zvýšit kvalitu a produktivitu práce.

Bart Staes (Verts/ALE), písemně. – (NL) Mikrofinancování je zajímavým nástrojem, který v krizových obdobích nabízí finanční podporu lidem, kteří jsou nezaměstnaní nebo jim hrozí, že přijdou o své zaměstnání, a podnikům v oblasti sociální ekonomiky. Hlasoval jsem proti této zprávě, protože není jisté, že na financování tohoto nástroje budou použity nové peníze. Je možné, že budou použity prostředky ze stávajícího programu Progress, programu, který byl spuštěn v roce 2007 a který zahrnuje opatření týkající se snižování chudoby, boje proti diskriminaci, začleňování, rovnosti mužů a žen a zaměstnanosti. Brát peníze z programů, které bojují proti chudobě, s tím, že budou použity na boj proti chudobě, není dobrá strategie.

Proti samostatnému rozpočtu je zejména Rada. Členské státy zjevně nemají dostatek politické odvahy. Aby bylo možné zahájit jeho používání na začátku roku 2010, má být z rozpočtu EU uvolněno 25 milionů EUR.

Ohledně toho, jak bude jeho financování probíhat v následujících třech letech (2011–2013), neexistuje mezi Parlamentem a Radou žádná dohoda. Evropa potřebuje trvalou strategii, a nikoliv jednorázovou injekci, jakou představuje tato iniciativa. Nástroj mikrofinancování postrádá soudržnost a jakoukoliv dlouhodobou vizi. Mikroúvěry lze navíc již nyní přidělovat v rámci Evropského sociálního fondu a dále také v rámci Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci. K této zprávě proto říkám důrazně: ne.

Derek Vaughan (S&D), písemně. – Je to skvělá iniciativa, protože lidem, kteří přišli o práci nebo jim hrozí, že by o ni mohli přijít, zajistí snadnější získávání úvěrů na zahájení jejich vlastního podnikání. Lidem, kteří potřebují půjčku, aby si mohli založit nebo dále rozvíjet malou firmu a kterým se nepodařilo získat úvěr na běžném trhu, může evropský nástroj mikrofinancování Progress poskytnout až 25 000 EUR.

Těší mne, že Evropský parlament dokázal zajistit, aby tyto peníze nebyly čerpány z prostředků programu Progress, který je koncipován jako pomoc zranitelným skupinám obyvatel, nýbrž aby na něj byly v prvním roce použity peníze z rozpočtu na rok 2010. Fond disponující prostředky ve výši 100 milionů EUR, které budou dostupné od začátku roku 2010, je přesně tou formou pomoci, jakou v době finanční krize, kdy banky stále ještě nejsou ochotné poskytovat úvěry, malé podniky potřebují. Pomůže to podnikům v celém Walesu a jsem zklamán, že kolegové ze strany UKIP nebyli schopni tuto pokrokovou iniciativu podpořit.

10. Opravy hlasování a sdělení o úmyslu hlasovat: viz zápis

(Zasedání bylo přerušeno ve 12:20 a pokračovalo v 15:00)

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN BUZEK

Předseda

11. Schválení zápisu z předchozího zasedání: viz zápis

12. Hodina vyhrazená pro otázky s předsedou Komise

Předsedající. – Dalším bodem jednání je hodina vyhrazená pro otázky s předsedou Komise.

Volné otázky

Corien Wortmann-Kool, jménem skupiny PPE. – (NL) Pane předsedo, očekávání od strategie EU 2020 jsou velmi vysoká, a to nejen v naší skupině, ale i mezi evropskými občany. Očekávají, že v roce 2020 bude v Evropě prosperita, pracovní místa a trvale udržitelné, inovativní a sociální tržní hospodářství, očekávají rovněž návrhy zaměřené konkrétně na malé a střední podniky a otevřený jednotný evropský trh, a to i v oblasti rozvoje kapitálu a znalostí. Očekávají, že strategie 2020 bude obsahovat pevnou, transparentní evropskou správní strukturu, že nebude záviset na libovůli členských států.

Pane předsedo, Parlament nechce být o návrzích Komise a Rady informován teprve ve chvíli, kdy jsou hotové, nýbrž chce se aktivně podílet na vytváření a provádění strategie 2020. Jak to hodláte zajistit a jaký máte časový plán? Předseda Rady oznámil, že k závěrům by chtěli dospět už v březnu. Převezmete tuto iniciativu? Můžeme očekávat, že budeme mít v blízké době konkrétní rámec, který bude obsahovat východiska a cíle jako základ parlamentní účasti na této diskusi? Můžete nám sdělit, jaký máte časový plán a kdo je odpovědnou osobou? Jste touto osobou, mužem strategie 2020, vy?

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Jako předseda Komise za to budu zodpovídat já v součinnosti s mými kolegy z Komise, neboť jak jsem to vyjádřil i ve svých politických směrnicích, toto bude hlavní úkol příští Komise. Co se týče časového plánu, věříme, že formální sdělení budeme mít připraveno před jarním zasedáním Rady, ale řekl bych, že formální závěry by bylo lépe nechat na červnovém zasedání Rady. Toto bude můj návrh, který předložím Evropské radě, takže pro tuto strategii můžeme počítat – a já bych si to velmi přál – s plnou účastí a autorstvím Parlamentu.

Na úrovni Evropské rady proběhla také velmi zajímavá předběžná diskuse o hospodářství. Vybědl jsem přitom Evropskou radu, aby se Rada sama také plně přihlásila o svůj autorský podíl a aby posílila mechanismy správy. Jak víte, před pěti lety, když jsme znovu uváděli do chodu lisabonskou strategii, bránily se některé členské státy přijmout určitá doporučení Kokovy zprávy. Tentokrát jsou zde podmínky, které umožňují počítat pro tuto strategii se silnějším systémem správy.

Hannes Swoboda, *jménem skupiny S&D*. – (DE) Pane předsedající, pane Barroso, situace je nyní, na sklonku roku 2009, obtížná, máme vysokou míru nezaměstnanosti a hospodářské a rozpočtové problémy. Ke svému se současně chýlí i pětileté období Barrosovy Komise. Jaké závěry na základě těchto prvních pěti let vyvozujete o dalších pěti letech, budeme-li předpokládat, že Komise bude ve svém úřadu potvrzena, zvláště pak s ohledem na tyto hospodářské a sociální problémy? Co budete říkat občanům a svým komisařům, pokud jde o věci, které by v tomto novém období měly být jinak?

Měli bychom společně pracovat na vytyčení nových priorit s ohledem na naše hospodářské a sociálněpolitické cíle a předejít opakování situace, ve které se nyní nalézáme. Rád bych se vás proto ještě jednou zeptal, jaké závěry vyvozujete z prvních pěti let a co chcete v příštích pěti letech dělat jinak, lépe a jasněji, abyste naplnil přání evropských občanů.

José Manuel Barroso, *předseda Komise*. Především si myslím, že skutečnost, že tento parlament hlasoval opět pro můj mandát, je signálem toho, že činnost, kterou jsme prováděli, má podporu. Tato slova ovšem nemění nic na tom, že jsou věci, které musíme změnit a zlepšit.

Dnešní situace je jiná. Je zde daleko silnější pocit sociální naléhavosti než dříve. Již vícekrát jsem řekl, že tím největším problémem, před kterým dnes v Evropě stojíme – a s největší pravděpodobností ještě nějakou dobu stát budeme – je nezaměstnanost. Musíme najít nové zdroje růstu, ale musíme zároveň zjistit, v čem byl předchozí model růstu chybný.

Bylo zjevné, že předchozí model růstu se již z velké části rozpadá. Vedl sice k vytvoření několika umělých bublin – nejen ve finančních odvětvích, ale i v některých dalších – nebyl však udržitelný, a to ani z energetického a klimatického hlediska. To je těžiště mé strategie – strategie, kterou jsem představil tomuto parlamentu a kterou, jak doufám, budu mít možnost dále rozvíjet s příští Komisí, samozřejmě ve velmi těsné spolupráci s tímto parlamentem.

Hannes Swoboda, *jménem skupiny S&D*. – (DE) Rád bych, pane Barroso, položil jednu stručnou doplňující otázku. Dospějeme-li během slyšení v Parlamentu k názoru, že přidělení portfolií nevyhovuje plně těmto cílům, a podáme návrhy na změnu těchto portfolií, jste obecně vzato připraven se našimi námitkami zabývat a provést příslušné změny? Zamítl byste veškeré námitky, nebo jste obecně vzato připraven je přijmout?

José Manuel Barroso, *předseda Komise*. – V Lisabonské smlouvě se jasně říká, že za vnitřní organizaci sboru komisařů a útvarů Komise odpovídá Komise.

Jsem vždy připraven naslouchat vašim návrhům a připomínkám. Některé inovace ostatně vzešly z řady debat s vaší skupinou a ostatními skupinami. Počítám s vaší podporou, pokud jde o plné uznání pravomocí Komise, a stejně tak i já budu vždy respektovat pravomoci Parlamentu.

Jsem vždy připraven naslouchat vašim návrhům, ale myslím, že bychom se měli soustředit více na politické, věcné otázky. Co se týče organizace Komise, myslím, že po pěti letech každodenní práce v Komisi jsem celkem dobře informován o tom, jakými způsoby nejlépe přidělovat prostředky na její vnitřní potřeby.

Guy Verhofstadt, *jménem skupiny ALDE*. – (NL) Pane předsedo, má otázka se týká situace v Řecku. Tato situace je vzhledem ke schodku státního rozpočtu ve výši 12,7 % a státnímu dluhu, který hrozí překročením 130% hranice, velmi znepokojivá. V úplně stejné situaci byla Belgie, když jsem se tam v roce 1985 v mladém věku stal ministrem pro rozpočet. Číslo byla úplně stejná – nikdy na ně nezapomenu – 12,7% schodek státního rozpočtu. Je jasné, že Řecko bude muset tvrdě pracovat a provést reformy, které doposud neprovedlo. Avšak i my můžeme něco udělat, pane předsedo Barroso. Můžeme umožnit výrazné snížení nákladů spojených se státním dluhem jednotlivých členských států tím, že konečně zřídíme evropský trh s dluhopisy, který by dokázal pokrýt značnou část tohoto státního dluhu. V současnosti zbytečně platíme několik stovek miliard eur na úrocích z našeho státního dluhu, a to kvůli tomu, že neexistuje žádný evropský trh s dluhopisy a všechny jednotlivé trhy s dluhopisy jsou doposud příliš segmentované, což s sebou nese obrovský nedostatek likvidity. Moje otázka zní, jestli převezmeme v této věci iniciativu a zasadíte se, aby takovýto evropský trh s dluhopisy konečně vznikl. Řecko by i tak muselo vynaložit vlastní úsilí, ale byla by tu určitá pomoc.

José Manuel Barroso, *předseda Komise*. – Pan premiér Papandreu mne včera ujistil, že bude usilovat o výrazné omezení schodku veřejných financí a snížení výše státního dluhu pomocí trvalého omezení výdajů a zvýšení příjmů. Věříme, že stávající rozpočet na rok 2010, který se nyní projednává v řeckém parlamentu, a prohlášení premiéra Papandreu jsou kroky správným směrem. Situaci, konkrétně otázku veřejných financí, jsem s touto i s předchozí vládou velmi podrobně sledoval.

Velký dojem na nás také učinilo otevřené vystoupení řeckého premiéra na posledním zasedání Evropské rady. Problému si je plně vědom a dal nám najevo své odhodlání tento problém řešit. Na základě ustanovení paktu o stabilitě a růstu předloží Řecko Komisi v průběhu ledna aktualizovaný stabilizační program. Věřím, že tento program bude obsahovat konkrétní opatření na posílení fiskální korekce v roce 2010 a zajištění trvalé konsolidace veřejných financí. Komise bude pochopitelně i nadále velmi pečlivě sledovat řeckou makroekonomickou a fiskální situaci a provádění těchto opatření.

Vzhledem k tomu, co jsem zde řekl, domnívám se, že vytvářet možné v této fázi scénáře není na místě. Věříme, že Řecko nyní podniká náležitá opatření a že bychom je měli podpořit v jejich prosazování.

Guy Verhofstadt, *jménem skupiny ALDE*. – (NL) Pane předsedo, abych se vrátil k tomu, co jsem říkal, k tomu, že evropský trh s dluhopisy by mohl Řecku pomoci. V žádném případě by to neznamenal, že se země může vyhnout provedení reformy, ale pomohlo by to i ostatním členským státům EU, neboť by to znamenalo mnohem nižší úrokovou zátěž pro jejich dluh. Pro srovnání uvedu úrokové sazby platné v Německu a ve Spojených státech. Američané platí ze svých státních dluhopisů o 0,4 % nižší úrok než Němci, přestože německé veřejné finance jsou v mnohem lepším stavu. To je důkazem toho, že je naléhavě potřebné, abychom se i my vydali tímto směrem. Očekávám, že Komise tak učiní.

José Manuel Barroso, *předseda Komise*. – V této fázi nepřemýšlíme o navrhovaných opatřeních tohoto druhu. Osobně se domnívám, že není úplně vhodné spojovat tento druh návrhu s nynější specifickou situací v Řecku; mohlo by to vyslat špatný signál.

Buďme upřímní. Řecko a ostatní země eurozóny mají určité povinnosti týkající se realizace podmínek, které ukládá pakt o stabilitě a růstu. Pro ně a především pro jejich hospodářství to má velký význam a pro nás pro ostatní také. Domnívám se, že otevírat tuto záležitost nyní a naznačovat, že by zde mohlo být i jiné řešení, které nezáleží na úsilí Řecka, není ten nejlepší způsob, jak našim řeckým přátelům pomoci v jejich odhodlání provádět opatření, která ohlásil premiér Papandreu.

Rebecca Harms, *jménem skupiny Verts/ALE*. – (DE) Chtěla bych se vás dnes zeptat na strukturu příští Komise. Rozdělení oblastí působnosti, které jste nám představil, má, zdá se, velmi předsednický ráz. Podle našeho mínění organizujete tuto strukturu takovým způsobem, aby vám osobně, předsedovi Komise, dávala velkou moc. Překvapilo nás, že chcete zrušit pracovní skupiny členů Komise. Tyto skupiny podle našeho mínění odvedly během posledního volebního období Parlamentu dobré výsledky. Překvapilo nás také, že v některých oblastech došlo k takovému rozdělení oblastí působnosti, že nám to připadá nepochopitelné. Je pro nás záhadou, jak budete zvládat rozdělení oblastí působnosti paní Redingové a paní Malmströmové. Zdá se nám, že paní Malmströmová bude vytvářet cosi jako domácí bezpečnostní službu. Nemám rozhodně nejmenších námitek proti tomu, aby se z otázky klimatu stala samostatná oblast působnosti. Pokud ovšem někoho ustanovíte komisařkou pro otázky klimatu, musíte také ukázat, že má reálnou moc a bude moci zasahovat do oblastí, jako je energetika, průmysl, doprava, životní prostředí a zemědělství. Tak tomu však, domníváme se, není.

José Manuel Barroso, *předseda Komise*. – Dvě různé otázky: jedna se týká resortů spravedlnosti a bezpečnosti, druhá klimatu. Pokud jde o spravedlnost a bezpečnost, prosazoval jsem návrh, se kterým přišla řada z vás tady v Parlamentu, a sice že by měl existovat zvláštní resort, který by se více soustředil na základní práva. Paní komisařka Redingová se tak může stát, pakliže ji schválíte, komisařkou pro spravedlnost, základní práva a občanství.

Také pro vnitřní záležitosti bude zvláštní komisař, což je v zásadě případ většiny, ne-li všech členských států v Evropě – že mají ministra vnitra a ministra spravedlnosti. Domnívám se, že je to mnohem účelnější uspořádání, protože komisaři budou moci pracovat se svými kolegy z příslušných orgánů Rady. Účelnější to bude i s ohledem na objem práce, protože, jak víte, právě jsme schválili stockholmský program. Jedná se o program velmi ambiciózní, ve kterém má nyní tento parlament množství důležitých pravomocí, a je proto zcela odůvodněné, abychom měli dva komisaře. Nejde v tomto případě o úlohu předsedy. S úlohou předsedy Komise to nijak nesouvisí. Souvisí to s potřebou toho, abychom v této důležité oblasti měli určitou dělbu práce. Byl bych rád, kdyby komisařka pro základní práva měla ve svých rukou i otázky bezpečnosti, a byl bych rád, kdyby komisař pro bezpečnost bral ve své práci ohled na základní práva a svobody platné v Evropské unii.

Rebecca Harms, *jménem skupiny Verts/ALE*. – (DE) Ráda bych zopakovala svou předchozí otázku. Jak může mít komisařka pro otázky klimatu nějaký reálný politický vliv a jak se může prosadit, když se na to v případě, že bude platit druhá možnost, nebere ve stávajících strukturách žádný zřetel? A za druhé je tu ještě jeden sporný detail, který je podle našeho mínění neodůvodnitelný, a sice skutečnost, že zelené genetické inženýrství,

které máte vy, pane Barroso, v oblibě, tvoří nyní součást resortu zdravotnictví a nepatří již do resortu životního prostředí ani zemědělství. Chtěli bychom, abyste nám to vysvětlil.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Jsem velmi rád, že i vy jste rádi, že byl zřízen úřad komisaře pro změnu klimatu. Paní komisařka bude mít ve skutečnosti spoustu práce, protože, jak patrně, v Kodani ještě nebudeme u cíle své cesty. I po kodaňském summitu je tu ještě hodně práce.

K jejím hlavním úkolům bude patřit prosazování ohledů na změnu klimatu ve všech oblastech působnosti Komise – nejen v těch, které jste zmínila, ale i v mnoha dalších. Neexistuje téměř jediná politika Evropské unie, která by neměla nějaký vliv na opatření týkající se klimatu, ať už je to zemědělství nebo výzkum, podnikání, průmysl či námořní záležitosti. To bude její úkol.

Bude mít k tomu generální ředitelství zabývající se speciálně změnou klimatu. Chci, aby komisařka pro změnu klimatu měla určité nástroje, které jí umožní realizovat svou politikou, ale bude to samozřejmě muset dělat ve spolupráci s ostatními komisaři – zejména s komisařem pro životní prostředí, komisařem pro energetiku a dalšími – protože se jedná o důležitou oblast politiky, která má i svůj velmi významný vnější rozměr.

Michał Tomasz Kamiński, jménem skupiny ECR. – (PL) Pane předsedo, rád bych se vás zeptal, jak hodnotíte summit EU–Ukrajina, který se konal před necelými dvěma týdny. Zároveň bych rád vznesl další dva dotazy: Když jsem byl v Kyjevě, dozvěděl jsem se, že evropská strana odmítla v konečném prohlášení přijmout poukaz na evropskou identitu Ukrajiny. Nechci nijak skrývat, že mě to velmi překvapilo, protože se mi zdá, že otázka evropské identity Ukrajiny nemůže být předmětem sporu. Zadrugé jsem se v Kyjevě dozvěděl, že naše evropská delegace odmítla položit věnec k památce obětí ukrajinského hladomoru, tedy něco, co je běžným zvykem všech diplomatů, kteří Ukrajinu navštíví, a musím říci, že mě tyto dvě skutečnosti velmi překvapily.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Myslím, že setkání s Ukrajinou bylo úspěšné. Mám-li být upřímný stejně jako vy, musí naši ukrajinští přátelé projevit větší snahu, chtějí-li, abychom jim více pomáhali.

Ukrajinským záležitostem jsem věnoval více času než záležitostem většiny členských států Evropské unie, což je dokladem naší pozornosti, kterou otázkám Ukrajiny věnujeme. Je to země, která je nám velmi blízko a které se i my chceme přiblížit. Proto jsme jim nabídli komplexní a inovativní dohodu o přidružení mezi Evropskou unií a Ukrajinou. To je nejlepší status, který můžeme určité zemi poskytnout, vyjma přistoupení, jež za dané situace není možné.

Určité diskuse proběhly, ale když se podíváte na konečné závěry, jednoznačně se v nich stvrzuje, že Ukrajina je evropská země, že Ukrajina uznává stejné evropské hodnoty a že chceme mít s Ukrajinou bližší vztahy. Chceme jim v tomto přiblížení pomoci. Domnívám se, že to byla plodná schůzka, ale upřímně řečeno nelze očekávat, že Ukrajině bude při každém summitu přiznán vždy nový status.

Poslední summit předtím byl v Paříži. Poskytli jsme Ukrajině tuto možnost přidružení, ale nemůžeme měnit její status pokaždé, když se koná summit, a měli jsme o tom také velmi upřímnou, otevřenou a přátelskou debatu s panem prezidentem Juščenkem a dalšími účastníky rozhovorů.

Lothar Bisky, jménem skupiny GUE/NGL. – (DE) Pane předsedo, mám na vás otázku ohledně Tobinovy daně. Tato daň stojí za návrh, ale doposud ji nikdo nezavedl. Všichni tvrdí, že může být zavedena pouze tehdy, pokud ji zavedou současně všechny členské státy. Obávám se, že poté, co bylo na evropském summitu přijato rozhodnutí, které ovšem vítám, bude tato záležitost opět odložena, protože nebudeme začínat všichni ve stejné době.

Rád bych věděl, jaké je vaše stanovisko k této věci a jaká je podle vás šance na zavedení Tobinovy daně.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Pakliže má existovat všeobecná celosvětová daň z finančních transakcí, měli bychom ji podpořit. V diskusích, které proběhly v Evropské radě, jsem ji také osobně podpořil. Evropská rada požádala Komisi, aby na toto téma předložila nějaké návrhy, na jejichž přípravě nyní pracujeme.

V souvislosti s otázkou inovativního financování se osobně také domnívám, že chceme-li splnit své závazky týkající se boje proti změně klimatu, nemůžeme vystačit jen s penězi z našich rozpočtů. Je zřejmé, že naše rozpočty jsou pod takovým tlakem, že naše vnitrostátní rozpočty samy o sobě nemohou v průběhu několika dalších let stačit na pokrytí prostředků potřebných pro boj proti změně klimatu. Musíme uvažovat o inovativních způsobech financování. Daň z mezinárodních finančních transakcí se mi jeví jako velmi dobrá

myšlenka a my v této oblasti pracujeme, abychom byli schopni v přiměřené době předložit návrhy. Věřím, že nová Komise v této oblasti předloží své návrhy.

Paul Nuttall, jménem skupiny EFD. – Pane Barroso, nedávno jsme se dozvěděli, že má dojít k uzavření závodu Teesside ocelářské společnosti Corus v severní Anglii. Děje se tak v důsledku plnění jednoho z cílů EU, jímž je snížení emisí uhlíku o 20 %. Díky uhlíkovým kreditům si společnost Corus už nemůže dovolit zaměstnávat více než 5 000 ocelářů včetně dodavatelů. Byli jsme rovněž svědky toho, jak britská vláda přiznává, že má v důsledku sankcí vyplývajících ze zákona EU o hospodářské soutěži svázané ruce.

Reálný zisk, který společnosti Corus přinese zastavení výroby v jejím závodu v Teesside, představují úspory plynoucí z povolenek na emise uhlíku přidělených EU na základě jejího systému obchodování s emisemi, jejichž výše dosáhne v průběhu příštích tří let hodnoty 600 milionů GBP. Je v tom však malý háček – hádejte jaký: předseda IPCC, Rádžendra Pačauri, je zároveň předsedou Tata Foundation, takže je na místě otázka: *cui bono*? Protože Tata je vlastníkem společnosti Corus.

(Protesty z pléna)

Rád bych položil tuto otázku: je to nyní oficiální politika EU, aby se společností poskytovaly pobídky k zavírání továren, jako je Teesside, a k tomu, aby se jejich obchod následně odčerpával do zemí, jako je Indie, anebo je tu ve hře spíše osobní zájem?

José Manuel Barroso, předseda Komise. Co se týče vaší narážky, tak k té opravdu nemám, co bych řekl. Kdyby se to mělo týkat mé osoby, šel bych se s tou věcí k soudu.

Co se týče záležitosti, o kterou se zde jedná, řekl jste, že britská vláda tvrdí, že je to stanovisko Evropské unie. Není mi o tomto prohlášení nic známo, ale dovoluji vám říci, že je-li nějaká vláda, které na Evropskou unii naléhá, aby si v boji proti změně klimatu vytyčovala ambiciózní cíle, tak je to právě vláda vaší země, ať se vám to líbí, nebo ne.

Snížování celosvětových emisí skleníkových plynů je dnes nicméně v Evropské unii naším společným úkolem. To má své důsledky, jímž se náš průmysl musí přizpůsobit. Chceme v Evropě udržet průmysl, ale chceme jiný průmysl, takový, který spotřebovává méně energie a je šetrnější k životnímu prostředí.

Paul Nuttall (EFD). – Neodpověděl jste na mou otázku, která zněla: je to nyní oficiální politika EU, aby se společností poskytovaly pobídky k zavírání továren, jako je Teesside, a k tomu, aby se jejich obchod následně odčerpával do zemí, jako je Indie? Na tuto otázku jste neodpověděl. Mohl byste na ni prosím odpovědět?

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Odpovím. Říkám: ne.

Předsedající. – Postupu s modrou kartou nyní nelze, kolegové, využít, protože se jedná o diskuse mezi dvěma osobami. Použití modrou kartu k položení doplňující otázky je v tuto chvíli velmi obtížné, protože nevím, kterému z obou diskutujících je otázka určena. Je mi líto. Během dalších debat ji ovšem bude možno využít.

Marine Le Pen (NI). – *(FR)* Pane předsedo, Evropská komise v reakci na švýcarské referendum o minaretech došla až tak daleko, že učinila prohlášení, které je znepokojivé a přinejmenším, řekněme, dvojznačné. S ohledem na prospěch členských států, které by mohly mít pokušení učinit podobné rozhodnutí, pocítila, že je nutno stvrdit nezbytnost „respektování základních práv, jako je svoboda vyznání“. Tato průhledně zaobalená výhrůžka si žádá určité vysvětlení z vaší strany, protože z průzkumů veřejného mínění vyplývá, že pro takové referendum by hlasovala naprostá většina Evropanů, pokud by k tomu ovšem ve svých zemích dostali příležitost.

Pane Barroso, mají, nebo nemají členské státy EU právo na uspořádání všelidového referenda, které by se ve všech ohledech shodovalo s referendem, které se konalo 29. listopadu ve Švýcarsku? Postavila by se Komise proti suverénnímu rozhodnutí lidí těchto zemí, kdyby hlasovali stejně jako lidé ve Švýcarsku, anebo nikoliv? Je-li dnes Evropská unie, jak se domníváme, více totalitářská než demokratická, je nejvyšší čas, abychom si to uvědomili.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – *(FR)* Je nezadatelným právem členských států, aby se samy v souladu se svým ústavním pořádkem rozhodovaly, za jakých okolností chtějí uspořádat přímou konzultaci se svým lidem. Nehodlám zde pronášet žádné hypotetické výroky o hypotetických referendech. Mohu vám říci jen to, že členské státy si o této věci rozhodují samy. Nebudu se proto vyjadřovat k žádnému referendu, které by se mohlo konat v nějaké zemi, ani k reakci na referendum, organizované Komisí.

Komise má ve svých pravomocích ověřovat opatření a rozhodnutí přijatá členskými státy s ohledem na uplatňování evropského práva. V tomto případě má Komise nejen právo, ale i povinnost vyjádřit své stanovisko.

Marine Le Pen (NI). – (FR) Pane Barroso, otázka byla jasná. Neptala jsem se na žádné hypotetické referendum, nýbrž na referendum, které by se ve všech ohledech shodovalo s všelidovým hlasováním ve Švýcarsku.

Jak by Komise reagovala na to, kdyby některý z členských států EU uspořádal úplně stejné referendum a položil v něm otázku, která byla položena švýcarskému lidu? Mají na to členské státy právo? A postavila by se Komise proti rozhodnutí suverénního lidu, kdyby se rozhodl hlasovat stejným způsobem jako Švýcaři? Otázka je jasná.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – (FR) Paní Le Penová, otázka, kterou kladete, je hypotetická. Neumím tak dobře francouzsky jako vy, ale když říkáte „kdyby“, je to hypotetická otázka. „Kdyby se konalo referendum“, to je hypotetická otázka.

(Potlesk)

Nemám ve zvyku odpovídat na hypotetické otázky. Skutečnost je už beztak dost složitá. Mohu vám proto říci jen to, že Komise je proti všem formám diskriminace, mezi něž patří i všechny formy náboženské diskriminace. To je naše stanovisko a je to jasné stanovisko. Není to pouze stanovisko Komise; je to stanovisko všech demokratických členských států Evropské unie.

Vzhledem k tomu, co jsem řekl, nehodlám vyjadřovat stanovisko k hypotetickému referendu.

Evropa 2020

David Casa (PPE). – (MT) Měl jsem v úmyslu položit předsedovi Komise otázku týkající se Komise. Dnes však došlo k vystoupení Socialistické strany, které se týkalo slyšení, které jsme měli se členy Komise. Doufám, že Socialistická strana si už nebude chtít pohrát s otázkou, jaké oblasti působnosti byly přiděleny jmenovaným komisařkám. Není v naší pravomoci, abychom oblasti působnosti těchto komisařek měnili, protože to spadá výlučně do pravomoci předsedy Komise. Vybraní jednotlivci, které jsou z naší strany, z řad Liberálů a Socialistické strany, jsou všichni velmi schopní a neměli bychom si činit nárok na to, abychom se již nyní, ještě předtím, než se konalo slyšení, zabývali tím, zda můžeme změnit oblasti působnosti komisařek. Jsem si vědom, že toto nebylo tématem, ale po vystoupení Socialistické strany jsem nabyl dojmu, že musím zareagovat.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Nebyla položena žádná otázka, takže nemám, nač bych odpovídal, ale když mám tuto příležitost, řeknu následující.

Zásada loajality mezi různými institucemi je velmi důležitá. Máme-li nyní novou smlouvu, musíme respektovat pravomoci každé instituce. Již jsem zde říkal, že je velmi důležité, aby se mezi Komisí a Parlamentem vytvořil těsný vztah, a sám na tom budu pracovat. To s sebou samozřejmě nese respektování pravomocí, které každá tato instituce má v oblasti své působnosti, jak je to stanoveno ve smlouvách.

Liisa Jaakonsaari (S&D). – (FI) Pane předsedající, na začátku svého projevu poukázal předseda Komise na to, co bylo na dřívějších modelech špatné. Špatné bylo nepochybně to, že Komise vytvořila řadu dobrých programů, členské státy však udělaly jen to, co se jim líbilo. Řečeno jinými slovy, politika cukru a biče neplatí na členské státy jako dobré vedení.

Všimla si jsem také, že dokument 2020 neobsahuje žádné nové myšlenky, které by ukazovaly, jak by mohlo takové vedení členských států vypadat. Ráda bych se zeptala, jestli Komise počítá s využitím výstrah podle článku 121 Lisabonské smlouvy v případě, že některý členský stát nepostupuje nebo dokonce nechce postupovat v souladu s myšlenkami strategie 2020.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Děkuji za vaši otázku i za úmysl, s nímž ji kladete.

Já mám v úmyslu členským státům navrhnout, aby v Evropě byla posílena hospodářská správa. Domnívám se, že nyní k tomu máme příležitost. Přiznejme, že předtím byl tento návrh už několikrát zamítnut. Pravděpodobně jste četla nedávno uveřejněný rozhovor, který poskytl jeden z mých předchůdců, pan Delors, který v něm řekl, že jeho návrh na významnější koordinaci v sociálních záležitostech padl v roce 1993. Členské státy ho zamítly.

Bylo to zajímavé a podíval jsem se, co jsem tehdy říkal jako ministr zahraničí své země. Byl jsem jedním z těch, kdo podporovali silnější spolupráci členských států v této oblasti. Nebylo to však bohužel možné.

Když probíhala revize Lisabonské strategie, předložili jsme návrh založený na zprávě Wima Koka, který členské státy zamítly. Se zkušeností této krize je tu myslím silnější vědomí toho, že při řešení této krize potřebujeme skutečnou koordinaci. Hodlám se o to zasadit, ale k tomu, abychom toho dosáhli, potřebujeme samozřejmě podporu členských států. Potřebujeme je, protože některé z těchto politik jsou uskutečňovány na vnitrostátní úrovni, některé na úrovni Společenství.

První výměna názorů v Evropské radě pro mne byla povzbudivá. Nový předseda Rady, pan předseda Van Rompuy, ostatně již oznámil, že na začátku února chce uspořádat neformální výměnu názorů. Věřím, že se tak podaří najít v Evropské radě větší vůli k vytváření silnějšího mechanismu správy v rámci strategie Evropské unie 2020.

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Pane Barroso, Lisabonská strategie se již přežila. Evropská unie proto nebude mít od 1. ledna hospodářství s největší konkurenceschopností. Odpusťte mi prosím ta drsná slova, ale mohli bychom mluvit téměř o fata morgáně. To, co nyní potřebujeme, je zajistit, aby EU byla v letech, které máme před sebou, v roce 2010, pro evropské podnikatele a občany spíše něčím jako chladivou oázou.

V této souvislosti se ve sdělení, které jste nám přinesl, dočítám, že hovoříte o internacionalizaci malých a středních podniků, které vytvářejí největší počet pracovních míst v EU. Nemyslíte, pane Barroso, že tím skutečně naléhavým požadavkem dneška je stabilizovat situaci, vrátit lidem opět jistotu? Můžete nám dnes dále také poskytnout záruky, že se Komise postaví proti jakékoli regulační hysterii a že ve své každodenní práci a ve všech svých politikách bude uplatňovat zásadu, strategii Zelenou malým a středním podnikům?

José Manuel Barroso, předseda Komise. – (FR) Děkuji vám, paní Riesová. Toto byla jedna z priorit mé Komise, ale je to také prioritou Komise současné a bude to nepochybně i prioritou příští Komise. Malé a střední podniky jsou podniky, které vytvářejí pracovní místa. Vypracovali jsme Small Business Act a vycházeli jsme při tom ze zásady Zelenou malým a středním podnikům, o které zde mluvíte, a začínáme pracovat na programu, který povede ke snížení administrativní zátěže, zejména pro malé a střední podniky. Z tohoto důvodu jsme postavili rozšíření vnitřního trhu mezi naše hlavní priority, neboť je zde potenciál a je zde také mezinárodní rozměr, kterého je třeba využít. Je totiž pravda, že naše malé a střední podniky se ve chvíli, kdy se pokoušejí vstoupit na jiné trhy, stále ještě potýkají s řadou překážek. Domnívám se proto, že je to jedna z priorit nové strategie, strategie 2020. Je to přesně strategie, která je těsněji spjata s mezinárodním rozměrem, protože to, co dnes pociťujeme, jsou důsledky globalizace, a jediné pokud budeme schopni zaujmout energický a aktivní postoj, můžeme v tomto konkurenčním boji zvítězit.

Předsedající. – Dámy a pánové, rád bych odpověděl na velmi důležitou otázku paní Riesové a podal vysvětlení. Seznam řečníků jsme začali připravovat v 15:00, když jsme zahájili tento bod jednání. Na seznamu zde mám přibližně 30 osob v pořadí, ve kterém jste použili své modré karty. Na seznam můžeme samozřejmě zařadit i další řečníky, ale nebudou mít možnost mluvit během tohoto bodu jednání.

Pokud si přejete, můžete si své karty nyní nechat a paní Durantová bude další řečník, který má k dispozici jednu minutu. Můžeme se pokusit zařadit na seznam i zbývající poslance, kteří si přejí mluvit, ale zcela upřímně vám říkám, že takové množství řečníků nezvládneme; máme jich už přibližně 30.

Seznamem jsme se začali zabývat v 15:00. Pokud by chtěl kdokoli další z poslanců připojit své jméno, prosím, aby nepřekročil jednu minutu.

Isabelle Durant (Verts/ALE). – (FR) Pane předsedající, předsedo Komise, ráda bych se vás v souvislosti se strategií 2020 a zejména pak v souvislosti se systémem silnější správy zeptala, jak se chcete vypořádat s problémem lobování. Stejně tak dobře jako já víte, že při vytváření strategie 2020 se zcela nevyhnutelně začne lobovat, a to v celé šíři toho, co toto slovo znamená. Lobování probíhá na všech místech; lobuje se v Komisi, v Parlamentu, v Radě.

Víte rovněž o tom, že o otázce lobování v současnosti probíhá meziinstitucionální debata. V minulé Komisi měl tuto věc na starosti pan Kallas. Byla bych ráda, kdybyste mi mohl sdělit, kdo v Komisi bude otázkou lobování pověřen a jaký bude jeho či její mandát. Máte zájem – jak já a další členové této meziinstitucionální skupiny věříme – na tom, aby došlo k zavedení systému povinné registrace lobistických skupin?

Takový systém je podmínkou transparentnosti a podle mého názoru je i podmínkou podpory ze strany občanů. Občané musí mít možnost chápat, jakým způsobem se na celoevropské úrovni přijímají rozhodnutí, ať už v Komisi, v Radě, nebo v Parlamentu.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – (FR) Pane předsedající, toto je dobře známý problém, velmi důležitý problém, a já jsem velmi hrdý na to, že se nám v této věci podařilo během funkčního období této Komise učinit pokrok. Jak jste zde zmínila, komisař a místopředseda Kallas odvedl v této oblasti velký kus práce a nám se podařilo dosáhnout pokroku se systémem registrace lobistických skupin.

Podle mého názoru je ovšem třeba přistoupit na to, že nejlepší způsob, jak se s tímto problémem vypořádat, představuje transparentnost, nikoli zatajování informací. Není na tom nic nepřírozeného! V otevřené společnosti a v otevřené ekonomice není nic nepřírozeného na tom, že v ní lidé vyjadřují různé, někdy i protichůdné zájmy.

Komise bude pracovat v těchto intencích. Její vztahy s představiteli rozličných zájmů – zájmů obchodních, odborových, někdy spjatých se zcela zvláštními záležitostmi – získají větší transparentnost.

Osobou, která v Komisi za tuto záležitost ponese odpovědnost, bude v případě, že mu dáte svou laskavou podporu, pan komisař a místopředseda Maroš Šefčovič. Jeho správa pověří vykonáváním tohoto úkolu v rámci nové Komise.

Vicky Ford (ECR). – Pane předsedo Barroso, vaši vizi pro rok 2020 vítám. Dokazujete, že i v temných dobách recese může člověk snít o Utopii. Oceňuji vaše připomínky k oblastem evropského výzkumu. Zastupuji Cambridge, který je sídlem předního výzkumného uskupení, kterému se již podařilo dosáhnout významných úspěchů v oblasti špičkových technologií, zelených technologií a biotechnologií. Máme-li z vašich snů učinit alespoň zčásti skutečnost, mohlo by se nám to podařit tak, že si poslechneme, jaké zkušenosti mají v Cambridgi a vezmeme si z nich ponaučení. Výzkum vyžaduje finance; inovativní způsoby obchodu vyžadují finance; inovace na světové úrovni vyžadují finance na světové úrovni.

Minulý týden jsem se setkal s zástupci organizace Wellcome Trust, což je největší nadace ve Spojeném království, která v loňském roce věnovala na lékařský výzkum 750 milionů EUR. Přišli sem do Bruselu, aby tomuto parlamentu sdělili, že pokud přijmeme legislativu týkající se alternativních investic v jejím navrhovaném znění, připravíme tuto organizaci o dvě třetiny jejích finančních prostředků. Nelze říkat jedno a dělat něco jiného.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Blahopřejeme Cambridgi. Cambridge je podle mého mínění jedna z nejlepších univerzit v Evropě i na světě. A nemáme-li v Evropě žádný velký nadbytek Cambridgi, je tomu tak právě proto, že jsme se snažili mít skutečně evropskou oblast výzkumu, protože Cambridge a další velmi významné evropské univerzity jsou zcela mezinárodní. Jsou tak schopny přilákat významnou finanční podporu, ale v jiných zemích, zejména v těch menších a nejhudších, prostředky tohoto druhu nemají. Z tohoto důvodu potřebujeme nejen soukromé finanční zdroje, jako jsou ty, které jste se zde zmínil, a já samozřejmě oceňuji veškerou tuto práci nadací, o kterých jste zde mluvil, ale potřebujeme i veřejné finanční prostředky od jednotlivých států a z rozpočtu Evropské unie. To bude jedna z věcí, které hodlám prosazovat v příštím rozpočtu Evropské unie.

Co se týče souvislosti s řízením alternativních investic, já tuto souvislost opravdu nevidím. Podle mého mínění nejde o to, že bychom měli využívat jedné věci, anebo naopak té druhé. Domníváme se, že je důležité, aby existovala rozumná regulace, pokud jde o produkty na finančních trzích, uvážíme-li, k čemu docházelo, a to i ve vaší zemi. K vůbec největšímu případu státní podpory v dějinách Evropské unie došlo právě ve vaší zemi, a to právě kvůli problémům na finančních trzích.

Nikolaos Chuntis (GUE/NGL). – (EL) Pane předsedající, pane Barroso, dovolu mi říci, že zatímco se zde vedou debaty o ambiciózních cílech strategie 2020, existují určité země jako například Řecko, které se bude této strategii účastnit za velmi nepříznivých podmínek, pod tíhou obrovských hospodářských problémů a vysoké míry nezaměstnanosti.

Premiér včera představil opatření, od nichž si slibuje snížení schodku státního rozpočtu. Atény se zatajeným dechem čekají, jak budou reagovat trhy a jaké bude hodnocení, které provádějí různé firmy. Vyslechl jsem vaši odpověď na jednu z předchozích otázek a přečetl jsem si dnešní prohlášení pana Almunii a rád bych se vás, pane Barroso, zeptal: jakým jiným způsobem kromě monitorování schodku řeckých veřejných financí může Komise pomoci při řešení tohoto problému?

A zadruhé, jakým způsobem je v rámci strategie 2020 řešena otázka těchto vnitrostátních zvláštností, aby k takovým problémům již nedocházelo?

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Především je třeba říci, že pokud jde o strategii 2020, je naše představa právě taková, že budou vnitrostátní programy, ale vedle nich také horizontální celoevropské programy, uskutečňované v rámci celého Společenství.

Máme v úmyslu požádat všechny členské státy, aby pro svou zemi vytyčily specifické, jednoduše formulované cíle, které budou zohledňovat její odlišné podmínky. Jak jste se zde zmínil, Řecko se nyní nachází ve zvláštní situaci, a my mu proto také věnujeme velkou pozornost. Řecko bude samozřejmě i nadále využívat fondů soudržnosti, protože je to jedna ze zemí, které těchto fondů využívají, a to se strategií Evropská unie v roce 2020 nijak nespojuje.

Je však třeba pochopit, proč musí dát země jako Řecko do pořádku své rozpočty a své velké dluhy. Úroky, které země ze svých dluhů platí, jsou peníze, které pak nemohou investovat do budoucnosti svých nemocnic či škol. Doporučujeme-li členským státům, aby neměly příliš velké dluhy a příliš vysoké schodky veřejných financí, není to proto, že bychom lpěli na představě tuhé makroekonomické kázně, nýbrž proto, že myslíme na sociální výdaje a že chceme řešit problémy, které lidé mají.

Ivo Belet (PPE). – (NL) Pane předsedající. Pane předsedo Barroso, rád bych vám položil otázku ohledně budoucnosti automobilového odvětví, které samozřejmě zůstane jedním z nejdůležitějších průmyslových odvětví i po roce 2020. Některé naše korunnní klenoty mají být prodány do Číny, což není vývoj, který bychom vítali. Podle mého mínění není v žádném případě ještě pozdně na to, abychom se ho pokusili zvrátit, máme-li toho však dosáhnout – vy, pane předsedo, a Evropská komise ve svém novém složení – musíme naléhavě zařadit vyšší rychlost. Musíme mobilizovat větší objem prostředků na výzkum a vývoj, které se více soustředí na odvětví automobilového průmyslu, a musíme samozřejmě také mobilizovat větší objem prostředků z Evropské investiční banky. To je podle mého názoru jediný způsob, jak zajistit, aby naši současnou závislost na ropě nevystřídala v budoucnu například závislost na čínských elektrických bateriích. Proto se ptám: jste vy a Evropská komise připraveni v krátké době převzít roli koordinátora, a to i s ohledem na záležitosti společnosti Opel, tak abychom se mohli společně a se vši rozhodností zaměřit na nové, k životnímu prostředí šetrné technologie v odvětví automobilového průmyslu?

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Jak víte, Komise ve věci společnosti Opel zaujala významné stanovisko, v němž navrhla uspořádání nezbytných setkání mezi různými zúčastněnými zeměmi a společnostmi.

Pokud jde o otázku automobilového průmyslu, je v Evropě i ve světě problém s jeho nadměrnou kapacitou. Budoucnost spočívá tedy přesně v tom, co naznačuje i vaše otázka, v hledání nových způsobů a nových technologií, zejména těch, které umožní vývoj ekologicky čistších automobilů. Tuto myšlenku již podporujeme, a to nejen formou myšlenek, nýbrž formou financování.

Evropská investiční banka za tím účelem, jak víte, a s naší plnou podporou vytvořila zvláštní nástroj. Je to jedna z priorit pro další funkční období: vyvinout v Evropě zelenější a technologicky pokročilejší automobilový průmysl. Tímto způsobem si budeme schopni v celosvětovém měřítku udržet v automobilovém průmyslu vůdčí postavení.

Stephen Hughes (S&D). – Pane předsedo Barroso, Evropská síť proti chudobě označila váš konzultační dokument o strategii 2020 jako ustoupení od závazků týkajících se posílení sociálního rozměru a přijatých v několika po sobě následujících Evropských radách.

Ve svém dokumentu zmiňujete pouze flexikuritu a odborný výcvik. Měl byste vědět, že na této straně sněmovny nemůžeme přijmout strategii, která postrádá sociální obsah. Rok 2010 bude Evropským rokem proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Nestálo by za to, abyste středobodem strategie 2020 učinil právě boj proti chudobě a vyloučení?

A konečně uvědomíme-li si, že třetina všech pracovních míst, která byla v Evropské unii vytvořena od roku 2000, se nachází v oblasti služeb ve zdravotnictví, sociálních služeb a služeb týkajících se zaměstnávání, které tak ke snižování chudoby přispívají dvojnásobnou měrou, protože poskytují služby a vytvářejí pracovní příležitosti, neměla by strategie 2020 stanovit také cíle týkající se poskytování kvalitních sociálních služeb?

Předsedající. – Děkuji vám, kolego, ale nevyužívejte prosím své jedné minuty k položení dvou otázek, protože pro pana předsedu Barrosa je to pak velmi obtížné, když má v jedné minutě odpovědět na dvě otázky.

Které otázce dáte přednost – první, nebo druhé?

Kolego, je to velice důležité.

Stephen Hughes (S&D). – Pane předsedající, položil jsem ve skutečnosti tři otázky a úplně by mi stačilo slyšet třikrát „ano“!

(Smích)

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Pane předsedající, velmi vám děkuji za pochopení. Pokusím se z otázek vybrat tu nejlepší!

Odpovím zcela upřímně takto: jedná se o dokument ke konzultaci; není to tedy ještě žádná strategie, a já velmi rád uvítám váš vklad.

Dovolte mi, abych vyjádřil své osobní stanovisko. Ano, proti chudobě a sociálnímu vyloučení toho musíme dělat víc, ale k tomu potřebujeme podporu našich členských států. Mohu vám říci, že již několikrát předložil návrhy konkrétních opatření, a dostalo se mi velmi hlasitého „ne“ s odůvodněním, že některé členské státy chápou sociální záležitosti tak, že je to jejich věc, nikoli věc Evropy.

Je to zajímavá debata. Uvidíme, jestli se na této věci shodneme. Velmi na vás spoléhám, že mě v této věci podpoříte, protože, jak víte, k boji proti sociálnímu vyloučení a chudobě potřebujeme mít také určité nástroje na celoevropské úrovni, které doplní nástroje na vnitrostátní úrovni. Sdělují vám zde stanovisko, které budu hájit. Věřím, že všechny členské státy budou ochotny tento názor podpořit.

Danuta Jazłowiecka (PPE). – (PL) Pane komisaři, provádění Lisabonské strategie nepostupuje příliš zdařile. Jakým způsobem chcete změnit dokument o strategii Evropa 2020, aby byly dosaženy jeho cíle? Počítáte s vytvořením něčeho na způsob plánu pro realizaci strategie, samostatného dokumentu na pětileté funkční období Komise, v němž by bylo stanoveno, jaké činnosti je třeba provádět? Myslím, že by to byl dobrý nápad. Mohli bychom sledovat realizování strategie a současně chválit Komisi za to, co se již podařilo uskutečnit.

Závěrem si dovoluji jednu poznámku: mám na mysli dobu vymezenou sociálním konzultacím a domnívám se, že termín stanovený na 15. ledna je příliš krátký. Měli bychom brát naše sociální partnery trochu vážněji. Jsou to oni, kdo budou tuto strategii realizovat, a měli by mít proto na účast v těchto konzultacích více času.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Termín je termínem konzultací, jejichž základem je tento dokument, ale budou ještě další příležitosti ke konzultacím. Konzultace týkající se budoucnosti Lisabonské strategie probíhaly ostatně přinejmenším od roku 2008. Výbor regionů vypracoval velmi zajímavou zprávu, totéž učinil i Hospodářský a sociální výbor, a já bych této příležitosti využil rád k tomu, abych zde řekl, že jsem v případě, že si to Evropský parlament bude přát, připraven uspořádat na toto téma rozpravu – nejen v rámci této hodiny vyhrazené pro otázky s jednominutovými odpověďmi, nýbrž zvláštní rozpravu, která by byla věnována pouze tomuto tématu – kdykoli budete chtít, protože se skutečně domnívám, že je to krajně důležitá věc.

(Potlesk)

Pro tento Parlament je velice důležité, aby měl podíl na autorství a také aby do tohoto procesu zapojil národní parlamenty, protože přesně to bude ústředním bodem strategie do budoucna. To bych zde rád podtrhnul.

Co se týče otázky mechanismů správy, právě na tom nyní pracujeme. Existuje o tom několik představ. Jednou takovou běžnou představou je právě to, že budeme mít různé způsoby měření dosaženého pokroku a že tento pokrok budeme sledovat v různých oblastech na základě ukazatelů. Na tom nyní pracujeme a k tomu potřebujeme podporu Parlamentu a souhlas našich členských států, ve který snad můžeme doufat.

Werner Langen (PPE). – (DE) Rád bych tuto otázku, která byla právě zodpovězena, doplnil a vrátil se ke klimatické strategii 2020. Pane předsedo, je v pořádku, že provizorní systém obchodování s emisemi povoluje největší ocelářské společnosti v Evropě 90 milionů tun CO₂, a to i přesto, že v minulém roce jich měla 68 milionů a v letošním roce to budou 43 miliony? Je možné, že do roku 2012 vydělá největší ocelářská společnost v Evropě na emisích 1 miliardu GBP, protože jí byla na základě jejího lobování, a to i u Evropské komise, přidělena příliš vysoká částka?

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Pane Langene, nevím přesně, na co poukazujete, ale pokud hovoříte o emisích v Evropě, buďme upřímní: naše emise představují zhruba 14 % celosvětových emisí a jejich křivka má sestupnou tendenci, protože s emisemi jsou na vzestupu jiné velké ekonomiky.

Z hlediska množství emisí na jednu osobu jsme však daleko před těmito ekonomikami a měli bychom o této věci uvažovat spravedlivě: máme i určitou historickou odpovědnost. Američané vyprodukují na jednu

osobu více emisí skleníkových plynů než my, my však vyprodukujeme mnohem více než Čína a mnohem více než například Indie, pokud máte na mysli ten indický případ. To je skutečně problém, který musíme v duchu globální spravedlnosti řešit. Chceme-li tento problém vyřešit a domníváme-li se, že naše planeta je ohrožena – změnou klimatu – musí tu být na všech stranách společná kooperativní snaha. Čili, ano, máme přísnější podmínky, než jaké platí v jiných částech světa, ale vnímáme to zároveň jako příležitost pro vyvíjení nových technologií, které nám umožní dosáhnout našich cílů bez toho, abychom vystavili riziku naše společnosti, protože nechceme naše společnosti a naše pracovní místa vyvážet do zahraničí.

Předsedající. Kolegové, nepokládejte prosím v průběhu hodiny vyhrazené pro otázky s panem předsedou Barrosem žádné doplňující otázky, protože řada lidí čeká teprve na svou první otázku. Je mi velice líto, ale navrhol bych přejít k nové otázce.

Stavros Lambrinidis (S&D). – Pane předsedo Barroso, jak jste se zmínil, úrokové sazby jsou skutečně nepříznivě ovlivněny stavem hospodářství. Odrážejí důvěryhodnost dané ekonomiky a mají vliv na mezinárodní hospodářské společenství. Úrokové sazby ovlivňuje důvěra, kterou má Společenství v té které ekonomice, a tato důvěra je naopak mnohonásobně ovlivňována výroky o důvěryhodnosti, kterou projevuje Evropská komise v opatřeních přijatých členskými státy. Spekulantů se v tomto smyslu mohou pokoušet spekulovat i ve špatné ekonomické situaci a někdy ji mohou ještě zhoršit.

Pane předsedo Barroso, jste dnes tady v této sněmovně připraven vyslovit svou podporu opatřením, která včera oznámila řecká vláda a která mají přivodit obrat v hospodářské situaci v Řecku? Domnívá se Komise, že tato opatření míří správným směrem a že by v případě, že dojde k jejich realizaci, mohla změnit stávající finanční situaci, která, jak jste naznačil, byla v minulosti problematická.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Jak jsem již řekl, pan premiér Papandreu mne včera velmi potěšil, když prohlásil, že bude usilovat o výrazné omezení schodku veřejných financí a snížení výše státního dluhu pomocí trvalého omezování výdajů a zvyšování příjmů. Také k tomu řekl, že rozpočet na rok 2010, který je nyní předmětem jednání v řeckém parlamentu, a premiérovo prohlášení jsou kroky správným směrem. Komise bude pochopitelně i nadále velmi pečlivě sledovat řeckou makroekonomickou a fiskální situaci a provádění těchto opatření. Jasně to vyplývá i z mého prohlášení na podporu avizovaných opatření. Domnívám se, že to je ten nejlepší způsob, jakým můžeme Řecku pomoci v této velmi obtížné situaci, ve které se nyní vzhledem ke svému rozpočtu a dluhu nachází. Věřím, že tato opatření přinesou důležité výsledky.

Malcolm Harbour (ECR). – Pane předsedající, jsem velmi rád, že mohu položit panu předsedovi Barrosovi otázku, protože Konference předsedů výborů byla nyní poprvé posunuta o hodinu dříve, takže tu nyní můžeme být i my, předsedové výborů.

Rád bych se ho zeptal na politiku týkající se pomoci rámcovým podmínkám pro výzkum a inovace – byl jsem poněkud zklamán, když jsem zjistil, že nebyla do tohoto prvního návrhu 2020 zapracována, ale věřím, že se to v budoucnu podaří – a tedy možnosti využití obrovského potenciálu veřejných zakázek v celé Evropské unii, které by mohly stimulovat vývoj inovativních produktů a služeb. Rád bych se ho dnes zeptal, jestli by přijal doporučení obsažená v mé zprávě z loňského listopadu, která tento Parlament téměř jednomyslně schválil a která ukazovala, jak by toho bylo možné dosáhnout. Jen pro jeho představu a pro představu mých kolegů, kdyby se na inovativní produkty a služby podařilo zajistit 1 % evropských veřejných zakázek, vzrostly by investice do inovací v Evropské unii přinejmenším o 15 miliard EUR.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Děkuji vám všem za vaše připomínky, ale dovolu mi říci, že neexistuje dosud žádný první návrh nové strategie. Existuje pouze pracovní dokument Komise určený ke konzultacím, nejsme však ještě v bodě, kdy bychom mohli předkládat nějaký návrh. Všechny vaše připomínky jsou proto vítány.

Nečekejte ode mě, že vám dám během jedné minuty, kterou mám na svou reakci, rozhodující odpověď na tak významnou věc, jako je ta, kterou navrhuje. Vím o vaší zprávě. Vím i o některých vašich návrzích, které jste v oblasti veřejných zakázek vypracoval, a ano, i já mám tento záměr, je součástí obecných směrnic. Představil jsem tento záměr Parlamentu, jak si asi vzpomenete, když jsem poukazoval na potřebu prohloubení těchto závazků, aby v Evropě došlo k vytvoření tržnějších, inovativnějších pravidel poskytování veřejných zakázek. Stane se to nepochybně součástí naší budoucí strategie, v této fázi se však nemohu zavázat k tomu, jakým konkrétním způsobem to bude začleněno.

Carl Haglund (ALDE). – (SV) Pane předsedající, jedním z největších pochybení Lisabonské strategie, která je v jiných ohledech dobrým dokumentem, je skutečnost, že se nám do určité míry nepodařilo dovést členské státy k tomu, aby skutečně dosáhly cílů stanovených v této strategii.

Moje kolegyně poslankyně z Finska se pana Barrosa již dříve zeptala, jakým způsobem bychom mohli členské státy přimět k tomu, aby tuto strategii lépe uskutečňovaly. Jedním z cílů, které obsahovala, byla otázka, kolik procent HDP by členské státy měly investovat do výzkumu a vývoje. Rád bych věděl, zda má Komise v úmyslu stanovit členským státům podobné cíle, jinak řečeno kolik by měl každý členský stát investovat ze svého hrubého domácího produktu do výzkumu a vývoje.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Provádíme nyní vyhodnocení toho, proč nebylo nedosaženo všech cílů a předsevzetí. Spolu s novým návrhem provedeme i hodnocení – věřím, že velmi upřímné a objektivní hodnocení – toho, co v případě Lisabonské smlouvy dopadlo dobře a co špatně.

V této fázi nemohu závazně říci, jaké návrhy předložíme; v tuto chvíli zvažujeme další postupu. Proto když mluvím o diskusích, které bych s vámi rád vedl, mluvím o skutečných diskusích, protože vaše vklady jsou velmi důležité.

Osobně se domnívám, že není pravděpodobně příliš realistické, abychom měli nějaký obecný cíl pro všechny členské státy. Další fáze strategie Evropská unie 2020 bude muset být, domnívám se, rafinovanější a sofistikovanější, bude muset stanovit specifické cíle – samozřejmě takové, na jakých se shodneme s členskými státy – ale přizpůsobené různým situacím.

Taková je moje osobní představa. Doposud jsme se nedostali do fáze, kdy bychom vám mohli předložit návrh. Byl bych také rád, kdyby se na autorství tohoto návrhu plně podílela nová Komise, a předložíme také bilanci poslední Lisabonské strategie.

William (The Earl of) Dartmouth (EFD). – Pane předsedající, čistý příspěvek Británie se ve srovnání s rokem 2008 do příštího roku zdvojnásobí. V roce 2020 přibude nejméně čtyři až sedm nových členských států. Při svém současném hospodářském výkonu bude každý z těchto nově přijatých členských států od data, kdy se stane členem EU, až do roku 2020 čerpat prostředky z fondů soudržnosti – což jsou jinak řečeno dotace.

Má tedy britský daňový poplatník očekávat do roku 2020 další zdvojnásobení čistého příspěvku Británie na Evropskou unii a pokud nemá, proč ne?

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Nejsem v tuto chvíli ještě schopen řešit finanční vyhlídky a nedokážu předvídat, jak vysoké budou příspěvky Británie. Chápu obavu, kterou vyjadřujete, neboť vzhledem k tomu, co se stalo v britském finančním odvětví, platí v současnosti britští daňoví poplatníci nejvyšší příspěvky. Až doposud zde nebyl žádný jiný případ tak rozsáhlé státní podpory, jaké jsme byli svědky ve vaší zemi.

Nacházíme se nyní v následujícím bodě: domníváme se, že je důležité, abychom stanovili priority do budoucna, abychom viděli, jaké budou naše výdaje na vnitrostátní úrovni a jaké budou na úrovni celoevropské, a abychom pak jednali o spravedlivém rozdělení této investice. Máme však za to, že v některých případech dává lepší smysl vynaložit nějaké to euro spíše na celoevropské než vnitrostátní úrovni, a to kvůli tomu, že průzkum evropského rozměru a evropského vnitřního trhu pro nás může mít určitý užitek. K této diskusi se dostaneme a jak věřím, nakonec v ní dojdeme i k dohodě.

Předsedající. – Toto byla naše třetí hodina vyhrazená pro otázky s panem předsedou Evropské komise. Za otázky, jimiž jste přispěli do diskuse, vám, kolegové, velice děkuji.

Co se týče účasti, ke konci hodiny vyhrazené pro otázky bylo ve sněmovně o něco málo více lidí než na začátku v 15:00. Je mi to velmi líto: byli bychom raději, kdyby vás tu bylo co nejvíc.

Ještě jednou vám děkuji, pane předsedo Barroso.

John Bufton (EFD). – Pane předsedající, rád bych upozornil na to, že je tu dnes mnoho lidí, kteří nedostali příležitost, aby panu Barrosovi položili své otázky. Nemohl by se tu s námi pan Barroso vzhledem k výši platu, který pobírá, pravidelně zdržet o 30 minut déle, takže bychom měli na otázky vyhrazenou hodinu a půl?

Prvních 30 minut měli představitelé ostatních skupin. Je tady 750 poslanců. Třicet minut je myslím směšně málo. Nemohli bychom mít hodinu a půl? Pane Barroso, máte přece docela dobrý plat. Chodíte sem na 90 minut, ne na 60.

Předsedající. – Pan předseda Barroso se usmívá velmi zdvořile, ale uvidíme. Musíme o tom rozhodnout. Děkuji vám za váš návrh.

PŘEDSEDAJÍCÍ: ALEJO VIDAL-QUADRAS*místopředseda***13. Závěry Rady pro zahraniční věci o mírovém procesu na Blízkém východě, zejména pokud jde o situaci ve východním Jeruzalému (rozprava)**

Předsedající. – Dalším bodem jsou prohlášení Rady a Komise k závěrům Rady pro zahraniční věci o mírovém procesu na Blízkém východě, včetně situace ve východním Jeruzalému.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Pane předsedající, konflikt na Blízkém východě byl jedním z témat, o němž jsme zde s Parlamentem diskutovali na samotném počátku švédského předsednictví. Je to dobrý pocit moci se vrátit a tímto způsobem vám podat zprávy na konci našeho předsednictví.

Švédský ministr zahraničních věcí, Carl Bildt, byl minulý týden účasten jednání Výboru pro zahraniční věci, předložil zprávu a vedl dlouhé diskuse, jejichž tématem byl mimo jiné Blízký východ. V uplynulém týdnu Rada pro zahraniční věci diskutovala o situaci na Blízkém východě a přijala závěry. S potěšením mohu oznámit, že všech 27 členských států vyjádřilo podporu těmto závěrům, které jednoznačně vyjadřují stanoviska EU k mírovému procesu na Blízkém východě.

Prostřednictvím těchto závěrů chce Rada a předsednictví vyslat z Evropy jednoznačné poselství, které, jak doufáme, může vést k tomu, že jednání mezi oběma stranami budou brzy obnovena. Jsme znepokojeni tím, že v mírovém procesu na Blízkém východě bylo dosaženo nedostačujícího pokroku. Z toho důvodu jsme jednoznačně vyjádřili podporu úsilí Spojených států k dosažení míru. EU vyzývá strany, aby přijaly zodpovědnost a zahájily jednání o všech otázkách konečného statusu, mezi něž patří Jeruzalém, hranice, uprchlíci a bezpečnost. Naše závěry rovněž odrážejí postoj EU k situaci na Blízkém východě, který vychází z mezinárodní práva, jež zastáváme již dlouho a při řadě příležitostí jsme jej vyjádřili.

Postoj EU mimo jiné spočívá v tom, že bude dosaženo shody na řešení vytvořením dvou států, které budou založeny na hranicích z roku 1967, a že osady jsou nelegální. Jeruzalém představuje otázku konečného statusu a my jsme se jasně vyjádřili, že, má-li být dosaženo skutečného míru, je třeba se v jednáních dohodnout na statusu Jeruzaléma coby budoucího hlavního města dvou států. Obnovení jednání mezi Izraelem a Palestinou bylo po velké část roku spojeno s otázkou osad. Izraelská vláda nedávno oznámila, že částečně a dočasně přistoupí ke zmrazení výstavby osad. Rada pro zahraniční věci toto rozhodnutí uvítala a my věříme, že přispěje k obnovení smysluplných jednání.

Nicméně s obavami přijímáme překvapivé rozhodnutí izraelské vlády ze dne 13. prosince, že osady poprvé začlení do národního programu prioritních oblastí. Rozhodnutí odporuje myšlence zmrazení výstavby osad a narušuje úsilí vytvořit prostředí, které může pomoci k dosažení dlouhodobého řešení konfliktu. Na začátku září navštívila má kolegyně, švédská ministryně pro mezinárodní rozvojovou spolupráci Gunilla Carlsson, Výbor pro rozvoj při Evropském parlamentu. Slíbila, že bude sledovat lokální vývoj situace, nabídne pomoc a zasáhne v oblastech, které nám všem leží na srdci – situace uvnitř a kolem východního Jeruzaléma, osady a otázky jako přístup a pohyb, konkrétně s ohledem na pásmo Gazy. Tento slib jsme splnili.

V několika uplynulých měsících přijala EU pod vedením předsednictví jednoznačný postoj k osadám a pokračujícímu uzavření pásma Gazy. Politika uzavření pásma je nepřijatelná a kontraproduktivní. EU nadále vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému otevření hraničních přechodů pro humanitární pomoc, obchodní zboží a osoby. Rada rovněž vyzývá k úplnému provedení rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1860 a k dodržování mezinárodního humanitárního práva. Ti, kteří drží uneseného izraelského vojáka Gilada Šalita v zajetí, jej musí okamžitě propustit.

Chtěla bych se obšírněji vyjádřit k problematice pásma Gazy. Jistě, věříme, že vyjednávací úsilí Egypta a Ligy arabských států může nadále pokračovat. Je důležité zabránit tomu, aby mezi západním břehem Jordánu, východním Jeruzalémem a pásmem Gazy vzniklo permanentní rozdělení. Očekáváme uspořádání svobodných a spravedlivých voleb, jakmile to okolnosti dovolí. Jedna věc je jasná – míru mezi Izraelem a Palestinci může být dosaženo pouze za předpokladu, že Palestinci budou sjednoceni.

Naši diplomatictí zástupci v této oblasti důkladně sledují situaci ve východním Jeruzalému. Dle jejich názoru Izrael usiluje o oslabení palestinské komunity ve městě. To nás znepokojuje. EU navýší svoji podporu východnímu Jeruzalému s cílem usnadnit životní podmínky Palestinců. Závěry Rady obsahují významné poselství týkající se východního Jeruzaléma, což jednoznačně dokládá naše obavy ohledně stávající situace. Je důležité mít na paměti, že osady mezi Izraelem a Sýrií a mezi Izraelem a Libanem představují nezbytné

předpoklady k vytvoření míru na Blízkém východě. EU uvítala nedávná prohlášení ze strany Izraele a Sýrie, v nichž potvrdily svoji vůli k pokračování v mírovém procesu. Je samozřejmé, že by to mělo nesmírně pozitivní dopad na celou oblast.

Catherine Ashton, kandidátka na místopředsedkyni Komise. – Pane předsedající, v uplynulém týdnu přijala Rada zcela zásadní závěry ohledně mírového procesu na Blízkém východě. V nich jasným a rozhodným způsobem vyjádřila své principiální postoje k řadě klíčových otázek. Nebudu tyto závěry rozebírat nebo opakovat to, co zde zaznělo od předsednictví. Stačí, když vyjádřím svou naději, že opětovným potvrzením svých zásad jsme možná pomohli k tomu, aby Palestina znovu nabyla odvahy a získala vůli k zahájení mírového procesu. Závěry budou samozřejmě pomoci i pro mě, neboť mi poskytnou jasné nasměrování v následujících měsících.

Pozvali jste mě, abych zde hovořila o naší politické práci i o situaci ve východním Jeruzalému. Je to oblast, která nás hluboce znepokojuje. Východní Jeruzalém je spolu s ostatním územím na západním břehu Jordánu okupovaným územím. EU je proti demolicí palestinských domovů, vystěhování palestinských rodin, výstavbě izraelských osad a stavbě „separační zdi“. EU se k těmto otázkám vyjadřuje na politické úrovni, skrze diplomatické kanály a ve svých veřejných prohlášeních. Situaci rovněž řešíme praktickou pomocí, která je zaměřena na podporu palestinských obyvatel ve východním Jeruzalému. Ve městě například chybí 1 200 školních tříd pro palestinské děti, snažíme se tedy posílit vzdělávací zařízení. Dále umožňujeme palestinským nemocnicím ve východním Jeruzalému, aby mohly nadále fungovat, a odvádíme mnoho práce mezi palestinskými mladými lidmi ve městě, kteří se potýkají s vysokou nezaměstnaností a psychologickými problémy. V současné době vyvíjí EU ve východním Jeruzalému činnost, jejíž náklady dosahují 4,6 milionů.

Dalším bodem, který vzbuzuje naše obavy, je samozřejmě situace v pásnu Gazy. Stále vyzýváme k tomu, aby byl umožněn průchod pomoci, zboží a osob. Jsme hluboce znepokojeni každodenními životními podmínkami osob žijících v pásnu Gazy: od lednového konfliktu nemohou dárci pracovat na opravách a přetrvávají vážné problémy, jako je nedostatek čisté pitné vody. Izrael by měl bezodkladně otevřít hraniční přechody, což by umožnilo obnovu soukromého sektoru a omezilo závislost pásma Gazy na pomoci.

Nastal čas přejít od slov k činům a uplatnit závěry Rady v praxi. Nyní musíme uvažovat o tom, jakým způsobem lze opět zahájit politický proces. Zdá se, že obě strany se, co se týče finálního ujednání, od sebe vzdálily. Zanedlouho se do této oblasti vypravím a mým hlavním cílem bude setkat se s klíčovými aktéry a přímo zjistit, jakým způsobem může EU přispět ke změně. Domnívám se, že se všichni shodneme na tom, že celkovou a prvořadou prioritou je obnovení jednání mezi Izraelem a Palestinou – ne pouze v zájmu jednání jako takového, ale jednání s cílem dosáhnout mírové dohody a obrátit list. Nemůžeme – a ani samotný region si nemůže dovolit – tolerovat další kolo bezvýsledného jednání. Jednání s přestávkami probíhají již několik let od podepsání prohlášení o zásadách v Oslu v září 1993. Je tomu již 16 let. Jednání by měla vycházet z mezinárodního práva a dodržovat předchozí dohody. Jejich předmětem by měly být veškeré otázky, včetně statusu Jeruzaléma jako budoucího sdíleného hlavního města.

Rovněž by se měla odehrávat v dohodnutém časovém rámci a za efektivní pomoci mediace. Je třeba dosáhnout vážného závazku a získat politickou vůli obou stran, Izraele i Palestiny, k zahájení vážných a smysluplných jednání. Evropská unie pomáhá oběma stranám k tomu, aby tento závazek učinily, a nabízí jim podporu na obtížné cestě k jednáním. Jsem zde, abych zajistila, že Evropa pracuje efektivním a rovnoměrným způsobem.

EU vždy důsledně podporovala Izrael i Palestinu tím, že jim poskytovala čas a prostor k bilaterálním jednáním. Naše pomoc umožnila palestinské samosprávě vybudovat orgány budoucího palestinského státu, tak, aby byl schopen zaručit služby svému lidu a mohl se stát spolehlivou sousedskou zemí v regionu. Nyní jsou však Palestinci rozdělení, jak politicky, tak fyzicky. Ve věrohodných jednáních je třeba mít silného a sjednoceného palestinského partnera. Bude-li Palestina silným partnerem, bude to k užítku izraelské strany, ne na její úkor.

Izrael učinil první krok tím, že dočasně a částečně zmrazil výstavbu osad. Věříme, že to přispěje k obnovení smysluplného jednání.

Spojené státy jsou nadále nepostradatelným a klíčovým aktérem na Blízkém východě. Málokdy byly podmínky k efektivnímu partnerství mezi EU a USA tak příznivé jako nyní. Je na čase je uvést do praxe tím, že budeme důkladně sjednocovat své postoje a strategie. EU bude nadále podporovat Spojené státy a úzce s nimi spolupracovat prostřednictvím blízkovýchodního kvartetu. Je třeba kvartetu dodat nový impuls – vyžaduje to stávající patová situace v mírovém procesu. Blízkovýchodní kvartet může být zdrojem opatrné, avšak zároveň dynamické mediace, která je nyní potřeba.

Pro mír na Blízkém východě je třeba celkové řešení. Sýrie i Libanon mají důležitou úlohu. Těšíme se na uskutečnění arabské mírové iniciativy. Měla by být součástí řešení. Náš přístup by měl být zaměřen regionálně a na všechny aktéry. Izraelsko-palestinský bilaterální rámec by měl být doplněn o rámec multilaterální.

V nadcházejících měsících je mým záměrem zůstat v úzkém kontaktu s Parlamentem ohledně všech zmíněných otázek. Jsem si vědoma toho, že Parlament sehrává velmi aktivní úlohu, a to nejen z pozice rozpočtového orgánu. Na politické úrovni spolupracují delegace Evropského parlamentu přímo s izraelským knesetem a palestinskou legislativní radou (PLC). V uplynulém týdnu navštívila delegace v palestinské legislativní radě okupovaná palestinská území a o tamější situaci přinesla velmi znepokojivé zprávy.

Na závěr, vítám skutečnost, že pracovní skupina Parlamentu pro mírový proces pokračuje ve své činnosti a v průběhu tohoto týdne se s ní opět setkám.

Ioannis Kasoulides, jménem skupiny PPE. – Pane předsedající, v průběhu návštěvy mladých izraelských a palestinských vedoucích představitelů v Evropském parlamentu jsme vedli hlubokou debatu, v níž bylo nastíněno mírové urovnání jejich budoucnosti – bezpečné a uznávané řešení, kdy budou vytvořeny dva státy na základě hranice z roku 1967 a Jeruzalém bude hlavním městem obou z nich; demilitarizace palestinského státu; obnovení arabské mírové iniciativy z roku 2007; záruky Severoatlantickou aliancí; a otázka uprchlíků, jež bude vyřešena způsobem, který nezmění demografický charakter židovského státu.

Mladí již mají vizi společné budoucnosti, zatímco starší se stále hádají, zda by měli zahájit jednání. Egypťská iniciativa pro palestinské usmíření – aby existoval pouze jeden mluvčí – stále rozvažuje a nadále se očekává bezpečnostní uspořádání v pásu Gazy, jehož součástí bude osvobození vězňů, např. Gilada Šalita. A zatím situace na místě vypadá tak, jak to uvádí zpráva vedoucího mise ve východním Jeruzalému, že se stále snižují šance na realizaci palestinského státu.

S politováním musím konstatovat, že Izrael, demokratický stát, věnuje tak málo pozornosti tomu, že některé jeho činy mají očima mezinárodní veřejnosti ničivý dopad a pouze zpětně se pokouší o zmírnění způsobených škod.

Hannes Swoboda, jménem skupiny S&D. – (DE) Pane předsedající, paní Malmströmová, pane místopředsedo Komise a paní vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, na prvním místě bych chtěl vyjádřit své upřímné díky švédskému předsednictví za tuto iniciativu. Byla to dobrá iniciativa a chtěl bych vám poblahopřát. Rovněž bych chtěl poděkovat baronce Catherine Ashtonové za to, že se zde poprvé objevila na straně Komise, přestože hovořila především z pozice vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Toto všechno se týká společné zahraniční a bezpečnostní politiky. V určitém smyslu nemusí být důležité, ve kterém křesle sedíte. Důležité je, že jste zde přítomna a že zastupujete společnou zahraniční politiku.

Můj druhý bod spočívá v tom, že prohlášení přijaté Radou je dobré a v žádném případě není namířeno proti Izraeli. Naopak, je v zájmu Izraele a jeho bezpečnosti a stability. Je velmi důležité to zdůraznit. Pokud máme jako Evropané v tomto ohledu sehrát aktivní úlohu, je nezbytné, abychom v ní nadále pokračovali. Chtěl bych vás, paní baronko Ashtonová, požádat, abyste si to vzala k srdci.

Před několika dny jsme byli ve Spojených státech a vedli jsme diskuse se svými kolegy z Kongresu. Prezident Barack Obama má kvůli jednostrannému přístupu Kongresu a nedostatku porozumění situaci Palestinců velmi málo možností. Pro situaci v Izraeli máme velké pochopení. Rovněž jsme proti jakékoli formě terorismu a chceme, aby byl onen zajatý voják konečně navrácen ke své rodině. Stejně nás však znepokojuje politováníhodná situace, v níž se nachází Palestinci s ohledem na všechny záležitosti, o nichž se prohlášení zmiňuje, zejména co se týče hranic z roku 1967, obtížné situace v Jeruzalému a výstavby osad, a i s nimi soucítíme. Je zcela nepochopitelné, přestože se jedná o pokračování politiky několika uplynulých let, že byl přijat vysoce konfliktní přístup k rozrůstání osad. Nejdříve byla výstavba zastavena a poté byly osady začleněny do národního programu prioritních oblastí. Poté vše pokračovalo přirozeným vývojem a skrze palestinské osady byly vystavěny silnice. Způsob, jímž je Palestincům každodenně odebírána půda, je naprosto nepřijatelný.

To, co se přihodilo delegaci Parlamentu je rovněž naprosto nepřijatelné. Vyjádří se k tomu i Proinsias De Rossa. Poslanci tohoto Parlamentu se musí spojit s Radou a Komisí a jednoznačně prohlásit, že poslanci Parlamentu mají právo cestovat do pásma Gazy a přesvědčit se o tamější situaci na vlastní oči. Co před námi Izrael skrývá? Proč brání poslancům Parlamentu ve stupu do pásma Gazy? To nesmíme připustit a já věřím, že se společně postavíme proti. Transparentnost a otevřenost, mimo jiné, představují nezbytné předpoklady pro smysluplnou politiku na Blízkém východě. Musíme to jednoznačně podpořit.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, jménem skupiny ALDE. – (NL) Pane předsedající, paní baronko Ashtonová, pane místopředsedo Komise, paní úřadující předsedkyně Rady, za prvé bych, paní Malmströmová, chtěla poblahopřát celému švédskému předsednictví k závěrům Rady o konfliktu na Blízkém východě obecně a konkrétně o východním Jeruzalému.

Věřím tomu, že každý to považuje za důležité znamení – poprvé byla vedoucími delegací EU jednohlasně přijata a schválena společná zpráva o východním Jeruzalému, a především nyní, tedy poté, co vstoupila Lisabonská smlouva v platnost. Dalším znamením je skutečnost, že závěry navržené švédským předsednictvím byly rovněž jednohlasně přijaty, včetně těch, které se týkají východního Jeruzaléma. Doufám, že si izraelské orgány uvědomují význam těchto událostí.

Dámy a pánové, o Blízkém východě vedeme rozpravu pravidelně jednou za několik měsíců a někdy se to podobá procesí v Echternachu: jedna krůček vpřed, poté se zdá, že nastane krok zpět, a pak naděje, že k němu nedojde. Bohužel bychom oprávněně mohli zmalomyslnět, avšak i nadále doufáme. Samozřejmě je nanejvýš důležité – i pro moji skupinu – aby Izraelci i Palestinci mohli žít bok po boku v míru ve dvou oddělených státech, těžit ze všech dostupných příležitostí k rozvoji a jeden druhému zaručit bezpečnost. Věřím, že na tom se všichni shodneme. Rovněž se shodneme na tom, jaké kroky by k tomu v ideálním případě vedly, a samozřejmě jsme připraveni se sami zapojit.

Jeruzalém je jedním z nejkrásnějších měst na světě – je to skutečně mimořádné místo – a je tedy velkou tragédií, že lidem, kteří v něm společně žijí, se nedaří žít v míru. V zájmu blahobytu a zachování Jeruzaléma věřím, že v několika dnech, které zbývají do Vánoc, toho bude možné ještě dosáhnout.

Caroline Lucas, jménem skupiny Verts/ALE. – Pane předsedající, ráda bych uvítala prohlášení Rady a Komise, má otázka však zní, kdy přejdeme od pěkných slov – s nimiž jedině souhlasím – k činům, kdy dojde na skutečnou činnost? Znovu a znovu slyšíme tatár slova o tom, že musíme zajistit, aby Izrael udělal to či ono, potřebujeme však vyvinout reálný tlak, aby k tomu skutečně došlo, neboť v opačném případě nás bude Izrael nadále jednoduše ignorovat, jak tomu je nyní.

Má otázka zní, co můžete učinit v praxi k tomu, abyste zajistili, že tu dojde ke skutečnému posunu a pokroku? Co se mě týče, mělo by to zahrnovat např. zrušení dohody o přidružení mezi EU a Izraelem.

Pokud jde o situaci ve východním Jeruzalému, velmi vítám iniciativu švédského předsednictví, jeho jednoznačný postoj k úloze Jeruzaléma coby hlavního města dvou států a vaši neústupnost ohledně toho, že je nezbytné, aby Izrael zmrazil svoji činnost ve výstavbě osad ve východním Jeruzalému.

Rovněž bych chtěla ocenit práci autorů samotné zprávy vedoucích misí EU o východním Jeruzalému. Zpráva je jednoznačná a obsahuje jasnou vizi, již v těchto debatách příliš často postrádáme. Popisuje, jakým způsobem je politika Izraele spočívající v nelegálním zabírání východního Jeruzaléma úmyslně navržena tak, aby oslabila palestinskou komunitu ve městě a zabránila Palestině v dalším rozvoji. Vedoucí misí však vyzvali Radu, aby přijala celou řadu doporučení v návaznosti na jejich zprávu, a já se domnívám, že bychom měli být svědky toho, že se Rada urychleně zachová dle jejich slov.

Pokud to EU myslí vážně s tím, že je odhodlána dosáhnout řešení, kdy budou vytvořeny dva státy, musí učinit vše co bude možné k tomu, aby zachovala a posílila palestinský charakter a identitu východního Jeruzaléma. Prohlášení a zpráva vedoucích misí poukazuje na to, jak toho prakticky dosáhnout.

Peter van Dalen, jménem skupiny ECR. – (NL) Pane předsedající, především v současné adventní době se řada lidí modlí za mír na Blízkém východě, někdy však ztrácíme naději a domníváme se, že k němu nikdy nedojde. Přesto je důležité, aby všechny strany nadále pracovaly na dosažení míru, možná však právě v tom tkví hlavní problém. Jsou všechny strany schopny a ochotny pracovat na dosažení míru? Izrael se v minulosti již pokusil dospět k míru výměnou půdy za mír – mám na mysli jeho stažení z části pásma Gazy – avšak bohužel to k míru nevedlo. Naopak, raketové útoky zesílily a v roce 2009 Izrael vojensky zabral pásmo Gazy. Nyní Izrael oznámil dočasné pozastavení výstavby na západním břehu Jordánu. Rovněž byla odstraněna řada zátaras na silnicích. Bylo to gesto, které mělo napomoci k obnovení mírových jednání.

Tento čin ze strany vlády Benjamina Netanjahua je na izraelské standardy nadprůměrný, avšak stále jsme svědky malého pokroku na palestinské straně. Lidé neustále říkají, že to co, dělá Izrael, je nevýznamné, mně se však nedaří zachytit nějaké palestinské gesto k zahájení rozhovorů. Je palestinská strana ochotna a schopna přičinit se k zahájení dalších rozhovorů? Zdá se, že se hnutí Hamás zapletlo do bojů s hnutím Fatah a že jej Írán drží zkrátka. Mahmúd Abbás je pravděpodobně již jen loutkou, která už nemá nijak velký vliv. Domnívám se, že je na čase, aby i palestinská strana dala jasně najevo, že chce mír.

Kyriacos Triantaphyllides, jménem skupiny GUE/NGL. – (EL) Pane předsedající, paní baronko Ashtonová, vítáme rozhodnutí, které dne 8. prosince přijala Rada Evropské unie. Potvrzuje, že Evropská unie podporuje vytvoření dvou států na základě hranic z roku 1967.

Nicméně z našich nedávných návštěv na místě vyplývá, že v situaci, která převládá na dotčených územích, je vytvoření palestinského státu téměř nemožné. Konkrétně mám na mysli výstavbu separační zdi, demolici palestinských domů a především vytváření osad na území celého západního břehu Jordánu, zejména v okolí východního Jeruzaléma.

V těchto osadách nyní žije na 500 tisíc osob. Co je ještě důležitější, ve východním Jeruzalému se usiluje o vytvoření ohrady pomocí vystavěných osad kolem města, čímž se docílí toho, že Palestinci budou nuceni opustit své domovy. V současné době je zjevné, že izraelská vláda využívá rozhovory k tomu, aby získala čas. Pomalu a jistě se snaží získat nadvládu nad celým palestinským územím.

Evropská unie by měla podporovat řešení vytvořením dvou států a kromě toho přijmout konkrétní opatření proti Izraeli. Přetrvávající porušování lidských práv je pro Evropskou unii dostačujícím důvodem k tomu, aby na Izrael uvalila sankce v souladu článkem 2 Smlouvy, neboť, bude-li EU na jedné straně podporovat mírový proces, avšak na straně druhé bez omezení nadále posilovat hospodářské vztahy s Izraelem, dosáhne pouze toho, že poslouží jeho politice, která spočívá v nátlaku na Palestince, aby opustili svá území, a v rozšiřování izraelské nadvlády nad celou Palestinou.

Bastiaan Belder, jménem skupiny EFD. – (NL) Pane předsedající, ztratila Evropa veškerou soudnost? Tuto rétorickou otázku nám položily Spojené státy na začátku prosince. Příčinou této ostré kritiky ze strany Kongresu bylo jednostranné ustanovení východního Jeruzaléma jako hlavního města plánovaného palestinského státu v návrhu usnesení Rady, které je nyní v oběhu. Z pozice předsedy delegace pro vztahy s Izraelem jsem si představoval a doufal jsem v konstruktivnější začátek našeho transatlantického dialogu. Rovněž ihned dodávám, že podrobné prozkoumání návrhu prohlášení Rady i jeho konečného znění mě i naše protějšky v Kongresu zanechalo extrémně rozladěné. Zejména se důrazně se distancuji od návrhu rozdělit Jeruzalém. Prohlášení Rady o Blízkém východě považuji za vážnou diplomatickou a politickou překážku v mírovém procesu, a jsem tudíž hluboce zklamán tím, že ministři zahraničí jsou vedeni ze všech předsednictví právě tím švédským, které má napjaté vztahy židovským státem.

Ke zmíněnému prohlášení Rady mám několik zásadních námitek. Tímto způsobem velmi těžko povzbudíme palestinskou samosprávu k obnovení rozhovorů s Izraelem. Prohlášení mimo to odporuje principu blízkovýchodního kvartetu, stanoveného dne 9. listopadu 2008, a to, že „třetí strany by neměly zasahovat do bilaterálních jednání“. Spojené státy ve své oficiální reakci na prohlášení Rady dne 8. prosince tuto zásadu ještě jednou zdůraznily. Nezbyvá nám tedy nic jiného, než se vzdát tváří v tvář bezvýhodné situaci v mírovém procesu? Jistěže ne! Po nedávné návštěvě delegace v Izraeli pevně věřím tomu, že postupný a jednoznačný proces sbližování mezi Státem Izrael a palestinskou samosprávou je nezbytný a zároveň proveditelný. Postupné předání správy na západním břehu Jordánu, například oblasti C, upevňování hospodářské spolupráce a posilování a ustavování spolehlivých palestinských orgánů skutečně posune mírový proces vpřed. Vyzývám tudíž Radu a Komisi, aby přestaly s kontraproduktivními prohlášeními k mírovému procesu a namísto toho vkládaly investice do konkrétních projektů, jejichž součástí bude spolupráce mezi Izraelci a Palestinci. To je osvědčený evropský postup, není-liž pravda?

Diane Dodds (NI). – Pane předsedající, coby členka delegace Parlamentu v Izraeli jsem se zájmem naslouchala komentářům Rady pro zahraniční věci k mírovému procesu na Blízkém východě a prohlášení Komise. Avšak podobně jak to vyjádřil předchozí kolega ve mně zanechávají převládající pocit znepokojení. Izrael je jedinou fungující demokracií v oblasti. Oblíbenou taktikou jeho oponentů je terorismus namířený proti státu. Domnívám se, že prohlášení Rady a Komise nedávají dostatečnou váhu bezpečnostním obavám Izraele. Ve skutečnosti jsem si ani nevšimla, že by se o nich vysoká představitelka zmínila ve svém projevu v této sněmovně.

Dále se domnívám, že prohlášení Izrael příliš zatěžuje v tom smyslu, že by nemusel uspět v procesu pokroku a při řešení otevřených otázek – především ohledně Jeruzaléma.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE). – (ES) Pane předsedající, pravdou zůstává, že tato rozprava je velmi neobyčejná, neboť při ní Cecilia Malmströmová sedí v křeslech Rady – doufám, že ji brzy uvidíme sedět v křeslech Komise. Uvidíme, na které židli sedí!

V každém případě, pane předsedající, závěry Rady právě nevzbuzují optimistické myšlení. Rada vyjádřila své hluboké znepokojení nad nedostatečným pokrokem v mírovém procesu na Blízkém východě a žádá o

jeho obnovení na základě rezolucí Rady bezpečnosti OSN, závěrů Madridské konference a stanoveného plánu. Nic nového pod sluncem.

Rovněž se v něm uvádí, že Evropská unie je připravena zásadním způsobem přispět k vyřešení problémů, které zde oba řečníci nastínil: problém východního Jeruzaléma, problém s vodou, bezpečnostní problém a problém s hranicemi.

Naskytla se tam však řada nových prvků a byl bych rád, kdyby se k nim naši hosté vyjádřili. Za prvé bych chtěl vědět, zda dle jejich názoru souvisí osmiměsíční moratorium a rozhodnutí Izraelské vlády ohledně osad s novou vládou Spojených států.

Rovněž bych rád věděl, co si myslí o prohlášeních, která včera učinil zástupce hnutí Hamás v pásnu Gazy u příležitosti dvacátého druhého výročí, v nichž uvedl, že nemají v úmyslu Izraeli jakkoli ustupovat a nehodlají jej uznat. Co si myslí o zákonu kontinuity, který se projeví na izraelském lidu v referendu o obsazení okupovaného území?

Na závěr, co si myslí o Goldstoneově zprávě a skutečnosti, že ji přijala Rada OSN pro lidská práva? Domníváte se, že mírovému procesu pomůže, nebo naopak, jak tvrdí Izrael, domníváte se, že jej bude spíše blokovat a překážet mu?

Proinsias De Rossa (S&D). – Pane předsedající, chtěl bych přivítat konkrétně dva závazky uvedené v prohlášení Rady, které mohou přinést novou dynamiku: podporu dvouletému programu palestinské samosprávy k ukončení izraelské okupace a ustanovení palestinského státu, a připravenost Unie uznat palestinský stát, jakmile to bude možné.

Minulý týden jsem stál v čele oficiální delegace Evropského parlamentu na okupovaná palestinská území a opět jsem se na vlastní oči přesvědčil o tom, že Izrael proti Palestincům používá systém apartheidu, jehož součástí je zabavování a ničení jejich domovů, území, vody a chrámů.

Několik hodin po zveřejnění prohlášení Rady bylo zrušeno povolení mé delegace ke vstupu do pásma Gazy. Nemohl to učinit stát, který k nám chová přátelské vztahy. Zcela jistě se jedná o zásah do demokratického práva tohoto Parlamentu na přiměřené a demokratické vztahy s našimi protějšky, kteří byli zvoleni palestinským lidem.

Mezi lidmi, s nimiž jsme se setkali v oblastech, které jsme navštívili v Hebronu, východním Jeruzalému a Ramalláhu, jsme viděli všeobecnou skleslost a beznaděj. Kde je beznaděj, tam dojde k násilí. Můžeme nyní učinit pokrok, nebo nechat situaci sklouznout do hořkého násilí, které umírněným palestinským politickým představitelům vezme vedoucí postavení. Tato volba je na nás.

Chtěl bych vyzvat Radu i baronku Catherine Ashtonovou, které přeji vše nejlepší, aby obnovily zapojení Unie do tohoto procesu – aby nejen očekávaly, že blízkovýchodní kvartet obnoví své zapojení do procesu – a aby zavedly časový plán, který bude shodný s dvouletým časovým plánem palestinské samosprávy pro provádění principů, které jsme zde nastínil, dle mého názoru velmi odvážně, v průběhu minulého týdne.

Musíme důrazně hájit lidská práva. Musíme jednat. Musíme využít svého přístupu k trhům k tomu, abychom Izraeli dodali impuls. Nemám na mysli sankce. Mám na mysli zajištění toho, aby přístup na náš trh byl využit jako impuls k tomu, aby Izrael začal jednat ve shodě se svými mezinárodními závazky. Rovněž musíme konečně přesvědčit Spojené státy k bezodkladnému opětovnému zapojení na stejném základě, jako jsme navrhli minulý týden.

Chris Davies (ALDE). – Pane předsedající, zpráva vedoucích misí EU o východním Jeruzalému má dost šokující vyznění. Nesmíme chodit kolem horké kaše. Tato zpráva jasně popisuje, že to, co se děje ve východním Jeruzalému, se rovná etnickým čistkám. Palestinské domovy jsou odcizovány, jejich obyvatelé jsou nuceni je opouštět a naděje na mír jsou pošlapávány. Otázka tedy zní: co s tím uděláme?

Velmi vítám závěry Rady. Víme, že jsou silné, jelikož izraelská vláda se okamžitě odmítla jimi zabývat. Nic nového, podle nich. Zvykli si na to, že našimi slovy se nemusí zabývat, neboť po nich nikdy nenásledují činy. Jednají s námi s despektem. A proč by ne – jsme tak důvěřiví, že dokonce platíme účty za okupující mocnost! Necháváme Palestince napospas, zatímco by to měl být Izrael, který bude splácet účty, ne naši daňoví poplatníci.

Mají-li naše slova mít váhu, pak bychom měli zrušit, nebo alespoň pohrozit, že zrušíme dohodu o přidružení, nicméně nám bylo řečeno, že žádný z našich ministrů zahraničí se o této možnosti ani nezmiňl. Otázka

tedy zůstává: kde je politika? Dobrá, politiku máme. Je to v závěrech. Kde jsou tedy činy? Izrael se nepohne, dokud jej k tomu někdo nedonutí.

Franziska Katharina Brantner (Verts/ALE). – (DE) Pane předsedající, chtěla bych uvítat baronku Catherine Ashtonovou v její nové pozici. Rovněž bych chtěla poděkovat švédskému předsednictví za usnesení a za potvrzení toho, že řešení, kdy budou vytvořeny dva státy, nebude možné dlouhodobě uplatnit, pokud nebudeme schopni vyřešit problém s osadami. Byla zde několikrát zmíněna zpráva vedoucích misí a my se domníváme, že je velmi dobrá. Z toho vyplývají dvě otázky. Jaký je současný status této zprávy a kde bude zveřejněna? Za druhé, co učiní Komise a Rada k tomu, aby byla uskutečněna doporučení ve zprávě? Chtěla bych nyní citovat tři doporučení obsažená ve zprávě. První z nich:

„vyhýbat se a předcházet finančním transakcím subjektů z členských států EU, které podporují výstavbu osad ve východním Jeruzalému tím, že budou přijaty odpovídající právní předpisy EU“; za druhé, „zajistit, aby produkty vyrobené v osadách ve východním Jeruzalému nebyly vyváženy do EU v souladu s Dohodou o přidružení mezi EU a Izraelem“; a za třetí, „zajistit pokyny k označování země původu na produktech z osad pro hlavní odběratele z EU“.

(DE) Návrhy obsažené v této zprávě jsou velmi konkrétní a přesné. Jaké kroky máte nyní v plánu učinit k jejich uskutečnění?

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL). – (FR) Pane předsedající, paní komisařko, paní ministryně, děkuji vám a vítám vaše komentáře.

Evropa má nyní k dispozici dva zásadní dokumenty, jimiž může prosazovat nové mírové iniciativy. Prvním z nich je odvážná zpráva švédského předsednictví, o níž jste se před chvílí, paní Cecilio Malmströmová, zmínila. Tato zpráva vyzývá k pokroku v souladu s myšlenkou vytvoření dvou států, kdy jedním z nich bude Palestina v rámci hranic z roku 1967, s východním Jeruzalémem coby hlavním městem.

Za druhé je to text našich velvyslanců, vedoucích misí, který poukazuje na to, že izraelské orgány používají strategii, jejíž součástí je ničení domů, osídlování území a porušování lidských práv. Cílem této strategie je oddílnout Jeruzalém od západního břehu Jordánu a tím znemožnit samotnou myšlenku vytvoření palestinského státu.

Nicméně slova, která zazní v naší sněmovně, nebudou mít žádný dopad, pokud po nich nebudou následovat konkrétní činy. Musíme jednat a můžeme začít zrušením dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Izraelem do doby, kdy izraelská vláda začne dodržovat mezinárodní právo. Je tedy třeba zajistit ukončení kolonizace, zrušení blokády pásma Gazy, odstranění zdi hanby, návrat uprchlíků a propuštění všech politických vězňů.

Chtěl bych říci ještě jednu věc. Propuštění vojáka Gilada Šalita v této sněmovně již zaznělo. Souhlasím s tím, co tu bylo řečeno. Parlament však musí zároveň vyjádřit podporu i propuštění dalšího evropského mladého občana, francouzského Palestince Salaha Hamouriho. Ano, svobodu pro Gilada Šalita, ale i pro Salaha Hamouriho!

Simon Busuttil (PPE). – (MT) Dovolte mi prosím, abych začal blahopřáním Radě k odvážným závěrům, k nimž dospěla v minulém týdnu. Dle mého názoru jsme od Rady doposud neměli tak jednoznačné, konkrétní a odvážné závěry k natolik citlivému tématu, jako jsou ty z uplynulého týdne. Z toho důvodu Radě gratuluji.

Nicméně bych rád dodal, že nyní musíme přejít k činům, neboť situace v Jeruzalému se zhoršuje každým dnem a již nelze nadále přihlížet. Existují problémy s do očí bijícími porušeními mezinárodního práva a mnoho obtíží, jež řadě osob přináší velké utrpení, včetně vypovězení z domovů, zboření jejich domů a výstavba nelegálních obydlí. Tváří v tvář takové nespravedlnosti nemůžeme mlčet, jelikož mlčením bychom vyslali poselství o tom, že zákon, diplomacie a opěvovaný princip mírového řešení konfliktů jsou bezcenné. Nemyslím si, že bychom dovolili, aby se něco podobného stalo v naší zemi. Musíme tedy jednat, vytvořit správné prostředí pro budování důvěry mezi oběma stranami a ustavit dva oddělené a životaschopné státy, které mohou v míru společně existovat. Dovolte mi vyjádřit uznání tomu, jakou pomocnou úlohu v tomto ohledu sehrává Jordánsko. Poslední slovo baronce Catherine Ashtonové – byla vám přidělena nová funkce stanovená Lisabonskou smlouvou, velmi důležitá funkce, která nám přináší novou příležitost. Prosím, zasadte se o to, abychom této příležitosti využili.

Rosario Crocetta (S&D). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, byli jsme v Ramalláhu, když jsme se dozvěděli, že Evropa přijala nové rozhodnutí k mírovému procesu na Blízkém východě. Viděli jsme, jak se v tvářích palestinských zástupců začíná objevovat naděje a úsměvy.

Ty dny byly naplněny emocemi a utrpením, které se zračilo na tvářích dětí držících se okenních rámců svých domovů na silnici do Hebronu, opuštěné cestě, kam žádný Palestinec nesmí vkročit. Byli jsme svědky utrpení pětáosmdesátileté stařenky, vyhnané ze svého okupovaného domova, nucené přespávat v chladu ve stanu postaveném na zahradě vedle toho, co býval její vlastní dům, a utrpení na tvářích Palestinců, kteří za pomoci evropských fondů postavili farmu, jež byla následně zničena izraelskými vojáky.

Izrael má právo být nezávislým státem, avšak i Palestinci mají právo na svoji vlast, svůj stát a cestovní pas. Rozhodnutí Rady Evropy představuje významný krok vpřed, musíme však okamžitě jednat. Izraelsko-palestinský konflikt je pouze vrškem ledovce konfliktu rozsáhlejšího. Poslední den naší návštěvy nám, delegaci Evropského parlamentu, izraelské orgány zabránily ve vstupu do pásma Gazy. Domnívám se, že v tomto případě by měla vysoká představitelka, baronka Catherine Ashtonová, vystoupit na protest jménem demokratické Evropy.

Chtěl bych poděkovat panu Proinsiasovi De Rossovi, který delegaci vedl, a ostatním jejím členům, neboť v průběhu dní strávených v Palestině mohli zranitelní lidé vidět a slyšet tvář a slova Evropy, která obhajuje práva a přeje si učinit více, což bude nezbytné.

Hannu Takkula (ALDE). – (FI) Pane předsedající, paní komisařko, paní Catherine Ashtonová, domnívám se, že nová vysoká představitelka musí žasnout nad tím, nakolik Evropský parlament splnil svůj domácí úkol. Jaké dějepisné knihy asi četl, pokud si není vědom toho, jakým způsobem vznikl Stát Izrael v roce 1947? Z toho důvodu se interpretace, kterou přijala Rada pod švédským vedením, zdá lehce podivná.

Musíme pamatovat na to, že si Evropská unie musí stát za svými hodnotami. Máme demokracii, lidská práva a svobodu přesvědčení, což je důležité. Dále, Izrael není jedinou demokratickou zemí na Blízkém východě. Neměli bychom tam vytvářet antidemokracie ani nedemokracie, jelikož ty nerespektují naše hodnoty.

Rovněž je velmi důležité mít na paměti, že myšlenka rozděleného Jeruzaléma, který by se stal městem dvou zemí, je docela nepředstavitelná. Evropská unie by podobnou věc jakékoli jiné demokratické zemi nenavrhl. Musíme samozřejmě zajistit, aby Izrael mohl zachovat svůj demokratický systém a svá práva ve vlastním hlavním městě, a Evropská unie může být zapojena do mírového procesu, což by měla, avšak v diplomatické roli, ne z pozice lékaře nebo soudce.

Je politováníhodné, že Gilad Šalit, který je státním příslušníkem Francie – občanem Evropské unie – a izraelským vojákem stále nebyl propuštěn. Je to dokladem smýšlení palestinské správy a hnutí Hamás o Evropské unii. Nemají sebemenší respekt vůči našim zásadám a principům. Potřebujeme jít dále a měli bychom opustit vzdušné zámky, z nichž se skládá velká část usnesení Rady.

Izrael je demokracie; má stejné hodnoty jako my. Musíme hájit demokracii a právo tamějších obyvatel na kompletní a bezpečnou existenci a na mír – a míru může být dosaženo za předpokladu, že teroristické organizace, hnutí Hamás a jeho stoupenci zastaví útoky proti Izraeli a jeho občanům. Zde máme možnost společně bojovat proti terorismu a umožnit Izraeli, aby existoval jako národ.

Frieda Brepoels (Verts/ALE). – (NL) Pane předsedající, vedoucí delegace EU v Jeruzalému a Ramalláhu ve své zprávě ze dne 23. listopadu zcela jednoznačně uvedli, že Izrael se aktivně podílí na nelegálním zabírání východního Jeruzaléma a na jeho naprosté izolaci od ostatního území na západním břehu Jordánu. Sama sebe se tedy ptám, z jakého důvodu Rada pro zahraniční věci neučiní správné závěry z těchto faktů. Proč jednoduše ignoruje konkrétní doporučení, zejména tak významné faktické zprávy – která je její vlastní zprávou – a tím, s vědomím toho, že současný vývoj je nevratný, dokonce zpochybňuje šance na ustanovení nezávislého a funkčního palestinského státu společně se Státem Izrael? Mírový proces na Blízkém východě nepotřebuje nejasná prohlášení. Je nejvyšší čas a příhodná chvíle k tomu, aby se Evropská unie ujala aktivní a viditelné úlohy v regionu, což je samozřejmě možné tehdy, když prokážeme odvahu k zaujetí jasného a jednoznačného postoje, především co se týče východního Jeruzaléma.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (EL) Pane předsedající, politika EU směřuje společně se Spojenými státy a Severoatlantickou aliancí k podpoře izraelské vlády v její kriminální politice genocidy na palestinském lidu. K tomuto závěru dospěli členové delegace Evropského parlamentu, kterým izraelské orgány zakázaly vstup do okupovaného pásma Gazy.

Politika EU a nedávné rozhodnutí především poskytují další čas izraelským vládám, které se zabývají válečnými zločiny, jak je nám to známo ze zprávy OSN o válce v pásmu Gazy, aby mohly pokračovat ve svých plánech na okupaci.

Vyhýbavě hovoří o tom, že se Evropská unie nedrží spravedlivé globální výzvy k vytvoření funkčního a nezávislého palestinského státu na základě území z roku 1967 s hlavním městem ve východním Jeruzalému. Evropská unie v tomto směru nepodniká žádné praktické kroky. Naopak, posiluje vztahy s Izraelem, který pokračuje ve výstavbě osad, zejména ve východním Jeruzalému, ve stavbě separační zdi a v ostudné a zločinné izolaci pásma Gazy.

Odmítáme imperialistické plány pro Blízký východ a stojíme po boku palestinského lidu a všech ostatních, kteří bojují na jejich straně.

Monika Flašíková Beňová (S&D). – (SK) Musím říci, že závěry zasedání Rady ministrů, které se konalo v uplynulém týdnu, nejsou zcela vyvážené a kromě toho mám pocit, vzhledem k tomu, že se tímto tématem dlouhodobě zabývám, že příliš nepokročily co se týče našeho úsilí o mírové soužití těchto dvou národů.

Chtěla bych tedy říci, že jsem si vědoma toho, že můžeme učinit víc. Musíme být nejen mediátory, ale i aktivními mediátory tohoto mírového procesu a musíme trvat na tom, aby se řešení této katastrofální situace stalo rovnocenným, aby bylo rovnocenným a přijatelným řešením pro oba státy, a aby se na něm oba státy – Palestina i Stát Izrael, stejným dílem podílely.

Rada se snažila vrátit Palestince zpět k jednacímu stolu i přes jejich nesouhlas s některými izraelskými opatřeními, a my rovněž trváme na tom, aby byly co nejdříve odstraněny zbytečné překážky mírovému procesu. Demolice palestinských domovů ve východním Jeruzalému a výstavba osad a separační zdi na okupovaném území jsou nepřijatelné. Stejně tak je však nepřijatelné, abychom vystavili Izrael útokům a teroristické činnosti namířené proti občanům Státu Izrael a přitom jej nebyli schopni aktivně bránit.

Samozřejmě bych chtěla zdůraznit, že je rovněž nezbytné dodržovat mezinárodní právní rámec, bez nějž nemůžeme mít naději ve stabilní vývoj v regionu. Dle mého názoru jsme my, Evropané, EU a občané našich států, připraveni podat pomocnou ruku a já přeji baronce Catherine Ashtonové, aby dosáhla úspěchu ve své misi ve zmíněném regionu a vrátila se s dobrými zprávami.

Alexandra Thein (ALDE). – (DE) Pane předsedající, paní Malmströmová, paní baronko Catherine Ashtonová, dámy a pánové, jsem členkou delegace pro vztahy s palestinskou legislativní radou, jinými slovy s palestinským parlamentem. Minulý týden byl naší delegaci Izraelem zakázán vstup do pásma Gazy. Situace v pásmu Gazy je velmi znepokojivá, především nyní, s příchodem zimy. Pouhých 10 % obyvatel může získat zásoby, které potřebuje, tím, že pašuje zboží přes tunely, a právě z toho důvodu jsou tunely tolerovány všemi stranami.

Před uskutečněním operace „lité olovo“ byla situace opačná a 90 % obyvatel pásma Gazy bylo schopno se o sebe postarat. Izrael by jako okupující mocnost měl zodpovídat za zajištění potřeb populace na všech okupovaných územích. Izrael se své povinnosti dané mezinárodním právem vyhýbá, což znamená, že mezinárodní komunita a především EU musí zasáhnout.

Pokud dodáváme potravu 90 % obyvatel pásma Gazy, pak máme právo se přesvědčit o tom, kde jsou vynakládány peníze evropských daňových poplatníků, zda jsou využívány patřičným způsobem a zda dorazí k lidem, kteří to potřebují.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Pane předsedající, i já bych chtěla poblahopřát Cecilii Malmströmové a švédskému předsednictví k jejich vynikajícím závěrům. Znovu ožívují očekávání, která jsme všichni měli, konkrétně, že bude potvrzeno, že v souladu s mezinárodním právem EU skutečně nese zodpovědnost za mír v tomto regionu, což má dle mého názoru klíčový význam.

Prekvapuje mě však, že jeden rok po vojenské invazi do pásma Gazy se v těchto závěrech nevyskytla ani zmínka o opatřeních v návaznosti na Goldstoneovu zprávu, kterou zajišťovala Rada. V jaké fázi se nacházíme v souvislosti s těmito opatřeními souvisejícími s Goldstoneovou zprávou, k nimž se Rada zavázala, zejména s ohledem na interní vyšetřování, které zahrnuje různé dotčené strany?

Dále mě velmi těší skutečnost, že východní Jeruzalém je považován za hlavní město budoucího palestinského státu, nebo za Jeruzalém obou států. Tyto závěry však postrádají konkrétní možnosti k akci. Na druhou stranu velká řada těchto možností je obsažena ve zprávě z mise, kterou připravily hlavy států či vlád, jež navštívily východní Jeruzalém.

Vyzývám tedy Komisi a Radu, aby nám vysvětlily konkrétní metody, jejichž prostřednictvím Evropská unie ve skutečnosti nebude uznávat ani legitimizovat zabránění východního Jeruzaléma, o nějž Izrael v současné době usiluje mimo jiné tím, že zavádí hospodářská opatření, a zároveň se bude podílet rozsáhlým vysídlováním palestinských komunit.

Richard Howitt (S&D). – Pane předsedající, chtěl bych uvítat přítomnost nové vysoké představitelky v naší sněmovně a rovněž významné závěry Rady k situaci na Blízkém východě, které připravilo švédské předsednictví.

Co se týče Goldstoneovy zprávy, chtěl bych jménem předsednictví poblahopřát Carlu Bildtovi za to, že se pochvalně vyjádřil – cituji – k „věrohodnosti a velké celistvosti“ Goldstoneovy zprávy. Skutečně se domnívám, že by bylo užitečné, aby Cecilia Malmströmová zde v Evropském parlamentu zopakovala, co její velvyslanec uvedl v OSN – že EU naléhavě vyzývá Izrael a Palestince k tomu, aby zahájili přiměřená, věrohodná a nezávislá interní vyšetřování porušování lidských práv v souvislosti s konfliktem v pásnu Gazy.

Na závěr, mohl bych se zeptat předsednictví a vysoké představitelky, zda jsou si vědomy toho, že minulý týden schválila britská vláda pokyny k označování potravin, jimiž bude možné odlišit dovážené zboží z palestinských území a zboží z nelegálních izraelských osad, a zda by nám mohly sdělit, jaké mají plány k tomu, aby tuto radu rozšířily na evropskou úroveň. Jako voliči si můžeme zvolit, zda budeme platit náklady na mír. Jako spotřebitelé nechceme podporovat náklady na konflikt.

Ramon Tremosa i Balcells (ALDE). – Pane předsedající, domnívám se, že postoj, jež Evropská unie nedávno zaujala k situaci na Blízkém východě pod vedením švédského předsednictví, který spočívá v uznání východního Jeruzaléma coby hlavního města budoucího nezávislého palestinského státu, může poškodit úsilí Evropy o to, aby sehrála významnou úlohu v mediaci mezi Izraelem a Palestinci. Může být kontraproduktivní ve vztahu k našemu společnému cíli ustavit v tomto neklidném regionu mír.

Osobně se domnívám, že by bylo výhodnější a užitečnější, aby Evropská unie namísto jednostranného a neočekávaného vyhlášení nezávislého hlavního města palestinských území soustředila veškeré své úsilí na podporu a prosazování vytvoření skutečné demokracie na palestinských územích, například tím, že bude podporovat nenásilnou opozici. To by pomohlo izraelskému státu, demokracii a mezinárodní komunitě k nalezení věrohodného a legitimního partnera.

Jak to dnes uvedla Cecilia Malmströmová, status Jeruzaléma by měl být vyjednáán oboustranně mezi Izraelci a Palestinci. Z toho důvodu se domnívám, že myšlenka řešení „dvou demokracií pro dva národy“ by byla ve velké míře vhodnější než řešení „dvou států pro dva národy“.

Milí kolegové, demokracie je předpokladem míru.

PŘEDSEDAJÍCÍ: STAVROS LAMBRINIDIS

místopředseda

Michael Gahler (PPE). – (DE) Pane předsedající, nejprve bych rád vyjádřil, jak mě těší, že baronka Catherine Ashtonové sedí na straně Komise. Doufám, že tomu tak bude i nadále.

Chtěl bych předsednictví položit dvě otázky. V závěrech Rady ministrů zahraničí se nevyskytuje žádná zmínka o blízkovýchodním kvartetu. Je to způsobeno tím, že se Rada neshodla v otázce úlohy blízkovýchodního kvartetu v mírovém procesu, nebo jaký k tomu má důvod?

Za druhé, totéž platí pro hnutí Hamás. O této skupině není v závěrech zmínka, přestože je bohužel z politického hlediska důležitá. Co se za tím skrývá?

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Pane předsedající, vzhledem k tomu, že si Patrick Le Hyaric téměř dvakrát prodloužil čas vyhrazený na svůj projev, považuji za své právo hovořit svojí obvyklou rychlostí, nicméně půjdu přímo k věci.

Pod vedením švédského předsednictví jsme si zvykli na lepší, mnohem lepší standardy. Ať mi Cecilia Malmströmová prosím odpustí moji upřímnost. Pro začátek, označení a prohlášení východního Jeruzaléma coby hlavního města budoucího palestinského státu, jak to Cecilia udělala, je, dle mého názoru neobvyklý diplomatický omyl – eufemisticky řečeno. Tento omyl nespočívá v podstatě – aby někdo má slova nepochopil špatně – ale v tom, že toto prohlášení, které předurčuje finální výsledek jednání, znevažuje zúčastněné strany a blahosklonně jimi pohrdá. Kromě toho řada členských států přijala vlastní stanovisko a od prvního návrhu textu se distancovala.

Takže ano, samozřejmě, tisíckrát ano otevřenému hlavnímu městu, sdílenému hlavnímu městu, této formě sdílení, která od roku 2000 doposud patří ke Clintonovým parametrům pro vyjednaný mír, principu, jež Ehud Barak a další přijali ve městě Taba. Dále si rovněž pamatujeme, jak mocným způsobem tuto zásadu

v naší sněmovně hájili Avraham Burg a Ahmed Qurei. Jeruzalém: posvátné město tří náboženství, hlavní město knih, otevřené hlavní město. Jediný problém spočívá v tom, že naší úlohou není vnutit a prosadit sdílení, časový rozvrh a metody, ale – jak tu již zaznělo – podporovat dialog a tím umožnit, aby obě zúčastněné strany, Palestinci i Izraelci, dospěli k nějakému závěru.

Sarah Ludford (ALDE). – Pane předsedající, závěry Rady jsou skutečně vítaným a důrazným prohlášením postoje EU a jejího záměru sehrát mnohem silnější úlohu v obnoveném závazku blízkovýchodního kvartetu. Souhlasí tedy Rada a Komise s tím, že to, o co zde někteří naléhavě žádají, totiž zahájení bojkotu Izraele, je zcela špatný způsob, jak tohoto závazku dosáhnout? Bojkotovat a zároveň se angažovat nelze.

Správným přístupem je určitě ten, který ve svých závěrech zdůraznila Rada, tedy opětovně potvrdit další rozvoj bilaterálních vztahů s Izraelem. Jakkoli je to lákavé, Rada může být vlivným hráčem pouze z politického hlediska, nebo pomocí hospodářské podpory, pokud odolá pokušení – k němuž ji někdy přivádí frustrace z činů jedné nebo druhé strany – použít některou formu sankcí nebo trestu, jež by se uplatnily na tu či onu stranu. Tato situace je příliš spleťtá a jednoduše podkopává souvislý a soudržný tlak ze strany EU na obě strany, aby se vrátily k vyjednávacímu stolu a dospěly k mírové dohodě.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Já se rovněž stavím proti vyjadřování hrozeb a sankcí a rovněž dávám přednost konstruktivní politice a dialogu. S politováním však musím konstatovat, že zde dnes příliš často zaznělo poselství o Izraeli coby demokratickém státu. Izrael je stát, který se nechová demokraticky ve vztahu k Palestincům a ve vztahu k našim společným cílům, jímž je ustavení dvou nezávislých, sebevědomých a bezpečných států, které budou společně existovat bok po boku. Z toho důvodu se, baronko Catherine Ashtonová, domnívám, že jste dnes obdržela řadu impulsů k rozvíjení konstruktivnější a efektivnější politiky Evropské unie. Musím bohužel říci, že Izrael nás nadále považuje za pouhé virtuální nebezpečí, ne za skutečný subjekt, s nímž by měl zahájit dialog a který by mu mohl být prospěšný při řešení problému.

Robert Atkins (ECR). – Pane předsedající, jako členovi delegace, která minulý týden odcestovala do Palestiny, mi jednoznačně došlo, že existuje řada rozumných lidí, kteří se domnívají, že možnost vytvoření dvou států je již dávno pohřbena, z velké části kvůli izraelským aktivitám, v neposlední řadě kvůli návrhům na prodloužení zdi ještě dále do východního Jeruzaléma a za něj, čímž by se západní břeh Jordánu rozdělil na severní a jižní část.

Jaké zájmy budeme hájit a jaká opatření pravděpodobně přijmeme v případě, že se řešení pomocí vytvoření jednoho státu stane realitou?

Za druhé, jsou si předsednictví a Catherine Ashtonová vědomy toho, kolik názorů panuje, opět, mezi rozumnými lidmi, o frašce, která probíhá vzhledem k tomu, že mezi většinou osob převládá blízkovýchodní kvartet? Co učiníme, abychom zajistili, že náklady na tuto operaci budou vyváženy její efektivitou, která je nyní nulová?

Charles Tannock (ECR). – Pane předsedající, souhlasím s izraelským ministrem zahraničí, Avigdorem Liebermanem, v tom, že závěrečná prohlášení Rady jsou pravděpodobně o mnoho lepší než předchozí švédský návrh, který jsem viděl před několika týdny, nicméně nejsou v nich zmínky o přijatých zásadách blízkovýchodního kvartetu, které hnutí Hamás neuznalo, jelikož nadále terorizuje úředníky palestinské samosprávy i civilisty v pásmu Gazy.

Rovněž, z jakého důvodu Carl Bildt, ministr zahraničí, oblast nenavštívil a neprokázal tím solidaritu s demokratickým Izraelem a umírněnými Palestinci?

Dále, proč bylo v tomto kritickém období zcela vynecháno zabrání východního Jeruzaléma?

EU musí být vyváženější a formálně rozpoznávat naše demokratické hodnoty se Státem Izrael a dokonce posílit účast Izraele v programech EU – mimořádně v tomto souhlasím s baronkou Ludfordovou – v souladu s Dohodou o přidružení, s cílem budovat důvěru Izraele v dobrou vůli EU s židovským státem.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Pane předsedající, děkuji za velmi konstruktivní rozpravu. Chtěla bych začít tím, že zodpovím některé konkrétní otázky a poté řeknu několi slov na závěr.

Goldstoneova zpráva je velmi důležitá. Je to významná zpráva. Je důležité její závěry důkladně prostudovat a EU vyzývala obě strany, Izrael i Palestince, aby zahájily přiměřená vyšetřování v duchu doporučení obsažených ve zprávě.

Co se týče blízkovýchodního kvartetu, existuje zmínka o blízkovýchodním kvartetu jako takovém a o tom, že je nutné, aby blízkovýchodní kvartet posílil své úsilí směrem k závěrům přijatým Radou. S ohledem na hnutí Hamás Rada nadále udržuje kontakty s palestinskými vedoucími představiteli pod vedením prezidenta Mahmúda Abbasa a premiéra Saláma Fajjáda. Podmínky k zahájení rozhovorů s hnutím Hamás jsou dobře známy a doposud nebyly splněny.

Na závěr bych chtěla uvést, že mě nesmírně těší vysoká úroveň podpory našim závěrům v této sněmovně. Každý, samozřejmě s lehkou se rozcházejícími názory, si cení toho, jak je významné jakýmkoli možným způsobem usilovat o podporu mírového procesu na Blízkém východě, a ve všech převládá obrovský pocit frustrace z toho, že jde kupředu tak zoufale pomalu. Vánoční klid, který brzy spočine na této sněmovně a na řadě míst ve světě, se v letošním roce do tohoto regionu opět nedostaví takovým způsobem, jakým bychom si přáli.

Na počátku švédského předsednictví jsme doufali, že úsilí prezidenta Spojených států Baracka Obamy přinese ovoce v jednání mezi Izraelem a Palestinou. Je nezbytné, aby EU a Spojené státy velmi úzce spolupracovaly. K tomu doposud nedošlo, avšak – jak tomu v tomto případě bylo vždy – musíme být trpěliví a vytrvalí. EU musí být důsledná a pevně stát na svém poselství ohledně východního Jeruzaléma, hranic, osad a bezpečnosti. Velmi mě těší vysoká míra shody zde v Parlamentu i co se týče našich závěrů, které jsou jednoznačné a důsledné. Stanou se dlouhodobým základem pro práci EU v budoucnosti. V tomto ohledu bude nezbytné zajistit, aby všechny orgány úzce spolupracovaly.

EU nadále pokračuje ve své misi evropské bezpečnosti a obranné politiky v regionu, a zejména Koordinační úřad Evropské unie pro podporu palestinské policie (Eupol Copps), v uplynulém roce významným způsobem přispěl ke zlepšení sociálních a hospodářských podmínek Palestinců na západním břehu Jordánu. EU rovněž podporuje přípravu na vytvoření nezávislého palestinského státu. Je tu potřeba odvést mnoho práce a my samozřejmě podporujeme program, který předložily palestinské orgány: *Palestina: Ukončení okupace, ustavení státu*.

Chceme-li dospět ke konci tohoto konfliktu, je třeba, aby mezi oběma stranami byla dojednána dohoda. Její součástí musí být veškeré záležitosti. Nemůžeme přijmout řešení, které je dáno jednostrannými opatřeními a následně se stane *hotovou věcí*. Řešení musí být komplexní. Musí v něm zaznít hlas Libanonu a Sýrie a je třeba, aby bylo součástí regionální strategie, skrze níž bude urovnán arabsko-izraelský konflikt. Tak daleko jsme ještě nedospěli, avšak EU i přesto učinila obrovský krok vpřed. Veškeré orgány se z velké části shodnou na tom, že je to zapotřebí, a já se těším na stálou spolupráci v této záležitosti.

Catherine Ashton, kandidátka na místopředsedkyni Komise. – Pane předsedající, ráda bych pouze podotkla, že otázka toho, ve kterém křesle sedím, se bude dle mého názoru stále vracet. Sedím zde, jelikož místo pro Radu je tam. Možná budu muset vstát a přejít na její místo, nebo mi budete muset vyhradit křeslo, které bude stejně vzdálené od obou, neboť vás ujišťuji, že ať si sednu kamkoli, bude to problém. Je mi však velkým potěšením být zde s Ceciliou a já se velmi těším na naši společnou práci.

Z rozpravy, již jsme nyní vedli, mi nejvíce vyvstává skutečnost, že ve velké míře – a domnívám se, Roberte Atkinsi, že v tom, co jste uvedl, můžete být výjimkou, jakkoli pečlivě jsem vám naslouchala – panuje všeobecné přesvědčení o tom, že usilujeme o nalezení řešení, kdy budou vytvořeny dva státy. U všech poslanců je znát velké emotivní zanícení, především, mohu-li to říci, u Proinsiasse De Rossa a ostatních poslanců, kteří se z regionu nedávno vrátili a kteří na vlastní oči viděli, jak hrozná je situace na místě.

Domnívám se, že významným charakteristickým rysem závěrů Rady je jejich naprostá jednoznačnost. Dávají mi skutečný pocit směru, jímž se musíme vydat. Další jasně vyjádřenou skutečností – a za to vdčíme práci předsednictví, již v tomto směru odvedlo – je frustrace, která v této sněmovně převládá nad tím, že se věci nehýbou, frustrace z toho, že názory se někdy docela liší, ale i přesto se spojí v přání nalézt řešení. Jemné rozdíly jsou důležité. Názory, které jste zaujali k rozdílným i k podobnostem, jsou pro mne důležité z hlediska směřování těchto rozprav a jednání v budoucnosti.

Zcela nepochybuji o tom, že musíme udělat dvě věci. První z nich jsou záležitosti spíše politického rázu, které jste zcela oprávněně zmínili. Jaký bude náš vztah? Já jsem teprve na začátku cesty a tato rozprava je pro mě nesmírně významná v tom, že mohu naslouchat názorům, které jsou prosazovány. Vyvozuji z nich zaprvé, že blízkovýchodní kvartet musí prokázat, že stojí za to úsilí a že je schopen se znovu obnovit. Již jsem o tom hovořila pomocí videotelefonu s pracovníky v Jeruzalému, mluvila jsem i s Tonym Blairem o jeho práci a s ministryní zahraničí Spojených států amerických Hillary Clintonovou. Bude-li to fungovat, je to velmi důležité, a výraz „znovu obnovit“ („*reinvigorate*“) je zcela na místě.

Za druhé jsou tu témata týkající se dané oblasti, které předsednictví zmínilo v souvislosti se širšími otázkami ohledně ostatních zemí, s nimiž se musíme spojit. Dle mého názoru je z dnešního dne nejdůležitější: co bude EU schopna sama udělat?

To mne v jistém slova smyslu přivádí k tomu, čemu říkám praxe. Řada kolegů zde nadnesla konkrétní záležitosti, které se to týkaly toho, co dělá Spojené království v oblasti označování, otázek ohledně dohody o přidružení, nebo zda tato zpráva – zpráva vedoucích misí – a její doporučení, která jsem ještě nezvažila, jsou tam přítomny. Musíme všechny tyto otázky pečlivě zvážit, avšak zároveň je třeba, abychom prokázali praktickou podporu na místě samotném.

Popsala jsem skutečnost, že je třeba 1 200 tříd, i naši práci v oblasti zdravotnictví. Ve velké míře se zasazujeme se o plán budování státu premiéra Saláma Fajjáda a o posilování orgánů, především co se týče právního státu. Je třeba, aby bylo vidět naše praktické zapojení na místě samotném, praktická práce na hledání způsobů, jimiž můžeme zlepšit situaci lidí, kteří tam musí každým dnem žít a kteří spoléhají na to, že jim poskytneme pomoc, kterou potřebují.

A to je ta nejdůležitější a nepraktičtější věc, kterou musím udělat přede všemi ostatními. Práci, již bych chtěla udělat, bych popsala následujícím způsobem: máme potenciál ovlivnit oblast politickou a hospodářskou. Chtěla bych tyto dvě věci spojit, nalézt způsob, jímž můžeme posílit to, co již děláme, podpořit práci, která probíhá, zefektivnit činnost blízkovýchodního kvartetu, propojit to, co dříve bylo svým způsobem propojeno – aby Rada a Komise pracovali bok po boku – a učinit z nich jedno, tak, aby to, co budeme dělat na místě, skutečně přineslo výsledky.

Na konci to budou pouze dvě strany, které se spojí, učiní rozhodnutí a naleznou mír. Avšak, než se dostaneme ke konci, máme významnou úlohu a já jsem odhodlána vašim jménem i jménem Komise a Rady zajistit, že tuto úlohu sehraje v plné míře.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Písemná prohlášení (Článek 149)

Dominique Baudis (PPE), písemně. – (FR) V průběhu posledního zasedání Rady pro zahraniční věci oznámila Rada Evropské unie, že si přeje, aby byl v blízké budoucnosti vytvořen palestinský stát v rámci hranic z roku 1967 s východním Jeruzalémem jako jeho hlavním městem. Evropa tedy nastiňuje podmínky funkčního řešení konfliktu na Blízkém východě, které je přijatelné pro obě strany. Řešení, které Rada navrhuje, je spravedlivé. Izrael a Palestina jej mohou využít jako základ, podle něž mohou vyměnit půdu za mír. Evropská unie zde má sehrát zásadní úlohu. Může podpořit mezipalestinské usmíření, bez něhož nebude existovat jednotný partner, který by jednal s Izraelem. Může povzbudit k obnovení izraelsko-palestinského dialogu v rámci Unie pro Středomoří.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), písemně. – Vítám nedávné závěry Rady k této záležitosti, především co se týče otázky východního Jeruzaléma. Rada zaujala jednoznačný postoj k několika klíčovým otázkám, mezi něž patří hranice z roku 1967, izraelské osady, přístup do pásma Gazy a podpora řešení, kdy budou vytvořeny dva státy, v nichž Jeruzalém bude sdíleným hlavním městem. To jsou i nadále některé ze zásadních sporných bodů. Radě se podařilo se k nim vyjádřit ve svých závěrech. Rada poskytla vysoké představitelce EU seznam konkrétních cílů a jasný směr, jímž by se podle EU mělo jednání stáčet. Věřím tomu, že tato jednoznačnost a jednota ze strany členských států povede k efektivnějšímu zapojení EU do jednání a k rozšíření kapacity k zapojení dalších klíčových aktérů v mírovém procesu.

14. Omezující opatření týkající se práv jednotlivců po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem programu je rozprava o:

- otázce k ústnímu zodpovězení Radě (B7-0233/2009), kterou pokládají Emine Bozkurt, Louis Michel a Michèle Striffler jménem Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci o omezujících opatřeních týkajících se práv jednotlivců po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost (O-0135/2009);

- otázce k ústnímu zodpovězení Komisi (B7-0234/2009), kterou pokládají Emine Bozkurt, Louis Michel a Michèle Striffler jménem Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci o omezujících opatřeních týkajících se práv jednotlivců po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost (O-0136/2009);

Emine Bozkurt, autorka. – (NL) Pane předsedající, EU se zasazuje o demokracii, právní stát, lidská práva a základní svobody. V boji proti terorismu je však EU méně zásadová. Vezměme si například černou listinu OSN. Na seznam mohou být zařazeni lidé nebo subjekty, kteří jsou podezřelí z kontaktů s Usámou bin Ládinem, sítí Al-Kajdá nebo Talibanem, a výsledkem je, že mají zákaz cestovat a dochází ke zmražení jejich finančních aktiv. Tato opatření jsou zdánlivě v pořádku pokud jde o terorismus, jelikož se proti terorismu musí bezesporu bojovat, ale bezpráví, které teroristé používají, se nesmí vloudit do způsobu, jakým terorismus potíráme.

Současný systém se bohužel vyznačuje zneužíváním základních práv. Lidé se ocitají na listině, aniž by se o tom dozvěděli, bez zásahu jakékoliv soudní moci. Informace, které vedou k tomu, že se ocitají na černé listině, běžně pocházejí od tajných složek. Tato informace není pro podezřelé transparentní, neví, proč se na listinu dostali. Jsou zbaveni nejen práva na informace, ale také práva na obhajobu.

Jakmile se člověk na listině ocitne, je velice obtížné se z ní dostat. Je známo dost případů, kdy se lidé na listině neoprávněně ocitli na mnoho let a museli bojovat za řádný soudní proces. Jsou odsouzeni k chudobě, nemohou používat PIN k placení nákupů a nemají právo opustit svou zemi. Nezastávám se zde větších práv pro podezřelé z terorismu, ale jen toho, aby se mohli spoléhat na svá práva jako kdokoliv jiný. Zasazují se za transparentní postupy a řádné soudní procesy pro všechny.

Listina má také dalekosáhlé vedlejší účinky. Vzhledem k tomu, že orgány mohou rozhodovat o tom, které osoby a organizace mají být zařazeny na listinu, mohou to také využívat jako politický nástroj. Například nevládní organizace bojující za lidská práva, které jsou trnem v oku vlád, mohou být označeny za teroristické organizace, aby se tak paralyzovala jejich činnost. Komise byla rozhodnutím Evropského soudního dvora donucena současné postupy přehodnotit. Komise vydala slušný impulz, ale vše zkrachovalo na úrovni Rady.

Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost nastala nová situace. Má to být článek 21 5 nebo článek 75 Smlouvy o fungování Evropské unie? Jinými slovy, Evropský parlament se již nebude podílet na přezkoumání návrhů, nebo se zapojí obvyklým postupem, tedy v rámci spolurozhodování? Výbor pro právní záležitosti a právní služba Parlamentu uvedly, že správným právním základem je článek 75. Chtěla bych se zeptat Rady i Komise, jak pohlíží na tyto návrhy omezujících opatření. S jakou úlohou se zde počítá pro Parlament? Je čas pro transparentní a demokratické postupy. Otázka je, zda můžeme počítat s vaší spoluprací.

Carlos Coelho (PPE). - Pane předsedající, mám obavu, že portugalské tlumočení nefunguje. Neslyšel jsem jediné slovo z toho, co bylo řečeno. Musí se s tím něco udělat, jinak nemohu sledovat rozpravu.

Předsedající. - Musíme zjistit, co se stalo a dáme vám vědět, pane Coelho.

Louis Michel, autor. – (FR) Pane předsedající, paní Malmströmová, nejprve bych chtěl poděkovat a pogratulovat svým kolegyním zpravodajkyním, paní Bozkurtové a paní Strifflerové.

Plně podporuji závěry Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a Výboru pro právní záležitosti, stejně jako závěry právní služby Parlamentu. Vzhledem k tomu, že dodržování lidských práv je jedna ze základních hodnot Unie, je zásadně důležité, aby se tato práva plně dodržovala. Opatření přijímaná v rámci boje proti terorismu musí být přiměřená, vhodná a účinná.

Ještě v souvislosti s dodržováním základních práv a práv na obranu jsou přístup k osobním údajům ze strany zainteresovaných osob a oznamování důvodů, o které se opatření opírá, základními etapami procesu boje proti terorismu. Vzhledem k tomu, že sankce a černé listiny jsou jen dočasné, domnívám se, že je nutné provádět důkladné a seriózní kontrolní sledování a pravidelná hodnocení a že je nutné o nich povinně informovat Parlament.

Přijatá opatření můžeme sice přivítat, především opatření týkající se Zimbabwe a Somálska, ale nesmíme zapomínat, že tyto sankce nemohou v žádném případě představovat překážku rozvoje, podpory demokracie a misí humanitárních organizací, které zde šíří lidská práva, a nesmí mít neblahé důsledky pro místní obyvatele.

A konečně, pokud jde o ochranu osobních údajů, plně podporuji závěry evropského inspektora ochrany údajů týkající se sběru, zpracování a předávání těchto údajů.

Michèle Striffler, autorka. – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, velká většina evropských občanů se domnívá, že boj proti terorismu je nutné vést především na úrovni Evropské unie. Jsou si plně vědomi významu, který může v této oblasti mít Evropa díky své globální vizi a provádění konzistentní politiky.

Proto vítám, že díky Lisabonské smlouvě může Evropský parlament plnit v této oblasti svou úlohu spolutvůrce právních předpisů a poskytovat nutnou demokratickou kontrolu v oblasti evropských politik boje proti terorismu.

První desetiletí 21. století je u konce. Všichni si pamatujeme, že začalo jednou z nejhorších tragédií v historii lidstva. Nemůžeme dovolit, aby se terorismus rozvíjel a musíme najít přísné a přiměřené řešení. Taliban, síť Al-Kajdá a Usáma bin Ládín představují pro Evropskou unii největší a nejnaléhavější riziko.

Tuto vražednou teroristickou síť podporuje islámský terorismus, ostudně zneužívající muslimské náboženství, který nenávidí Západ a jeho hodnoty. Musíme proti tomuto jevu bojovat a opakují, že Evropská unie musí vůči této hrozbě prokázat velkou ráznost a ostražitost.

Ve věci vážného a trvalého porušování lidských práv a svobody vyjadřování, sdružování a pokojného shromažďování, k němuž dochází v Zimbabwe, navíc Evropská unie nemůže zavírat oči. Fyzické i právní osoby, ať už patří k vládě, či nikoliv, jejichž činnost ohrožuje demokracii, dodržování nejzákladnějších lidských práv a právní stát v Zimbabwe, musí být přísně potrestány.

Dámy a pánové, Evropská unie musí ve stejném duchu přijmout cílená opatření proti všem, kdo ohrožují mír, bezpečnost a stabilitu v Somálsku. Musíme dodržovat všeobecné a úplné embargo na veškeré dodávky zbraní do Somálska a musíme zajistit dodávky humanitární pomoci a přístup k této pomoci a její distribuci v Somálsku.

Říkám to proto, že zde trpí nejchudší, nejzranitelnější obyvatelstvo a my tomu nemůžeme přihlížet. Lituji však toho, že Lisabonská smlouva omezila úlohu Parlamentu v této oblasti, což je v rozporu s duchem Smlouvy a významem, který přisuzuje Parlamentu.

Evropská unie však musí odpovědné činitele potrestat. Znamená to, že musíme zapomenout na nejzákladnější principy? Ne. Působení Evropské unie na mezinárodním poli musí spočívat na principech, kterými se řídilo její vytváření, rozvoj a rozšiřování, a musí tyto hodnoty prosazovat ve zbytku světa.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Pane předsedající, omezující opatření, o kterých mluvíme, jsou velice důležitá a vím, že mnoho poslanců má na to svůj názor. Pro někoho, kdo tuto rozpravu poslouchá, je to možná těžké pochopit. Dovolte mi, abych nejprve vysvětlila, jak Rada tato opatření používá. Poté pohovořím o Lisabonské smlouvě.

Omezující opatření proti třetím zemím, jednotlivcům, fyzickým a právnickým osobám nebo jiným subjektům představují důležitý nástroj EU v její zahraniční a bezpečnostní politice. Obecně se dá říci, že se používají k tomu, abychom do určité politiky či aktivity přinesli změnu. Mohla by se pochopitelně používat jako součást integrované komplexní politiky, která může zahrnovat politický dialog, různé formy pobídek a podmínky, které je nutné splnit. Omezující opatření sama o sobě nejsou vždy dostatečná k dosažení změny, ale mohou představovat určitý způsob nátlaku na represivní režimy nebo způsob zastavení přílivu peněz a dalších zdrojů, které tyto režimy nebo teroristické sítě podporují.

Rada v některých případech uplatňuje restriktivní opatření při provádění usnesení Rady bezpečnosti OSN v souladu s kapitolou VII Charty OSN. V těchto případech se musí různé právní nástroje EU striktně těchto usnesení držet. Týká se to situací a činů včetně terorismu, které představují hrozbu míru a bezpečnosti. Mohou být součástí jen vnější činnosti EU, čímž se liší od opatření na vytváření našeho vlastního prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti, který je pochopitelně naším cílem v Unii.

Rada interpretuje Lisabonskou smlouvu tak, že v otázce těchto a jiných omezujících opatření v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky včetně boje proti terorismu je nutné uplatnit článek 215 Smlouvy o fungování Evropské unie. Evropská unie se také může rozhodnout uplatnit vedle opatření OSN i jiná opatření a můžeme také zavést opatření sami. Sankce, o nichž EU rozhodne sama, lze zavést tak, aby podpořily další cíle zahraniční a bezpečnostní politiky jako je dodržování lidských práv, demokracie, principy právního státu a dobrá správa věcí veřejných, to vše v souladu s povinnostmi EU podle mezinárodního práva.

Opatření, která jsou v současné době nejčastěji zaměřena přímo proti těm, kdo byli označeni jako odpovědní za politiku nebo opatření, s nimiž nesouhlasíme, nebo proti jejich zájmům nebo proti zdrojům jejich příjmů. Je to účinnější než širší sankce ve formě všeobecného embarga nebo jiných obecných opatření. Cílené sankce mají minimalizovat negativní dopad těchto opatření na obyvatele příslušných zemí. Tento aspekt je velice důležitý v době, kdy Rada připravuje rozhodnutí týkající se zavedení nových sankcí.

Všechny sankce procházejí pravidelným hodnocením s cílem posoudit jejich účinnost. Podle vývoje situace mohou být upraveny nebo zcela zrušeny. V souladu s Lisabonskou smlouvou se budou omezující opatření rovněž nadále používat prostřednictvím rozhodnutí Rady v souladu s článkem 29 Smlouvy jako nástroj společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Výraznou změnou v nové Smlouvě je to, že rozhodnutí o omezujících opatřeních, která se týkají fyzických nebo právnických osob, nyní podléhá právnímu přezkumu. To znamená, že soud může přezkoumat, zda rozhodnutí ohledně sankcí je v souladu se zákonem. To předtím nebylo možné.

Nyní, kdy Lisabonská smlouva vstoupila v platnost, se podle článku 215 Smlouvy o fungování Evropské unie přijímají nařízením na základě společného návrhu vysokého zástupce pro zahraniční a bezpečnostní politiku a Komise. Evropský parlament bude o každém takovém rozhodnutí informován. Chápu, že Parlament tuto změnu příliš neoceňuje, jelikož Rada již není povinna sankce, které se týkají jednotlivců, s Parlamentem konzultovat. Nicméně takto si Smlouvu vykládáme.

Je důležité poukázat na to, že všechna omezující rozhodnutí a uplatnění těchto opatření musí být vždy v souladu s mezinárodním právem. Omezující opatření znamenají omezení určitých práv pro jednotlivce, proti kterým jsou zaměřena. Sankce proto musí jasně dodržovat lidská práva a základní svobody. Týká se to rovněž procesních práv a práva na právní ochranu. Opatření musí být vždy přiměřené svému účelu.

Na základě zkušeností, které jsme získali při zavádění sankcí, jsme provedli důkladné hodnocení, při němž jsme se zaměřili na to, jak mohou být sankce konstruktivním způsobem prosazeny. Byla provedena řada konkrétních zlepšení. Zahrnují požadavek na to, aby byla specifikována kritéria pro použití určitých sankcí, dále základy pro to, aby mohl být jednotlivec, fyzická nebo právnická osoba nebo jiný subjekt zapsán na listinu sankcí. Toto musí být nepřetržitě přezkoumáváno a v případě potřeby upraveno. Rada při této práci zohlednila usnesení Evropského parlamentu z loňského roku o hodnocení sankcí EU jako součástí akcí a politik EU v oblasti lidských práv.

Catherine Ashton, *jmenovaná místopředsedkyně Komise*. – Pane předsedající, jak uvedlo předsednictví, otázky, které jste vznesli, upozorňují na důležité problémy týkající se budoucího řízení omezujících opatření či sankcí v EU. Poté, co vstoupila Lisabonská smlouva v platnost, se musíme nyní rozhodnout, jaký je právní základ navrhovaného nařízení, které mění nařízení o sankcích vůči Al-Kajdě a Talibanu. Naše stanovisko je následující:

Za prvé, nová Smlouva přidala k článku bývalé Smlouvy o EU zvláštní ustanovení o omezujících opatřeních nebo sankcích týkajících se zahraniční politiky. Čl. 215 odst.2 nyní poskytuje nový právní základ pro omezující opatření proti fyzickým nebo právnickým osobám a skupinám nebo nestátním subjektům. Rozšiřuje také rozsah dřívějšího článku 301 a bylo by možné ho využít jako právní základ pro úpravu nařízení o sankcích vůči Al-Kajdě a Talibanu.

Za druhé, na rozhodnutí o společné zahraniční a bezpečnostní politice se nyní vztahuje článek 215. Nařízení o sankcích vůči Al-Kajdě a Talibanu provádí rozhodnutí o společné zahraniční a bezpečnostní politice, které vyžaduje, aby bylo přijato nařízení uplatňující určitá usnesení Rady bezpečnosti OSN. Tato usnesení jsou podle mezinárodního práva pro členské státy závazná.

Za třetí se domníváme, že není přijatelné, aby existoval dvojí právní základ, a to čl. 215 odst. 2 a článek 75. Je to z toho důvodu, že cíle, rozsah a postupy těchto dvou článků jsou odlišné. Poukazuji na to, že parlamentní Výbor pro právní záležitosti a právní poradci došli ke stejnému závěru.

Na závěr chci říct, že se domníváme, že nová Smlouva upřesnila a vyjasnila právní základ pro omezující opatření proti fyzickým nebo právnickým osobám a skupinám nebo nestátním subjektům. Článek 215 se týká úlohy Parlamentu a Rady a zákonodárce by se neměl od Smlouvy odchylovat.

Žádali jsme také informace ohledně zlepšení týkající se základních práv při práci Výboru pro sankce OSN.

Navrhovaná úprava nařízení o sankcích vůči Al-Kajdě a Talibanu provádí závěry Evropského soudního dvora v případě Kadi. Soud v tomto rozhodnutí uskutečnil řadu vyjádření ke způsobům vylepšení postupu zařazování na seznam, které provádí Výbor OSN pro sankce proti Al-Kajdě a Talibanu. Body, které Soud vyslovil, jsou podnětem pro úpravu postupu uvádění na seznam, o němž nařízení hovoří.

Několik usnesení Rady bezpečnosti OSN stanovilo postupy pro nakládání se seznamem sankcí na úrovni OSN. Nedávné usnesení Rady bezpečnosti OSN číslo 1822 stanovilo, že na internetových stránkách Výboru pro sankce proti Al-Kajdě a Talibanu by mělo být u každé osoby na seznamu uvedeno shrnutí důvodů, proč je na seznamu uvedena, a že se do 30. června 2010 musí provést revize všech jmen na seznamu, které se

budou poté pravidelně přezkoumávat. Usnesení požadovalo, aby příslušný stát přijal opatření k tomu, aby byly osoby na seznamu informovány o tom, že jsou na seznam uvedeny, včetně důvodů a informací o výjimkách a žádostech o vyškrtnutí ze seznamu.

Postoj v usnesení 1822 se promítl i do usnesení 1844 o sankcích ve vztahu k Somálsku a do usnesení 1857 ve vztahu k Demokratické republice Kongo.

Usnesení 1822 počítá s přezkumem opatření v něm obsažených po 18 měsících. Toto období vyprší na konci tohoto roku. Práce na tomto přezkumu pokračuje, ale Komise není schopná naznačit, o jakých změnách postupů Rady bezpečnosti OSN rozhodne.

Nuno Melo, jménem skupiny PPE. – (PT) Posílení pravomocí Parlamentu bylo základní myšlenkou v řadě proslovů politiků týkajících se vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. Například předseda Komise pan dr. Barroso prohlásil zde ve Štrasburku dne 25. listopadu o přípravě Evropské rady: „Lisabonská smlouva nám dává novou možnost pohnout se vpřed. Všichni víme, že Smlouva přinesla největší změny v otázkách svobody, bezpečnosti a soudnictví. [...] Především se rozšiřuje demokratický rámec pro tyto politiky díky plnému zapojení vašeho Parlamentu.“ Rád bych zdůraznil slova „plné zapojení vašeho Parlamentu“.

Předseda Rady pan Van Rompuy ve svém prvním oficiálním projevu uvedl, že Smlouva je mocným nástrojem, pomocí kterého můžeme čelit výzvám dnešní doby. Pokud tomu tak je, nemělo by smysl poukazovat v oficiálních projevech na posilování našich pravomocí a kompetencí a pak přijímat omezující výklad Lisabonské smlouvy a zbavovat Parlament výsad, které je zvyklý využívat a které by nemělo smysl mu odepírat.

Položené dotazy proto vycházejí ze zdravého rozumu, ale tento zdravý rozum přesahuje pouhé zhodnocení doktríny a soudržnosti mezi vyhlášenými záměry a jejich interpretací. Jde také o praktické důsledky, které vyplývají ze starého úsloví, že ten, kdo může udělat víc, může určitě udělat i méně, což se týká následujícího: jaký smysl má, aby orgán, který má kompetence v trestních věcech a v prevenci a boji proti teroristickým útokům a zapojuje se do procesu spolurozhodování, byl posléze *a priori* vyloučen, pokud jde o další opatření, jež tím, že ovlivňují práva občanů, mohou být v této souvislosti také důležitá?

Proto – a už končím, pane předsedající – je zcela zásadní, aby byl způsob výkladu Lisabonské smlouvy v právních předpisech ve skutečnosti ve shodě se stanoveným posilováním pravomocí a kompetencí Parlamentu. Přinejmenším v některých případech, jak bylo v otázce uvedeno, by mělo být možné mít dvojí právní základ, pokud jde o práva občanů a pokud je ohrožena protiteroristická politika. V jiných případech, jako je například Zimbabwe a Somálsko, by se měla zvážet nepovinná konzultace, jak je zakotveno ve stuttgartském usnesení o Evropské unii, o kterém se otázka také zmiňuje. To je stanovisko, které jsem zde chtěl vysvětlit, pane předsedající.

Monika Flašíková Beňová, jménem skupiny S&D. – (SK) Chtěla bych říct, že můj pocit je, že úsilí, které vyvinuli poslanci Evropského parlamentu v procesu ratifikace Lisabonské smlouvy nebyl z pohledu tématu, o kterém hovoříme dnes, přiměřeně oceněné tím, že byste nás byli více zapojili do těchto procesů.

Omezující opatření a sankce považuji za důležitý nástroj v politice Evropské unie, a to jak v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky, tak samozřejmě v otázkách spravedlnosti a ochrany základních lidských práv. Samozřejmě, že bychom očekávali možnost být (jako Evropský parlament) do rozhodování v této oblasti mnohem víc zapojení.

Akceptujeme i to, že cílená opatření a sankce mají za cíl minimalizovat dopady na civilní obyvatelstvo a jsem velmi ráda, že jste právě tuto větu, paní Malströmová, zmínila. Máme však jako jediní přímo volení zástupci evropských institucí přece jen oprávněný pocit, že budeme jen jakýmsi doplňkem při tvorbě a později budeme jakoby vyloučení z procesu rozhodování a kontroly.

Nepovažuji to za zcela korektní, zvláště v případě jako je tento, kdy jde o velmi citlivou oblast týkající se prostoru spravedlnosti, ochrany základních práv, protože boj proti terorismu je velmi citlivým tématem pro obyvatele našich zemí a pro celou Evropskou unii. Takže budu trpělivě očekávat, jak celý tento proces bude potom i reálně probíhat a jakou bude naše spolupráce mít podobu..

Hélène Flautre, jménem skupiny Verts/ALE. – (FR) Pane předsedající, hovořím zde o cílených sankcích, o inteligentních sankcích, které mají přímý dopad na základní práva jednotlivců, organizací nebo jakýchkoliv právních subjektů. Tato základní práva jsou důležitá. Mohou zahrnovat svobodu pohybu, ale také ochranu vlastnictví.

Z těchto důvodů musí tyto cílené sankce dodržovat určité minimální procesní normy a pravidla právní jistoty. Navíc bych doplnila, že dodržování těchto právních a procesních norem je nezbytné pro samotnou věrohodnost a tedy i účinnost těchto cílených sankcí.

Parlamentní shromáždění Rady Evropy žádalo jménem jednoho z tehdejších poslanců pana Dicka Martina – na což si tato sněmovna dobře pamatuje – transparentnost a právo na obhajobu. Pan Martin poukázal také na absurditu nedostatku transparentnosti, pokud jde o účinnost zapisování na seznam a vymazávání ze seznamu. Toto zapisování a vymazávání se mohlo dotknout také nevinných osob, které o své situaci nevěděly a nebyly schopné s touto situací, o které se většinou dozvěděly náhodou, nic dělat.

Přístup k údajům, o kterém mluvil pan Michel, sdělování důvodů pro zapisování na seznam a ochrana přenosu osobních údajů jsou proto v tomto postupu zcela zásadní.

Bylo však potřeba velké vytrvalosti ze strany obětí systému sankcí OSN a Evropské unie a mobilizace ze strany občanské společnosti, organizací na ochranu lidských práv a Evropského parlamentu, aby Evropský soudní dvůr uznal práva obětí.

Chtěla bych dodat, že pozměňovací návrhy Rady na černé listině závisí na předložených návrzích, včetně návrhů Evropského parlamentu. Proto se Evropský parlament naprosto určitě musí do těchto rozhodování, realizace a kontroly zapojit, protože historie ukazuje, že reformu nařízení Rady umožnil právě Evropský parlament.

Derek Roland Clark, jménem skupiny EFD. – Pane předsedající, práva stejně jako charita začíná doma. Chci se zeptat na práva evropských Sikhů. Kvůli tomu, že nosí pod oblečením kirpan, malou obřadní dýku, nebylo jim dovoleno vstoupit do Evropského parlamentu.

Kirpan je věcí víry, předmět, který nemohou odložit, takže jejich vyloučení je věcí náboženské a rasové netolerance. Řadu let jsem psal oběma předchozím předsedům a Komisi, kteří mi odpovídali, že k vyloučení vedou bezpečnostní důvody.

Královna Alžběta přijela během oslav šedesátého výročí nastoupení na trůn do mého regionu East Midlands, kde pohovořila k Sikhům na jejich posvátném místě a stála při tom k nim tak blízko, jako stojíte vy vůči svým kolegům.

Hodlám o tom dnes mluvit, protože před měsícem jsem byl ve Westminsterském paláci. Zde, v našem demokratickém Parlamentu, velmi blízko jak Sněmovně lordů, tak Dolní sněmovně, jsem se setkal s mnoha Sikhly, z nichž všichni měli kirpan. Byl mezi nimi i jeden hlavní Sikh, se kterým jsem se přišel seznámit. Jeho předci bojovali bok po boku s mými předky za demokracii v konfliktech, které tak zdevastovaly naši Evropu. V důsledku toho můžete vy a 700 dalších osob volně přicházet ze všech koutů Evropy a setkávat se zde.

Takže co s Lisabonskou smlouvou hovořící o Unii založené na úctě ke svobodě, rovnosti, právům menšin, hodnotám nediskriminace? Budete se řídit podle této smlouvy, nebo jsou to jen prázdná slova?

Předsedající. – Pane Clarku, je obtížné pochopit, co to má společného s naší rozpravou o ústní otázce, ale děkuji vám.

Andrew Henry William Brons (NI). – Pane předsedající, jaké je ospravedlnění proto, že na původním seznamu je Taliban ve stejné kategorii jako Usáma bin Ládín a Al-Kajdá?

Usáma bin Ládín a Al-Kajdá jsou teroristé, kteří již po celém světě spáchali teroristické činy a hodlají v tom pokračovat. Musíme tyto lidi pronásledovat až na konec světa a co nejvíce jim v tom bránit.

Kdežto Taliban je děsivá, represivní a nedemokratická organizace. Svět je plný nepřátelských režimů a Taliban není ani ve vládě.

Zabíjí a mrzačí také naše vojska v Afghánistánu, a je proto zcela oprávněně nenáviděn. Nezabíjel by a nemrzał by však naše vojska, kdyby tam nebyla. Pokud vím, Taliban nemá ambice mimo své hranice.

Není nebezpečí v tom, že zařazení Talibanu do stejné kategorie jako je Al-Kajdá poskytne argumenty pro válečné štváře v americké a britské vládě, aby další roky vedli nesmyslnou, vražednou a nevyhratelnou válku v Afghánistánu? Války proti muslimským zemím navíc jen provokují další teroristické násilnosti.

Když se na chvíli vrátíme k Al-Kajdě, jsou zde značné pochybnosti o její existenci jako organizovaného subjektu, na rozdíl od ideologického. Není možné sestavit definitivní a kompletní seznam jejích členů. Jedinou strategií je sledovat společenství, odkud se rekrutují, jež bohužel zahrnují nevinné lidi i viníky.

Georgios Papastamkos (PPE). – (EL) Pane předsedající, Lisabonská smlouva se vyznačuje zvláštním duchem a stanovuje nové rámce pro spolupráci mezi institucemi Evropské unie. Souhlasím s tímto novým režimem; došlo k posílení úlohy Evropského parlamentu, pokud jde o práva jednotlivců, neboť rozhodnutí se nyní přijímají v rámci postupu spolurozhodování.

Považuji proto za poněkud rozporuplné, pokud jsme na tomto prvním plenárním zasedání po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost nuceni diskutovat a probírat právní ustanovení týkající se našich omezení ohledně naší nové úlohy ještě před tím, než jsme podle ní začali fungovat a přizpůsobili se jí.

My všichni bez výjimky souhlasíme s tím, že proti terorismu musíme rozhodně vystupovat. V tomto úsilí je často nutné přijímat přísná opatření jako je v daném případě zmrazení bankovních účtů nebo pohybů kapitálu.

Na druhou stranu je základní a stěžejní hodnotou Evropské unie dodržování a ochrana práv jednotlivců, což nejsme oprávněni přehlížet při přijímání opatření pro bezpečnost občanů, aniž by to pochopitelně znamenalo, že nejsme rozhodnutí upřednostnit boj proti terorismu a dalším trestným činům. Názor právních služeb Parlamentu a judikatura Soudního dvora Evropských společenství je v tomto pochopitelně také stejný.

Nás volí přímo občané Evropské unie, a proto máme mimořádnou odpovědnost za to, abychom jim vysvětlili, jak na jedné straně chráníme jejich bezpečnost a na druhé straně jak současně bojujeme za ochranu jejich práv. Pro tuto práci jsme těmi nejpůsobivějšími.

Debora Serracchiani (S&D). – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, Evropská unie odhodlaně bojuje proti terorismu ve všech jeho formách. Když mluvíme o boji proti teroristickým činům, musíme zajistit plné prosazování základních práv a to, aby byla opatření proti terorismu přiměřená a účinná.

Musíme proto zajistit práva na ochranu a zajištění plnění správných základních postupů ze strany institucí EU, včetně toho, kdy se jedná o sestavování seznamů jednotlivců a orgánů, jež mohou mít souvislost s Al-Kajdou, které jsou předmětem omezujících opatření. Je rovněž důležité, aby tato opatření podléhala řádné demokratické a parlamentní kontrole, jak správně vyžaduje Lisabonská smlouva.

Je proto jasné, což také potvrdily právní služby Parlamentu, že každé opatření tohoto druhu se musí řídit běžným legislativním postupem, který představitelům evropských občanů umožní plně vykonávat úlohu zákonodárců a garantů.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Pane předsedající, článek 75 Smlouvy o fungování Evropské unie upravuje provádění omezujících opatření pro boj proti terorismu, a tedy i narušení vlastnických práv občanů jako je zmrazení bankovních účtů. Zatímco tato ustanovení se týkají policejní spolupráce v trestních věcech, článek 215 hovoří o společné zahraniční a bezpečnostní politice. Tady však jediná kompetence přísluší Radě. V důsledku toho je na jedné straně v článku 75 Parlament spoluzákonodárcem a na druhé straně článek 215 hovoří jen o informování Parlamentu. V obou člancích se však jedná o nejrůznější zásahy do individuálních práv občanů nebo právnických osob, a proto musí Rada a Komise vysvětlit, jaký je mezi těmito ustanoveními vztah a proč právě v článku 215 nemůže být Parlament do věci zapojen.

Petru Constantin Luhan (PPE). – Pane předsedající, před tím, než Lisabonská smlouva vstoupila v platnost, opíraly se dotyčné tři otázky o články 60, 301 a 308 Smlouvy o založení Evropského společenství. To už má nyní pouze historický význam, protože právní základ se změnil a my se nyní musíme odvolávat na články 215 a 75 nové Smlouvy.

Je to sice neuvěřitelné, ale Lisabonská smlouva omezila v tomto případě úlohu Evropského parlamentu. Článek 215 jasně říká, že Rada má pouze informovat Evropský parlament o přijatých opatřeních, na rozdíl od předchozího postupu, který v takových věcech zahrnoval konzultaci Parlamentu. Nemohu s tímto souhlasit a rozhodně podporuji iniciativu svých kolegů, kteří chtějí vyjasnit, jakou roli zde Parlament má.

Když ponechám stranou právní aspekt věci, který bude doufám vyřešen díky dobré spolupráci mezi evropskými institucemi, chtěl bych obrátit vaši pozornost na důležitý problém, o kterém zde diskutujeme, a to na boj proti terorismu a aktivitám spjatým s terorismem, jako jsou činy Usámy bin Ládina a sítě Al-Kajdá. Myslím, že když mluvíme o takto citlivých tématech, nemůžeme si dovolit je roztřídit do přesně vymezených

kategorií jako jsou interní otázky EU a zahraniční otázky EU, protože teroristické akce se mohou plánovat mimo Unii, ale mohou vážně zasáhnout občany, žijící uvnitř EU.

Jsme odpovědní za ochranu evropských občanů proti teroristickým akcím, a k tomu proto musíme mít potřebné nástroje. Věřím ve váš dobrý úsudek při řešení tohoto procedurálního problému a těším se na vyjádření zástupců Rady a Komise.

Carlos Coelho (PPE). – (PT) Paní Malmströmová, paní baronko Ashtonová, dámy a pánové, chtěl bych se vrátit k otázce, které se věnovala řada řečníků, především pan Papanikolaou a pan Luhan.

Pojďme to vzít po pořádku, nejprve jsou to návrhy týkající se Zimbabwe a Somálska. Uznávám, že jde o uplatnění sankcí, které uložilo OSN, a jako takové jasné spadají do vnějších vztahů Unie. Článek 215 se v podstatě zdá být tím nejvhodnějším. Podle tohoto článku by však měl být každý skutek schválený v souladu s ním opatřen právními zárukami, ale tento požadavek není obsažen v žádném z návrhů.

Tyto iniciativy vycházejí výlučně od Komise, nikoli ze společného návrhu Komise a vysokého zástupce pro zahraniční a bezpečnostní politiku. Není proto pochyb o tom, že tyto návrhy nesplňují potřebné požadavky pro schválení podle článku 215.

Pokud jde o třetí návrh týkající se osob a skupin spojených s Usámou bin Ládinem a sítí Al-Kajdá, je neobhájitelné tvrdit, že tyto otázky spadají pod vnější vztahy Unie, což již správně uvedl pan Luhan. Vzhledem k tomu, že zamezování terorismu a boj proti němu jsou jedny z hlavních priorit v rámci vnitřních záležitostí Evropské unie, spadá tento cíl jasné pod článek 75 Lisabonské smlouvy. Ten by proto měl představovat nejvhodnější právní základ, v souladu s běžným legislativním postupem.

Paní Malmströmová, Lisabonskou smlouvu teprve začínáme uplatňovat. Prokáže v rámci vstupu Lisabonské smlouvy v platnost Rada dobrou vůli a hodlá ukázat, že jsou naše vztahy dobré, nebo začneme restriktivním výkladem? Myslím, že bychom chtěli všichni začít co nejlépe.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Pane předsedající, pokud jde o zvláštní omezující opatření, které zmrazilo prostředky patřící jednotlivcům a skupinám napojeným na Al-Kajdu, a opatření proti členům zimbabwské a somálské vlády, Komise a Rada 5. listopadu prohlásily, že jakmile Lisabonská smlouva vstoupí v platnost, budou se návrhy opírat o článek 215 Smlouvy o fungování Evropské unie, a ne o článek 75.

Článek 215 stanoví, že Rada bude informovat Parlament o každém rozhodnutí, které se týká přerušení nebo omezení ekonomických vztahů, atd. Článek 75 však jasné říká, že když je to nutné kvůli splnění cílů podle článku 67, Parlament a Rada určí, tedy jinými slovy spolurozhodnou o opatřeních na zmrazení prostředků, finančních aktiv nebo zisků, které patří, které vlastní nebo které ovládají fyzické nebo právnické osoby, skupiny nebo subjekty napojené na teroristické aktivity.

Článek 87 také stanoví cíle základů v oblasti svobody, bezpečnosti a práva.

Zdá se proto jasné, že pokud jde o osoby a subjekty spojené s teroristickou činností, měl by být právním základem návrhu Rady na nařízení článek 75.

Pokud jde o Zimbabwe a Somálsko, měla by Rada a Komise také vzít v úvahu oficiální stuttgartské prohlášení, které stanovuje nepovinné konzultace s Parlamentem v mezinárodních otázkách včetně případů, kdy to smlouvy nepředpokládají.

Jen vyjasňuji svůj postoj, pane předsedající. Požaduji, aby měl Parlament úlohu spoluzákonodárce, a chci Radu a Komisi požádat o rozumnější vysvětlení. To je pro tuto chvíli vše.

Seán Kelly (PPE). – Pane předsedající, nejprve chci říci, že jde o téma, u kterého těžko najdeme definitivní odpověď na to, co je správné a co je špatné.

Všichni víme, že od 9. září žijeme ve velmi nebezpečném světě, kde se volně pohybují teroristé, kteří každodenně plánují své vražedné akce a kteří mají na své mise finanční zdroje, někdy i sponzorované státy.

Ti, kdo se pokoušejí s terorismem bojovat, proto obtížně dokazují, jak jsou teroristé účinní, ale myslím, že můžeme s jistotou říct, že pokud bychom nechali teroristům volnou ruku, bylo by toto místo již dávno vyhozené do vzduchu.

I když je důležité, aby měl Parlament dohled na omezení práv jednotlivců atd., musíme současně důvěřovat těm, kdo se starají o bezpečnost. Myslím, že je zjevné, že svou práci dělají dobře. Někdy se nám nedaří znát všechny podrobnosti o tom, co lidé zapojení do terorismu dělají, ale obecně myslím, že je tento princip správný.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Chci velice poděkovat za to, že zde mohu vystoupit. Myslím, že nikdo v tomto Parlamentu nemá pochyb o tom, že terorismus je prokletím 21. století a že proti němu musíme skutečně bojovat. Proto na jedné straně chápu, že se snažíme prosazovat základní práva, ale na druhé straně víme, že se tu pohybujeme v oblasti, kde nemůže být vše veřejné.

Otázka, kterou bych chtěl položit paní Ashtonové, proto zní: souhlasíte s tím, že by měl Parlament obdržet informace o tom, co je dle mého velmi důležité, tedy o různých omezeních uplatnění některých zákonů? Takže má otázka zní: jaké informace se budou Parlamentu poskytovat? Podle mého názoru, nejde v této rozpravě o to, zda může Parlament počítat s tím, že bude informace dostávat, ale o to, jaký má být rozsah těchto informací.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Vzhledem k tomu, že fungování Unie je založené na zastupitelské demokracii a občané Unie jsou na evropské úrovni zastoupení v Evropském parlamentu, domnívám se, že omezující opatření ovlivňující základní práva jednotlivců by v tomto případě měla být jednoznačně posuzovaná za účasti Evropského parlamentu.

Nepovažuji za koherentní, aby byl Evropský parlament na jedné straně zodpovědný za trestní věci a především za předcházení terorismu a boj proti němu a na druhé straně byl vyňatý z přijímání některých závazných protiteroristických opatření, která se budou uplatňovat na území Evropské unie.

Článek 215 Smlouvy o fungování Evropské unie fungující jako výjimka z ustanovení článku 75, podle kterého je Evropský parlament spoluzakonodarcem, by proto neměl být uplatňovaný, ani vykládaný tak, aby oslaboval ochranu základních práv a demokratický proces rozhodování v Evropské unii.

Předsedající. – Předtím, než předám slovo paní Malmströmové a paní Ashtonové, bych chtěl jen říci, že Parlament má ve vás obou velkou důvěru a velmi dobře vás zná, hlavně kvůli vašemu osobnímu úsilí, které jste v těchto věcech prokázaly v minulosti. Velmi se těšíme na úzkou spolupráci a očekáváme vaši podporu, jak jste již v minulosti prokázaly, pokud jde o otázku významné úlohy Parlamentu, kterou může v této nesmírně citlivé oblasti sehrát.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Pane předsedající, švédské předsednictví věnovalo obrovské množství času tomu, aby Lisabonská smlouva vstoupila v platnost. Jsme velice hrdí na to, že se nám to podařilo. Smlouva obsahuje výrazná vylepšení, která budou dobrá pro Evropskou unii a pro její občany. Jednou z největších změn, kterou Lisabonská smlouva přináší, je právě zavedení spolurozhodovací pravomoci Evropského parlamentu v oblasti spravedlnosti, bezpečnosti a svobody. Evropský parlament tak získal pravomoc spolurozhodování v mnoha oblastech. Je to velice dobrá věc, která posílí kvalitu právních předpisů, jež budeme vytvářet společně. Posílí to rovněž právní jistotu, což je velice důležité, protože jde o citlivá a obtížná témata.

Chtěla bych vám také poděkovat za vaši podporu, pokud jde o zavedení sankcí vůči teroristům, jednotlivcům nebo režimům, které utlačují lidi a odepírají jim jejich lidská práva. Sankce a dodržování lidských práv a právní jistota se vzájemně nevylučují – ba právě naopak. Sankce mohou být velmi účinné a oprávněné, pokud mají současně právní jistotu. Mohu vás ujistit, že Evropský parlament bude zapojen do vytváření nových pravidel, včetně pravidel týkajících se terorismu, a dostane pravomoci pro spolurozhodování ve smyslu článku 75, pokud jde o sankce v rámci Evropské unie.

Nicméně pokud jde o vnější akce, jinými slovy o sankce proti třetím zemím, které přijímá OSN, tam Evropský parlament spolurozhodovací pravomoc mít nebude. Toto podle nás i Komise ze Smlouvy jasně vyplývá. Budeme však vašemu usnesení v této věci věnovat maximální pozornost a pokud sáhneme v rámci EU nebo OSN k omezujícím opatřením, budeme mít vždy na paměti aspekt lidských práv. Snažíme se postup neustále vylepšovat.

Nasloucháme vašim požadavkům na konzultace a výměnu informací týkajících se návrhů na systémy sankcí. Myslím, že můžeme velmi účinně spolupracovat a nepochybuji, že v rámci současného institucionálního rámce najdeme vyhovující způsoby spolupráce.

PŘEDSEDAJÍCÍ: LIBOR ROUČEK*Místopředseda*

Catherine Ashton, *jmenovaná místopředsedkyně Komise*. – Pane předsedající, budu stručná. Jsou zde tři konkrétní body, na které bych chtěla poukázat.

Zprv je to význam základních práv, na který členové Parlamentu zcela správně poukázali, myslím, že bychom se všichni shodli na tom, že v tomto hraje významnou úlohu Evropský soudní dvůr, který kromě jiného zajistí, aby se při všem, co Rada a Komise udělá, dodržovala lidská práva. Chápu to ale velice dobře.

Druhou věcí je otázka dobré spolupráce. Předcházející předsedající vyzval mě i paní Wallströmovou, abychom otevřeně řekly, jaký význam přisuzujeme roli Parlamentu a jeho přístupu.

Byla jsem dotázána na typ informací. V tomto stádiu to nevím. Myslím, že jednou z věcí, které musím v této své nové roli udělat, je práce s Parlamentem což dělat budu, a musím zjistit, jak na to. Musím zjistit, jak spolupracovat efektivně a jaké informace jsou s tím spojené, samozřejmě s přihlédnutím k tomu, co zde bylo řečeno, že některé informace lze zveřejnit, a jiné ne.

Budu na to velmi dbát, protože Parlament to ode mě očekává.

Třetí a poslední věc, o které bych chtěla mluvit, je právní jistota. Strávila jsem v Parlamentu mnoho hodin nad Lisabonskou smlouvou, takže ji znám velice dobře. Výklad článku 75 je samozřejmě spojen, jak říkáte, s článkem 67 a s jeho relevantností v kontextu, a právní rada, kterou jsem máme, je, že se musíme pokusit vyjasnit, jak mají věci do sebe zapadnout. Právní rada hovoří jasně. Členové Parlamentu mají pochopitelně možnost to zpochybnit, ale myslím, že právní jistota je velmi důležitá, ať k ní dojdeme jakkoliv.

Je to nesmírně důležité teď, kdy Lisabonská smlouva nabyla platnosti. Je to nesmírně důležité i pro mě, protože mi byla dána ta čest zastávat tuto úlohu. Je nesmírně důležité, abychom v tomto došli k nějakému závěru. Pokud jde o mě, myslím, že máme odpověď, pokud jde o jistotu. Chápu obavy Parlamentu; chápu však, že spolu musíme úzce spolupracovat.

Předsedající. – Do této rozpravy jsem obdržel jeden návrh usnesení⁽¹⁾ předložený v souladu s čl. 115 odst. 5 jednacího řádu.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat zítra.

15. Zlepšení právního rámce přístupu k dokumentům po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je společná rozprava o

- otázce k ústnímu zodpovězení Radě o zlepšení právního rámce přístupu k dokumentům po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, kterou položil Michael Cashman za Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (O-0122/2009 - B7-0230/2009)

- otázce k ústnímu zodpovězení Komisi o zlepšení právního rámce přístupu k dokumentům po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, kterou položil Michael Cashman za Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (O-0123/2009 - B7-0231/2009).

Michael Cashman, *autor*. – Pane předsedající, mohu začít tím, že řeknu, že velmi rád v místnosti vidím přítomnu komisařku Wallströmovou, stejně jako Cecilii Malmströmovou, z úřadujícího předsednictví, protože jsme se oběma materiály zabývali od samotného počátku v roce 1999.

Je zajímavé přemýšlet o skutečnosti, že to, čeho jsme v květnu 2001 v naší dohodě dosáhli, bylo vcelku historické, 15 členských států se posouvalo z různých tradic a kultur, různých přístupů, směrem k otevřenosti a transparentnosti. Dokázali jsme dosáhnout dohody a je zajímavé, že to bylo díky nemalému odhodlání švédského předsednictví v té době.

⁽¹⁾ Viz zápis

Bylo to i díky odhodlání Komise uznat, že všechny tři instituce potřebují změnu kultury. Potřebovali jsme pochopit, že otevřenost a transparentnost neznemožnily demokracii vzkvétat, ale že ji ve skutečnosti zlepšily. Umožnila zodpovědnost. Umožnila občanům, aby viděli, co se v jejich jméně udělalo a pomohla nám zvednout oponu a dokázat jednou pro vždy, že v bezpečnostních schránkách Komise nebo Rady nejsou ukryta žádná strašlivá tajemství – nejsem si tak jist Parlamentem, ale doufám, že ani v bezpečnostních schránkách Parlamentu!

Chci za toto zasazení se zejména poděkovat komisaře a pokud mohu, mé bývalé drahé kolegyni, Cecilii Malmströmové. Nyní potřebujeme jiný závazek. Jak jsem řekl, dosáhli jsme mnohého. Máme rejstřík dokumentů. Máme judikaturu Evropského soudního dvora, která definuje a znovu definuje to, co bylo původně dohodnuto v přístupu k dokumentům. Přijali jsme zásadu, že by všechny dokumenty měly zůstat přístupné a že tam, kde nejsou přístupné, přístup by měl být jasně a konkrétně odůvodněn s odkazem buď na článek 4 – Výjimky – nebo článek 9 – Citlivé dokumenty.

Jak jsme se ale dostávali dále, Parlament opakovaně vyzýval k revizi. Věřím, že revize, kterou Komise předložila Parlamentu, o níž jsme následně ve výboru hlasovali a jejíž první čtení bylo letos v březnu odloženo, nešla dostatečně daleko, a vím, že v této záležitosti zastáváme odlišné názory. Zároveň zde existovaly obavy – a tyto obavy ve sněmovně zůstávají – že je zde pokus o odejmutí přístupu k dokumentům, nejen v opětovném definování dokumentů – názor, že by mohly být vyjmuty celé složky – a pokus znovu definovat pojem veta třetí stranou.

Je zajímavé, že si naši občané, kteří sedí na galerii, musí myslet, že hovoříme o něčem, co se děje ve vesmíru – články, veto třetí strany – o čem zde ale hovoříme je zákon, jenž jim umožní zajistit, že se jim zodpovídáme: jako poslanci jsme odpovědní za to, co v jejich jméně děláme, Komise za to, co v jejich jméně dělá a stejně tak Rada. Jak nás ale občané a NNO mají činit odpovědnými, když způsob, jakým pracujeme a to, co kdo v rámci všech těch různých složek dělá, zůstává dobře chráněným tajemstvím, které je otevřeno jen těm lobbistům a právníkům, kteří o tom mají povědomí?

Myslím si, že toto tvoří jádro Lisabonské smlouvy. Říká, že musíme ještě více povznést demokracii. Potřebujeme posílit přístup k dokumentům. Proto Parlament v této ústní otázce vyzývá k přijetí řady doporučení. V zásadě jde o to zajistit, že se staví na právu, které máme, že tato práva nejsou oslabována a o zajištění a uznání toho, že podle Lisabonu se nejedná jen o tři instituce, ale o všechny agentury a orgány, které jsou jimi založeny, včetně Evropské centrální banky, v některých případech, Evropského soudního dvora, Evropské investiční banky, Europolu a Eurojustu. Všechny tyto instituce jsou nyní odpovědné podle nařízení (ES) č. 1049/2001.

Věříme, že návrhy, které byly předloženy od doby vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, neodpovídají ani duchu ani literě této smlouvy ani povinností, o nichž jsme přesvědčeni, že jsou obsaženy v původním nařízení (ES) č. 1049/2001, které ku prospěchu našich posluchačů, řídí přístup veřejnosti ke všem držným dokumentům, získaných nebo vytvořených těmito třemi institucemi.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Pane předsedající, jak víte, větší transparentnost je pro švédské předsednictví nesmírně důležitým tématem. Co se týče transparentnosti, v institucích EU jsme prošli poměrně dlouhou cestu. Nejedná se ale jen o zákony a nařízení. Transparentnost je o postojích a o tom, jak jsou zákony a nařízení v praxi aplikovány.

Dnes ráno jsem měla to potěšení se v Interinstitucionálním výboru pro přístup veřejnosti k dokumentům setkat s místopředsedkyní Komise, Margot Wallströmovou, a místopředsedkyní Parlamentu, Dianou Wallisovou. Schůzka se konala z iniciativy švédského předsednictví. Výbor se nesešel dva roky. Měli jsme některé velmi pozitivní a konkrétní rozhovory o tom, jak bychom mohli v praxi občanům zlepšit možnost přístupu k dokumentům institucí. Měli bychom se setkávat častěji, a to také bylo jedním z našich společných závěrů.

Těší mě, že Lisabonská smlouva klade velký důraz na transparentnost, veřejnou kontrolu a demokracii. Toto vítáme. Co se týče revize nařízení (ES) č. 1049, o níž hovoříme jako o nařízení o transparentnosti, předsednictví si především přeje zaměřit se na nový právní základ tohoto nařízení. Je obsažen v čl. 15 odst. 3 Lisabonské smlouvy. Nejdůležitější změnou v novém právním základě je rozšíření institucionální oblasti působení. Jednoduše řečeno to znamená, že zatímco se dřívější článek týkal jen dokumentů Parlamentu, Rady a Komise, nový článek je rozšířen na právo veřejnosti přístupu k dokumentům všech institucí Evropské unie, orgánů, úřadů a agentur. Existují určitá omezení co se týče dokumentů Soudního dvora Evropské unie, Evropské centrální banky a Evropské investiční banky, ale jedná se o výrazně širší oblast, než v minulosti.

Komise oznámila, že předloží návrh Parlamentu a Radě s ohledem na přizpůsobení stávajícího nařízení o transparentnosti novým ustanovením Smlouvy.

Prozatím bude i nadále práce Rady na revizi nařízení o transparentnosti založena na návrhu, který Komise předložila Parlamentu v květnu 2008.

Od května 2008, pracovní skupina Rady pro informace návrh prošla dvakrát. Druhé technické čtení bylo dokončeno v průběhu letošního června a července a zahrnuje řadu pozměňovacích návrhů, jenž Parlament schválil na plenárním zasedání v březnu 2009. V květnu se Parlament rozhodl nezakončit formální čtení návrhu Komise v Evropském parlamentu. Ráda bych Parlamentu připomněla, že má kolegyně, Beatrice Asková, švédská ministryně spravedlnosti, na počátku švédského předsednictví, dne 2. září 2009 Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci vysvětlila, že je připravena mezi institucemi iniciovat diskusi. Zejména se zeptala, zda nově zvolený Parlament má v úmyslu pokračovat v práci na základě 92 pozměňovacích návrhů, které byly Parlamentem přijaty v březnu 2009. Důvodem její otázky bylo, že jako předsednictví potřebujeme znát stanovisko Parlamentu, a to i kdyby nebylo ve formě završeného prvního čtení.

Jak tomu rozumím já, nový Parlament neměl dosud příležitost návrh Komise projednat, ale místo toho se zaměřil na možné dopady Lisabonské smlouvy na probíhající přezkum.

V Radě očekáváme návrh Komise, jenž byl oznámen v souvislosti s dopadem Lisabonské smlouvy na nařízení o transparentnosti. Samozřejmě budeme i nadále k dispozici, abychom s vámi mohli prodiskutovat současný návrh a je samozřejmé, že při takovýchto diskusích je jen přirozené, že budeme brát v potaz dopady nové Smlouvy.

Podle mého názoru tvoří čl. 15 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie dokonale relevantní právní základ pro návrh podle nové Smlouvy. Další články týkající se veřejné kontroly obecně, lepší komunikace mezi institucemi a občany a řádnou správou jsou maximálně důležité pro práci institucí s cílem posílit demokracii, výkonnost a legitimnost. Musíme také prodiskutovat, jak by měl být tento typ cíle realizován. Nejsem ale přesvědčena, že je pro ně v rámci nařízení o transparentnosti prostor. Kvůli srozumitelnosti by mělo nařízení obsahovat jasná pravidla, která se týkají přístupu veřejnosti k dokumentům, a nic moc dalšího.

Margot Wallström, místopředsdkyně Komise. – Pane předsedající, vážení poslanci, pokud mohu, nejdříve bych se obrátila na pana Cashmana. Myslím, že se jedná o poslední možnost nebo příležitost, kdy vám mohu poděkovat. Jste skutečnou tváří boje za toto konkrétní nařízení a za otevřenost a transparentnost v Parlamentu. Stal jste se jeho tváří, symbolem a obhájcem.

Myslím si také, že máme značnou míru důvěryhodnosti, jako Švédky, jak paní Cecilia Malmström tak já, a nemyslím si, že by lidé pochybovali o tom, že budeme i nadále bojovat za otevřenost a transparentnost. Zároveň jsme se také samozřejmě hádaly, protože hrajeme různé úlohy a někdy musíme být velmi realistické v tom, čeho můžeme dosáhnout a v každé instituci si musíme své pozice obhajovat. To není vždy snadné. Myslím, že se změnilo celé politické klima a změnila se politická rovnováha, a to ovlivnilo naše diskuse na tato témata.

Řekla bych ale, že je naše východisko stále stejné a také říkáme, že toto konkrétní nařízení o přístupu k dokumentům nám velmi dobře slouží. V průběhu let se jedná o vynikající nástroj a chceme, aby byl využíván nejen lobbyisty a těmi, kdo jsou placeni za to, že se do všech dokumentů dívají. Chceme, aby toho mohla využívat veřejnost a novináři a aby měla k dokumentům plnohodnotný přístup. To je mým výchozím bodem. Víím, že tento názor sdílím, jak jste mohli slyšet, s paní ministryní.

Myslím také, že švédské předsednictví bylo skvělou příležitostí k posunutí tohoto tématu kupředu. Nyní bych ráda poděkovala Parlamentu za příležitost vést tuto rozpravu o transparentnosti a nové Lisabonské smlouvě, protože klade větší důraz na otevřenost a na to, co se nazývá účastnickou demokracií. Všichni souhlasíme s tím, že se jedná o velmi vítaný vývoj.

Konkrétní otázkou, která je dnes na stole, je: Jaká opatření Komise přijme pokud jde o revizi nařízení (ES) č. 1049/2001?

Jak víte, Lisabonskou smlouvou bylo rozšířeno právo veřejnosti na přístup k dokumentům, jak jsme slyšeli v tomto smyslu hovořit i ministryni, k dokumentům všech institucí, orgánů, úřadů a agentur Unie, i když existují určitá přirozená omezení v případě Evropského soudního dvora, Evropské centrální banky a Evropské investiční banky.

Co se týká přezkumu nařízení (ES) č. 1049/2001, chci zdůraznit, že nový právní základ, čl. 15 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, je velmi podobný dřívějšímu článku 255, a hlavním rozdílem je rozsah institucionální oblasti působení.

Touto záležitostí se zabývala Komise v našem sdělení z 2. prosince tohoto roku. Cílem bylo sladit nedořešené návrhy pro sekundární legislativu s novou Smlouvou. (Někteří zde z vás to mohou znát v žargonu EU jako „souhrnný zákon“ – ve chvíli, kdy jsem to vyslovila, na to zapomeňte!)

Znamená to, že kterýkoliv ze zákonodárců může nyní zavést pozměňovací návrh rozšiřující oblast působení nařízení na další orgány a instituce. Také bych tímto Radu informovala, že toto bylo předloženo a schváleno Komisí.

Další pokrok v legislativním procesu, jenž by vedl k přijetí novelizovaného nařízení (ES) č. 1049/2001, je v rukou zákonodárců: Parlamentu a Rady. Jsme stále ve fázi prvního čtení. Nemáme legislativní usnesení a nemáme stanovisko nového Parlamentu. Samozřejmě Komise bude pokračovat, aby přispěla k dosažení dohody – tak jako v ostatním legislativním procesu.

Lisabonská smlouva určuje právní rámec účastnické demokracie. Na straně Komise jsme již přijali řadu iniciativ zaměřených na zlepšení veřejných konzultací a účasti na navrhovaných nových politikách. Například budeme hodnotit nová pravidla Komise pro konzultace na pozadí nových ustanovení smlouvy a rozhodneme, zda jsou na jejich zlepšení zapotřebí úpravy, a již jsme zahájili práci na iniciativě občanů spuštěním veřejných konzultací tak, abychom naslouchali občanům a aktérům ještě předtím, než předložíme návrh.

Velká důležitost iniciativ občanů byla také minulý týden uznána Evropskou radou. A jak jsem pochopila, i nadcházející španělské předsednictví toto dalo na významné místo svého programu. Chtějí rychlou realizaci.

Jak jsme již dnes ráno slyšeli, Interinstitucionální výbor pro přístup veřejnosti k dokumentům se sešel na pozvání švédského předsednictví. Úkolem této skupiny je posoudit osvědčené postupy, zabývat se možnými konflikty a dále prodiskutovat vývoj v oblasti přístupu veřejnosti k dokumentům.

Dohromady jsme tedy rozhodli, že budeme mít webový portál nazvaný „Otevřenost“; budeme mít komplementaritu veřejných rejstříků našich institucí; naše IT služby si spolu sednou a zkoordinují své úsilí týkající se přístupu a zvážíme nyní také dopad na přístup k dokumentům, kdy naše instituce vytvoří nebo změní systémy elektronických úložišť.

Vím, že se nyní nacházíme v období, kdy si děláte seznam přání. Myslím ale, že když jde o otevřenost a transparentnost, neměli byste se spoléhat na Ježíška. Myslím, že bychom nyní konat měli my: Parlament, Rada a Komise. Skutečná, konkrétní a přímá realizace. Myslím, že jsme již začali a musíme v této cestě pokračovat, takže se těším na naši rozpravu.

Renate Sommer, jménem skupiny PPE. – (DE) Pane předsedající, souhlasili jsme se zpravodajem a se stínovými zpravodaji z ostatních skupin, s předložením ústní otázky týkající se stavu postupů a dalších kroků. Na základě reakce z Rady a Komise jsme plánovali prodiskutovat další postup. V zásadě jsme již odpověď obdrželi. Je mi nyní zcela jasné, proč zpravodaj, v rozporu s dohodou mezi skupinami, najednou předložil usnesení, v němž odhaluje vlastní názory. Jakou odpověď od Komise a Rady chce? Pane Cashmane, velmi si vás vážím, ale toto vše se událo potichu a tajně, za naprostého nedostatku transparentnosti. Tolik k vašemu tvrzení, že bojujete za transparentnost. Pokusil jste se nás obejít. Navíc si myslím, že legitimnost tohoto usnesení je podle ustanovení jednacího řádu vysoce diskutabilní. V každém případě je obsah usnesení opakováním vaší již existující zprávy z minulého volebního období a proto je naprosto nadbytečný.

Vím, že jste se snažil vyjednávat se stínovými zpravodaji o předložení společného usnesení, ale s tímto usnesením zásadně nesouhlasím. Vstup Lisabonské smlouvy v platnost podle mě nepřineslo takovou změnu v právním základě aktů, aby to vyústilo ve změnu úlohy Evropského parlamentu. Zpráva byla a je složkou aktů ve spolurozhodovacím postupu. To také vysvětluje obavy mé skupiny týkající se legitimacy usnesení podle ustanovení jednacího řádu.

Nechci se bavit o obsahu. Dáváte dohromady spoustu různých věcí, včetně citací ze Smlouvy o Evropské unii, z Lisabonské smlouvy a z Listiny základních práv, všechny jsou vyjmuty ze souvislostí, abyste legitimizoval váš návrh na usnesení. Zajisté to není právně obhajitelné v té podobě, v níž to předkládáte. Nepřijal jste závazek důvěrnosti, což je alespoň do určité míry nezbytné. Je to například vyžadováno v souvislosti s mezinárodními dohodami třetích stran jako *conditio sine qua non*. Stačí, když budete přemýšlet o dohodě s USA týkající se programu SWIFT. Neexistuje žádné smířčí řešení, například v podobě

transparentnosti ex-post. Nedokázal jste ho poskytnout. Navíc jsou ignorována další práva chráněna zákonem, jako ochrana osobních údajů nebo právo na soukromí.

Toto usnesení bychom neměli přijmout. Z Komise a z Rady jsme obdrželi dobrou odpověď a měli bychom na tomto základě pokračovat, jinými slovy, odpověď na naši ústní otázku. Požádala bych vás, pane Cashmane, abyste svůj návrh na usnesení stáhl.

Vilija Blinkevičiūtė, jménem skupiny S&D. – (LT) Děkuji vám pane předsedající, dámy a pánové. Rozhodně souhlasím s názorem našeho kolegy, pana Cashmana, že po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost a po změně právní situace je nyní nejvhodnější doba na obnovení diskuse o nařízení z roku 2001 o povolení přístupu veřejnosti k dokumentům a na zásadní vylepšení a novelizaci tohoto nařízení.

S Lisabonskou smlouvou míříme k větší otevřenosti vůči společnosti, což znamená, že rozhodnutí musejí být přijímána co nejotevřeněji a musejí být pro naše občany co nejsrozumitelnější. O to více, že mínění o veškeré práci Evropské unie a důvěra v její práci souvisí s pochopením a schopností našich občanů mít přístup k práci Evropské unie a k přijatým dokumentům.

Otevřenost je zde nezbytná zejména k posílení principů demokracie a k respektování základních práv. Proto se možnost, aby společnost měla přístup k dokumentům, musí stát základním principem a utajení musí být uplatňováno jen ve výjimečných případech.

Evropský parlament již odvedl v této oblasti mnoho práce. V březnu tohoto roku připravil zprávu o návrhu Komise novelizovat nařízení, které je v současnosti platné a tento nový návrh Evropského parlamentu vytváří vhodný základ pro nové diskuse. Nesmíme zde ale zapomenout, že diskutujeme o novele nařízení, a proto je nepřetržitá spolupráce všech institucí Evropské unie a společná dohoda na revizi předpisů pro transparentnost nevyhnutelná.

Zlepšené nařízení by zavedlo vyšší úroveň transparentnosti. Vzhledem k tomu, že Lisabonská smlouva posiluje zásady, které v Evropské unii usilují o větší otevřenost a užší spolupráci s občany, je důležité zavést konkrétní opatření a základ pro řízení institucí Evropské unie tak, aby bylo cílu dosaženo.

Proto vyzývám novou Komisi, aby předložila návrh co nejdříve a dohodla se na společném stanovisku s Radou, aby byl plně zajištěn otevřený a pokračující dialog s občany a se sdruženími, která je zastupují.

Diana Wallis, jménem skupiny ALDE. – Pane předsedající, velmi mě těší položená otázka a jsem vděčná panu Cashmanovi za to, že objasnil své názory. Myslela jsem si, že všechny politické skupiny v této sněmovně s usnesením souhlasí. Jak mi bylo řečeno, to bylo výsledkem schůzky dnes odpoledne.

Je jasné, že se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost můžeme celou otázku transparentnosti posunout skokem kupředu. Pro mě jako místopředsedkyni této sněmovny, která je zodpovědná za transparentnost, byla tato otázka často nelehká, ale opravdu věřím, že nyní máme šanci na zlepšení a ještě více se přiblížíme našim občanům. V rámci této sněmovny zkoumáme naše vlastní opatření pro přístup k dokumentům a k informacím. Pro mě bylo dnes ráno opravdovým potěšením setkat se s Cecilií Malmströmovou a Margot Wallströmovou tak, aby si pro jednu naše tři instituce společně sedly a postoupily kupředu. Již bylo zmíněno – a myslím, že se pro nás jedná o velký průlom – že jsme si stanovily pravidelnější harmonogram a další setkání za šest měsíců, což je vhodnější než jednorázové setkání tohoto interinstitucionálního orgánu a pak dva až tři roky odděleně. Myslíme to vážně a jedná se o seriózní signál, jenž jsme společně vyslali, že je naším cílem skutečný portál pro transparentnost, který nás bude všechny propojovat, že usilujeme o zajištění toho, aby naši občané viděli legislativní proces jak postupuje všemi svými fázemi a aby mohli mít skutečný vklad a skutečný vhled do toho, co děláme.

Takže má skupina – a věřím, že všechny skupiny – souhlasila s pozměňovacími návrhy, které budou odrážet dnešní vývoj. Ještě mi zbývá za nás tři dámy poděkovat za to, že jsme v této záležitosti dokázali dosáhnout nějakého pokroku.

Zbigniew Ziobro, jménem skupiny ECR. – (PL) Pane předsedající, podle názoru mnoha publicistů, kteří se zajímají o evropské záležitosti, to, co známe pod pojmem demokratický deficit je v evropských institucích patrné již několik let. Toto obvinění je někdy nespravedlivé, ale jindy má reálný základ. V tom druhém případě se zdůrazňuje, že když jsou závažná rozhodnutí vnímána tak, že jsou přijímána anonymními evropskými úředníky někde v dalekém Bruselu, demokratický mechanismus řádně nefunguje. Proto by mělo být zdůrazněno, že otevřenost je nesmírně významným prvkem činnosti Evropské unie. Úřední moc musí být společnosti odpovědná. V opačném případě, jak dějiny vždy dokládají, moc korumpuje.

Evropská společnost je tvořena různými národy, které žijí v určitých zemích. Proto se musí instituce Evropské unie zodpovídat občanům všech členských států, a způsob, jak zajistit průběžnou kontrolu veškeré moci, která je svěřena Evropské unii, je umožnit plný přístup k dokumentům. Mám na mysli zejména pracovní dokumenty, analýzy a konzultace, které realizuje Evropská komise a Rada. Je zásadní, aby vliv zájmových skupin na vývoj nařízení byl zaznamenán a otevřený všem. Je důležité, aby nejen Parlament měl plný přístup k těmto dokumentům. Občané všech členských států Evropské unie by měli mít právo demokratické kontroly, takže ho bude uplatňovat každá zainteresovaná organizace ve společnosti a každý novinář. Jen transparentnost může zaručit, že orgány a personál Evropské unie budou používat svěřené pravomoci pro společné dobro občanů členských států.

Rui Tavares, jménem skupiny GUE/NGL. – (PT) Dámy a pánové, tato rozprava se točí kolem otázky důvěry. Evropské instituce občanů vždy žádají, aby jim důvěřovali. V průběhu procesu Lisabonské smlouvy žádaly občany, aby jim tak či onak věřili. Začala finanční krize a žádaly, aby jim občané věřili. Důvěra je ale dvousměrnou ulicí a nemůžete vždy žádat občany, aby vám věřili, pokud zároveň nedůvěřujete svým občanům natolik, abyste jim ukázali všechny procesy a vnitřní mechanismy, které Komisi pohánějí. Ti u moci si nemohou stěžovat, že občané nevěří politikům když sami politici nevěří občanům.

To je problém demokracie; a nejen to, je to také problém mrhání. Sama společnost je obrovským zdrojem znalostí, kterými budeme mrhat, pokud nezapojíme občany do procesu vedení a správy Evropské unie. Nemám naprosto žádné pochybnosti, když říkám, že plně podporuji úsilí zpravodaje, že prokazuje společnosti dobrou službu, a že bychom měli pokročit nejen směrem k transparentnosti, ale především směrem k zajištění toho, že transparentnost není jen pěkným slovem, ale znamená něco konkrétního.

William (The Earl of) Dartmouth, jménem skupiny EFD. – Pane předsedající, Evropské unie má v mé zemi i jinde velmi zaslouženou pověst toho, kdo přijímá rozhodnutí nenápadně, tajně a podloudně. Člověk by proto předpokládal, že se Komise nyní vynasnaží být otevřenou a transparentní. Namísto toho Komise vyprodukovala tento návrh – myslím, že se jedná o 1049 – jehož část omezuje přístup k dokumentům, které jsou v současnosti veřejné.

Kromě toho existuje ještě jeden důležitý cíl, který si pamatuji z doby na Harvardské univerzitě, a sice: rozhodnutí, která jsou učiněna bez transparentnosti a bez řádné veřejné kontroly mají v sobě zabudovanou tendenci být špatnými rozhodnutími. Měli byste akceptovat, že jedním z důvodů, proč Komise předkládá tolik špatně zvážených, nepromyšlených, nevhodných a nedostatečně zpracovaných návrhů, s nimiž se v Anglii a dalších zemích musíme vyrovnávat, je nedostatek transparentnosti. Takže pokud jde o tento právní rámec, naléhal bych na Komisi, aby znovu přemýšlela, pokud ovšem taková možnost přichází v úvahu u chybné instituce v chybném systému řízení.

Salvatore Iacolino (PPE). – (IT) Pane předsedající dámy a pánové, velmi pozorně jsem poslouchal projevy, které přednesly Komise, předsednictví a moji kolegové poslanci. Stockholmský program hlouběji vysvětlil důležitost práva na přístup k dokumentům, které produkují instituce EU.

Lisabonská smlouva znovu potvrzuje právo soukromých a právnických osob na přístup k dokumentům, přičemž ale zároveň se stará o to, aby byla zavedena kritéria a omezení podle rysů každého orgánu. Jak již bylo zmíněno, letos měl Parlament příležitost se zabývat přístupem k dokumentům, a v té době byly názory poněkud rozdílné.

Dnes všichni souhlasíme se skutečnou potřebou přijmout nařízení z roku 2001, nicméně řešení, které navrhl pan Cashman se nejeví jako přijatelné, pokud totiž za všechny rozumné hranice rozšiřuje možnost získat dokumenty, což by v podstatě mohlo někdy jít proti převládajícímu veřejnému zájmu. Citoval bych několik příkladů: vyjednávání s třetími zeměmi nebo jiné citlivé aktivity vyžadují jasnou definici, protíváhu mezi legitimním právem na transparentnost, odhalení a znalosti, a odmítnutím přístupu k dokumentům v souladu s převažujícím a uznaným veřejným zájmem.

I nadále jsme přesvědčeni o potřebě podporovat právo soukromých a právnických osob na přístup k dokumentům, s vědomím toho, že musíme určit rozumný princip pro vyrovnání protichůdných potřeb: rozšíření úlohy Evropského veřejného ochránce práv, stanovení přesných a vhodných kritérií pro přístup a zavedení přechodných opatření, která budou postupně vést k pravidlům v souladu s potřebami občanů, slučitelnými s řádným fungováním institucí. Pro dosažení těchto cílů spoléháme na úlohu současného španělského předsednictví a na aktivitách.

Cornelis de Jong (GUE/NGL). – (NL) Pane předsedající, jaký dokument přesně hledáte? Jaké má dokument číslo? To je jen pár odpovědí, které občané mohou očekávat, když položí otázku evropským institucím.

Občané chtějí informace, nikoliv propagační materiál nebo nesrozumitelné dokumenty týkající se politik, a tak je zapotřebí drastická změna. Zaměření musí být na občany. Toto tvoří základ otázek, které položil pan Cashman, jemuž bych rád poděkoval za – obracím se teď na paní Sommerovou, která bohužel již komoru opustila – nesmírně transparentní spolupráci v uplynulých několika měsících.

Uvítal bych, kdyby část evropského rozpočtu určeného na informace byla použita – jak pomocí digitálních informačních médií tak prostřednictvím lidského kontaktu - na zajištění toho, aby občané dostávali skutečné, úplné informace a odpovědi na otázky jako například „Můžete mi říci přesný vývoj rozhodnutí, která byla Evropou přijata k evropskému úsilí v průběhu Kodaňské konference o klimatických změnách?“ To je co občané chtějí znát, a tak vyzývám Komisi, Radu a zejména poslance Evropského parlamentu, aby podpořili naše iniciativy zaměřené na větší transparentnost. Toto mě napadá jako jediný skutečně jasný vzkaz.

Heidi Hautala (Verts/ALE). – (FI) Pane předsedající, veřejný přístup k dokumentům znamená právo občanů účastnit se rozhodování a získat informace, aby se mohli na rozhodování účastnit. Lisabonská smlouva toto základní právo občanů EU podporuje. Pokud by Evropský parlament toto základní právo nebránil, tak kdo jiný by to dělal?

Proto je velmi důležité, abychom v průběhu tohoto zasedání přijali silné a jasné stanovisko ve prospěch transparentnosti. Neměli bychom přijmout žádné kroky vedoucí zpět nebo ty, které navrhuje Komise.

Mohu vás ubezpečit, že kolem existuje mnoho chybných pojetí, která se týkají toho, o čem dnes zde rozhodujeme. Nechceme ohrozit mezinárodní vyjednávání, ale myslíme si, že občané mají právo vědět, jaké záležitosti se projednávají s cizími mocnostmi, které ovlivňují jejich práva. Ani zde ovšem nevyvozujeme, že by měl každý poslanec Evropského parlamentu zveřejnit obsah svého e-mailu. Pokud se někdo obává právě tohoto, pak zbytečně.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Pane předsedající, otázka transparentnosti a přístupu občanů k dokumentům v Evropské unii je nepochybně natolik důležitá, že lidé napříč Evropou jsou stále vysoce nespokojeni s evropskou integrační politikou.

Je tomu tak v Rakousku, kde je velká část lidí nespokojena nebo skeptická k Evropské unii, protože mají pocit, že neexistuje transparentnost a žádný přístup k politikám. Proces na zavedení a potom prosazení Lisabonské smlouvy spolu s volbou předsedy Evropské rady a Vysoké představitelky dal občanům pocit, že nemohou chápat, co se děje, že neexistuje transparentnost a že nemají potuchy, proč byly tyto záležitosti dělány. Věřím, že pokud má být Lisabonská smlouva pro občany Evropy úspěchem, je důležité, abychom dali lidem pocit, že mohou určit kdo v Unii rozhoduje a proč a jak se rozhodování odehrává.

Michael Cashman, autor. – Pane předsedající, pocítil jsem nutnost vyjádřit se ke dvěma bodům.

Paní Sommerová je stále ve sněmovně a pokládám za vhodné, i když neposlouchá, reagovat na to, co řekla. Vznela série obvinění. Jedno se týká toho, že jsem nebyl transparentní. Mohu opravit záznam a říci, že všechny politické skupiny a všichni zpravodajové byli pozváni na všechny schůze. Pokud nemohli být přítomni, jejich stanoviska byla svědomitě na těchto schůzích přednesena. Všechny rozhodnutí, která byla přijata, byla sdělena všem stínovým zpravodajům a všem politickým skupinám.

Objevil se návrh, že bychom měli stáhnout návrh na usnesení, o němž paní Sommerová říká, že je nedemokratický a netransparentní – že její skupina o něm nic nevěděla. To je pro mě zajímavé, vzhledem k tomu, že jsem dnes odpoledne vyjednával s její skupinou EPP o jejich návrhu na usnesení o ústní otázce. Mohu si tedy jen myslet, že je špatně informována a opravdu se těším na upřímné vyjednávání, které bude v dobré víře probíhat s EPP a všemi dalšími skupinami.

A konečně, bylo to ode mě ledabylé. Je to naposledy, co se s komisařkou Wallströmovou vidíme zde ve sněmovně a rád bych jen nechal zaznamenat, pokud mohu, že já a Parlament jsme nikdy nepochybovali o vaší oddanosti, otevřenosti a transparentnosti. Měla jste naprostou pravdu: vždy jsme museli obhajovat to své za naše vlastní instituce a vy jste za tu svou bojovala skvěle, ale nikdy jste se neodchýlila od zásady otevřenosti a transparentnosti.

Byla jste, a jsem si jist, že i nadále budete, pozoruhodnou státní úřednicí s příkladným rejstříkem. Nikdy jste neustoupila od toho, o čem jste věřila, že je správné a spravedlivé a slušné, a tak jménem lidí, kteří nikdy nebudou mít tu čest se s vámi setkat, bych vám rád poděkoval.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Pane předsedající, právní předpisy týkající se veřejného přístupu k dokumentům, jinými slovy, co zde označujeme jako nařízení (ES) č. 1049, nám sloužily dobře.

Jsem velmi hrdá na to, že jsem při jejich nástupu sešla svou roli, spolu s panem Cashmanem, a s přispěním ze strany Komise prostřednictvím paní Wallströmové.

Lisabonská smlouva nám dává příležitost jít o kousek dál, protože oblast působení se rozšiřuje. Jedná se o velmi pozitivní záležitost. Mrzí mě, že v průběhu podzimu nebylo možné iniciovat interinstitucionální dialog s Evropským parlamentem. Předtím, než jsme mohli pokračovat, čekali jsme na stanovisko Evropského parlamentu. Věřím, že i švédské předsednictví bude v této věci potřebovat nějaký náznak stanoviska Evropského parlamentu, aby mohlo pokročit v interinstitucionálních rozhovorech.

Během tohoto můžeme mnohé udělat. Jak paní Wallströmová tak paní Wallisová odkazovaly na schůzku, kterou jsme měly dnes ráno, což představuje hmatatelný způsob propagace transparentnosti a přístupu k dokumentům a toho, jak učinit naše instituce přátelštější. Jednou z věcí, o nichž jsme diskutovaly, se týkala toho, jak můžeme využít naše počítačové systémy, aby občané, novináři, NNO a ostatní mohli sledovat celý postup jednotlivého právního předpisu od návrhu Komise až po moment, kdy se odhlasuje.

Věřím, že by to mohlo velmi napomoci zvýšení porozumění a znalosti Evropské unie, a také zvýšení důvěry v ní. Jak již zde bylo řečeno, transparentnost je dobrá a je nezbytná a důležitá. Zvyšuje účinnost rozhodnutí, zvyšuje důvěru v rozhodnutí a snižuje nebezpečí protiprávnosti a podezírání.

Pokud se legitimnost EU zvýší vůči rozhodnutím, bude to také dobré pro kvalitu našich rozhodnutí. Je proto vynikající, že Evropský parlament vede tuto rozpravu a doufám, že bude posunuta dál, i kdyby švédské předsednictví k tomu nemělo příležitost. Velmi vám děkuji, pane Cashmane, i Parlamentu za vznesení této otázky.

Margot Wallström, místopředsedkyně Komise. – Pane předsedající, toto byl velmi účinný způsob, jak mě trochu zdemoralizovat, protože nyní mluvím naposledy. Nemohla jsem si pro svou poslední intervenci v Evropském parlamentu vybrat lepší téma – a tím patrně i je – než je otevřenost a transparentnost.

Dovolte mi uvést několik základních faktů. Evropská komise poskytla návrh. Je to jediný předložený návrh. Předložili jsme ho v podobě přepracované verze, což znamená, že jsme přesvědčeni o tom, že jsou základní zásady v této směrnici zdravé; jsou v pořádku. Můžeme je použít, ale musíme je modernizovat, vylepšit a zefektivnit. To byla hlavní myšlenka v pozadí přepracované verze.

Na pár věcí máme nějaké rozdílné názory – jak definovat dokumenty atd. – jedná se ale o typ vyjednávání, do něhož bychom se měli zapojit a zajistit, aby se věci pohnuly kupředu. Abychom toho dosáhli, potřebujeme od Parlamentu první čtení. Toto je tedy základní vzkaz z naší strany.

Na základě nové smlouvy si také myslíme, že toho můžeme dosáhnout tím, když rozšíříme oblast působení tohoto nařízení. To je hlavní rozdíl z pohledu Komise. Bude nyní zahrnovat všechny orgány, agentury atd. Evropské unie. Zde tedy dnes stojíme, takže stále doufáme, že Parlament co nejdříve dodá první čtení. Pak můžeme získat i názory Rady tak, abychom mohli začít řádné diskuse a vyjednávání a konečně rozhodnout.

Co se týče řady velmi důležitých otázek, které jste také ve své zprávě nadnesl, pane Cashmane: myslím, že existují další prostředky, které můžeme použít, protože jsou trochu mimo oblast působení tohoto nařízení. Ale stále se jedná o velmi důležité iniciativy. Týkají se rejstříků, věcí, o nichž jsme diskutovali – například dnes – kde můžeme zlepšit otevřenost a transparentnost jinými způsoby a nejen prostřednictvím nařízení. V tomto také budeme pokračovat. Víím, že se vám to příliš nelíbí, ale iniciovala jsem vytvoření akčního plánu pro otevřenost, jehož části jsme dnes diskutovali, kde se můžeme spojit a pokračovat v záležitostech týkajících se otevřenosti a transparentnosti a bojovat za ně.

Na pozitivní notu – opravdu chci, aby to byla pozitivní nota – ráda bych vám všem poděkovala a chci také využít příležitosti, abych vám všem mohla popřát „Veselé Vánoce a šťastný nový rok“.

Předsedající. – Dovolte mi, abych vám ještě jednou poděkoval za vaši spolupráci po všechny ta léta. Veselé Vánoce a vše nejlepší i vám.

Obdržel jsem pět návrhů na usnesení⁽²⁾ předložených podle čl. 115 odst. 5 jednacího řádu.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat ve čtvrtek 17. prosince 2009.

(2) Viz zápis

Písemná prohlášení (článek 149)

Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz (PPE), písemně. – (PL) Pane předsedající, problém přístupu k dokumentům orgánů a institucí EU, o němž dnes diskutujeme, je podle mého názoru v legislativním procesu Evropské unie nesmírně důležitý. V něm je transparentnost zásadní, díky čemuž má každý občan EU právo na přístup k dokumentům, což podle chápání čl. 15 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie zahrnuje nejen části převažujícího právního řádu, ale také návrhy zákonů. To znamená, že každá soukromá nebo právnická osoba, která bydlí nebo má registrované sídlo organizace v EU, může mít přímý vliv na novou legislativu, a to zakládá zvláštní formu veřejné kontroly. V současné době panující nařízení č. 1049/2001 zajišťuje odpovídající přístup k dokumentům EU, ale od 1. prosince 2009 se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost stojíme před výjimečnou výzvou, kdy se úloha a skutečná participace občanů EU zvýšila. Nemezený přístup k dokumentům je proto významným rozhodujícím činitelem budoucí podoby a funkce EU.

16. Situace v Gruzii (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem jsou prohlášení Rady a Komise k situaci v Gruzii.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Pane předsedající, dnes odpoledne se dotýkáme mnoha rozdílných oblastí, proto je velmi napínavé zde sedět v křesle předsednictví Rady. Předmětem naší další rozpravy je Gruzie. Víím, že toto téma Evropský parlament zajímá a ve mně osobně vyvolává silné pocity. Hned na začátku bych ráda zdůraznila, že Evropská unie plně podporuje stabilizaci a normalizaci Gruzie a demokratické reformy v této zemi.

Pomáháme Gruzii několika konkrétními způsoby: prostřednictvím Kontrolní mise Evropské unie (EUMM), svým aktivním zapojením a svojí klíčovou rolí v jednáních v Ženevě a prostřednictvím zvýšené finanční pomoci Evropské unie na zmírnění humanitární situace a na podporu hospodářské obnovy Gruzie.

Zahájením Východního partnerství Evropská unie posílila vztahy s Gruzii i dalšími zeměmi. Nabízíme příležitost k prohloubení vztahů prostřednictvím dohody o přidružení a prostřednictvím rozsáhlé oblasti volného obchodu. Cílem Gruzie je samozřejmě docílit stability a prosperity. Pomůžeme jim toho dosáhnout. Pro docílení skutečného pokroku ale Gruzie musí i nadále usilovat o demokratické reformy. Příkladáme velký význam otázkám dobrého sociálního řízení a dodržování lidských práv. Oceňujeme skutečnost, že je Gruzie odhodlána pokračovat ve svých demokratických reformách a je zejména rozhodnuta o druhé vlně reform.

Vybudování demokracie, kde mohou lidé využívat základních svobod a lidských práv, přinese Gruzii velké výhody. Přispěje to samotné zemi i občanům, kteří v ní žijí, ale bude to zároveň znamenat přínos pro vytváření lepších příležitostí těm, kteří žijí v separatistických oblastech. Politické prostředí je výzvou. Rozhovory mezi vládou a opozicí musí i nadále usilovat o shodu o ústředních prvcích v budování institucí, o otázkách ústavních reform, volební reformy, svobody sdělovacích prostředků a lidských práv. Gruzínská vláda musí i nadále udržovat kontakt s opozicí a občanskou společností.

Evropská unie je připravena poskytnout pro tyto účely pomoc. Dvoustranné vztahy Východního partnerství poskytují kromě spolupráce popsané v akčním plánu evropské politiky sousedství zvláštní příležitost pro pokrok v této oblasti. Zároveň se zabýváme směrnicemi pro jednání s Gruzii, Arménií a Ázerbájdžánem o dohodě o přidružení. Proces posilování našich vztahů s těmito zeměmi se bude řídit zásadami účasti, odlišnosti a podmíněnosti, jakož i sdílené odpovědnosti. Vííme odhodlání Gruzie pracovat na zlepšení vztahů s Evropskou unií na základě výhledu, který vytváří Východní partnerství.

Kontrolní mise EU je za současných okolností velmi důležitým faktorem pro podporu stability. Její mandát byl nyní prodloužen do září 2010. Zaměřujeme se na opatření pro podporu důvěry mezi stranami. Po ženevské dohodě o předcházení incidentům a mechanismech reakce hraje kontrolní mise významnou roli v koordinaci mechanismů mezi různými stranami. Mám zde na mysli Gruzínci, Rusy a *de facto* orgány v Jižní Osetii a Abcházii.

I přes některé obtíže dosáhly strany dohody o několika bodech, včetně vytvoření „horké linky“ pro řešení otázek bezpečnosti na správních hranicích Jižní Osetie a Abcházie. Monitorovací mechanismus toho po incidentech v Černém moři využil pro snížení napětí mezi oběma stranami a pro řešení mimořádných událostí na správní hranici Jižní Osetie, v nichž bylo zadrženo a později propuštěno 21 gruzínských občanů.

Kontrolní mise bude ve spolupráci se zúčastněnými stranami pokračovat. Přechod od předcházení incidentům k opatřením na podporu důvěry bude pro zklidnění situace důležitý. Mise sleduje nově postavené osady, přesídlení vnitřních uprchlíků z války, která proběhla v srpnu loňského roku, a usnadnění kontaktu mezi vnitřními uprchlíky a gruzínskými orgány a nevládními a mezinárodními organizacemi. V tomto ohledu je zřejmé, že téměř všichni vnitřní uprchlíci, kteří byli odsunuti během přechozích konfliktů, stále žijí v podmínkách nesplňujících minimální mezinárodní normy, přestože se situace od roku 2008 zlepšila. Mise bude i nadále pomáhat všude tam, kde může usnadnit kontakt s úřady.

Jednou událostí, která má pro misi klíčový význam, bylo podepsání dvou memorand o porozumění s gruzínským ministerstvem obrany a ministerstvem vnitra. Jsme však ostražití, pokud jde o riziko, že gruzínské úřady přestanou dodržovat memoranda o porozumění, protože je mezi těmito stranami nedostatek vzájemné důvěry.

Jak víte, nedávno byla o konfliktu v Gruzii zveřejněna zpráva nezávislé mezinárodní vyšetřovací mise. Všechny zúčastněné strany i mezinárodní společenství jako celek se mohou z této zprávy poučit. Musí se však na ni nahlížet v celém svém rozsahu, nikoliv selektivně. Evropská unie důsledně zopakovala svou vytrvalou podporu svrchovanosti a územní celistvosti Gruzie v rámci jejích mezinárodně uznaných hranic. Jsme přesvědčeni, že je mezinárodní přítomnost v Gruzii nutná a to se budeme snažit zajistit. Litujeme, že i přes podporu většiny států nebylo možné dospět k dohodě v případě OBSE.

Stanovisko Evropské unie k dohodám z 12. srpna a 8. září se nezměnilo. Rusko musí tyto dohody plnit v plném rozsahu. V tomto ohledu je stále potřeba vyřešit některé důležité otázky, například otázky hraničních kontrol a celkového přístupu Evropské unie na území dvou odpadlických provincií. Tyto otázky vyzdvihneme v našich rozhovorech s Ruskem.

Musíme se zároveň dívat dopředu. V tomto ohledu jsou rozhovory v Ženevě nesmírně důležité, přestože budou obtížné. Bude to jediné místo, kde budou přítomni zástupci všech stran, a je pro nás důležité, abychom skutečně vedli pragmatické diskuse o nepoužívání násilí a mezinárodních bezpečnostních opatřeních. Toto je jediná možnost cesty vpřed a těšíme se na poradu plánovanou na konec ledna 2010. To by mělo být přínosem pro každého, kdo se pokouší dosáhnout dlouhodobou stabilitu a rozvoj Gruzie a této oblasti jako celku.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Pane předsedající, vážená úřadující předsedkyně Rady, drahá budoucí kolegyně, vážení poslanci, je mi potěšením zde být. Dovolte mi také říci, že je potěšující mít příležitost s vámi opět sdílet názory na Gruzii.

Jak jistě víte, během posledních dvou let prošla Gruzie velmi těžkým obdobím, jak navenek, tak i vnitřně.

Válka s Ruskem, která proběhla loni v srpnu, jak bylo právě uvedeno, zanechala rány po celé oblasti a Gruzie se ještě stále potýká se základními otázkami, jako jsou základní potřeby pro více než 200 000 vysídlených obyvatel, z nichž někteří byli vykořeněni již od počátku devadesátých let. A vnitřně, loňský konflikt v Gruzii zvýšil napětí. Sporné volby tedy například vedly k měsícům pouličních protestů.

Děláme vše pro to, abychom pomohli této zemi podniknout nezbytné kroky k vyřešení těchto problémů. Za prvé a především je nám ctí plnit náš příslib pomoci ve výši až 500 milionů EUR na podporu její obnovy. Provádění balíčku pomoci pokračuje dobře a životní podmínky mnoha občanů se již zlepšily.

Držíme své sliby a poskytujeme velmi významnou pomoc při přesídlování vnitřně přesídlených osob a zároveň při hospodářské stabilizaci a podpoře infrastruktury Gruzie. V nadcházejících dnech Komise zároveň uvolní z makrofinanční pomoci první tranši ve výši 46 milionů EUR ve formě grantů pro Gruzii, další části tohoto komplexního balíčku.

Máme-li však v pomoci Gruzii při řešení jejich současných problémů uspět, musí i Gruzie více přispět, a to zejména ve třech oblastech.

Za prvé by měla Gruzie dále podporovat demokratické reformy. Demokracie, právní řád, dodržování lidských práv a základních svobod jsou páteří našich vztahů se všemi našimi východními partnery. Vítáme prohlášení gruzínského prezidenta z počátku tohoto roku, kdy ohlásil „novou vlnu demokratických reforem“ a uvádí, že reakcí Gruzie na ruské agrese bude více demokracie, svobody a více pokroku.

Květnové komunální volby v Tbilisi budou zkouškou těchto závazků a místní volby budou velmi důležité, protože starosta Tbilisi bude volen v přímých volbách poprvé.

To pro Gruzii představuje velkou příležitost k obnově důvěry svých občanů ve volební proces - a této příležitosti se musí chopit, protože nedostatky volebního systému zůstávají významným potenciálním zdrojem politické nestability v Gruzii.

Druhou oblastí, kde je nutné, aby Gruzie přispěla, je, aby v důsledku konfliktu prokázala „strategickou trpělivost“. To jsou slova samotného prezidenta Saakašviliho. Jak víte, Evropská unie hrála hlavní roli v zastavení nepřátelských akcí a bude i nadále usilovat o trvalé řešení.

Nebudeme v naší podpoře pro územní celistvost a suverenitu Gruzie váhat, jak bylo řečeno, a pro normalizaci situace učiníme prostřednictvím naší kontrolní mise a role prostředníka při rozhovorech v Ženevě vše, co bude v našich silách.

Izolace separatistických regionů současně nepomůže v úsilí řešení konfliktu. Naopak, je zapotřebí inteligentní politiky angažovanosti v Abcházii a Jižní Osetii.

Proto oceňujeme zmíněnou gruzínskou politiku strategické trpělivosti, která stále více uznává potřebu udržování vztahů se separatistickými oblastmi bez omezení v zájmu občanů a znovuzavedení stability v oblasti.

Úsilí gruzínské vlády navrhnout státní strategii pro oblasti Abcházie a Jižní Osetie, a zejména jakékoliv úsilí o užší práci ve prospěch svých obyvatel, si zaslouží naši podporu.

Jsme však stále znepokojeni tím, že zákon o okupovaných územích, je-li prováděn příliš přísně, může zbytečně zvýšit napětí mezi subjekty a tím komplikovat poskytnutí pomoci. Nebezpečí spočívá v tom, že bude bránit ekonomickým vztahům a zaviní, že se kroky k normalizaci každodenních kontaktů nebudou moci uskutečnit. I přes velmi dobré doporučení benátské komise Rady Evropy nebyl v Gruzii tento zákon dosud pozměněn, a my ji budeme i nadále podněcovat, aby tyto navrhované úpravy provedla.

Mým třetím bodem je, že by se měla Gruzie aktivně připravit na jednání o nové dohodě o přidružení mezi Evropskou unií a Gruzii v souvislosti s evropským a Východní partnerstvím. Ve svém úsilí na podporu Gruzie nepolevíme.

Přípravy na zavedení nového právního rámce pro naše bilaterální vztahy jsou řízeny velmi dobře. Rychle jsme připravili směrnice pro jednání o dohodě o přidružení mezi Evropskou unií a Gruzii. Tyto směrnice jsou v současné době projednávány v Radě. Návrhy jednacích směrnic zahrnují budoucí zřízení rozšířené a obsáhlé zóny volného obchodu.

Již jsme Gruzii předložili klíčová doporučení pro kroky, které musí podniknout, než budeme moci posoudit, zda je tato země připravena zahájit v této oblasti jednání. Je moudré, že je Gruzie rozhodnuta urychlit svou vlastní přípravu pro jednání a myslím, že je nezbytné, aby tato klíčová doporučení řešila velmi aktivně.

Mezitím byla v listopadu na pracovní úrovni dokončena jednání o dohodách mezi Evropskou unií a Gruzii o usnadnění vydávání víz a zpětném přebírání osob a nyní se čeká na konečné schválení obou stran. Tyto dohody jsou v našem partnerství milníkem a opět ukazují konkrétní výhody, jaké může obyvatelům Gruzie náš užší vztah přinést. Zvýšená mobilita půjde ruku v ruce se zvýšeným zabezpečením. Nedávno jsem podepsala společné prohlášení o partnerství v oblasti mobility mezi Evropskou unií a Gruzii, které bude nyní dokončeno.

Závěrem, jsem i nadále pevně rozhodnuta podporovat Gruzii v tomto těžkém období. Nabízíme nové možnosti, které mohou mít značný přínos pro tuto zemi a její občany, ale Gruzie musí také sama pomoci a pokud učiní správná rozhodnutí, budeme jí pomáhat na každém kroku této cesty.

György Schöpflin, jménem skupiny PPE. – Pane předsedající, jsem ohromen zevrubným obrazem stavu současných vztahů, který nastínil úřadující předseda s paní komisařkou. Vztah Evropské unie s Gruzii vyvolává dalekosáhlé otázky o tom, co jsme, co je Evropská unie a čím se snažíme být. Je možné, že by se tento vztah mohl ukázat být modelovým případem našeho závazku k hodnotám solidarity, lidských práv a demokracie - našim vyhlášeným hodnotám.

Je dostatečně jasné, že Gruzie - jak její elita tak i společnost - vidí svou zemi jako součást Evropy. Tato země je současně, přízně si, v nejisté situaci, protože se Rusko, bývalá koloniální velmoc, nevzdalo své touhy získat zpět svou vládu nad Gruzii či dokonce nad zbytkem Jižního Kavkazu. Právě proto v Rusku existuje mnoho lidí, kteří neberou postavení Gruzie jako nezávislého státu vážně, a zastávají názor, že návrat Gruzie k Rusku je jen otázkou času. To ponechává valnou většinu obyvatel Gruzie s rozhodně nejistým pocitem.

Loňským konfliktem s Ruskem se tato nejistota ještě více prohloubila. Žádná země nechce být zbavena svého svrchovaného území jako Gruzie.

To vše má vliv na Evropskou unii – tedy význam východního partnerství. Gruzie si představuje svou evropskou budoucnost přinejmenším jako záruku své bezpečnosti. Existuje samozřejmě také jižní kavkazský energetický koridor, který je budoucím záchranným lanem pro evropské dodávky energie. To by mělo být pro Evropskou unii dost přesvědčivých důvodů, aby brala gruzínské evropské ambice vážně, jak je samozřejmě bereme my, ale je zde zároveň konečný argument, že bude-li Evropa zanedbávat tyto cíle, pak bude naše vlastní důvěryhodnost ve světě zpochybňována a naši soupeři budou touto ukázkou slabosti Evropy potěšeni.

Roberto Gualtieri, *jménem skupiny S&D*. – (IT) Pane předsedo, dámy a pánové, podle mého názoru vyžaduje obtížná situace v Gruzii zvláštní péči, a to kombinací obrany mezinárodního práva pragmatickým přístupem a smyslu pro zodpovědnost.

Domníváme se, že bylo správné, když Evropská unie opět potvrdila svou podporu pro územní celistvost a svrchovanost Gruzie a zároveň vítáme obezřetnost v brání na vědomí volby v Abcházii, které, se domnívám, jsou v souladu s metodou založenou na neustálé snaze o dialog a politickou debatu a na podporu demokratických procesů. Vnitřní rozvoj této oblasti a vývoj v mezinárodních souvislostech podpoří toto rozhodnutí usilovat o dialog a dále zvyšovat odpovědnost Evropy v různých oblastech, ke kterým se zavázala, jako jsou: iniciativy Komise na podporu demokratického procesu v Gruzii a na podporu uprchlíků, úsilí, aby se uskutečnily rozhovory v Ženevě a činnosti Kontrolní mise Evropy – té poslední ale o to cennější a životně důležité, neboť je v současné době jedinou mezinárodní misí v Gruzii.

Vítáme práci, kterou mise vykonala, i její příspěvek ke stabilizaci této oblasti a pro fungování prevence nehod, mechanismu odpovědi a náročného procesu obnovy důvěry mezi stranami. Zároveň jsme si vědomi, že rozvoj demokratického procesu, při kterém musíme být velkorysí a přísní, a dohoda o přidružení by mohli být klíčem k trvalé změně v Gruzii.

Ulrike Lunacek, *jménem skupiny Verts/ALE*. – (DE) Pane předsedající, vážená úřadující předsedkyně Rady, vážená paní komisařko, ráda bych diskutovala o dvou konkrétních věcech. První z nich je vztah mezi hospodářskou pomocí a podporou na jedné straně a demokratickým rozvojem na straně druhé. Druhá se týká některých základních otázek řešených ve zprávě paní Tagliavini.

Paní Ferrero-Waldnerová, správně jste zmínila, že je finanční a hospodářská podpora Gruzie nutná a Evropská unie by ji měla i nadále podporovat. Zároveň uvádíte tři podmínky pro poskytování této podpory, kterými jsou demokratické reformy, základní svobody a právní jistoty. Jedna věc je pro mě zvláště důležitá. V minulosti, což je bohužel tento případ, koupila Gruzie a její vláda obrovské množství zbraní, zejména na počátku loňského konfliktu. Jak hodláte zajistit, aby nebyly evropské finanční prostředky použity k tomuto účelu?

Za druhé bych se ráda zmínila o případu lidských práv, jímž se zabývala Rada Evropy i pan Hammerberg. Dva teenageři v Jižní Osetii jsou stále ve vazbě, přestože pan Hammerberg přislíbil, že budou propuštěni. Už jste v této záležitosti provedli nějaká opatření? Myslíte si, že je pravděpodobné, že budou v blízké budoucnosti propuštěni?

A poslední bod: zpráva paní Tagliavini poprvé jasně popsala, jak konflikt, spolu s nárůstem xenofobie a nenávistných vyjádření, vznikl. Co v této oblasti učiní Komise a Rada, aby takovou situaci zastavila a aby bylo jasné, že je takové jednání předstupněm ozbrojených konfliktů a je s ním důležité skoncovat dříve, než k němu vůbec dojde?

Michał Tomasz Kamiński, *jménem skupiny ECR*. – (PL) Pane předsedající, nebudu skrývat, že jsem zklamán oběma prohlášeními, které jsme slyšeli. Dnes, zde v Evropském parlamentu, my – představitelé autority Evropské unie – správně zdůrazňujeme roli demokracie. Poučujeme prezidenta Saakašviliho o změnách, které musí ve své vlastní zemi provést. Rád bych řekl, že již mnoho změn provedl. Dnešní Gruzie a Gruzie před několika lety jsou naprosto odlišné země. Nezapomněli jsme však, že dnes nacházíme ruské tanky na velké části gruzínského území. Vážení kolegové poslanci, pokud se domníváte, že někomu v celé historii přinesly ruské tanky demokracii, hluboce se mýlíte. Ruské tanky nepřinášejí demokracii, ale podmanění.

Dnes hovoříme o situaci v Gruzii, ale v projevu zástupkyně Rady jsme slyšely slovo „Rusko“ pouze jednou, zatímco je Rusko bezesporu klíčem k situaci v Gruzii. Neříkám, že je v Gruzii vše dokonalé. Mnoho se v této zemi musí zlepšit. Rusové se nám však smějí do obličeje, protože neberou na vědomí pětibodovou dohodu sjednanou jménem Evropské unie prezidentem Sarkozym. Musím se ptát: proč jsou stále přítomny ruské armádní jednotky v obci Pereva? Byla tato záležitost vůbec někdy zmíněna Rusům?

Mluvíme-li o nutnosti demokracie, lidských práv, tolerance a svobody slova, hlásím se ke všemu. Myslíme si snad, že dnes Rusko prosazuje v Gruzii tyto hodnoty, nebo je tato ruská agrese součástí boje za demokracii? Ne, je to jednání tvrdého imperialismu. My, jako Evropská unie, bychom měli být proti tvrdému imperialismu. Jen pak bude pro naše gruzínské přátele důvěryhodné to, co říkáme, když tvrdíme, že musí pro svou zemi ještě hodně udělat, aby vyhovovala evropským normám, s čímž souhlasím.

Nesmíme však na Gruzii ukazovat prstem, když máme na druhé straně Rusko, kde jsou vraždění nepohodlní novináři, kde je úředním jazykem sdělovacích prostředků jazyk nenávisti k sousedům a menšinám, jenž je zároveň jazykem předních ruských politiků. Musíme tomu říci „ne“, protože pak budeme schopni být důvěryhodní v tom, co o demokracii říkáme všem dalším zemím, včetně Gruzie. Vyzývám Evropskou unii, aby pevně a rozhodně jménem hodnot, které všichni sdílíme, hájila územní celistvost, svobodu a demokracii v Gruzii proti ruské agresi.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Pane předsedající, vážená paní komisařko, podle mého názoru není zahraniční politika EU v této oblasti skutečně soudržná. Kavkaz je znám jako oblast energetického tranzitu, stejně jako je Rusko, které je důležitým strategickým partnerem a má pro nás zásadní význam. Vzhledem k citlivosti situace se EU v době gruzínské krize nechala ošálit prezidentem Saakašvilim, možná pod vlivem přístupu závislého na USA u některých členských států. Politická krátkozrakost v období gruzínské krize nejen rozšíří vnitřní rozdělení v rámci Unie, ale přinese také obrovské napětí do vztahů s Ruskem. Zúctování přijde v podobě sporu o plyn. Teprve se uvidí, zda noví lidé v čele EU v tomto případě prokážou svou hodnotu.

Pokud chce Brusel skutečně podporovat lidská práva, měl by v Gruzii zasáhnout s ohledem na možnou volební manipulaci, pracovní podmínky rovnocenné s otroctvím, a omezení týkajících se práva demonstrovat, která jsou v rozporu s Listinou základních práv.

Brusel by měl s ohledem na otázku Gruzie přijmout vyvážený přístup tím, že rovnocenně přihlédně k oprávněným zájmům jak Gruzie, tak i Ruska.

Vytautas Landsbergis (PPE). – Pane předsedající, když jsem byl ještě malý chlapec, má země byla napadena Sověty. Když jsem chodil na základní školu, museli jsme se naučit několik nových písní. Jedna z nich byla gruzínského původu a byla o dívce, která se jmenovala Suliko. Okupace byla v každém směru špatná; jen ta píseň byla hezká.

Již uběhlo mnoho let, ale nedávno jsem na tuto dívku Suliko znovu narazil. Tentokrát měla své tmavé oči plné slz a vykazovala známky toho, že byla zbita. Před rokem byla opět zneužita, okradena, zbita a znásilněna. Nás 27 členských států EU, pánové, se na ni poté díváme a hovoříme o ní cizím způsobem: jak se to mohlo stát? Co udělala špatně? Dráždilo její chování násilníka? On přesně říká toto: „Provokovala“! Bránila se jeho požadavkům? To by nebylo rozumné: nikdo, a zejména lupič a násilník, nemůže být znepráten ani demonizován. Mohla se podvolit a útoky tiše snášet, ale snažila se bránit celé dva dny – to byla její největší chyba. Nikdo nemůže nyní říci, kdo byl útočníkem: on říká, že ona ho napadla.

Taková je situace u soudu ve vzdálené zemi na okraji Evropy, kde nemůže být v žádném případě odsouzen velevážený pan statkář – ale ona odsouzena být může. Tak, a nyní nám způsobila nový problém, protože obchod s panem Násilníkem byl lehce narušen. Příště pan Násilník obdrží zvláštní pilulku „Mistral“ na zvýšení svých mužských kapacit.

Dámy a pánové v Evropě, před příští válkou takovýmto způsobem neváhejte.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Ráda bych poděkovala paní komisařce Ferrero-Waldnerové, a zvláště paní Cecilii Malmströmové, jež je nyní mezi námi jako ministryně, ale brzy také jako komisařka. Ráda bych také nejprve stručně vyjádřila své upřímné poděkování za zprávu, která obsahovala některé velmi důležité informace. Také mi prosím dovolu říci, že se od posledních dvou rozšíření posunuly východní sousedé skutečně velmi blízko Evropské unii, což je velmi cenný vývoj z mnoha perspektiv, nejen z důvodu geografické blízkosti, ale částečně proto, že je zahraniční politika založená na myšlence sféry ruského vlivu, nemluvě o zvýšení významu energetické bezpečnosti.

Z tohoto pohledu je program Východního partnerství nesmírně důležitý, protože může zároveň zajistit diferenciaci, jasně však stále stanovuje užší vztahy s těmito zeměmi. Gruzie je zemí v oblasti Kavkazu, která se nejvíce zavázala k hodnotám Evropské unie. Ráda bych zmínila a zdůraznila pár věcí, počínaje přípravami procesu zjednodušení vízového styku. Toto opatření je důležité nejen z hlediska mezilidských vztahů, ale také proto, že víme, že občané Jižní Osetie a Abcházie, kteří jsou držiteli ruských pasů, již využívají jeho výhod, což vytvořilo takové napětí, že to jen dále celé situaci přitěžuje. Druhou věcí, kterou bych chtěla

zdůraznit, je, že existují nevyřešené konflikty ve čtyřech zemích, které spadají do politiky východního sousedství, a těm musíme věnovat naši plnou pozornost.

Na závěr bych ráda poděkovala paní komisaře Ferrero-Waldnerové za její úsilí ve snaze přiblížit tuto oblast Evropské unii.

Milan Cabrnach (ECR). – (CS) Evropský parlament sleduje pozorně situaci v Gruzii a věnuje Gruzii velkou pozornost. Na konci října se setkal prezident Evropského parlamentu Jerzy Buzek s prezidentem Saakašvilim, na počátku listopadu projednali poslanci Evropského parlamentu na společné schůzi Výboru pro zahraniční politiku, delegace pro spolupráci s Ruskem a delegace pro spolupráci se zeměmi Jižního Kavkazu zprávu Tagliavini o situaci v Gruzii a na svém mimořádném jednání ve Štrasburku 26. listopadu se sešli poslanci delegace pro Jižní Kavkaz s ministrem gruzínské vlády panem Giorgim Baramidzem.

Podporujeme vždy územní celistvost a svrchovanost Gruzie. Podporujeme mírové řešení situace v Gruzii a konfliktu mezi Gruzii a Ruskem. Prosazujeme přístup mírových pozorovatelů nejen do oblastí pod správou gruzínské vlády, ale také do okupovaných oblastí. Současně prosazujeme možnost doručování humanitární pomoci i na tato okupovaná území. Jsme znepokojeni situací uprchlíků, kteří museli nedobrovolně opustit své domovy a nemohou se do nich vrátit, a oceňujeme úsilí, které vláda Gruzie vynakládá směrem k zajištění důstojných podmínek pro život všech uprchlíků. Důrazně vyzýváme obě strany konfliktu, aby dodržovaly dohodu o zastavení útoku a naplnily závazky, ke kterým se zavázaly směrem k mírovému řešení.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Dámy a pánové, před několika lety bylo slyšet hlasy, které ostře kritizovaly ty, kteří podporovali pro Evropu strategický význam oblasti Černého moře. Čas však ukázal, že je Evropa úzce s těmito zeměmi z oblasti Černého moře spjata.

Gruzie má pro energetickou bezpečnost v této oblasti zvláštní strategickou důležitost, protože jsou dodavatelské trasy, jako například plynovod Nabucco, plynovod Baku – Tbilisi a ropný terminál v Supse, úzce spjaté se stabilitou této země. Konflikty, ke kterým v Gruzii došlo v srpnu 2008, ukazují, že nevyřešený konflikt může kdykoliv znovu začít a může mít pro stabilitu a bezpečnost celého regionu vážné důsledky.

Je naší povinností vést Gruzii k Euro-atlantické zóně stability a bezpečnosti i přes stále silný vliv Ruska. Stejně nezbytné je uznat právo uprchlíků, vysídlených osob a jejich rodinných příslušníků na návrat do Abcházie bez ohledu na jejich etnický původ.

Skutečnost, že Rusko udělilo občanství obyvatelům Abcházie a Osetie, staví občany Gruzie do jasné nevýhody, protože stále neexistuje vízová dohoda ze strany EU, přestože jsme dříve slyšeli tvrzení zástupkyně Komise, že již byla v tomto směru přijata opatření.

Rumunsko se zapojilo jako součást Kontrolní mise EU v Gruzii, jak na operativní úrovni v terénu, tak i v centrále v Tbilisi. Naše země rovněž dodržuje své závazky ve zvláštním úsilí přiblížit Gruzii k EU a NATO. Kromě toho se chystáme vyslat svého vnitrostátního odborníka, který bude působit ze sídla NATO v Tbilisi. Víťame postoj předsednictví EU. Za žádných okolností neuznáme takzvané státy vytvořené nezákonně v důsledku konfliktu v separatistických oblastech, ani nezákonně organizovaná volební řízení, jaká se uskutečnila v nedávné době v Abcházii. Prezident proruské gruzínské separatistické republiky vyhrál volby s 59,4 procenty hlasů. Zároveň musím poznamenat, že žádný z pěti prezidentských kandidátů zcela neodmítl myšlenku sloučení s Gruzii.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Pane předsedající, Evropská unie má povinnost rozhodujícím způsobem přispívat ke stabilitě v jejím bezprostředním sousedství s ohledem na mezinárodní právo a víru ve své principy.

Zejména v případě Gruzie musíme trvat na svém postoji ohledně respektování územní celistvosti a mezinárodně uznávaných hranic této země. Zároveň však musíme brát do úvahy přítomnost nevyřešených konfliktů. Evropská unie musí být schopna vyjednávat a konstruktivně přispívat oběma stranám, Gruzii i Rusku, aby se našlo řešení.

V současné situaci existují tři hlavní zprávy, které musíme poslat:

Za prvé, jednostranné a násilné řešení nejsou přijatelná; za druhé, diskuse o tom, zda by měla Gruzie vstoupit do NATO, je předčasná, a naopak by měl být kladen důraz na pokračování a úspěšný výsledek rozhovorů v Ženevě; a třetí zprávou je, že je mise pozorovatelů v Gruzii faktorem stability a budování důvěry. Její kladný přínos by proto měl být uznán, její činnost by měla být posílena, aby pokračovala ve svém úsilí, a to zejména v oblasti porušování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva.

Marek Henryk Migalski (ECR). – (PL) Pane předsedající, ani v projevech paní Malmströmové a paní Ferrero-Waldnerové jsme bohužel neslyšeli, čemu skutečně Gruzie čelí. Mám na mysli dramatickou humanitární a lidskou situaci. Měl jsem dojem, že za nedostatečnou odpověď ze strany Evropské unie neneseme zodpovědnost ani my, ani tyto dvě dámy.

Tato situace je skutečně dramatická. Není uplatňována šestibodová dohoda. Na území Gruzie se provádí etnické čistky. Gruzínský jazyk je na mnoha místech zakázán. Naší misi v Gruzii není na mnoha místech povoleno vykonávat svou práci. A jsme to my, kdo je za to zodpovědný. Paní Ferrero-Waldnerová hovořila o dlouhodobé makrofinanční pomoci plánované pro Gruzii a o tom, že s Gruzii uzavřeme dohodu o přidružení. To vše je velmi dobré, ale musíme všichni odpovědět na otázku: co jsme pro to učinili? Cítím se hluboce zklamán, nejen tím, co zde dnes zmínili lidé zodpovědní za tuto politiku, ale jsem zároveň hluboce zklamán politikou EU jako takovou.

Jacek Protasiewicz, (PPE). – (PL) Paní komisařko Malmströmová, na rozdíl od svých polských kolegů poslanců nebudu tak kritický v hodnocení činnosti Evropské unie, naopak chci vyjádřit svou spokojenost s prohlášením Rady ze dne 12. prosince, které se jednoznačně vyjadřuje k nedávným prezidentským volbám v Abcházii. Zároveň chci vyjádřit podporu jednání Evropské unie, která na mezinárodní úrovni jednoznačně uznává nezávislost obou oblastí. Díky své zkušenosti z jednání s Běloruskem vím, o čem hovořím.

Souhlasím však s tím, že Evropská unie musí být důsledná ve vymáhání šestibodového plánu příměří vyjednaného panem prezidentem Sarkozym. Říkám to zejména kvůli znepokojujícímu prohlášení vysoké představitelky pro zahraniční věci, paní Ashtonové, která má v úmyslu použít tichou diplomacii. Doufám, že tichá diplomacie nebude znamenat souhlas s porušováním dohod ze strany Ruska s představiteli Evropské unie.

Alexander Mirsky (S&D). – (LV) Děkuji vám, pane předsedající, dámy a pánové. Rád bych položil otázku těm, kteří obhajují postoj pana Saakašviliho: Byli jste někdy v Jižní Osetii? Viděli jste, co udělala gruzínská armáda s obcí Zhinvali? Já jsem tam byl během války a vše jsem na vlastní oči viděl. To, co provedl gruzínský státní orgán, je zločin proti občanům Osetie a Abcházie. O této okupaci jsem s mnoha občany Osetie a Abcházie hovořil. Nechtějí žít ve stejné zemi jako pan Saakašvili. Pokud chce někdo stále řešit tento velký mezinárodní problém zbraněmi, jak udělal pan Saakašvili, existuje pro to ruský výraz: „*Zamučujutsja pilj glataj*“. To znamená, že úspěch nikdy nepřijde. Děkuji vám.

Tomasz Piotr Poręba (ECR). – (PL) Pane předsedající, pokud Unie politicky a hospodářsky nepodpoří Tbilisi, usnadníme Rusku uvědomit si jeho neoimperialistickou politiku vůči Gruzii, což situaci na Kavkazu ještě více destabilizuje. Proto se musí Unie více snažit.

Zatímco opět zdůrazňujeme svou podporu pro územní celistvost, uvědomujeme si, že není plán šestibodové dohody vůbec dodržován? Na jedné straně říkáme, že chceme demokratickou, svobodnou a územně celistvou Gruzii, zatímco na druhé straně není náš dohled nad oblastmi podél hranic se separatistickými republikami povolen. Dalším důvodem ke znepokojení je fenomén únosů, které se staly v obsazených oblastech běžnou praxí ze strany Ruska. Toho se stalo začátkem listopadu obětí několik teenagerů. Nejmadšímu z nich je sotva 14 let. Kreml se zřejmě snaží zdiskreditovat prezidenta Gruzie tím, že poukazuje na jeho neschopnost zajistit bezpečnost svých občanů. Destabilizující činnosti Ruska znamenají enormní ohrožení bezpečnosti obyvatel příhraničních oblastí a vedou ke stupňování konfliktu v tomto regionu.

Pane předsedající, musíme jednat odhodlaněji, protože územní celistvost a demokratická Gruzie znamená pro Evropskou unii a Evropu větší bezpečnost.

Kristiina Ojula (ALDE). – (ET) Pane předsedající, paní komisařko, paní ministryně, dámy a pánové, před nějakou dobou, když jsme diskutovali o Gruzii, jsem vám v předvečer výročí pádu Berlínské zdi připomínala, že nastal ten pravý okamžik vznést otázku, jaký den bychom mohli určit dnem, kdy se opět spojí Jižní Osetie a Abcházie s jejich rodnou zemí, Gruzii. Dnes na tuto otázku nemáme odpověď, přestože v dokumentech, ať už v tomto Evropském parlamentu nebo v dalších institucích, klademe z hlediska mezinárodního práva důraz na význam územní celistvosti Gruzie. A právě proto jsem dnes na tomto místě.

Minulý týden se s panem Carlem Bildtem, zástupcem předsednické země, která nazvala Gruzii zkouškou pro Evropskou unii, zejména v souvislosti s otázkou, zda se budeme jednoho dne schopni postavit za myšlenku obnovy územní celistvosti Gruzie a zda bude s právy uprchlíků zacházeno podle mezinárodního práva, konala v Bruselu velmi dobrá diskuse. Souhlasím se všemi svými kolegy, kteří poukázali na zdejší špatnou situaci lidských práv – to nemůžeme přijmout.

V neposlední řadě však chci vznést požadavek. Minulý týden jsem se setkal s gruzínským místopředsedou vlády, panem Giorgi Baramidzem, jehož skutečně velkým požadavkem bylo: Prosím, prosím, prosím Evropskou unii, aby prostřednictvím preventivní diplomacie učinila něco, co by zabránilo stupňování dalších konfliktů.

Tunne Kelam (PPE). – Pane předsedající, mohu jen souhlasit s prohlášením, že nejlepší odpovědí Gruzie na ruskou agresi musí být provedení více demokratických reforem.

Evropská unie má zároveň svou zodpovědnost, protože, jak bylo správně řečeno, se vztahy mezi Evropskou unií a Gruzii stanou zkušebním případem pro úspěch Východního partnerství a role Evropské unie v této oblasti.

S ohledem na význam Gruzie by mě zajímalo, zda se o ní jednalo během nedávného summitu EU – Rusko, protože Rusko neuplatňuje šestibodovou dohodu a Kontrolní mise EU je ve trapné situaci, protože jí není povoleno působit na separatistickém území. Evropská unie by v tomto případě měla zaujmout silnější pozici.

Paní komisařko, zmínila jste pomoc ve výši 46 milionů EUR. Rád bych se tedy zeptal, zda tato podpora dorazí do Gruzie již letos? Jaký bude harmonogram?

Paweł Robert Kowal (ECR). – (PL) Domnívám se, že bychom se ve světle naší debaty měli vrátit zpět k tomu, co na začátku řekla paní Malmströmová – Gruzie ze strany Evropské unie potřebuje novou a rozsáhlou otevřenost. Ta by měla zahrnovat makrofinanční pomoc spolu s rychlým a okamžitým zahájením rozhovorů o dohodě o přidružení, pokud je to možné. Zároveň by měla zahrnovat zahájení rozhovorů – a to je můj třetí bod - o zjednodušení vízového styku, a konečně, bychom měli Gruzii zaručit bezpečnost k otevření cesty k tomu, aby vstoupila do NATO.

Myslím si však, že ani toto téma není důvodem, proč se chci této rozpravě zúčastnit. Rád bych vznesl řečnickou otázku směrem k paní Ferrero-Waldnerové: nedivíte se, že téměř všichni řečníci upozornili na plán pana Sarkozyho? Prosím, odpovězte na tuto otázku. Sdělte nám prosím, proč ani ve své úvodní řeči, ani v dalším prohlášení, ani v prohlášení paní Ashtonové nikdo neslyšel odpověď v podobě jednoduchého posouzení, zda byl Sarkozyho plán proveden či nikoliv? Je to skutečně tak, že nejdůležitější instituce Evropské unie si nezaslouží vaše jasné prohlášení?

Mairead McGuinness (PPE). – Pane předsedající, včerejší konference v Irsku se zabývala tématem pomoci a východní Evropy. Jednou ze zemí, o které jsme hovořili, byla Gruzie a bylo skutečně posilující slyšet, jak velký byl učiněn pokrok pro určitou skupinu osob bez jakéhokoli hlasu – například pro děti se zdravotním postižením, a to jak duševním i fyzickým, pro mladé lidi - ale je zároveň hluboce deprimující, když se dozvídáme, že ti, kterých se to týká, věří, že je konflikt nyní poslal zpět o 10 let.

Rád bych se tedy zeptal, neboť jsem se včerejší konference zúčastnil, zda myslíte na ty nejzranitelnější ve chvíli, kdy tvoříte obchodní dohody a během jednání. Dnešní diskuse byla velmi důležitá, přestože další kolegové hovořili o děsivé humanitární situaci a stále existuje skupina lidí, na kterou se zapomíná; chtěl bych tedy, aby byl jejich hlas slyšet.

Tadeusz Zwiefka (PPE). – (PL) Pane předsedající, dámy a pánové, musíme mít na paměti, že Gruzie je malá země, přesto se v oblasti Jižního Kavkazu nachází na mimořádně strategickém místě, což je důvodem konfliktu s jejím mocným severním sousedem, Ruskem. Proto jsem vděčný paní komisařce za její prohlášení o tom, že finanční pomoc, na kterou Gruzie čekala tak dlouho, bude zítra uvolněna.

Nezapomínejme, že ve chvíli, kdy se Gruzie vydala na cestu demokratické reformy a rozhodla se více se přimknout k západní Evropě, nikoliv k Rusku, jak tomu bylo po celá desetiletí a možná i staletí, ztratila hospodářského partnera, který odkupoval 80 % její produkce. My jsme neudělali nic pro to, abychom vstoupili do tohoto vakua a nakupovali zboží vyrobené v Gruzii a tím zajistili, aby tato země byla schopna fungovat. Naprosto tedy souhlasím s tímto prohlášením i s oznámením makrofinančního plánu pro Gruzii.

Je tu ještě jedna věc: Paní komisařko, Gruzii nesmíme v politické sféře považovat za zcela vzdáleného partnera, neboť je uvězněna v neuvěřitelně složité geopolitické situaci. V této souvislosti nejsem schopen pochopit, že se během jednání, která vede Evropská unie s Ruskem, vůbec nehovoří o situaci v Gruzii. Nechci opět zmiňovat šestibodový Sarkozyho plán, neboť tak již učinil každý, ale musíme mít na paměti, že naše kontakty s tak silným partnerem, jako je Rusko, které jsou pro nás samozřejmě nesmírně důležité, musejí mít zároveň vliv na naše menší partnery, kteří jsou nám blízcí a drazí.

Seán Kelly (PPE). – Pane předsedající, politika je jen zaměstnáním, pokud je vypočítavá. Stává se povoláním, pokud pomáhá ostatním – jako když Goliášové přijdou na pomoc Davidům. V tomto případě je Evropská unie Goliášem, který přichází na pomoc Gruzii – Davidovi, což já vítám. Gruzie však má vedle sebe dalšího Goliáše v podobě Ruska, které má s Gruzii odlišný plán. Je důležité, že Evropská unie ukazuje svou sílu na odolávání proti takovému neoprávněnému vniknutí.

Minulý týden jsem se zúčastnil Kongresu skupiny PPE v Bonnu, kde hovořil i prezident Gruzie. Zmínil úsilí, které tato země vyvinula v boji proti korupci, její program reformy s cílem zajistit hospodářský růst a zároveň její přání získat dohodu o volném obchodu. Má otázka zní: kdy Komise pozná, že, jsou-li splněny všechny podmínky, má dohoda o volném obchodu vzniknout?

Lena Kolarska-Bobińska (PPE). – Pane předsedající, diskutujeme o cílech Ukrajiny, Moldávie a Gruzie. Jedná se o podobné cíle, a to být blíže k Evropské unii.

Zdá se, že to pro nás představuje problém. Zajímalo by mě, co stane za deset let, kdy se tyto cíle změní ve zklamání a již nebudou žádné další snahy připojit se k Evropské unii s nadějí na něco víc. To pro nás bude mnohem složitější situace. Gruzie má ze všech zemí Východního partnerství největší podporu společnosti ohledně svého členství v Evropské unii a vstupu do NATO. Zároveň dosahuje největšího pokroku v oblasti tržní reformy.

Pokud nebudeme postupovat rychleji, budeme ve stejné situaci jako s Tureckem, kdy společnost ustupuje od svých evropských cílů. To bude skutečně nebezpečná situace přesto – a možná proto – že jsou v těchto zemích i další politická hnutí. Vidíme, co se děje v Rusku, a pokud snahy o Gruzie s členství v Evropské unii ochabnou, můžeme čelit poměrně nebezpečné situaci pro všechny země Evropské unie.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Pane předsedající, vím, že je o tuto otázku velký zájem. Ti z vás, kteří ji sledovali podrobněji, budou rovněž vědět, že švédské předsednictví věnovalo Gruzii mnoho času. Švédský ministr zahraničí, pan Carl Bildt, měl minulý čtvrtek příležitost s vámi o Gruzii hovořit ve Výboru pro zahraniční věci.

Evropská unie bude i nadále Gruzii poskytovat významnou politickou, technickou a finanční podporu. Ta bude s největší pravděpodobností zahrnovat pokračující výzvy k respektování územní svrchovanosti a integrity Gruzie a další činnost Kontrolní mise EU, stejně jako naši velmi důležitou roli prostředníka při jednáních v Ženevě. Jednání v Ženevě jsou významnou platformou. Sice probíhají pomalu, nicméně probíhají, a všechny strany zde mají zastoupení.

Zároveň poskytneme další finanční pomoc na následky konfliktu. Jak již mnozí z vás uvedli, o humanitární situaci je stále velký zájem. Paní McGuinnessová má samozřejmě pravdu, když říká, že ti, kteří trpí těmito následky, jsou právě ti nejzranitelnější.

Evropská unie bude při jednání s našimi ruskými partnery i nadále zdůrazňovat, že je nezbytné zavést šestibodovou dohodu o příměří a následná prováděcí opatření, tedy stažení vojenských sil na pozice ze 7. srpna 2008. Zejména budou zmíněny obce Perevi, Akhlagori a Horní Kodori, jak mnozí z vás již učinili.

Ukončení mise OBSE v Gruzii a činnosti skupiny pozorovatelů OSN znamená odstranění klíčových prvků z významné mezinárodní bezpečnostní struktury. Nyní je jediným projevem mezinárodní přítomnosti Kontrolní mise EU, která významně přispívá k bezpečnosti a normalizaci. Proto je pro ni přístup do separatistických oblastí důležitý. Je důležitý i pro bezpečnost a stabilitu Gruzie. Je důležité, aby tuto skutečnost Evropská unie i nadále v dialogu zdůrazňovala všem relevantním partnerům.

Evropská unie bude samozřejmě i nadále podporovat územní celistvost Gruzie, a zároveň máme strategický zájem o udržení kontaktu se separatistickými oblastmi a otevření vnějšího světa pro populaci těchto oblastí. Postupně nám to může pomoci v pokládání základů řešení konfliktu za stálé účasti Evropské unie a prostřednictvím opatření na podporu důvěry přes administrativní hranice kontaktem mezi různými populacemi.

Evropská unie bude i nadále v této záležitosti velmi aktivní. Komise a paní Ferrero-Waldnerová se v této záležitosti velmi angažují, stejně jako Evropský parlament, za což jsem velmi vděčná.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Pane předsedající, nejprve mi dovoluji vám poděkovat za upřímnou diskusi, kterou jsme dnes vedli.

Domnívala jsem se, že mnozí z vás ví, co jsme pro Gruzii učinili. Přestože od nás Gruzie získala mnoho podpory, a to jak politické, tak i hospodářské a humanitární, vypadá to, jako bychom nevykonali nic. To není vůbec pravda.

V první řadě, válku ukončila Evropská unie a pan Sarkozy. Za druhé, máte pravdu, existuje šestibodový plán, který však ještě nebyl plně zaveden, ale pokaždé, když jednáme s Rusy, je na pořadu jednání. To je naprosto jasné.

Je pravdou, jak uvedl předseda Rady, že jedinou platformou, se kterou jsme začali, i když pomalu, je v Ženevě, proto musí tato jednání pokračovat.

Rovněž potřebujeme podporu a otevřenost obou stran, protože se jedná o složitý konflikt a my jsme, tak říkajíc, v tomto konfliktu prostředníky. Toto je politická otázka číslo jedna.

Skutečně musíme pokračovat a dobře víme, že je Rusko obrovský partner na druhé straně. Zároveň máme společné sousedy, a proto vždy o těchto věcech hovoříme s Ruskem zcela jasně. Jak už jsem zde zmínila, pro to, abychom se vydali kupředu, potřebujeme takový přístup obou stran, což jsem řekla ve svém projevu, pokud si vzpomínáte. To je první bod.

Druhý bod se týká hospodářské a humanitární situace, na které spolupracujeme opravdu velice úzce. Finanční pomoc ve formě balíčku ve výši 500 miliónů EUR byla největším balíčkem, který jsem mohla poskytnout. V politice sousedství není tolik finančních prostředků, z nichž bych mohla brát, nicméně jsme to udělali, protože jsme se domnívali, že je Gruzie po válce a všech způsobených škodách, zejména těm nezranitelnějším, potřebovala.

Osobně jsem navštívila tábory vnitřně přesídlených osob a navštívila jsem domy, které byly opraveny v rámci našeho programu.

Mohu říci paní Lunacekové, že já sama jsem podepsala dohodu s Gruzínci, ve které se naprosto zavázali, že nepoužijí ani cent z peněz Evropské unie. Své finanční prostředky vždy kontrolujeme, proto by za normálních okolností neměl jít ani cent z našich finančních prostředků na znovuvyzbrojování ze strany Gruzínců.

Samozřejmě nemohu kontrolovat, co Gruzie činí v ostatních případech, ale o otázce našich finančních prostředků jsem si jista.

Byly zde zmíněny další záležitosti. Například dva teenageři, kteří jsou v Jižní Osetii stále ve vazbě. Toto jsou skutečnosti, které samozřejmě zmíníme Rusům. Hovoříme o nich, ale v tuto chvíli bohužel nemáme řešení a sami vstoupit na území Jižní Osetie nemůžeme.

Pokud jde o zásadu, o ní máme naprosto jasno. Jasně o Gruzii prohlašujeme, že má územní celistvost a svrchovanost. Naprosto. Jedna věc je o zásadách mluvit a další věc je tyto zásady okamžitě zavést. To je bohužel někdy velmi obtížné.

Dovolte mi také hovořit o zprávě paní Tagliaviniové. Samotná skutečnost, že byla tato zpráva zveřejněna, je velmi důležitá. Víte, že jsme tuto nezávislou zprávu podpořili. Znáám paní Tagliavini již mnoho let, od doby, kdy jsem jako ministryně zahraničí své země byla v roce 2000 úřadující předsedkyní Organizace pro bezpečnost a spolupráci. Byla mým zvláštním zástupcem pro Kavkaz. Je to velice odvážná, nezávislá dáma a musím říci, že vypracovala vynikající zprávu.

A to také pomáhá, protože tato zpráva vyjasnila fakta. Bereme si z toho ponaučení, ale v pomoci Gruzii můžeme pokračovat pouze diplomatickou cestou.

Vzhledem k výše uvedenému, mohu také říci, že jsme udělali velké množství práce. Nejprve v oblasti politiky sousedství směrem na východ a nyní také v oblasti Východního partnerství.

Konalo se i velmi důležité setkání ministrů v rámci švédského předsednictví se šesti ministry zahraničních věcí Východního partnerství včetně ministra zahraničních věcí Gruzie.

I zde jsme projednávali všechny možnosti, ale skutečně se domníváte, že můžeme dát každé zemi vše, aniž by ony nepřispěly svým dílem? Nemůžeme. Musíme je požádat, aby odvedly také svou část. To se rovněž týká obchodu, protože volná a obsáhlá obchodní dohoda může vzniknout pouze v případě, bude-li existovat správná legislativa. Nemůžeme je jednoduše požádat, aby se připojili k Evropské unii, když Rada není jednomyslně pro.

V těchto případech, kdy jeden může vidět jednu stranu a druhý druhou, však podporujeme Gruzii více než kdokoli jiný. Takže spíše doufám, že tuto politiku, jak někteří zmínili, skutečně podporujete. Jedná se o politiku, kdy se Gruzii snažíme pomoci tak, jak jen můžeme, chceme však vidět správné chování z její strany.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

(Zasedání bylo přerušeno v 19:55 a pokračovalo ve 21:00)

PŘEDSEDAJÍCÍ: PAN MARTÍNEZ MARTÍNEZ

místopředseda

17. Kroky vedoucí k oživení hospodářství v členských státech EU ze střední a východní Evropy

Předsedající. – Dalším bodem je prohlášení Komise ke krokům vedoucím k oživení hospodářství v členských státech EU ze střední a východní Evropy.

Joaquín Almunia, člen Komise. – (ES) Pane předsedající, dámy a pánové, hospodářská krize zasáhla celou Evropu. Lze říci, že postihla celý svět, ale tady, v Evropské unii, zasáhla pravděpodobně zejména země střední a východní Evropy, nové členské státy, a to z řady příčin. Zaprvé proto, že jde samozřejmě o slabší ekonomiky, než jsou zralejší, průmyslově vyspělá a konsolidovaná hospodářství západní Evropy, a také proto, že jde o ekonomiky, které nemají finanční systém, v němž krize vznikla, a jsou proto při financování svého růstu závislé na vysoké míře přímých investic zvenčí. Když krize vypukla, a zejména když se v roce 2008 zhoršila, došlo k zastavení těchto investic, a tyto ekonomiky ztratily prostředky na financování svého růstu, a nebyly je schopny nahradit využitím svých úspor a mezinárodních zdrojů.

Když tohle uvádím, je také zřejmé, že ne všechny ekonomiky zemí střední a východní Evropy byly postiženy stejnou měrou. Některé ekonomiky byly lépe připraveny vzdorovat náporům krize. Některé ekonomiky měly před krizí tolik rozumu, že prosadily politické reformy, které daly jejich růstovému modelu pevnější základy.

V každém případě Evropská unie, a Komise jako součást evropských orgánů jako celku, odpověděla na krizi zejména řadou opatření v reakci na konkrétní znepokojení, která byla relativně prospěšnější pro země střední a východní Evropy.

Plán evropské hospodářské obnovy, který byl přijat koncem roku 2008, je plánem založeným na fiskálních stimulech, jež jsou logicky silnější ve vyspělých ekonomikách eurozóny v západní Evropě. Nicméně posílením vnitřní nabídky v zemích západní Evropy tyto stimuly umožnily, aby trh byl nadále zdrojem růstu prostřednictvím externí poptávky vůči zemím střední a východní Evropy.

Kromě plánu evropské hospodářské obnovy zvýšila rozhodnutí přijatá evropskými orgány objem půjček poskytovaných Evropskou investiční bankou. Údaje za rok 2009 nebyly samozřejmě ještě uzavřeny, ale mohu odhadovat, že objem půjček poskytnutých Evropskou investiční bankou ke konci tohoto roku bude pravděpodobně o 50 % vyšší než v roce 2007, tedy v roce před krizí.

Evropská investiční banka dala prioritu svým finančně-podpůrným aktivitám v zemích střední a východní Evropy v řadě linií a činností. Aby tak mohla učinit, sáhla k nástrojům, které začala používat před krizí, jako jsou Jeremie, Jessica a Jaspers a další iniciativy. Také Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD), která není v pravém slova smyslu orgánem Evropské unie, vystupňovala svou činnost na popud evropských zemí a Evropské komise, tedy akcionářů banky.

Pozitivní úlohu sehrály i strukturální fondy – pro země, které potřebují těžit z politiky soudržnosti, je role těchto fondů vždy pozitivní –, ale když vypukla krize, byla přijata rozhodnutí například o navýšení zdrojů, které by mohly být poskytnuty ze strukturálních fondů zemím, které je potřebují, zejména zemím střední a východní Evropy.

Rada bohužel nepodpořila iniciativu Komise, aby Evropský sociální fond poskytl během krize (2009 a 2010) stoprocentní financování řady aktivit na podporu zaměstnanců a na aktivní politiku na trhu práce.

Jak již víte, facilita pro platební bilanci je nástrojem, který se nepoužíval od roku 1993. Tento nástroj se používá pro poskytování finančních prostředků zemím, jež mají potíže se zajišťováním externího financování v důsledku své platební bilanci, nebo zemím, které mají problémy s financováním svých rozpočtových

potřeb. Strop tohoto nástroje byl zvýšen z 12 miliard EUR na 50 miliard EUR, což byla iniciativa Komise, kterou schválila Rada, a přibližně 15 miliard EUR z těchto 50 miliard EUR bylo použito na operace finanční podpory pro tři země střední a východní Evropy, které jsou členskými zeměmi Evropské unie: Maďarsko, Lotyšsko a Rumunsko.

Nakonec bych chtěl zmínit takzvanou Vídeňskou iniciativu podporovanou evropskými orgány společně s mezinárodními finančními institucemi. Koordinuje činnost soukromého finančního systému, jehož základními organizačními prvky jsou v mnoha z těchto zemí západoevropské banky, které investují v zemích střední a východní Evropy a mají v nich pobočky a kanceláře.

Význam Vídeňské iniciativy byl a je ten, že činnost může být koordinována, a to včetně udržování pozic a rizik, které soukromé banky v těchto zemích zaujaly. Bylo možné zachovat maximální úroveň finančního systému, což pomáhá financovat následky krize a investice potřebné k jejímu překonání. A to tváří v tvář sdělení o přílišných rizicích, která západoevropské banky sídlící v těchto zemích podstoupily. Pravdou je, že až doposud jsme nemuseli oplakávat žádné „oběti“ z řad těchto bank, naopak si v obtížných podmínkách, v nichž systém funguje, udržely přiměřenou míru kapitalizace a finanční aktivity.

Již vidíme pozitivní signály. Vidíme samozřejmě i těžké úkoly. To znamená, že jsme ještě neskončili. Musíme i nadále věnovat konkrétní pozornost tomu, jak co nejlépe použít nástroje dostupné evropským orgánům, abychom pomohli těmto zemím vydat se na cestu uzdravení a dostat se z krize.

Když dovolíte, uvedu pozitivní příklad Polska, které je jedinou zemí v Evropské unii, která si nadále zachovává pozitivní růst a nikdy v průběhu krize nezaznamenala negativní vývoj. Jedinou takovou zemí v celé Evropské unii je země ze střední a východní Evropy a jeden z nových členských států.

Nakonec bych chtěl zmínit význam eura jakožto základu u strategií, jak překonat nápor krize a jak se z ní dostat. Euro je referenčním bodem, jímž se řídí příslušné strategie zaměřené na východisko z krize. V oblasti střední a východní Evropy se nachází země, která se k eurozóně připojila uprostřed krize, Slovensko, a včera pořádaly slovenské orgány v Bratislavě konferenci, na níž přivítaly způsob, jak je euro ochránilo před horšími důsledky krize a jak jim pomáhá zvládnout ji za mnohem lepších podmínek, než jaké by Slovensko muselo překonat, kdyby nepatřilo k eurozóně.

Další země v této oblasti, Estonsko, se chce připojit k eurozóně a zapojit svou měnu do eura v roce 2011. Ukazatele a stupeň plnění kritérií Maastrichtské smlouvy, nyní Lisabonské smlouvy, zatím stále ukazují, že tento cíl je možný. Nebudeme schopni to zaručit, dokud nebude na jaře zveřejněna odpovídající konvergenční zpráva, ale je možné, že Estonsko se v roce 2011 stane součástí eurozóny.

Pro země mimo Evropskou unii, které jsou součástí regionu, pro kandidátské země nebo pro možné kandidátské země je připojení k Evropské unii rovněž mocným poutem zajišťujícím, že budou mít odpovídající strategie a politiky.

Je proto pravdou, že existuje velmi mnoho problémů. Je pravdou, že tyto země mají křehčí hospodářství. Je pravdou, že důsledky takové krize, jako je ta, který právě prožíváme, jsou pro občany těchto zemí neskonale bolestivější než důsledky pro občany zemí se systémem sociální ochrany a s lépe fungujícími, silnějšími a konsolidovanějšími systémy sociálního zabezpečení.

Je však třeba říci, že nástroje, které mají k dispozici evropské orgány, a samotná skutečnost, že patří k Evropské unii a mají možnost být součástí hospodářské a měnové unie, je spíše pozitivním faktorem než překážkou, pokud se jedná o řešení takové krize, jakou prožíváme.

Arturs Krišjānis Kariņš, jménem skupiny PPE. – (LV) Pane předsedající, pane Almunio, existují dva možné přístupy, jak pomoci hospodářstvím členských států ze střední a východní Evropy: dát jim ryby, nebo rybářský prut. Samozřejmě nejlepší je dát jim rybářský prut. Problém je poznat, jaký rybářský prut by to měl vlastně být. Milníkem a měřítkem uzdravování je vytváření nových pracovních míst. Aby k tomu mohlo dojít, je třeba investovat. Jednou z hlavních překážek investování v regionu jsou nejasnosti ohledně stability národního devizového kurzu a zavedení eura. V současnosti je zavedení eura v nových členských státech koňským dostihem, v němž se každý stát snaží odtrhnout od skupiny a doběhnout do eurozóny.

Může se stát, že v téhle krizové situaci si některé členské státy uškodí, když například rychlým omezením rozpočtových výdajů zvýší nezaměstnanost nad úroveň, kterou jejich hospodářství může snést. Může se také stát, že jeden členský stát může při vstupu do eurozóny poškodit hospodářství sousedního státu, který není členem eurozóny, tím, že k sobě přiláká investice a zvýší tak nezaměstnanost v sousedním státě. Evropská unie je vytvořena na zásadě solidarity. Když EU v roce 2004 zvyšovala počet svých členských států, byla

vytvořena a přijata strategie pro přijímání těchto členských států do Evropy. Myslím si, že Evropská komise by se měla zamyslet nad postupem zavádění eura a měla by pro něj vypracovat jasnou strategii, která nepřímě nesvede členské státy k tomu, aby poškozovaly samy sebe nebo své sousedy. Není nutné měnit kritéria stability, ale měl by být vypracován společný plán a rozvrh pro celý region, abychom tak mohli zavést v Evropě jednotnou měnu pomocí zavedeného postupu, který je všem jasný. To by byl rybářský prut, který by pomohl hospodářství v regionu zotavit se tím, že by otevřel dveře investicím a tvorbě nových pracovních míst.

Sergio Gaetano Cofferati, *jménem skupiny S&D*. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, jak jste právě zdůraznil, pane komisaři Almunio, důsledky této vážné finanční a hospodářské krize pocítily země v celém světě a pochopitelně i země v Evropě. V EU to byly ty nejslabší země, ty, o nichž se nyní bavíme, které byly postiženy nejvíce.

Jsou to země, které vstoupily do Unie teprve nedávno a které nejsou součástí eurozóny. Proto je důležité je připomenout a stanovit nejúčinnější kroky tak, aby mohly být součástí Evropy jako celku a následně se podílet na životě v Evropě stejně, jako ostatní. Jsou také nezbytné měnové intervence, počínaje intervencemi Evropské centrální banky, neboť nepomůžeme-li zvýšit jejich HDP a neinvestujeme-li do jejich výrobních systémů, nebudou schopny napravit nerovnováhy, které je momentálně táhnou dolů, splnit maastrichtská kritéria a připojit se k eurozóně. Jak jste zmínil, jsou také nezbytná další opatření, jako snazší přístup ke zdrojům poskytovaným z evropských fondů a financování EIB.

Myslím si však, že bychom neměli nikdy zapomínat, že tyto kroky je třeba provádět jako součást paralelních opatření pro ostatní slabé evropské země. Není to jen otázka zemí, o nichž se dnes bavíme, jak jsme si všichni bohužel vědomi, a ze všech těchto důvodů nemůžeme déle odkládat vytvoření evropského systému financování, který by byl schopen podpořit investice komplexní vizí Evropy. Hovořím o zřízení fondu financovaného z eurobondů, což by bylo, jak si myslím, jediné praktické řešení pro členské státy i pro Evropskou unii.

V této fázi nastal čas ukázat politickou odvalu a předvídatost, pokud jde o touhu překonat krizi a vytvořit podmínky pro konkurenční rozvoj v Evropě, rozvoj, který by zajistil blahobyť všech Evropanů.

Guy Verhofstadt, *jménem skupiny ALDE*. – (FR) Pane předsedající, důvod, proč jsme my společně s dalšími zde přítomnými poslanci žádali o tuto rozpravu, je to, že se, pane Komisaři, s příchodem hospodářské krize vynořila nova železná opona. Měnová železná opona odděluje ty, kdo stojí mimo eurozónu, a ty, kdo jsou v ní.

Mnoho problémů, které nyní trápí většinu pobaltských zemí – jmenoval jste například Polsko, ale já bych mohl samozřejmě zmínit Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko –, je způsobeno skutečností, že tyto země nejsou členy eurozóny. Musí proto nadále používat svou národní měnu a to v současné době způsobuje škodlivé a ničivé důsledky. Můžeme hovořit o hospodářském oživení, ale v těchto zemích v současné době žádné oživení není. V některých z těchto zemí je míra nezaměstnanosti vyšší než 20 % a platy ve veřejné sféře musely být o více než 20 % sníženy. Čísla týkající se jejich hospodářského růstu jsou skutečně velmi negativní.

Důležité je, abychom jim umožnili připojit se co nejdříve k eurozóně. V současné době ovšem trpí ničivými účinky této situace. Nejde samozřejmě o to měnit podmínky Paktu o stabilitě a růstu – o to nikdo nežádal. Neměly by se měnit, neboť jak jste správně uvedl, eurozóna působila jako ochrana před hospodářskou a finanční krizí. Musíme však pomoci těmto zemím jinak, ne měnit podmínky paktu stability a růstu, ale vyvážit negativní účinky, jimiž trpí, neboť stojí mimo systém. Pokud to neuděláme, bude trvat o několik let déle, než se připojí k eurozóně.

Vypracovali jsme řadu návrhů, připravili jsme šestibodový plán a požádali jsme Evropskou komisi, aby jej vzala v úvahu. Proto potřebujeme, aby Evropská centrální banka, Evropská komise a Evropská investiční banka vzájemně spolupracovaly. Jaká opatření je třeba v této souvislosti zavést? Zprvu, centrální banka musí poskytovat likviditu i místním bankám. Poskytla likviditu bankám v západní Evropě, nepřímě poskytla zdroje také například švédským bankám, ale některé místní banky nedostaly od Evropské centrální banky nic.

Těchto šest bodů zahrnuje další návrhy. Například, proč nezvýšit poměr financování EU a nesnížit poměr státního financování sociálních a regionálních fondů, Fondu soudržnosti atd.? Členské státy skutečně nemají v současné době rozpočtové zdroje na financování některých projektů. Měli bychom tedy směřovat ke stavu, kdy například 75 % prostředků poskytne Evropa a 25 % členské státy, zejména v pobaltských státech.

Zmínil jsem jen dva ze šesti velmi praktických nápadů, které jsme navrhli a o nichž může rozhodnout Evropská centrální banka nebo Komise nebo Evropská investiční banka. Tyhle země to potřebují. Osobně nevidím jako pokrok v tom, že Mezinárodní měnový fond intervenuje v těchto zemích a diktuje jim, jak se mají chovat. Podle mého názoru by to měla být spíš Evropa, která rozhodne, co se má dělat.

Tohle tedy požadujeme. V každém případě jsem v těchto zemích byl a byl jsem šokován skutečností, že tito lidé se ve svém každodenním zápase cítí být Evropskou unií opuštěni. Naléhavě tedy vybízím příští Evropskou komisi, aby znovu přinesla důvěryhodný plán pro státy střední a východní Evropy, a mám-li být konkrétní, pro pobaltské státy.

Tatjana Ždanoka, jménem skupiny Verts/ALE. – Pane předsedající, pocházím z Lotyšska – země, která byla těžce zasažena finanční krizí. V důsledku nezodpovědné politiky pravicových vlád riskovalo Lotyšsko bankrot bez finanční pomoci zvenčí. Nyní se bavíme o různých finančních a hospodářských řešeních, která by mohla změnit situaci k lepšímu. Musíme samozřejmě pořádně projednat všechny možnosti, včetně urychleného zavedení eura. Obávám se však, že finanční a hospodářské perspektivy jsou jen jednou stranou mince. Musíme se bavit i o sociálních perspektivách.

Orgány EU jsou teď mnoha obyvateli Lotyšska vnímány jako nepřátelé: nepřátelé, kteří nutí naši ubohou vládu krátit důchody a výhody, nepřátelé, kteří mohou za sociální vyloučení a chudobu. Je mnoho politiků, kteří tento obraz pěstují, zejména ve vládní koalici, neboť pokud si budou lidé myslet, že za současnou sociální krizi může naše vláda, tato nepřehledná nadcházející všeobecné volby.

Jestli si myslím, že Lotyšsko a další země v regionu nutně potřebují pomocnou ruku EU? Ano, myslím. Ale jsem přesvědčena, že potřebujeme silný kontrolní mechanismus a že potřebujeme velmi přísné podmínky v oblasti sociální politiky. Peníze EU by měly jít v první řadě na pomoc obyčejným lidem, ne bankám nebo státní byrokracii. Proto využívám této příležitosti a chtěla bych požádat všechny své kolegy a poslance, aby podepsali písemné prohlášení 0056/2009, které vzniklo z iniciativy zástupců tří politických skupin a týká se sociální podmíněnosti pomoci Evropské unie.

Roberts Zīle, jménem skupiny ECR. – (LV) Pane předsedající, pane komisaři, děkuji vám, pane Verhofstadte, že jste otevřel tuto otázku. Položení této otázky během této večerní rozpravy však může občany Evropské unie v západní Evropě zmást. „Vždyť i my musíme trpět finanční krizí, protože střední a východní Evropa díky svým nešikovným vládám způsobila tyto problémy sobě, ale i nám“. Takové stanovisko zhoršuje již tak vážně poškozenou důvěru v politiku soudržnosti Evropské unie. Příklad pobaltských zemí však ukazuje, že jsme na stejné lodi. Honba skandinávského bankovního sektoru za podílem na trhu a za vysokými zisky v praxi vytlačila národní měny v pobaltských státech z úvěrového trhu, zejména z domácích hypotečních trhů. Při pevném národním devizovém kurzu byla občanská odpovědnost dlužníků vůči věřitelům velmi vysoká: Veškeré kurzové riziko spojené s hodnotou předražených zástav nesli dlužníci.

Koncem roku 2008 bylo při napjatých jednáních mezi lotyšskou vládou, Mezinárodním měnovým fondem, Evropskou komisí a švédskou vládou rozhodnuto převzít druhou největší komerční banku pouze za peníze lotyšských daňových poplatníků a udržet silný národní devizový kurz. Tak jsme my, Lotyši, kteří jsme na mnoho let přišli o výnosy, konkurenceschopnost a možná kvalitu společnosti, zachránili bankovní sektor Skandinávců a jiných investorů, přinejmenším v pobaltských státech, neboť dominový efekt by v případě pádu bank šel daleko za lotyšské hranice a zasáhl by, řekněme, jak skandinávské penzijní fondy, tak akcionáře bank. Ano, Evropská komise nám pomohla a Mezinárodní měnový fond toto rozhodnutí financoval, ale lví podíl půjčky jde na stabilizování bankovního sektoru.

Tím, že jsem nedopustili bankrot a udrželi silný devizový kurz, jsme devalvovali své hospodářství o 20 % HDP, ale ve skutečnosti jsme pomohli sousedním Estoncům, jejichž výhodou byla pochopitelně po mnoho let zodpovědná rozpočtová rovnováha, zavést euro již v roce 2011. Zdá se ještě podivnější, že pro evropskou měnovou unii je takový příklad, jako je Estonsko, dokonce životně důležitý. Příklad Estonska svým způsobem dokazuje, že maastrichtská kritéria pro zavedení eura fungují dokonce i v dobách krize. Ne že bychom neměli z prospěchu Estonců radost, ale naše oběť, tedy převzetí banky, byla také určitým výrazem solidarity v tom smyslu, že jsme neštěstí nepodstrčili dále našim sousedům a agresivním investorům. Žádali jsme jen projev určité solidarity ze strany subjektů odpovědných za evropské finanční politiky, a to i pokud jde o téma překážek pro nové státy eurozóny.

Politici v Lotyšsku museli přijmout mimořádně tvrdá rozhodnutí, s nimiž by většina mých kolegů poslanců ve starších členských zemích nechtěla mít nic společného ani v nejhorších snech. Není však v našich silách sejmut z našich občanů riziko soukromého dluhu a nechceme se chovat jako uličníci tím, že jednostranně zavedeme euro nebo umožníme, aby euro bylo v oběhu společně s naší národní měnou. Nicméně cílem naší

demograficky stárnoucí společnosti nemůže být to, že strávíme mnoho let výměnou každého druhého vydělaného latu za euro na splátky bankám a po večerech budeme nabízet modlitby, aby lat nepovolil vůči euru.

Alfreds Rubiks, jménem skupiny GUE/NGL. – (LV) Děkuji vám, pane předsedající, podle mého názoru je kolem záležitosti modernizace sociální politiky a pomoci státům střední a východní Evropy hodně řečí, ale ve skutečnosti se toho moc neděje. Nová sociální politika nebyla do makroekonomie Evropské unie plně zapracována. Rozpočet je malý a nedrží krok s rozšiřováním Evropské unie. Ve snaze rozšiřovat oblast svého vlivu Evropská unie často pomáhá zemím mimo EU více než novým státům EU. Proto není náhoda, že například v Lotyšsku je na tom dnes většina obyvatel hůře než před vstupem do Evropské unie. Více než 90 % důchodců přežívá s příjmem nižším, než je životní minimum.

Nezaměstnanost v Lotyšsku dosáhla 20 %, hrubý domácí produkt se snížil o 19 %, státní dluh převyšuje roční rozpočet a důchody se snížily o 10 %. Lidé protestují, opouštějí Lotyšsko, vyhlašují nekonečné hladovky nebo nabízejí prodej svých orgánů, aby získali peníze pro své rodiny. Počet sebevražd roste. Neoliberální politika Evropské unie v oblasti sociálního zabezpečení se musí změnit. Kapitalismus způsobil krizi, ale za východisko z ní platí pracující a důchodci. Investice velkých kapitalistických nadnárodních společností a bank při řešení problémů způsobených krizí jsou minimální. Evropská unie umožňuje vyšším třídám a bankám zachránit se pomocí daňových příjmů státu, to znamená za pomoci peněz lidí.

Země východní Evropy chtějí rovný příděl dotací do zemědělství, neboť momentálně jsou dotace soustředěny spíše do starých členských států, což zároveň poškozuje volný trh práce. Je třeba skoncovat s nerovným přístupem při výpočtu a vyplácení přímých plateb a s oddělováním těchto plateb od výroby konkrétních produktů. Evropská komise a Parlament musí demokraticky přijmout nařízení na ochranu nejen zájmů velkých výrobců a bankéřů, ale i těch, kteří v bohaté demokratické Evropské unii potřebují pomoc.

Jaroslav Paška, jménem skupiny EFD. – (SK) Hospodářská a finanční krize má mnohem horší dopad na transformující se země střední a východní Evropy, než na stabilní demokracie západní Evropy. Je proto správné hledat cesty, jak čelit tomuto nepříznivému ekonomickému vývoji. Nesmíme však zapomínat, že zázraky se dějí jen v pohádkách. Proto je prvořadým a základním požadavkem, pokud jde o změny k lepšímu, zodpovědná finanční a hospodářská politika vlády a moderní, pravicový zákonodárny sbor v každé z postižených zemí. Jen tak bude možné hrát prostřednictvím cílených průmyslových opatření nějakou úlohu v postupné pomoci hospodářskému rozvoji.

Má-li být tato pomoc účinná, její finanční zdroje se nesmí utratit za sociální výhody nebo spotřebu ani za uměle vytvořená nesmyslná pracovní místa. Nemělo by být například možné, aby vláda použila tuto pomoc na obnovení provozu staré tepelné elektrárny, která produkuje více emisí než elektrické energie jen proto, že tak údajně vytvoří několik nových pracovních míst.

Pokud chceme postiženým zemím skutečně pomoci, musíme podporovat jen finanční projekty, které mají vysoký stupeň inovace a které tedy chrání životní prostředí. Starejme se o to, aby finanční prostředky investované do těchto podpůrných programů přispívaly k restrukturalizaci firem a aby přinášely dlouhodobé výsledky postiženým zemím, a tím i celé Evropě.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Zaprvé a především bychom měli najít řešení, jak se v budoucnosti vyhnout podobné krizi. Zmatek způsobený globálním finančním systémem se žene celým světem a má přímý dopad na reálné hospodářství, neboť společnosti nemají přístup k úvěrům, což je životně důležitá krev hospodářství. Lekce, kterou jsme dostali, je zřejmá. Je jasné, že se musíme zbavit víry, kterou vkládáme do samoregulace a svrchovanosti trhu, a musíme přijmout a posílit regulační úlohu státu.

Hovoříme o hospodářské obnově, ale samozřejmě skutečným cílem, kterého tím chceme dosáhnout, je ochrana pracovních míst. To znamená, že priorita se přisuzuje i podpoře malých a středních podniků v Evropě, neboť ty v současné době nabízejí nejvíce pracovních míst. Zásadní věcí jsou podmínky pro získání přístupu k úvěru. Jak jsme slyšeli od pana Almunii, banky samozřejmě jednají racionálně. To platí například i pro Maďarsko, kde jsou všechny komerční banky dceřinými společnostmi zahraničních bank. Díky své opatrnosti se tak snažily odpírat úvěry do té míry, že to paralyzovalo i domácí hospodářství.

Přímé dotace, které EU také připouští, samozřejmě rovněž požadujeme, ale neměly by být poskytovány takovým vládám, jako je nynější maďarská vláda, které v první řadě podporují usazování nadnárodních firem, nikoli malé a střední podniky. Dnes, když jsme se zabývali úpravou návrhu finančního předpisu Evropské komise na rok 2009, jsme projednávali záležitost Evropského zemědělského fondu pro rozvoj

venkova. Komise ve svém návrhu přijala významné a drastické opatření na zbrzdění těchto prostředků, i když jsou právě určeny na udržení osídlení venkova.

Proč se o tomto regionu bavíme zvlášť? Důvodem je, že se z něj stal zranitelnější region, než je západní Evropa. Musíme se vrátit do 90. let 20. století, kdy se ukázalo, že naše naděje, že se naše hospodářství v Maďarsku stane v této demokracii také nezávislým, je marná. Tento region utrpěl v důsledku stále rostoucího břemene splátek zděděných dluhů a využívání jeho levných přírodních a lidských zdrojů, přičemž to vše dalo vzniknout velmi významným finančním příjmům v západních zemích. Proto se nyní cítím povinen říci, s řádným odůvodněním, že tento region by měl dostat větší podporu, neboť se jedná o věc částečné náhrady.

Enikő Győri (PPE). – (HU) Dámy a pánové, krize ukázala, že země střední a východní Evropy mimo eurozónu jsou zranitelnější než země, kde se používá jednotná měna. V důsledku jejich závislosti na silném vývozu a zahraničním kapitálu a na vysoké míře devizového dluhu obyvatelstva je rychlost obnovy také pomalejší než v těch zemích, které využívají bezpečí eurozóny. Jestliže solidarita mezi členskými státy v praxi funguje spíše jen jako sarkastické vyjádření ve sloganech, zmenší se vnitřní soudržnost Evropské unie, a tím se omezí výkonnost celé EU.

Nepotřebujeme však žádné nové nástroje k dosažení této solidarity, zejména ne žádné dary. Stávající možnosti a zdroje je třeba rozumně využít. V tomto ohledu může Evropská centrální banka pomoci neustále udržovat likviditu bank v regionu. Evropská investiční banka může rovněž pomoci tím, že poskytne cílený úvěr malým a středním podnikům v regionu, zatímco evropské orgány mohou pomoci tím, že upraví pravidla pro použití peněz z Fondu soudržnosti a ze strukturálních fondů tak, aby vyhovovala extrémní situaci. Chtěla bych vás zejména upozornit na skutečnost, že mnoho lidí rádo přistupuje ke střední a východní Evropě jako k celku, i když tyto země jsou velmi rozdílné a mají i různé strategie, jak překonat krizi.

Například po téměř osmileté neschopné vládě socialistů Maďarsko vypotřebovalo všechny své rezervy. V této chvíli je nuceno praktikovat omezení, které je v příkrém rozporu s praktickými opatřeními přijatými v jiných evropských zemích ke zvládnutí krize, jež jsou založena na hospodářské obnově. Zatímco západoevropské vlády již přemýšlí o přípravě svých strategií na překonání krize, některé země ve střední a východní Evropě, které byly krizí zasaženy nejvíce, budou ještě v roce 2010 čelit velké recesi. Proto pokud jde o návrh strategie na překonání krize, je mimořádně důležité mezi jednotlivými zeměmi rozlišovat.

Vedoucí představitelé EU by neměli vymýšlet standardní pravidla, která by mohla jen dále zhoršit situaci některých zemí a jejich obyvatel. Při vymýšlení nových pravidel pro finanční systém je třeba zaměřit pozornost na to, aby zpřísnění kapitálových požadavků nezpůsobilo nekalou soutěž mezi bankami. Banky ve střední a východní Evropě, které se ukázaly jako zdravé, nedostaly kapitálovou injekci od nikoho. To znamená, že by pro ně jen bylo obtížnější vyrovnat se s přísnějšími pravidly pro kapitálové požadavky, než pro jejich zachráněné protějšky v západní Evropě. To by vyústilo v pokles jejich zájmu poskytovat úvěry, který ostatně nebyl nijak velký, a oběma této situace by se nakonec staly malé a střední podniky. Tomuto scénáři musíme za každou cenu zabránit.

Ivari Pádar (S&D). – (ET) Pane předsedající, nejprve bych chtěl upřímně poblahopřát panu Almuniovi za jeho dosavadní velmi efektivní práci. V mnoha členských státech Evropské unie existují společné problémy, ale každá země má zároveň svou vlastní hospodářskou politiku a své konkrétní problémy, a my všichni musíme být skutečně sebekritičtí. Tvzení, že jen nové členské státy Evropské unie byly zvláště tvrdě postiženy krizí, není pravdivé. Podívejte se na země, kde banky potřebovaly ekonomickou podporu – jsou to většinou staré členské státy, nikoli ty nové. Stejně tak fiskální problémy jsou větší v eurozóně než mimo ni.

Zároveň je zřejmé, že banky, které působí přes hranice, nepředstavovaly větší riziko. Situace byla přesně opačná. Banky, které působily v různých zemích, byly nejbezpečnější a byly schopny stabilizovat situaci v mnoha příjemeckých partnerských státech. Banky, které měly problémy, jsou banky, které prostě přijaly špatná komerční rozhodnutí, jako to bylo například u Royal Bank of Scotland.

Kristiina Ojuland (ALDE). – Pane předsedající, chtěla bych se připojit k předchozímu řečníkovi a poděkovat panu komisaři Almuniovi. Pan Komisař má jasnou představu o rozdílech mezi různými zeměmi střední a východní Evropy, o aktuálním stavu jejich hospodářství a o finanční situaci.

Pan komisař zmínil Estonsko. Já pocházím z Estonska a není jednoduché splnit cíle potřebné ke vstupu do eurozóny, ale myslím si, že jednu věc bychom mohli mít společnou s ostatními okolními zeměmi, a to je zodpovědnost za svůj osud. V tomto shromáždění jsem při této rozpravě termín „zodpovědnost za svůj osud“ ještě neslyšela, mluví se jen o „solidaritě“. Jak můžeme očekávat solidaritu, když dopředu se derou

velcí světoví konkurenti, jako je Čína a Indie? Myslím si, že v Evropské unii bychom měli být mnohem pragmatičtější a zapřemýšlet, za co zodpovídají naše vnitrostátní vlády.

V této době je těžké dělat škrtky. V Estonsku je těžké dělat škrtky ve výdajích na řízení státu, ale už řadu let to děláme. V dobrých letech – v letech boomu – jsme schopni vytvářet rezervy, a za to není zodpovědný nikdo jiný, než vlády členských států.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Pane předsedající, já zastupuji Polsko, zemi, která si snad nemusí dělat s krizí takové starosti, jako Maďarsko nebo Lotyšsko, ale v mé zemi, i přes vládní propagandu, rovněž zřetelně roste nezaměstnanost a dnešní demonstrace ve Varšavě se účastnili dělníci z loděnic, kteří právě dostali poslední část odstupného.

Podle analýzy, kterou provedla polská národní banka, byla dynamika recese v devíti zemích střední a východní Evropy rozhodně větší, než v zemích západní Evropy. Horší je, že rozdíly mezi jednotlivými zeměmi našeho regionu jsou větší, než rozdíly ve staré EU. To je částečně výsledkem nejen větší stability hospodářství staré patnáctky, ale řekněme si otevřeně, i její větší schopnosti používat nebo přizpůsobit některé finanční nástroje, které jsou Evropskou unií teoreticky zakázány.

Evropská komise a paní Kroesová zavřely oči, pokud jde o pomoc, kterou Berlín poskytl německým loděnicím, ale Polsko odsoudilo za to, že udělalo totéž, a nařídilo vrácení pomoci EU, která byla poskytnuta polským loděnicím. V praxi se ukazuje, že někteří jsou si rovnější, než jiní, a že se používá dvojí metr. Francouzský automobilový průmysl může dostat větší státní pomoc, než automobilový průmysl v zemích nové EU. To jen zvyšuje nepoměr.

Pan komisař hovořil o prospěšné úloze eura, ale to byl jistě vtip. Polsko nemá euro a krize nás zasáhla v menší míře, než Slovensko, které přijalo euro a kde jsou důsledky krize mnohem vážnější, než v Polsku. Vyzývám k solidaritě, o níž hovořil zástupce Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů), ale mám dojem, že on je v této věci pokrytecký. V této souvislosti mu pokrytectví neslouží ke cti.

Joe Higgins (GUE/NGL). – Pane předsedající, předpokládal jsem, že nám pan komisař Almunia a rozhodně pan Verhofstadt nabídnou vysvětlení důvodů, které stojí za katastrofou, jež dopadla v hospodářské oblasti na většinu zemí střední a východní Evropy. Před dvaceti lety jsme byli v těchto zemích svědky hrdinského hnutí pracujících, které svrhlo stalinistický kolos. Bohužel místo náhrady tohoto kolosu přechodem ke skutečnému demokratickému socialismu následovalo opětovné nastolení kapitalismu. To bylo ovšem naordinováno celým evropským politickým establishmentem: EU, důležitá ekonomická média, ti všichni slibovali, že kapitalismus zvěstuje novou světlou éru pro národy střední a východní Evropy.

Trh byl povýšen na boha, konkurence se stala králem. Byla nám tak vnucena neoliberální agenda, kterou evropský komisař tak miluje: masová privatizace veřejného majetku – ve skutečnosti masová krádež veřejného majetku – a vystavení hospodářství těchto zemí na pospas žralokům mezinárodních finančních trhů. Zřídili jsme dokonce zvláštní banku, aby na tento proces dohlížela, a to byla naprostá katastrofa. Pobaltské státy postihl volný pád: V Lotyšsku došlo ve třetím čtvrtletí k poklesu o 18 %, nezaměstnanost dosahuje 20 %.

Co nabízí Komise EU a pan Verhofstadt? Předpisy Mezinárodního měnového fondu a západoevropských bank. Snížení a devastace životní úrovně pracujících, snížení a devastace úrovně veřejných služeb. V Lotyšsku proto hrozí, že do konce tohoto roku bude zavřena polovina nemocnic.

Politika establishmentu EU znamená noční můru pro obyčejné lidi těchto zemí – hrozbu barbarských podmínek pro obyčejné lidi. Doporučoval bych proto lidem ze střední a východní Evropy odmítnout tento fatální předpis establishmentu Evropské unie, znárodnit banky, zřídít v nich demokratickou kontrolu tak, aby investovaly ve prospěch lidí a pracovních míst, nově nebo opětovně znárodnit velká hospodářská odvětví, ale tentokrát pod kontrolou pracujících tak, aby tato odvětví mohla plánovat hospodářství pro lidi, a nebyla vystavena napospas žralokům, Evropě korporací a finančních institucí, která přivodila lidem z tohoto regionu tuto strašlivou katastrofu. Pane komisaři, můžete se smát, ale já čekám na vaši odpověď.

Nikolaos Salavrakos (EFD). – (EL) Pane předsedající, děkuji vám, že jste mi dal slovo, a děkuji i panu komisaři Almuniovi za velmi podrobnou zprávu, kterou předložil Parlamentu. Velmi mě potěšila skutečnost, že Komise souhlasila s uvolněním Paktu stability a samozřejmě uznala, že přísných maastrichtských kritérií, jako je 3% strop, lze velmi těžko dosáhnout v dobách vážné hospodářské krize, kterou v současnosti prožíváme.

Nejdříve bych chtěl zdůraznit skutečnost, že v uplynulých dnech a týdnech bylo Řecko, země, ze které pocházím, cílem útoku jedné konkrétní ratingové agentury, konzultační společnosti, pokud jde o jeho

úvěruschopnost. Vtírá se tak otázka, zda máme vážně uvažovat o vytvoření agentury EU, která by tuto práci prováděla, aby ji nemohl dělat kdokoli a aby u ní neexistovala žádná vazba na skryté komerční nebo jiné agendy, v nichž hraje roli konkurence.

Chtěl bych vyjádřit stížnost, že Evropská unie pomáhá mnohem více třetím zemím, než svým členům. Chtěl bych také požádat o projev solidarity, kterou moje země, Řecko, potřebuje, aby se vypořádala se svými problémy.

Iliana Ivanova (PPE). – (BG) Děkuji vám, pane předsedající, dámy a pánové, narozdíl od předchozího řečníka věřím, že citlivá politika boje proti krizi v zemích střední a východní Evropy musí být založena na zásadě sociálně tržního hospodářství. Proto jen silné hospodářství, které respektuje svobodu soukromého vlastnictví, právní stát a osobní odpovědnost může zaručit náklady na udržitelnou sociální politiku, kterou si naše společnost zaslouží.

Jsem přesvědčena, že naše snaha a odpovědnost se musí zaměřit na řadu základních pilířů. Zaprvé, stabilní veřejné finance. Znepokojivý počet členských států má vysoký státní dluh. Musíme být velmi ostražití a disciplinovaní. Naším cílem musí být nejen rozpočtové schodky, které nejsou vyšší než 3 %, ale musíme udělat také vše pro to, abychom dosáhli vyrovnaných rozpočtů.

V rámci Paktu o stabilitě a růstu musí Evropská komise a rada pečlivě sledovat makroekonomickou nerovnováhu v členských státech.

Zadruhé, musíme podporovat malé a střední podniky. Důvodem k tomu je nejen to, že zajišťují více než 65 % pracovních míst v Evropě, ale i to, že mají nejpružnější a nejdynamičtější růstový potenciál, zejména v době krize.

Zatřetí, je důležité, abychom podporovali nezaměstnané a nejzranitelnější skupiny v naší společnosti a abychom dostatečně investovali do vzdělávání, získávání kvalifikací a výzkumu. Posledním bodem a nejdůležitější prioritou pro členské státy, které se připojily nedávno, je rozšíření eurozóny.

Chtěla bych vás požádat o podporu, poděkovat svým kolegům poslancům a naléhavě vyzvat Evropskou komisi a členské státy, aby přehodnotily své stanovisko, pokud jde o rozšíření eurozóny. Potřebujeme vaše porozumění a solidaritu, zvláště v zemích, jako je Bulharsko, odkud pocházím, které se velmi snaží splnit maastrichtská kritéria a má jeden z nejnižších rozpočtových schodků v Evropské unii i mimořádně disciplinovanou fiskální politiku.

Kolegové poslanci, věřím, že je pro nás důležité pokračovat ve společném koordinovaném úsilí s cílem pomoci našim ekonomikám překonat krizi a vyjít z ní silnější, než dříve.

Edit Herczog (S&D). – (HU) Pane předsedající, dámy a pánové, svůj jedeminutový projev bych chtěla zahájit poděkováním kolegům poslancům ze zemí eurozóny za to, že považují za důležité zúčastnit se této rozpravy. Touto přítomností na rozpravě totiž začíná skutečná solidarita.

Aniž bych zapomínala na vlastní odpovědnost členských států, jak řekli moji kolegové poslanci, nové členské státy čelí takovým obecným těžkostem, které se nám zdají být skutečně objektivní. Jednou z těchto těžkostí je vynucený postup dvacetiletého přístupového procesu, který způsobil těmto zemím vážné hospodářské problémy a předpokládal u jejich obyvatel skutečnou sociální solidaritu. Dalším problémem je neexistence obranného mechanismu, který nabízí eurozóna, v těchto zemích, což znamenalo, že ve chvíli, kdy je krize zasáhla, byly v mnohem bezbrannějším postavení. Nakonec má v těchto zemích význam poměr malých a středních podniků a lidí, které zaměstnávají, a rozdíl oproti statistice Evropské unie.

Celkově však pevně věřím, že abychom dosáhli hospodářského ozdravení v zemích Evropské unie a v zemích střední a východní Evropy, musíme spojit síly a snažit se o trojí cíl, jímž je zaměstnanost, finanční rovnováha a hospodářský růst. Věřím, že balíček pro malé a střední podniky některé z těchto prvků obsahoval. Za každou cenu bychom měli nějak překonat finanční obtíže malých a středních podniků. K tomu budeme rozhodně potřebovat pomocné mechanismy Evropské centrální banky. Čím je podnik menší, tím se k němu EU obtížněji dostane.

(Předsedající řečníci přerušil)

Vilja Savisaar (ALDE). – (ET) Pane předsedající, chtěla bych upozornit především na tři pobaltské státy, jejichž situace je pravděpodobně nejvážnější z celého tohoto regionu. Uvedu pár příkladů. Výkon estonského hospodářství se snížil o více než 15 %, zatímco průměr Evropské unie je -4,1 %. V žádné evropské zemi

kromě tří pobaltských států nedošlo k většímu propadu hospodářského výkonu než 10 %. Ve všech třech pobaltských státech vzrostla do dnešního dne nezaměstnanost na více než 15 %.

Opravdu doufám, že návrhům Aliance liberálů a demokratů pro Evropu na oživení hospodářství a zlepšení finanční situace bude věnována skutečná pozornost a reakce ze strany Komise. V loňském roce muselo Estonsko trojnásobně snížit rozpočet a omezit výdaje do veřejného sektoru a další škrty ještě zkomplikují již tak tíživou společenskou situaci. Opravdu doufám, že Estonsko vstoupí do eurozóny k 1. lednu 2011, aby vytvořilo prostor pro hospodářský růst a vyřešilo finanční problémy.

Paul Rübiger (PPE). – (DE) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, nyní se nacházíme uprostřed finanční a hospodářské krize a já si myslím, že likvidita je v krizi nejdůležitějším faktorem, a to nejen pro banky a podniky, ale zejména pro zaměstnance. Úvěruschopnost je pochopitelně vždycky předpokladem likvidity, a proto je diskuse o úvěruschopnosti společností, bank a zaměstnanců mimořádně důležitá.

Úvěruschopnost je přirozeně založena na výdělku, ať jste zaměstnanec, společnost nebo banka. Pokud nic nevyděláváte, nemáte pochopitelně žádnou úvěruschopnost ani likviditu, a tady začíná negativní spirála.

Z tohoto důvodu je pro nás velmi důležité zajistit, aby na obchod s komoditami nebyly v budoucnu uvaleny žádné další daně. Měli bychom místo toho uvážit, jak můžeme zavést odvody z finančních transakcí v případě čistě finančních transakcí, jejichž základem nejsou služby nebo obchod s komoditami. Tyto odvody by mohly být použity na refinancování bank a národních rozpočtů a mohly by se proto stát základem pro vytváření nových pracovních míst.

Nezaměstnanost je ve skutečnosti naprosto nepřijatelná. Je to skutečně hlavní faktor, který stojí za vznikem finanční a hospodářské krize.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Podle Lisabonské smlouvy je hospodářství Evropské unie sociálně tržním hospodářstvím. Naším hlavním zájmem musí být vytváření nových pracovních míst, snížení nezaměstnanosti a překonání hospodářské krize. Členské státy v jihovýchodní Evropě mají obrovské schodky. Musí podněcovat vytváření nových pracovních míst a zachovat dlouhodobě udržitelnou fiskální politiku. Vzdělávání, zdraví, zemědělství a rozvoj dopravní a energetické infrastruktury je pro tyto členské státy nadále hlavní prioritou. Je důležité, aby zemědělské dotace v těchto členských státech byly stejné jako dotace ve starých členských státech. Pomoc nabízená EU po období pěti let pro platební bilanci může být udělena, pokud se členské státy příjemců zaváží reformovat své systémy daní a odvodů nebo pokud přijmou opatření na podporu svých správních kapacit tak, aby na maximum zvýšily čerpání evropských finančních prostředků. Tyto členské státy potřebují i podporu při modernizaci svého silně znečišťujícího průmyslu s cílem snížit emise, ale zachovat pracovní místa a zajistit hospodářský rozvoj. Jako poslední bod bych chtěla dodat, že si myslím, že podpora pro tyto členské státy vyžaduje, aby politika soudržnosti na období 2014-2020 nadále pomáhala těm evropským regionům, které jsou hospodářsky nejméně rozvinuté.

Diogo Feio (PPE). – (PT) Pane předsedající, rád bych začal blahopřáním organizátorům této rozpravy, protože je skutečně velmi důležité, že jednáme o situaci hospodářsky slabších zemí a zemí mimo eurozónu. A to zejména v době, kdy jednáme o strategiích, jak se dostat z krize, a kdy budeme nuceni vzít v potaz různé situace, kterým různé země čelí. V mnoha hospodářstvích východní a střední Evropy je situace obtížná, ale začíná to být těžké i v mnoha ekonomikách v západní části Evropy, které jsou v eurozóně. Moje země, Portugalsko, je toho příkladem. Strategie musí brát v úvahu různé situace, které jsou v každé zemi jiné.

Je možné se vydat několika cestami. Mimořádně důležité je mít pokud možno vhodnou měnovou a rozpočtovou politiku, takovou, kterou stále více určují politická kritéria, jež berou v potaz potřebu likvidity pro společnosti a malé a střední podniky, která nevytváří a nekonzervuje překážky, jež země mimo eurozónu obtížně překonávají, a která vytváří tlak na vnitrostátní vlády, aby realizovaly potřebné krátkodobé a dlouhodobé reformy. Abych to uzavřel, musíme přejít od slov k činům. Soudržnost musí být účinná.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Díky úspěšnému zavedení plánu evropské hospodářské obnovy zaznamenáme u členských států Evropské unie v příštím roce, tedy v roce 2010, mírné zlepšení.

Země střední a východní Evropy jsou hospodářskou krizí zasaženy různým způsobem. Na jedné straně Polsko zaznamenalo mírný hospodářský růst, čímž se vyhnulo krizi, na druhé straně Rumunsko a Maďarsko byly hospodářskou krizí vážně zasaženy.

Rumunsko zažilo v tomto roce bezpříkladnou hospodářskou krizi, která byla ještě umocněna vážnou politickou nestabilitou vyvolanou socialisty, kteří chtěli odejít z vlády z volebních důvodů v důsledku nadcházejících prezidentských voleb. Do prezidentských voleb zbývaly jen dva měsíce. Odchod socialistů

z vlády a vyslovení nedůvěry v parlamentu přinesly Rumunsku na dva měsíce dočasnou vládu s omezenými pravomocemi, která nebyla schopna dokončit a přijmout v parlamentu návrh rozpočtu.

Výsledkem bylo, že Mezinárodní měnový fond nám odložil vyplacení třetí části půjčky ve výši 1,5 miliard EUR. Švýcarská vláda se však rozhodla poskytnout nám nevratnou půjčku ve výši přibližně 120 milionů EUR. Moje země zaznamenala 8% záporný hospodářský růst a míru nezaměstnanosti o dva body pod průměrem Evropské unie. V budoucnosti EU požaduje strategii zaměřenou na to, aby vlády stáhly svou podporu národním hospodářstvím. To však v Rumunsku nebude možné až do roku 2010, neboť nám to neumožňuje dohoda uzavřená s MMF.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Souhlasím s příslovím, že když se vracíte z ryb a cestou někoho potkáte, neměli byste mu dát ryby, ale měli byste ho naučit ryby chytat. Musíme však vědět, že ho máme chytání ryb učit. Mluvím o těch státech, které v nedávné době vstoupily do EU a stále se musí učit. Nemohou se však učit samy. Musíme jim na to dát také finanční prostředky. Já osobně jsem přesvědčen, že zdravé hospodářství stojí především na středních podnicích. Hospodářské a sociální politiky a politiky územní soudržnosti musí být tedy v první řadě zaměřeny na přidělování prostředků z evropských fondů soudržnosti na tento typ hospodářství. Chtěl bych dodat, že hospodářské a sociální politiky a politiky územní soudržnosti EU byly v nedávné době zanedbávány, pokud jde o definování priorit Evropské unie.

(Předsedající řečníka přerušil).

Victor Boștinăru (S&D). – (RO) Když poslouchám paní Băsescuovou, nemohu než prohlásit: „O, les pauvres! Jaká svatá prostota v Evropském parlamentu“.

Ale vrátím se k vážnější věci, hospodářský pokles v zemích střední Evropy dosáhl drastických rozměrů. Rozdíly mezi těmito zeměmi a bohatými zeměmi západní Evropy se zvětšují. Kromě toho schopnost těchto zemí vytvářet hospodářské a finanční pobídky zůstává na tak nízké úrovni, že je téměř zanedbatelná. Chtěl bych Evropskou komisi upozornit na skutečnost, že v důsledku sociálních nákladů, značného zvýšení nezaměstnanosti a prudkých rozpočtových škrtů se zmenšila i schopnost těchto zemí spolufinancovat projekty kryté z evropských prostředků. Všechny tyto faktory mohou odsoudit země střední Evropy...

(Předsedající řečníka přerušil).

Lajos Bokros (ECR). – (ES) Chtěl bych panu Almuniovi položit několik jednoduchých otázek, a to bez komplikací s překladem. Co si myslíte o úpravách maastrichtských kritérií tak, že by se mezi ně možná zahrnulo nové kritérium týkající se platební bilance, maximální hranice schodku běžného účtu a výše zahraničního dluhu?

Co si myslíte o kurzové politice? Je lepší v období recese zachovávat pevný nebo pohyblivý kurz?

A také pokud jde o země, které přijaly euro, aniž by byly členy Evropské unie, je to pro ně výhoda, nebo nevýhoda, pokud jde o jednání o plnění povinností vyplývajících z členství v eurozóně v budoucnu?

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Pane předsedající, chřipka kosí ty, kdo mají slabou konstituci. Proto země střední a východní Evropy potřebují nejen očkování, ale i něco na posílení konstituce. Víte, co mám na mysli. Měla by být podporována změna režimu, nejenom ekonomika, i když ta by měla být samozřejmě podporována také. Důvodem je to, že v mnoha zemích střední a východní Evropy jsou hospodářství, média a politika i dnes stále v rukou těch, kdo po uplynulých 40 let systematicky tento region ruinovaly.

Proto bychom měli podporovat to, čemu říkáme evropské hodnoty tak, aby jedna země neprojednávala v mnohojazyčné Evropě potřebu jazykového zákona, a jiná by se nesnažila vpašovat kolektivní vinu jako pouhou poznámku pod čarou do Smlouvy místo evropských hodnot. Země střední a východní Evropy proto potřebují...

(Předsedající řečníka přerušil).

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Děkuji vám, pane předsedající, pane Komisaři, v určitém bode v roce 2006 jsme se i my, Litevci, snažili zavést euro, ale bohužel jsme o setinu nesplnili kritéria. Chtěl bych vám nicméně poděkovat, pane komisaři, za uplynulé období, za vykonanou práci a za velmi dobrou spolupráci.

Pokud jde o dnešní problematiku, já si skutečně myslím, že podmínky se změnily, a objevilo se několik dobrých návrhů na revizi některých věcí. Ale já nijak nenavrhuji maastrichtská kritéria, spíše velmi elementární věci, které umožní každému státu regulaci cen. Jde o různé kurzové mechanismy a o mnoho jiných věcí.

Chtěl bych, aby Evropská komise měla tento návrh na paměti, a děkuji panu Verhofstadtovi, který navrhl, že bychom v budoucnu měli být schopni sednout si a v klidu jednat o tom, jak můžeme pomoci státům východní Evropy, pobaltským státům, neboť nezaměstnanost skutečně...

(Předsedající řečníka přerušil).

Joaquín Almunia, člen Komise. – (ES) Pane předsedající, velké díky panu Verhofstadtovi, který podnítl tuto rozpravu, a každému, kdo hovořil. Jsem vám velmi vděčen za příspěvky a za nápady.

Dovolte mi začít větou, kterou použil pan Verhofstadt. Řekl, že skutečnost, že ve střední a východní Evropě jsou země, které nejsou součástí eurozóny, znamená, že existuje „*rideau de fer*“ (železná opona). Já nesouhlasím, protože některé ze zemí střední a východní Evropy, které ještě nejsou členy eurozóny, jsou v mimořádně obtížné hospodářské situaci, ale jsou zde i jiné, jejichž hospodářská situace již není obtížnější než situace zralejších a vyspělejších ekonomik. Ty vyspělejší ekonomiky jsou členy Evropské unie mnohem déle, dostávají finanční prostředky od Evropské investiční banky a od strukturálních fondů podstatně delší dobu a jsou součástí eurozóny, a mají stejně vážné nebo někdy i vážnější problémy než mnohá hospodářství střední a východní Evropy.

Problémem proto není železná opona, která již dvacet let neexistuje, ani to, že nástroje, jež má Evropská unie k dispozici, se v tomto regionu nepoužívají, neboť se používají, jak jsem uvedl ve svém úvodním projevu. Někteří z vás na to naráželi, zatímco jiní, jak se zdá, neví o tom, že nástroje se používají v mnohem větší míře, než bychom si byli mohli představit v době, kdy krize v roce 2007 vypukla.

Při vši účtě, problémem není to, jak se kritéria pro vstup do eurozóny vykládají, a o tom jsme v této sněmovně mnohokrát jednali. To není problém. V této sněmovně se ozvala kritika těch, kdo se v danou dobu rozhodli umožnit některým stávajícím členům eurozóny vstup v okamžiku, kdy nebylo příliš jasné, zda byly podmínky splněny. A nyní vidíme, že ekonomiky, které nejsou dobře připraveny vyrovnat se s takovou krizí, jako je tato, velmi trpí, a to jak v eurozóně, tak mimo ni. To je problém, kterým bychom se měli zabývat.

Potřebujeme větší spolupráci? Samozřejmě ano. Potřebujeme posílit evropské nástroje? Samozřejmě ano. Komise žádá Radu a Parlament, aby tak učinily. Parlament také žádá Komisi, aby tak učinila, a já žádám Parlament, aby požádal Radu, aby tak učinila, neboť Rada nepřijala návrh Komise, aby činnost Evropského sociálního fondu v letech 2009 a 2010 byla v těch zemích, které Evropský sociální fond využívají, stoprocentně financována z evropských zdrojů. Byl bych vám velmi vděčný, kdybyste to mohli Radě říci.

člen Komise. – (FR) Toto je naposledy, kdy tu budu v úloze komisaře pro hospodářské a měnové záležitosti, a chtěl bych vaše stanovisko, které je i stanoviskem mým, zprostředkovat Radě ECOFIN. Myslím si, že v téhle době je skutečně důležité využívat strukturální fondy a Fond soudržnosti jinak, než se předpokládá za běžných okolností. Budu pokračovat ve své mateřštině.

člen Komise. – (ES) Souhlasím. Souhlasím s mnoha myšlenkami v šesti bodech, které zmínil pan Verhofstadt a které zahrnul do dopisu předsedovi Evropské komise a předsedovi Evropské investiční banky. V mnoha ohledech se shodneme. V mnoha ohledech již jednáme v souladu s body, které uvedl. Přímo jsem je citoval ve svém prvním projevu.

Nicméně myslet si, že používáním evropských nástrojů je možné vyhnout se nepříjemným přizpůsobením při vyrovnávání se s následky recese, jako je tato, svědčí o nedostatku povědomí o hloubce recese, kterou prožíváme v eurozóně i mimo ni, ve střední a východní Evropě i v západní Evropě. Recese je tak hluboká, že si můžeme představit, jak například Irsko provedlo tak mimořádně obtížné změny nikoli proto, že to diktuje Mezinárodní měnový fond nebo někdo z Bruselu, ale protože irské orgány to považují za nejlepší způsob, jak co nejdříve přizpůsobit ekonomiku a kráčet kupředu se stejnou energií, jako před krizí.

Sociální důsledky těchto úprav se týkají nás a týkají se mě osobně stejně tak, nebo dokonce více, než se týkají Parlamentu. Mohu vám říci, protože to je věc veřejná, že díky použití nástroje platební bilance Komise zmírnila mnoho úprav navrhovaných vládami zemí, které tyto zdroje využívají. Budeme to tak dělat i nadále. Pokusili jsme se pokud možno zachovat částky ve vnitrostátních rozpočtech, abychom byli schopni společně financovat evropské fondy, neboť jinak by omezení výdajů na investice, které by bylo třeba použít na společné financování evropských fondů, bylo mělo na tyto země velmi negativní dopady.

Vidíme však pozitivní signály, což je v takové rozpravě, jako je tato, rovněž nutno říci. Nebyli bychom to mohli říci v podobné rozpravě v říjnu 2008. V prosinci 2009 je třeba říci, že máme pozitivní signály, že pomalu vidíme světlo na konci tunelu, a to včetně zemí, které touto krizí trpí nejvíce, jako je Lotyšsko, Litva, Estonsko a Irsko.

Stále stojíme před velkou nejistotou a překážky, které musíme překonat, jsou velmi významné, ale vidíme světlo na konci tunelu.

Takže až bude recese jednou překonána, vrátíme se k tomu, co jsme dělali před ní? Doufám, že ne! Jelikož tohle je v Parlamentu moje poslední řeč o ekonomice ve funkci komisaře pro hospodářské a měnové záležitosti, dovoluji mi uvést pět bodů, které nejsou uvedeny mezi šesti body pana Verhofstadta a které bychom měli projednat.

Zprvve, ve světle naší zkušenosti získané z této krize země střední a východní Evropy potřebují mnohem vyrovnanější růstový model. Nemohou být závislé pouze a výhradně na finančních prostředcích ze zahraničních investic. Mnoho z vás hovořilo o malých a středních podnicích a já s vámi souhlasím. Nemohou být závislé pouze a výhradně, nebo téměř výhradně, na zahraničních bankách, neboť má-li být sledována činnost finančního systému, je velmi obtížné mít orgány dohledu a finanční politiku, které slouží zájmům každé země, pokud prakticky žádná banka není z dané země a strategická rozhodnutí přijímá v závislosti na zájmech své země původu. Řekl-li jsem toto, je třeba říci, že zahraniční banky v těchto zemích se chovají mimořádně dobře, jak jsem již uvedl.

Musíme zvýšit úroveň čerpání strukturálních fondů. V nynějších finančních prognózách jsme vám ke schválení navrhli velmi vysoký objem zdrojů, který je možno vynaložit prostřednictvím strukturálních fondů v průběhu tohoto období finančního plánování. V mnoha případech země nejsou schopny využít těchto zdrojů a stále existuje prostor pro kroky, v některých zemích až ve výši 4 % jejich ročního HDP. 4 % ročního HDP, a tyto peníze se nepoužívají odpovídajícím způsobem.

Musíme mnohem více podpořit integraci infrastruktur a nadále musíme jednat o tom, jak to udělat. V části regionu existují potíže, které se ještě nepodařilo překonat pomocí infrastruktur, které mají dostatečně integrovat hospodářský prostor těchto částí a jejich výrobní struktury se západní Evropou.

A konečně, důsledky krize jsou citelnější, pokud jde o sociální oblast, v zemích, které nemají dostatečný systém sociálního zabezpečení nebo sociální stát. Tak je tomu částečně proto, že nemají dostatečnou úroveň růstu, příjmu nebo bohatství, ale částečně také proto, a to je třeba říci, že v průběhu let předcházejících krizi měly některé z těchto zemí daňovou politiku řídicí se heslem „méně je více“, a když je potřeba peněz na financování veřejných kroků, žádné nejsou, protože není žádný příjem. O tom je do budoucna také třeba uvažovat.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Písemná prohlášení (Článek 149)

Elena Oana Antonescu (PPE), písemně. – (RO) V době, kdy celosvětová hospodářská krize nadále svírá Evropu, cítí státy střední a východní Evropy její dopady silněji v důsledku nestejného hospodářského rozvoje ve starých členských státech a ve státech, které se připojily v průběhu posledních přístupových kol. Hospodářská krize umocňuje nerovnost, vytváří další tlak na vlády v těchto zemích, které se musí vyrovnat s tvrdými makroekonomickými podmínkami, se sociální odezvou krize, a musí vyřešit i problémy vyplývající ze zranitelnosti finančního systému a udržitelnosti veřejného zdravotnictví a systému sociálního zabezpečení. Vezmeme-li v úvahu tyto překážky pro hospodářské a sociální politiky, doufám, že Komise přijme integrovaný plán zaměřený na konkrétní problémy v tomto regionu. Musí to být plán, který podporuje snahy těchto států o zachování hospodářské a sociální rovnováhy. Země střední a východní Evropy si vzaly půjčky poskytnuté MMF, Světovou bankou a Evropskou unií ve snaze překonat domácí problémy. Tyto finanční zdroje však nejsou poskytovány v míře potřebné k podpoře opatření přijatých těmito vládami. Z tohoto důvodu vyzývám k rychlejšímu zpřístupnění těchto zdrojů a k přijetí plánu na podporu hospodářství v tomto regionu.

Sebastian Valentin Bodu (PPE), písemně. – (RO) Rumunsko a Bulharsko pocítují plný dopad celosvětové hospodářské recese, která postihla oba tyto zatím poslední členy Evropské unie, v souvislosti s nerovností vzhledem k rozvinutým ekonomikám ostatních členských států. Poslední průzkum Eurobarometru zdůrazňuje, že obyvatelstvo obou zemí tvrdí, že jim cesta hospodářského rozvoje jejich zemí dělá velké starosti, a stejně tak způsob, jakým krize postihuje každého občana osobně. Navíc se bez ohledu na závěry průzkumu Eurobarometru dopad krize uprostřed zimy jen zhorší. Vnitrostátní vlády mají povinnost přijmout ta nejlepší opatření, která jim umožní překonat zimu bez nějakých drastických sociálních důsledků. Mezinárodní měnový fond a Evropská komise jsou zapojeny do pomoci Rumunsku a Bulharsku, a to jak finančně, tak formou poskytování poradenství a nastavení některých makroekonomických ukazatelů. Větší zapojení Evropské komise do stabilizace hospodářství v Rumunsku a v Bulharsku bude mít blahodárný

dopad na celou Evropskou unii, která si v tuto chvíli nemůže dovolit žádnou velkou nerovnováhu. Všechny členské státy Evropské unie jsou postiženy různými aspekty krize. Je však zřejmé, že nové členské státy procházejí obtížnějším obdobím, než dobře vyladěné ekonomiky starých členských států. Jednou ze základních hodnot Evropské unie je solidarita a hospodářská recese je vhodným okamžikem, kdy to ukázat.

András Gyürk (PPE), písemně. – (HU) Začátkem roku jsme byli rádi, když jsme viděli, že více než 3 miliardy EUR byly vyčleněny na zlepšení v oblasti energetiky jako součást balíčku hospodářských stimulů zaváděných v té době. Evropská komise správně uznala, že podpora byla nutná jak pro tvorbu alternativních zásobovacích tras, tak pro vzájemné propojení energetických sítí. Naše potěšení se však mísí s určitým stupněm rozčarování. Podíváme-li se na konkrétní objem podpory, vidíme, že podpůrný balíček zanedbává střední a východní Evropu, tedy právě ten region, který je nejzranitelnější, co se týče dodávek energií. Propojení plynovodů mezi Francií a Belgií má větší podporu než vzájemné propojení střední a východní Evropy. Zatímco vzájemné propojení Francie a Belgie bude již sedmé a připojí se k šesti stávajícím, v nových členských státech tento druh infrastruktury velmi často chybí. Navíc jsme také nešťastní z toho, že z podpůrného balíčku byla úplně vynechána zlepšení energetické účinnosti. Tohle by však byla přesně ta oblast, kde by hlavní cíl balíčku, tedy tvorba pracovních míst, byl dosažitelný nejsnáze. V důsledku zmíněných nedostatků máme za to, že dvě věci jsou vřcholně důležité. Zaprvé, budoucí plány podpory se musí zaměřit na ty regiony, kde mají investice největší přidanou hodnotu. Zadruhé, nelze zapomínat na energetickou účinnost, o níž se v kruzích EU často hovoří, při rozpočtových rozhodnutích přijímaných v budoucnu, zejména pokud víme, že účinnější využívání energie může již v krátké době přinést velmi působivé výsledky.

Tunne Kelam (PPE), písemně. – Gratuluji Komisi k úsilí, které vyvinula na pomoc evropským ekonomikám. Vědomí, že EU činí opatření ve prospěch těch, kdo to potřebují, potvrzuje a utvrzuje to, že z téhle krize vyjdeme všichni silnější než dříve. Chtěl bych zdůraznit význam odstranění všech stávajících překážek hospodářství, obchodu a volného pohybu na trhu práce. V krátkodobém výhledu musí být hlavním cílem dokončení integrace evropského jednotného trhu. Jen to nám pomůže účinně vzdorovat všem budoucím krizím. Jedním z nejsilnějších lákadel EU je být součástí eurozóny. Euro přináší významný podnět pro investice a hospodářský růst a omezuje zranitelnost. Skutečně doufám, že moje země, Estonsko, úspěšně splní kritéria nezbytná ke vstupu do eurozóny. Estonsko má jeden z nejnižších zahraničních dluhů v Evropě a podařilo se mu vytvořit během hospodářského růstu dostatek rezerv, aby nyní mohlo čelit krizi vlastními prostředky. Dále jsem přesvědčen, že stávající prostředky z evropských fondů a perspektiva vstupu do eurozóny nám brzy umožní snížit v příštím roce účinně nezaměstnanost.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), písemně. – (PL) Dámy a pánové, více než jeden rok po největším šoku pro americkou společnost od 11. září, vyhlášení úpadku banky Lehman Brothers, jsme o další zkušenost chytřejší. To, co se stalo za posledních 12 měsíců, je jasným důkazem chybných předpokladů neoliberalních politik a stejně jako v případě 11. září nás to přesvědčilo, abychom se na svět dívali jinak. Hospodářská krize zasáhla v podstatě celý svět, ale pro mě je nejdůležitější, že zasáhla miliony Evropanů. Zpráva zveřejněná před několika dny Světovou bankou nenechává nikoho na pochybách, že členské státy EU ve východní Evropě potřebují pomoc, a to nejen v oblasti svých vnitřních záležitostí. Může-li tato krize uvrhnout 11 milionů obyvatel východní Evropy a střední Asie do chudoby a dalších 23 milionů by mělo následovat v roce 2010, nemůžeme v žádném případě propadat sebeuspokojení. Finanční podpora je zásadní, ale stejně tak důležitá je duševní podpora, tedy zavedení vhodných sociálních programů pro země, které pociťují dopady krize nejvíce. Během předchozích krizí se rodiny mohly zachránit emigrací nebo tím, že lidé měli několik zaměstnání. Dnešní krize má celosvětový rozměr, takže toto řešení je nemožné. Nechceme-li vidět více důsledků událostí uplynulého roku, měli bychom výrazně zmobilizovat více evropských finančních prostředků a naším cílem by měla být podpora zaměstnanosti a posílení mezinárodní spolupráce. Všechny tyto kroky by se měly soustředit na jedinou věc – sociální politiku.

Czesław Adam Siekierski (PPE), písemně. – (PL) Země střední a východní Evropy pociťují dopady hospodářské krize mimořádně silně. Snižující se ekonomické ukazatele byly v loňském roce realitou v mnoha zemích, nejen v našem regionu. Je však třeba zdůraznit, že různé země se s krizí vypořádaly s různým úspěchem. V čele zemí v tomto regionu s příznivými výsledky jasně stojí Polsko. Jak v rozpravě připustil pan Almunia, Polsko je jedinou zemí, která se vyhnula recesi a udržela si pozitivní dynamiku růstu po celou dobu krize. Navzdory tomu, že hospodářská situace v regionu se pomalu stabilizuje, je dobré se zamyslet, jaká opatření je třeba přijmout pro obnovu hospodářského růstu a vyhnout se tak podobným zmatkům v budoucnu. Vlády dotčených zemí by měly rychle přijmout rozhodné strategie, jak se dostat z krize. Musí na jedné straně vyvážit rozpočtové výdaje, aktivně bojovat proti nezaměstnanosti a sociálnímu vyloučení a vytvářet podmínky pro rozvoj podnikání a na druhé straně vytvářet podmínky pro zvyšování poptávky. Stejně jako opatření na vnitrostátní úrovni je důležitá vnější pomoc. Evropské a mezinárodní finanční

institute by měly zřídit zvláštní úvěrové linie pro malé a střední podniky a na podporu infrastrukturních projektů. Tato opatření by jistě přinesla nárůst zaměstnanosti a zlepšení sociální situace. V dlouhodobém výhledu se nejlepším řešením zdá být vstup do eurozóny a vytváření podmínek pro vyvážený a stabilní růst.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D), písemně. – (HU) V minulém roce probíhal boj proti krizi zejména na úrovni členských států za použití nástrojů členských států. Členské státy EU zvažovaly kroky zejména na vnitrostátní úrovni, nikoli na úrovni EU, pokud šlo o hospodářskou obnovu, s cílem poskytnout pomoc společností a zachovat pracovní místa. V některých případech neexistovala ani minimální očekávaná úroveň koordinace, shody a spolupráce. Staré členské státy se svými silnými ekonomikami a větším manévrovacím prostorem, pokud jde o rozpočet, připravily balíčky, které byly v první řadě zaměřeny na jejich domácí trhy, a v mnoha případech byly použity i ochranné nástroje, které narušují hospodářskou soutěž. Zářným příkladem byla podpora poskytnutá francouzským prezidentem Nicolasem Sarkozym společnosti Peugeot, jejíž podmínkou bylo zachování pracovních míst ve Francii, zatímco nadbytečná pracovní místa měla být nalezena v nejlepší pobočce společnosti ve Slovinsku.

S podobnou diskriminací se lze setkat ve spojitosti s finančním sektorem ve střední Evropě a v Pobaltí, jelikož západní mateřské společnosti ještě i dnes převádějí zisky vytvořené ve svých pobočkách působících v tomto regionu. Úvěrová krize má těžký dopad zejména na malé a střední podniky, které poskytují většinu pracovních míst, a bere práci velkému množství zaměstnanců v důsledku uzavírání exportních trhů a omezování možností rozvoje. To znamená, že hospodářská krize se nevyhnutelně mění na krizi zaměstnanosti a krizi sociální. Z tohoto důvodu žádám opětovně vlády EU 15, aby udělaly, co je v jejich silách, zablokovaly ochranná opatření a zaujaly postoj proti chování domácích bank, které narušuje zásady vnitřního trhu.

Iuliu Winkler (PPE), písemně. – (HU) Celosvětová hospodářská krize má na různé členské státy Evropské unie různý vliv. Nové členské státy ve střední a východní Evropě se ukázaly být nejzranitelnější. Reálná situace ukázala, že členské státy nemají stejný přístup k nástrojům, jež jsou součástí plánu evropské hospodářské obnovy. Zaznamenali jsme rovněž, že členské státy v eurozóně jsou před krizí nejlépe chráněny. Ne náhodou byly důsledky krize hůře pociťovány v těch zemích, které nemají nástroje obnovy a nejsou členy eurozóny. Vstup Lisabonské smlouvy v platnost znamenal konec období institucionální reformy Evropské unie.

Nyní je potřeba společného úsilí na posílení soudržnosti Evropské unie. To je životně důležitá podmínka, aby EU vyšla z krize revitalizovaná, jako rozhodující světový hráč. Dopady sociální krize a krize zaměstnanosti budeme pociťovat hlavně v roce 2010. Jejich hlavní obětí budou určitě nové členské státy. Potřebujeme plán hospodářské obnovy, který by byl skutečně stejně dostupný všem členským státům. Navíc podmínky pro přistoupení k eurozóně musí být pružnější. Tato jasná opatření přispějí k vytvoření silné Evropy, z níž vytvoří společenství půl miliardy občanů, kteří vyznávají stejné hodnoty a jsou vedeni stejnými myšlenkami.

18. Zkušenosti z používání nařízení Evropského parlamentu a Rady o hygieně potravin (rozprava)

Předsedající. Dalším bodem je rozprava o otázce k ústnímu zodpovězení o zkušenostech s používáním nařízení Evropského parlamentu a Rady o hygieně potravin (ES) č. 852/2004, (ES) č. 853/2004 a (ES) č. 854/2004, kterou pokládá Horst Schnellhardt jménem skupiny Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů) Komisi (O-0151/2009 – B7-0237/2009).

Horst Schnellhardt, autor. – (DE) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, chtěl bych Komisi srdečně poděkovat za její sdělení o zkušenostech získaných při používání nařízení o hygieně potravin. Je velmi důležité a jeho obsah je velice přesvědčivý. Chtěl bych vyjádřit svou podporu tomuto sdělení, které popisuje, co se odehrálo v posledních třech letech v praxi.

Je důležité, abychom si uvědomovali, že nařízení o hygieně prošla změnou paradigmatu. Posílili jsme vnitřní trh, zlepšili bezpečnost potravin a zvýšili odpovědnost výrobců a dodavatelů potravin. Je to podstatná změna, a proto jsme samozřejmě zaznamenali i několik problémů, zvláště v souvislosti udělováním licencí malým a středním podnikům. Některá řeznictví ukončila činnost. Tuto situaci bychom měli ještě jednou prověřit, protože k ní dochází kvůli tomu, že velice často není využívána pružnost, kterou nařízení předpokládají, a protože neprobíhá výměna informací mezi místními orgány dohledu a Evropským potravinovým a veterinárním úřadem, což považuji za velice špatné.

Jestliže Komise nyní rozhodne, že nechce provádět žádné změny, musím vznést námitku. Domnívám se, že je nezbytné, abychom se zabývali – i když jsou to jen kosmetické změny – zejména těmito záležitostmi: Měli

bychom si uvědomit, že poskytování informací v řetězci dodavatelů potravin je vykládáno příliš přísně, a je zde třeba provést změnu. Měli bychom uvažovat o tom, zda by nebyly vhodné jiné metody kontroly masa. Zejména bychom již neměli akreditovat laboratoře zkoumající výskyt svalovce, jak je popsáno v nařízení (ES) č. 882. Potřebujeme spolehlivé plánování pro oblasti, v nichž se nařízení uplatňují. Právě proto jsem proti zamýšlenému nařízení. Měli bychom předložit krátký a stručný návrh změn, abychom se do roku 2013 nezabývali schvalováním přechodných pravidel.

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PANÍ DURANT

Místopředsedkyně

Joaquín Almunia, člen Komise. – Paní předsedající, paní komisařka Vassiliouová mě požádala, abych vyřídil její omluvu, že nemůže být zde a diskutovat o této otázce k ústnímu zodpovězení související se zprávou Komise o zkušenostech s používáním nařízení o hygieně potravin.

Za Komisi bych rád zdůraznil, že tato zpráva vychází z informací od příslušných zúčastněných stran z veřejného i soukromého sektoru a že výsledek těchto konzultací byl pozitivní. Nebyly zjištěny žádné zásadní obtíže, nicméně v některých oblastech je ještě prostor ke zlepšení.

Abych byl konkrétní – za prvé si uvědomuji, že je zde problém s opětovným schvalováním u zařízení s malou kapacitou. Řešením těchto problémů může být přijetí ustanovení o pružnosti v rámci nařízení na vnitrostátní úrovni. K obtížím došlo v určitých členských státech, které tento přístup nezvolily. Potravinový a veterinární úřad v současné době podniká návštěvy konkrétních míst za účelem nalezení nejlepšího způsobu využívání této pružnosti u jatek s malou kapacitou, který by bylo možné dále rozšířit. Vzhledem k tomu, že členské státy mají rozhodnout o udělení či zamítnutí povolení do konce letošního roku, nemohu v této fázi říci, kolika malým a středním podnikům bylo povolení zamítnuto.

Za druhé – cílem ustanovení o pružnosti je obecněji chránit rozmanitost potravin a pomáhat malovýrobcům. Přijetí vnitrostátních opatření o uplatňování pružnosti a oznámení Komisi přinese malovýrobcům právní jistotu a uzná zvláštní charakter menších podniků. Současně zajišťuje rozmanitost potravin, například tradiční způsoby výroby uzenin nebo sýra, aniž by byla ohrožena jejich bezpečnost.

Komise zveřejnila několik dokumentů s pokyny, aby podpořila správné používání těchto ustanovení o pružnosti. Měly by přispět také k zajištění transparentnosti a právní jistoty. Rovněž je důležité připomenout, že Komise se snaží napomoci snížení administrativních nákladů, zejména u velmi malých podniků, a již navrhla odpovídající změnu nařízení. Tento návrh se však, jak víte, ještě projednává.

Za třetí, informace o potravinovém řetězci obsahuje písemné sdělení zemědělce pro jatka a úředního veterinárního lékaře. Tato informace poskytuje základní údaje, tak aby byla zajištěna kontrola rizik. Příslušným orgánům bylo nedávno povoleno odchýlit se od ustanovení, že informace musí být poskytnuty jatkům alespoň 24 hodin předem.

Rovněž jsem potěšen, že vám mohu oznámit, že příští Komise v dubnu zorganizuje kulatý stůl se všemi zúčastněnými stranami ohledně případné revize kontrol masa; má být projednána jejich účinnost s ohledem na nedávný vývoj, pokud jde o nebezpečí.

A na závěr bych zdůraznil, že laboratoře zapojené do úředních kontrol musí být akreditovány, aby byla zajištěna vysoká kvalita a jednotnost výsledků analýz a nebyla ohrožena bezpečnost potravin. Je to nezbytné pro plynulý každodenní provoz obchodu vnitřní Evropské unie i pro usnadnění obchodu s třetími zeměmi. Komise však nedávno souhlasila s prodloužením přechodného období pro testování výskytu svalovce do konce roku 2013, aby dala laboratořím více času na získání akreditací.

Christa Klač, jménem skupiny PPE. – (DE) Paní předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, chtěla bych poděkovat svému kolegovi panu Schnellhardtovi, že položil tuto otázku. Máme tak příležitost se seznámit s pozitivními i méně pozitivními zkušenostmi s prováděním nařízení. Nařízení o hygieně potravin určuje pravidla pro hygienu při výrobě masa.

Konzultace Komise ukazuje, že byl učiněn velký pokrok a obecně že je uplatňování nařízení účinné. Obavy, že by mohly malé a tradiční podniky kvůli příliš přísným nařízením zkrachovat, se ve většině případů nenaplnily, protože byly pro malé společnosti zavedeny výjimky. Konzultace však také jasně ukazuje, že v mnoha případech jsou s uplatňováním pravidel problémy. Potvrzují to informace, které jsem dostala od společností a orgánů dohledu v regionu, z něhož pocházím.

Vzhledem k tomu, že byl regionálním orgánům ponechán velký prostor k vlastnímu rozhodování, mohou v jednotlivých případech vyhovět potřebám menších a tradičních řeznictví. To je rozhodně dobré, protože to je jediný způsob, jakým můžeme zajistit, že nebudou drcena nadměrnou byrokracií menší řeznictví, jež nabízejí širokou škálu výrobků a současně musí dodržet požadavky na čerstvost a jakost. Tato pružnost však má své meze tam, kde jsou výjimky a nařízení v jejím důsledku vykládána různě podle libovůle orgánů dohledu.

Narušuje to hospodářskou soutěž nejen mezi členskými státy, ale i vnitrostátně. Proto musíme nařízení o hygieně potravin zdokonalit tak, aby měli inspektori větší právní jistotu a více pravomocí. Musí mít možnost činit vhodná zákonná opatření, například ukládat pokuty.

Pane Almunio, v této oblasti panuje velká právní nejistota, která musí být odstraněna, a my očekáváme od Komise návrh.

Karin Kadenbach, jménem skupiny S&D. – (DE) Paní předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, nejprve bych chtěla poblahopřát všem, kteří se podíleli na zavádění nařízení o hygieně potravin, protože toto sdělení Komise přináší především pozitivní pohled na zkušenosti s jejich používáním. Toto by se nemělo podceňovat, protože jak již bylo vysvětleno, přinášejí tato nová nařízení do politiky v oblasti hygieny potravin systémovou změnu.

Důvodem, proč byla původní zpráva o zkušenostech s nařízeními naplánována pouhé tři roky po jejich vstupu v platnost, byl jejich inovativní charakter. Členské státy a dodavatelé potravin i výrobci byli celkově s nařízeními spokojeni a podávají zprávy o tom, že s jejich uplatňováním dobře pokročili. Podle názoru členských států i soukromých zájmových skupin nemají společnosti ani orgány žádné větší obtíže. Shodují se na tom, že nařízení potřebují nějaké úpravy, ale že zásadní přezkum není nutný. Již stávající nařízení se vypořádávají s výzvou, aby spotřebitelé dostávali co nejvyšší možnou kvalitu a bezpečnost, pokud jde o hygienu výrobků, a aby se pružně reagovalo na potřeby společností, zejména velmi malých podniků.

Podle přísloví, že „když se přestanete zlepšovat, přestanete být dobří“, bude třeba prošetřit problémy, které se objevily v průběhu vypracovávání této zprávy – jak se zmínil již pan Schnellhardt –, aby byly zjištěny jejich příčiny a aby byla v případě potřeby nalezena řešení. Také je samozřejmě nezbytné provádění „hygienického balíčku“ nadále bedlivě sledovat, protože pro některé členské státy bylo na vyvážené a podrobné hodnocení příliš brzy. Teprve až budeme mít před sebou komplexní hodnocení, měli bychom rozhodnout, zda by měly být provedeny v nařízeních o hygieně potravin nějaké změny, a pokud ano, jaké.

Joaquín Almunia, člen Komise. – Paní předsedající, především bych chtěl všem poděkovat za jejich příspěvky k této diskusi. Domníváme se, že zpráva z července poslouží jako výchozí bod k diskusi o možných zlepšeních nařízení, a Komise v pravý čas prověří, zda je třeba provést legislativní změny. Velice vítáme příspěvky poslanců; vaše podněty jsou velice důležité pro naši práci, abychom včas připravili nové iniciativy.

Těšíme se na další spolupráci s Parlamentem a také s členskými státy a se zúčastněnými subjekty ze soukromého i veřejného sektoru a jsem si jist, že máme všichni společný cíl, jímž je dosáhnout co nejvyšší úrovně bezpečnosti potravin. Myslím si, že to je nejdůležitější závěr, jaký můžeme z dnešní večerní rozpravy vyvodit.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

19. Evropská akce pro oběti terorismu (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je prohlášení Komise o Evropské akci pro oběti terorismu.

Jacques Barrot, místopředseda Komise. – (FR) Paní předsedající, zopakuji poznámky svého kolegy pana Almunii. Oběti terorismu jsou obětmi útoků na demokratické hodnoty našich společností. Tyto oběti nám dokládají, jakou tragedií pro lidstvo terorismus je. Máme povinnost je podporovat, uznávat a pomáhat jim.

Komise má v této oblasti dvojí úlohu. Za prvé musí naše občany informovat o tom, čím oběti terorismu procházejí, jak trpí, a postarat se o větší zastoupení zájmů obětí na evropské úrovni. Za druhé se musí snažit o to, aby již nebylo dalších obětí, aby tento terorismus mohl skončit. To je politika předcházení terorismu.

Komise od roku 2004 poskytuje finanční pomoc řadě projektů, jejichž cílem je poskytovat obětem a jejich rodinám pomoc a potřebnou sociální či psychologickou podporu. Tyto projekty naplňují cíl, aby evropští

občané projevovali obětím terorismu více solidarity. Jen na rok 2008 bylo na tuto iniciativu vyčleněno 2 200 000 EUR.

Kromě těchto akcí Komise od roku 2008 provozuje Evropskou síť sdružení obětí terorismu. Jejím cílem je podporovat nadnárodní spolupráci mezi sdruženími obětí terorismu a více chránit zájmy obětí na úrovni Evropské unie. Přidělili jsme na tuto záležitost částku 200 000 EUR.

Síť funguje v několika oblastech: posuzuje podporu a ochranu, jež je v současné době poskytována obětím, a také propaguje aktivity na šíření osvědčených postupů. Činnosti, které tato síť identifikuje, jsou velice důležitým základem pro práci Komise.

A konečně Komise v souvislosti s tím, že v centru našich politik musí zůstat ochrana občanů, doufá, že zintenzivní činnost, jejímž cílem je chránit oběti. Má v úmyslu podporovat opatření zaměřená na povzbuzování obětí terorismu, aby sdílely své zkušenosti. Záměrem je zvýšit povědomí evropských občanů o skutečnosti terorismu a předcházet terorismu. Nesmí se zapomínat, že terorismus je často důsledkem indoktrinace a radikalizace.

A co více, pomocí těchto akcí by mělo být možné předávat poselství míru, které prosazuje demokratické hodnoty. Proto má Komise v úmyslu vytvořit chartu práv obětí terorismu. Já osobně se připojuji ke všem, kdo vyjádřili svůj hněv nad všemi těmito teroristickými útoky a podporují naši snahu projevit obětím terorismu solidaritu.

Paní předsedající, nyní si poslechnu projevy různých poslanců Evropského parlamentu a co nejobšérněji jim odpovím.

Teresa Jiménez-Becerril Barrio, jménem skupiny PPE. – (ES) Paní předsedající, pane komisaři, chtěla bych říci, že většina vlád a občanů myslí na oběti terorismu jen po vážných útocích, jako byl útok v Madridu, New Yorku nebo Londýně. Jakmile pomine vlna emocí, mají skon na hrozbu terorismu a práva obětí zapomenout.

Dnes však není pochyb o tom, že Evropská unie má povinnost bojovat proti terorismu. Jak nám právě řekl pan komisař Barrot, tento závazek se odráží také v nedávno přijatém Stockholmském programu, který uznává statečnost a důstojnost obětí a potřebu hájit jejich práva.

Boj proti terorismu však byl navzdory tomuto pokroku vždycky založen na důvěře a vzájemné spolupráci členských států. S ohledem na vyhlídky, které nabízí Lisabonská smlouva, jsem zvědavá, zda se osvědčí nápad, aby Evropská unie propagovala harmonizaci právních předpisů členských států o právech obětí terorismu.

Přijetí Evropské charty práv obětí terorismu by byl velkým krokem kupředu, který by pomohl těm, kdo bojují proti terorismu, a byl by velkou ránou pro ty, kdo jej hájí. Statečnost a důstojnost obětí je největším nezdarem terorismu, a proto největším triumfem demokracie. Nikdy bychom neměli zapomínat, že jedinou zbraní nevinných obětí tváří v tvář terorismu jsou jejich slova a uznání společnosti.

Proto byste, dámy a pánové, neměli zapomínat ani na to, že nikdo z nás nemá jistotu, že se sám nestane obětí terorismu. Proto se ptám: souhlasí Komise s přijetím Evropské charty, aby bránila práva obětí terorismu a prosazovala je? Pokud ano, jaká opatření nová Komise přijme, aby s touto chartou během svého funkčního období pokročila?

Juan Fernando López Aguilar, jménem skupiny S&D. – (ES) Paní předsedající, pane komisaři, děkuji za vaše upřímné vyjádření vašeho závazku, který se konečně stal součástí evropské politiky, poté co vstoupila Lisabonská smlouva v platnost. Toto téma je předmětem evropských právních předpisů a Parlament v této věci bude také hrát rozhodující úlohu, která bude přesvědčivější než kdy dříve.

Toto je potvrzeno přijetím Stockholmského programu. Jeho víceletý program na období 2009–2014 obsahuje přímý a nezbytný odkaz na důstojnost obětí terorismu, na utrpení způsobené touto strašlivou formou zločinu, na jejich obzvláštní zranitelnost, ale také – a především – na povinnost je chránit.

Proto se domnívám, že má smysl zdůraznit, že v příštích šesti měsících budeme mít španělské předsednictví a že odhodlání španělské vlády a španělské společnosti bojovat proti všem druhům terorismu je natolik důsledné a houževnaté, že určitě bude příležitost začlenit tuto harmonizaci, tento rámcový program ochrany práv obětí terorismu, do akčního plánu. Protože je to plán na více let, tedy pro více předsednictví, bude mít španělská vláda povinnost jej vypracovat a následně jej bude muset podpořit belgické a maďarské předsednictví, stanovit právní předpisy a provést cíle Stockholmského programu.

Proto si myslím, že je na čase, aby Parlament potvrdil, že je odhodlán chránit oběti terorismu, aby se pokračovalo v boji proti všem podobám terorismu a byla nastolena důstojnost, kterou jeho oběti potřebují. Je na čase přijmout závazek, že ochraně obětí terorismu se v legislativním plánu Stockholmského programu a v akčním plánu, pro jehož stanovení bude příslušné španělské předsednictví, dostane takové pozornosti, jakou si zaslouží.

Izaskun Bilbao Barandica, jménem skupiny ALDE. – (ES) Paní předsedající, chtěla bych říci, že tato iniciativa odpovídá pozměňovacímu návrhu, který jsme – Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví a já – předložili ke Stockholmskému programu, protože toto téma do něj nebylo zahrnuto. Oběti všech druhů terorismu to potřebovali, a co více, žádají nás o to. Od obětí, s kterými jsem v posledních letech pracovala, jsem se naučila hodně o důstojnosti, smyslu pro obecné blaho a o utrpení. Jejich svědectví mě vedou k tomu, abych hájila evropskou normu pro péči o oběti terorismu z hmotného, citového i právního hlediska.

Vytvořili jsme společný přístup spočívající na čtyřech pilířích.

Za prvé je to uznání jejich utrpení, jejich ochrana a vycházení z toho, že oběťmi nejsou jen ti, kdo byli zabiti a zraněni, ale i jejich rodiny a ti, kdo jsou ohroženi a jejichž svoboda, která je svobodou všech, je ohrožena.

Za druhé je to náprava způsobené hmotné škody, péče o jejich vzpomínky a práce na zajištění toho, že spravedlnosti bude učiněno za dost.

Za třetí humanizace diskuse o obětech, což jsou lidé, kteří trpí a potřebují ochranu, obhajobu, uznání, pomoc a podporu. V politice se musíme naučit vcítit se do jejich situace.

A konečně odpolitizování diskuse. Musíme být velkomyslní a postarat se o to, že se z terorismu nestane volební senzace.

V Evropě docházelo k vraždám ve jménu náboženství, marxismu, soukromého vlastnictví, environmentalismu i nezávislosti regionu nebo jednotky státu, jejíž je součástí. Do teroristických akcí byly zapleteny dokonce i vlády. Toto však není otázka zásad. Zabíjejí totalisté a fanatici, zabíjí překroucení základních lidských hodnot. Toto jsou věci, které vedou k násilí, nikoli svobodná výměna demokratických myšlenek. Tento projev věnuji všem obětem terorismu.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Paní předsedající, Stockholmský program obsahuje mimo jiné odkazy na podporu obětí terorismu: oběti terorismu potřebují také zvláštní pozornost, podporu a sociální uznání.

Zastávám názor, že Unie se musí postarat o to, aby se jim této podpory dostalo, a prosazovat, aby je společnost v plné míře respektovala. Naše společnosti by měly svou morálku poměřovat těmi, kteří utrpěli barbarstvím terorismu. Obrana obětí a jejich práv proto musí patřit mezi priority politik Evropské unie.

Musíme zachovat a posílit fondy pro oběti terorismu, jež budou mít přiměřené prostředky, jak navrhl skupina Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů) a Evropských demokratů v pozměňovacích návrzích, jež předložila k návrhu rozpočtu Evropské unie na rok 2010.

Proto byla pomoc navýšena o 1 milion EUR, který bude použit na financování projektů, jejichž cílem je pomoci obětem terorismu a jejich rodinám, aby mohly ke svému zotavení využít sociální a psychologickou podporu, poskytovanou organizacemi a jejich sítěmi. Tato částka bude využita také na financování projektů učených na vyburcování veřejného mínění proti veškerým podobám terorismu.

Část peněz musí být využita zejména na zlepšení právní pomoci a poradenství pro oběti a jejich rodiny.

Pro ilustraci vás v této souvislosti budu informovat, že terorismus znamená, že jsou oběti, takže celkové částky přidělené na přípravu na teroristické útoky a na jejich předcházení budou příštím rokem činit 21 420 000 EUR.

Nápad paní Jiménez-Becerrillové Barriové učinit oběti v Unii viditelnějšími by měl mít bezpodmínečnou podporu této sněmovny. Především se musíme vybavit nezbytnými právními prostředky, nejprve učinit písemné prohlášení a poté přijmout usnesení, abychom nakonec měli politické prohlášení o podpoře evropských orgánů pro oběti teroru. Také to zvýší mezi evropskými občany povědomí o ceně těchto obětí.

Oběti v nás probouzejí pocity solidarity, soucitu, uznání a důstojnosti a potřebu trvale je podporovat a vzpomínat na ně, a rovněž nás naplňují pocity opovržení vůči teroristům, kteří způsobili tolik bolesti a smrti, a touhu po jejich spravedlivém potrestání.

Ramón Jáuregui Atondo (S&D). – (ES) Paní předsedající, pane Barrote, není náhodou, že hovořila celá řada španělských poslanců Evropského parlamentu. V Baskicku prožívaly oběti nejen utrpení způsobené teroristickým útokem, ale často trpěly také neúctou nebo mlčením po události. Proto se zformovalo hnutí usilující o uznání obětí, což podle mého názoru vyžaduje politiku pro oběti terorismu. Dovolte mi připojit k tomu, co řekli všichni moji kolegové ve prospěch charty nebo společného přístupu k této politice, velmi krátký přehled deseti hledisek, jež považuji v tomto ohledu za velice klíčová.

Za první, politika pro oběti musí docílit sympatie veřejnosti, uznání a sociální podpory obětem.

Za druhé vyžaduje rychlou a účinnou náhradu za utrpěnou škodu.

Za třetí požaduje rovné zacházení se všemi oběťmi.

Za čtvrté je nutný politický a sociální konsensus, pokud jde o používání opatření pro oběti terorismu.

Za páté to musí být politika, která zdiskredituje sociální a politickou rétoriku lidí zastávajících násilí.

Za šesté je třeba, aby byla vina za terorismus exemplárně potrestána a oběti měly rychlý a účinný přístup ke spravedlnosti.

Za sedmé je třeba, aby bylo obyvatelstvo vychovááno a vyučováno v duchu proti násilí.

Za osmé, aby se obětem dostalo záruky, že útoky, jimiž utrpěly, se nebudou opakovat, což se také může stát.

Za deváté je nutno provádět takové politiky vzpomínání, aby oběti nebyly zapomenuty.

A konečně je nutno provádět politiku společenského usmíření, aby byly rány způsobené terorismem zahojeny.

Toto je deset příkázání, které navrhuji pro společnou politiku pro oběti terorismu.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Paní předsedající, útoky v Madridu a v Londýně a poslední útoky v mé zemi, Řecku, ukazují rozsah problému s terorismem. Terorismus ohrožuje naše žití a naši svobodu. Není zaměřen jen na přímé oběti a jejich rodiny, které jsou rovněž přímo poškozeny, ale i na společnost jako celek.

Zmíněné evropské pilotní programy pro oběti teroristických útoků jsou pozitivním příkladem, pokud jde o zmírňování poranění, ale ještě je toho třeba hodně udělat. Pomoc pro oběti a jejich rodiny není jen morálním příkazem. Je to příkaz, abychom teroristům vyslali jasný vzkaz, že nezapomínáme.

Nezapomínáme na ohavné skutky, které poškodily naši demokracii a soudržnost. Nezapomínáme na to, že oběti terorismu jsou často nic netušící občané, kteří jsou zraněni nebo zabiti, když vyrazí za svými každodenními záležitostmi. Nezapomínáme, že v Evropě, jež učí toleranci a demokracii, nebudou násilné činy nikdy přijatelné.

Magdi Cristiano Allam (PPE). – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, rád bych vyjádřil svou podporu návrhu paní Jiménez-Becerrilové Barriové na Evropskou chartu práv rodin, které jsou oběťmi terorismu, a chtěl bych zdůraznit, že je to mimořádná příležitost, aby Evropa vyslala jednoznačný vzkaz o terorismu, přičemž nesmíme zapomínat, že to, že tento vzkaz nebyl vyslán, způsobilo v roce 2005 selhání Barcelonského procesu, kdy se hlavám států a předsedům vlád evropsko-středomořských zemí nepodařilo dosáhnout dohody. Také bych chtěl zdůraznit, že máme dnes výjimečnou příležitost obnovit dialog o novém vztahu se zeměmi na opačné straně Středozemního moře, počínaje jasným prohlášením o koncepci, jež je klíčová pro lidstvo a naši civilizaci, a sice o nedotknutelnosti života.

Diane Dodds (NI). – Paní předsedající, jsem vděčná za vaši podporu obětem terorismu. Je to správné a vhodné, a já samozřejmě uznávám podporu pro oběti v Severním Irsku, kterou Evropská unie poskytuje prostřednictvím mírových programů, jež tam byly financovány.

Komise by si měla být vědoma toho, že Severní Irsko znova čelí rostoucí hrozbě terorismu ze strany disidentských republikánských organizací. Policejní služba Severního Irska tuto hrozbu popsala jako „kritickou“ a Mezinárodní komise pro sledování jako „velmi vážnou“. Při posledních dvou brutálních úrocích byli zavražděni dva vojáci, kteří se právě chystali do Afghánistánu, a také jeden policista.

Komise určila v rámci svého původního financování pro oběti terorismu klíčový cíl, a sice mobilizovat veřejnost proti terorismu ve všech jeho podobách. Nicméně mám pocit, že s přechodem k širšímu programu CIPS se tento cíl, zdá se, ztratil. Děkuji za váš návrh pracovat na chartě pro oběti a naléhavě vyzývám, aby tato práce začala tím, že se jednoznačně odliší oběti terorismu a jeho pachatelé.

Karin Kadenbach (S&D). – (DE) Paní předsedající, v Rakousku bohudíky nedošlo k teroristickému útoku již mnoho let. Vídeň však neunikla vždy beze škody.

Chtěla bych se připojit k poznámkám pana Jáureguiho Atonda. Na jedné straně je rozhodně třeba mít chartu obětí a podporovat oběti terorismu. Současně však potřebujeme doprovodná opatření, která změní prostředí, v němž se vyskytuje násilí, jež k terorismu vede. Podle mého názoru musíme začít s výchovou a poskytováním informací. Kromě toho musí tato sněmovna jednoznačně odmítnout hrubnutí řeči. Neustále vyzýváme k toleranci v mnoha oblastech. V jedné oblasti však nesmíme projevit žádnou toleranci – a to pokud jde o násilí.

Předsedající. – Tyto projevy jsou plné vážnosti a emocí, protože si myslím, že jste hovořili jménem těch, kteří již dnes nemohou promluvit, a za předsednictví vám děkuji.

Jacques Barrot, místopředseda Komise. – (FR) Paní předsedající, správně jste zdůraznila, jak emocionální je tato rozprava, právě teď, kdy myslíme na všechny oběti. Všechny bez rozdílu a zcela neprávem byly zasaženy terorismem.

Jak řekl pan López Aguilar, terorismus je strašlivá forma zločinu. Především bych vám chtěl říci, že Stockholmský program vzal skutečně v úvahu osud obětí. Musíme opravdu začít s evropskou politikou, která bude brát větší ohled na oběti organizovaného zločinu a terorismu.

Paní Jiménez-Becerrilové Barriové bych chtěl říci, že se chystáme udělat kroky k zavedení charty práv obětí terorismu. Vyjádřila jste své přání, aby tato charta vznikla, opravdu velmi jasně, a já věřím, paní Jiménez-Becerrilová Barriová, že jste při tom čerpala ze všech bezprostředních bolestných zkušeností, jež jste získala.

Analyzovali jsme všechny mezery, které nyní existují v ochraně obětí terorismu v různých členských státech, a budeme v tom v roce 2010 pokračovat. Máte vsutku pravdu: ať tak či onak, musíme úspěšně harmonizovat své zákony o terorismu, o obětech terorismu. Evropa musí být v boji proti terorismu opravdu jednotná.

Na základě této studie budeme zkoumat, jak lze veškerá opatření harmonizovat a spojit, aby se situace obětí terorismu v Evropě zlepšila. Bude to cílem akčního plánu a není pochyb, že zohledníme to, co bylo v této rozpravě k problému ochrany obětí řečeno, zejména to, že je třeba se především pokusit informovat lidi o tragedii a utrpení obětí, o nichž se často mlčí, pokud se jimi přímo nepohrdá.

Dále se musíme postarat o to, aby oběti dostávaly náhradu rychle. Právem jste trvali na rychlém odškodnění za toto naprosto nezasloužené a nespravedlivé utrpení. Také jste se zmínili o potřebě zbavit legitimnosti dialog, protože nemůžeme tolerovat dialog, jenž by mohl jakkoli vyvolávat dojem, že zabíjení nevinných lidí, zraňování nevinných lidí by mohl být způsob, jak posloužit lidstvu.

Musíme být mimořádně pevní, pokud jde o taková slova, protože to popírá úplně všechny hodnoty Evropské unie. Dále musím, paní předsedající, poblahopřát Evropskému parlamentu, že poskytl 1 milion EUR na podpůrné programy pro všechny naše oběti.

Opakuji, že jsem velice rád, že mám dnes večer vedle sebe pana Almunia, protože oba opravdu Komisi povzbuzujeme, aby v tomto ohledu přijímala opatření. Evropský parlament se musí vybavit příkladnými právními předpisy pro ochranu obětí terorismu a pro pomoc těmto obětem, jež budou součástí tohoto víceletého Stockholmského programu.

Toto jsem chtěl odpovědět na tyto různé projevy. Mohu vás ujistit, že k nim pan Almunia ani já nebudeme lhostejní.

Předsedající. – Abychom nezačali přímo s další rozpravou, navrhuji držet minutu ticha na památku obětí.

(Sněmovna povstala a držela minutu ticha)

Rozprava je ukončena.

20. Obhajoba zásady subsidiarity – Umísťování náboženských a kulturních symbolů na veřejná místa (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem je rozprava o:

– otázce k ústnímu zodpovězení, kterou pokládá Komisi (B7-0238/2009) Mario Borghezio za skupinu Evropa svobody a demokracie, o obhajobě zásady subsidiarity (O-0152/2009);

– otázce k ústnímu zodpovězení, kterou pokládají Komisi (B7-0239/2009) Antonio Cancian, Mario Mauro, Fiorello Provera, Elisabetta Gardini, Salvatore Iacolino, Crescenzo Rivellini, Sergio Paolo Frances Silvestris, Aldo Patriciello, Paolo Bartolozzi, Cristiana Muscardini, Mara Bizzotto, Barbara Matera, Lara Comi, Antonello Antinoro, Lorenzo Fontana, Roberta Angelilli, Amalia Sartori, Iva Zanicchi, Licia Ronzulli, Giovanni Collino, Marco Scurria, Giancarlo Scotta', Potito Salatto, Pablo Arias Echeverría, Raffaele Baldassarre, Pilar Ayuso, Luis de Grandes Pascual, Pilar del Castillo Vera, Santiago Fisas Aixela, Carmen Fraga Estévez, Salvador Garriga Polledo, Cristina Gutiérrez-Cortines, Esther Herranz García, Carlos José Iturgaiz Angulo, Veronica Lope Fontagné, Antonio López-Istúriz White, Gabriel Mato Adrover, Jaime Mayor Oreja, Pablo Zalba Bidegain, Salvatore Tatarella, Magdi Cristiano Allam, Mirosław Piotrowski a Konrad Szymański, o umísťování náboženských a kulturních symbolů na veřejná místa (O-0158/2009).

Mario Borghezio, autor. – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, stanovisko skupiny, kterou zastupuji, skupiny Evropa svobody a demokracie, je naprosto jasné: touto otázkou k ústnímu zodpovězení Komisi žádáme, aby se postavila proti provádění rozhodnutí o kruzích ve školních třídách, jež vydal Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku, který není – zdůrazňuji – orgánem Evropské unie.

Podle našeho názoru znamená toto rozhodnutí nepřijatelné porušení zásady subsidiarity – chci, aby to bylo naprosto jasné. Tato zásada je nosným pilířem Evropské unie, stejně jako zárukou práv občanů a členských států. Evropská unie, tak jak ji chápeme a podporujeme, by byla nemyslitelná, kdyby nespočívala na zásadě subsidiarity a nepodporovala ji.

Začnu všeobecnou poznámkou: zjevně nikdo – zabývejme se nejprve podstatou tohoto rozhodnutí – by nemohl považovat odstranění někoho či něčeho, co zde již bylo, za projev demokracie a svobody, za nějž to bylo prohlášeno, ale spíše by to mohl považovat za policejní a antidemokratický zásah. Jestliže na zdi ve školní třídě visí kříž, tak ta zeď potom není sekulární, nýbrž prázdná, a toto prázdné má sloužit jako symbol vyznání, jako akt negativní výchovy, což je ta nehorší, jakou si lze představit, a můžeme ji považovat za jednu z mnoha známek kulturní a duchovní sebevraždy západu.

Rozhodnutí štrasburského soudu předpokládá koncepci náboženské svobody, která by – dovedeno do logických důsledků – šla tak daleko, že by si zajistila převahu nad každým občanem, který musí žít v prostředí, které se drží přesvědčení soudu. Nemyslím si, že toto je náboženská svoboda: toto zkresluje skutečný smysl náboženské svobody; zabýváme se negativním právem, či spíše právem nemít povinnost provádět náboženské praktiky. Když hovoříme o náboženské svobodě, nesmí docházet k nedorozumění: nehovoříme o něčem, co by bylo jakkoli vágní.

Zabýváme se zde něčím naprosto jiným: umísťování křížů není v naší kultuře jen záležitostí víry, ale je to něco mnohem důležitějšího, něco, co má univerzální hodnotu. Symbol kříže, symbolika kříže předává poselství, které je univerzální; nadto poselství míru a bratrství, jak nás učil velký metafyzik René Guénon, abych uvedl aspoň jedno jméno. Z tradičního pohledu těchto velkých učenců tradiční kultury je tato hodnota nanejvýš zřejmá, a ovšem současně je právě tak jasné, že toto rozhodnutí je vyjádřením antitraditionalistických názorů, které každého vybízí, aby smýšlel stejným způsobem. To je cosi, co jde proti skutečnému duchu Evropské unie, to je cosi udivujícího.

Vyznívá to téměř tak, jako by záměrem bylo odvrátit lidi od jakýchkoli připomínek hodnot a symbolů, jež vyjadřují vertikálnost a duchovnost. Když ponecháme stranou historické skutečnosti a souvislost s konkrétním náboženstvím, toto je, opakuji, univerzální symbol. Evropská unie přece musí zaručit práva občanů na to, aby mohli nadále používat symboly, počínaje symbolem kříže.

Evropa musí být dostatečně silná, aby se na tyto zásadní otázky podívala z metahistorického úhlu pohledu a znova se stala kolébkou duchovnosti a jejím domovem. Musí evropským občanům vrátit svobodu uchovávat a ctít symboly jejich identity v souladu se zásadní zásadou právní a politické struktury Evropské unie: zásadou subsidiarity. Celá otázka směřuje právě k tomuto hledisku, k zásadnosti zásady subsidiarity.

A konečně, tato záležitost nám umožňuje, abychom uvažovali a diskutovali o stěžejní otázce: co znamená pro Evropu náboženská svoboda? Já bych řekl, že to je právě toto rozhodnutí Štrasburského soudu, které pošlapává zásadní právo na náboženskou svobodu a chce bránit občanům, jako jsou Italové, aby měli ve školních třídách symbol kříže, jež je nepostradatelnou připomínkou jejich křesťanských kořenů.

Antonio Cancian, autor. – (IT) Paní předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, Evropský soud pro lidská práva dne 3. listopadu 2009 souhlasil s žádostí italsko-finské občany, která si přála odstranit ze školních tříd krucifixy. K podobným příhodám došlo v minulosti ve Španělsku, Německu, Francii i v Itálii, kde státní rada roku 1988 uvedla, že krucifix není jen křesťanský symbol, ale že má také hodnotu, jež s konkrétním náboženstvím nesouvisí. Italská státní rada své stanovisko vyjádřila znova roku 2006 a dodala, že zásada sekulárního státu nemůže přehlížet kulturní identitu občanů a jejich civilizace.

Svou otázkou chceme zdůraznit ten nejsekulárnější aspekt záležitosti, v neposlední řadě tím, že poukážeme na to, že dalším krokem by mohlo být dokonce i postavit před štrasburský soud katolické symboly, jež jsou součástí společných tradic členských států, stejně jako uměleckých a kulturních zobrazení, která se nacházejí v našich městech. Dokonce i vlajka Evropské unie, vytvořená pro Radu Evropy, je podle jejího tvůrce inspirována mariánskou ikonografií.

Rozhodnutí Soudu pro lidská práva se pokouší shora – tolik k subsidiaritě – zavést sekulární model, s nímž se mnoho členských států nemůže ztotožnit, ba ještě hůře – který se nás pokouší vést k nihilismu: to je ta prázdná zeď, o které hovořil pan Borghezio. Rozhodnutí zpochybňuje samu naši identitu, naše evropské hodnoty míru, lásky a občanské harmonie, rovnosti a svobody; takže toto rozhodnutí podkopává svobodu a rovná práva.

Orgány EU jsou obhájci výsad svobody. Umisťování náboženských a kulturních symbolů, s nimiž se lidé ztotožňují, je vyjádřením svobody myšlení – a právě v této sněmovně bude zítra udělena Sacharovova cena –, která by měla být zaručena jak samotnými orgány Evropské unie, tak mezinárodními organizacemi založenými na demokratických zásadách.

Jacques Barrot, místopředseda Komise. – (FR) Paní předsedající, moc rád bych si poslechl vystoupení pana Maura, ale ten bude moci vystoupit až po mně.

Musím se držet řady právních předpisů. Komise má velký závazek vůči svobodě myšlení, svědomí a náboženského vyznání, jak stanoví článek 9 Evropské úmluvy o lidských právech a článek 10 Listiny základních práv Evropské unie. Nicméně faktem je, že Komise může jednat jediné v souvislosti s uplatňováním právních předpisů EU. Skutečnost je taková, že v Evropské unii jsou vnitrostátní zákony o náboženských symbolech ve veřejných budovách součástí vnitrostátních právních řádů členských států.

Zásadu subsidiarity je třeba uplatňovat v souvislosti s Unií. Zásada subsidiarity se neuplatňuje na provádění rozsudků Evropského soudu pro lidská práva, mezinárodního soudu pověřeného prosazováním Evropské úmluvy o lidských právech. Odpovědnost za provádění rozsudků Evropského soudu pro lidská práva má Rada Evropy. Rovněž je faktem, že provádění rozsudků Evropského soudu pro lidská práva je závazné pro všechny státy, které jsou smluvní stranou Evropské úmluvy o lidských právech, a Itálie má jako každá strana zapojená do tohoto případu podle článku 43 této úmluvy právo požádat do tří měsíců od vynesení rozsudku o předání řízení velkému senátu. Podle informací, jež máme – jsou to informace, které jsme četli v tisku –, italský stát využívá svého práva se na velký senát obrátit.

Toto jsem chtěl objasnit. Opakuji, že pokud jde o Evropskou unii, v tomto případě se zabýváme vnitrostátním právním řádem členského státu. Kromě toho nemohu ručit za Radu Evropy ani za Evropský soud pro lidská práva, který vydal rozhodnutí, jež může, chápu, vyvolat v Parlamentu určité pochybnosti.

Toto mohu poctivě říci, nicméně si pozorně poslechnu další projevy.

Mario Mauro, jménem skupiny PPE. – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, chtěl bych panu komisaři také poděkovat za jeho srozumitelný názor, který pravomoc řídit tuto oblast v zásadě vrací do rukou členských států.

Musím říci, že jsem více než přesvědčen, že je třeba, aby naše orgány byly sekulární, a právě tak jsem přesvědčen, že náboženství není řešením žádného politického problému. Zároveň nemůžeme politické záležitosti řešit tím, že povedeme proti náboženství válku.

Právě proto vysvětlím svůj názor pomocí paradoxu: co by se stalo, kdybychom uplatnili rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, resp. kdybychom uplatnili odůvodnění, které nám ukládá z důvodu veřejného zájmu odstranit krucifixy z italských školních tříd, zároveň na případy veškerých míst, kde jsou zobrazeny kříže? Co by se stalo s touto vlajkou, vlajkou Švédska, a co by se stalo s touto vlajkou, vlajkou Finska, a s vlajkou slovenské republiky, s vlajkou Malty a s vlajkou Dánska, s vlajkou Řecka a s vlajkou Spojeného království, na níž jsou hned tři kříže?

Protože, dámy a pánové – důvod, proč jsou na těchto vlajkách kříže, se neliší od důvodu, proč visí v italských školních třídách krucifixy, a není to důvod náboženský, ale spočívající v kultuře a tradici. Ponechejme tedy na členských státech, aby v jednotlivých případech posoudily, jaké řešení je vhodné s ohledem na citlivost jejich občanů, dodržování náboženské svobody a sekulárnost institucí.

To je vše, oč žádáme, a žádáme o to především proto, že to, co se musí prosazovat, není abstraktní koncepce zákona, ale osobní přesvědčení a touha po nekonečnu každého jednotlivce.

Juan Fernando López Aguilar, jménem skupiny S&D. – (ES) Paní předsedající, jako právník a poslanec Evropského parlamentu jsem si jist, že naši rozpravu sleduje mnoho občanů, kteří sdílejí můj pocit, že nikam nevede. Proto se pokusíme objasnit několik záležitostí.

Za prvé, hovoříme o rozsudku Evropského soudu pro lidská práva, který není orgánem Evropské unie, ale soudem – je součástí soustředných kruhů Evropské unie, ale je nezávislý –, jenž má povinnosti vůči právnímu státu, zastupitelské demokracii a lidským právům.

Za druhé hovoříme o soudním rozhodnutí, a žádné usnesení Parlamentu nemůže odvolat ani změnit žádné rozhodnutí vydané soudním dvorem.

Za třetí, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva nanejvýš respektuje náboženskou svobodu a její důsledek, což je náboženský pluralismus. Náboženská svoboda je součástí našich společných ústavních tradic a ústavního práva členských států a rovněž je zásadním právem chráněným Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod.

Tento rozsudek proto uvádí důvody pro ochranu náboženské svobody a má pro to řádný právní základ. Vůbec náboženskou svobodu nepopírá. A co více, vydal jej jednomyslně prestižní soud, jenž téměř šedesát let ovlivňoval utváření kultury lidských práv.

A konečně – a to je důležité – musíme přece mít na paměti, že žádný rozsudek Evropského soudu pro lidská práva neznamená, že právní předpis členského státu, který podepsal Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv, musí být změněn, protože rozsudek uznává právo reagovat na porušení v konkrétním případě.

Z toho vyplývá jen to, že na členských státech je, aby učinily přiměřená rozhodnutí ohledně změn právních předpisů či politik, přičemž se při tom mohou koncepcí Evropského soudu pro lidská práva inspirovat, ale v žádném případě jim to rozsudek Evropského soudu pro lidská práva neukládá jako povinnost a nenutí je, aby tak učinily.

Proto není důvod, aby byl jakýkoli členský stát dotčen. Žádný členský stát není povinen na základě nějakého rozsudku Evropského soudu pro lidská práva změnit své právní předpisy nebo veřejné politiky. Proto nemá Itálie ani jiná země důvod zavádět kvůli tomuto rozsudku všeobecná pravidla.

A konečně, dovolávalo se zde subsidiarity. Musíme říci, že subsidiarita je pravidlo evropského práva, které se v tomto případě neuplatňuje, protože její koncepce a použití nemají s tímto případem nic do činění.

Dokonce si myslím, že se lze dovolávat pravidla evropského práva, které umožňuje odložit hlasování, jestliže existují pochybnosti o relevantnosti hlasování, které nemá nic společného se záležitostmi týkajícími se Evropského parlamentu, což je podle mého názoru tento případ.

Proto se domnívám, že ačkoli je tato rozprava legitimní, rozhodně nikam nevede a není třeba naléhavého prohlášení, natož protestu či odvolávání rozsudku, jež vydal soudní dvůr, který není orgánem Evropské unie.

Sophia in 't Veld, jménem skupiny ALDE. – Paní předsedající, poněkud zavádějící název dnešní rozpravy obsahuje slovo „subsidiarita“. Subsidiarita, jak ji chápu, znamená činit rozhodnutí na úrovni nejbližší občanům – a tato úroveň je občan, jednotlivý občan. Vy ve svých usneseních tvrdíte, že práva národního státu stojí nad právy jednotlivých občanů. Práce naší sněmovny je chránit práva občanů, nikoli práva států.

Za druhé, jestliže se domníváme – jak tvrdíte –, že pro tuto záležitost není příslušná Evropská unie, ráda bych věděla, proč jsou tyto otázky zařazeny do kodaňských kritérií a proč požadujeme od kandidátských zemí, aby dodržovaly oddělení církve od státu, jestliže to nemůžeme požadovat od vlastních členských států.

Za třetí, vážení kolegové, jestliže tvrdíte, že Evropský parlament není příslušný pro diskusi o těchto záležitostech, ráda bych věděla, jak je možné, že jsme oprávněni diskutovat o takových věcech, jako je tvar okurek, a nikoli o základních právech našich občanů.

Pokud jde o Evropskou úmluvu o lidských právech a rozhodnutí soudu – nyní uplynuly dva týdny od vstupu v platnost Lisabonské smlouvy, jež vyžaduje, aby Evropská unie přistoupila k Úmluvě o lidských právech. Nebylo by nepochopitelné, kdybychom zároveň odmítli akceptovat pravomoci štrasburského soudu? To našim občanům nevysvětlíme.

Za druhé se domnívám – a toto již řekl pan López –, že politikové nemají právo zasahovat do soudních rozhodnutí. Nechme soudce konat jejich práci. Můžeme zaujímat stanovisko – rozhodnutí se nám může líbit nebo nelíbit –, ale neměli bychom zasahovat do jejich práce. Moje skupina, skupina ALDE – evropští liberálové – chrání Evropu, která je pro všechny občany. Skupina ALDE věří v rozmanitou Evropu, v níž má každý právo na vlastní svědomí, vlastní náboženské vyznání a má i svobodu nemít žádné náboženské vyznání.

Nyní učiním závěr. Státy – nikoli soudy, ale státy – musí zajistit prostředí, kde mohou žít všichni občané svobodně podle svého vlastního svědomí. Stát by je měl chránit, a já se domnívám, že situace je velmi vážná, jestliže cítíme potřebu se obracet na soud, abychom se bránili před státy. Vážení kolegové, zamítněte usnesení skupiny PPE a ECR.

Miroslaw Piotrowski, jménem skupiny ECR. – (PL) Paní předsedající, s ohledem na historickou skutečnost, že zakládající otcové Evropské unie byli křesťanští demokraté – Konrad Adenauer, Alcide De Gasperi, Robert Schuman a Jean Monnet, kteří založili to, co je vybudováno na křesťanských hodnotách a symbolech –, vám připomenu, že vlajka, kterou Evropská unie přijala, na níž je kruh dvanácti zlatých hvězd na modrém pozadí a která visí za vámi, paní předsedající, odkazuje na dvanáct hvězd nad hlavou svatě Panny Marie – zjevení svatého Jana, kapitola 12.

Po více než půl století stojí za to se zeptat, zda je filozofie otců zakladatelů stále relevantní. V souvislosti se skandálním rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva, který nařídil odstranit kříže z italských škol, by mělo být důrazně řečeno, že žádná skupina soudců jmenovaných politiky, dokonce ani Radou Evropy, nemůže nařídít odstranění kříže, který má univerzální i náboženský význam. Tento rozsudek pošlapává svobodu náboženského vyznání a kulturní dědictví Evropy.

Rád bych se pana komisaře v této souvislosti zeptal, zda se nedomnívá, že útok na křesťanské symboly rovněž boří základy Evropské unie. Mohl byste jménem Komise zahájit diskusi o úloze a významu křesťanských symbolů v Evropské unii?

Manfred Weber (PPE). – (DE) Paní předsedající, jsem rád, že máme příležitost vést tuto rozpravu. Pan López Aguilar poukázal na skutečnost, že podle jeho názoru – jako právníka – k tomu nejsme příslušní. Já nehovořím jako právník, ale jako politik. Miliony občanů v Evropě jsou tímto rozsudkem soudců ve Štrasburku zasaženy. Proto je dobře, že o něm zde diskutujeme.

Vztah mezi církví a státem byl v Evropě vždy předmětem sporů a vedl ke krvavým konfliktům. Je dobré a náležité, že se Evropská unie postarala o oddělení státu od církve. To je správná věc. Nicméně máme v Evropě širokou škálu různých modelů. Francie je zjevně nenáboženský stát, zatímco ve Velké Británii je hlavou státu královna, která je současně i hlavou církve. Máme odlišné modely podle toho, jak se vztah mezi církví a státem vyvíjel. Proto se domnívám, že je správné, že v této oblasti požadujeme subsidiaritu a že každá země může jít svou vlastní cestou.

Dokonce bych chtěl jít ještě o kus dále. Nechci hovořit o subsidiaritě, ale o základní skutečnosti, že evropské hodnoty solidarity, subsidiarity a svobody jsou podle mého názoru nemyslitelné bez základů, jež mají v křesťanství a v židovsko-křesťanském pojetí náboženství. Proč tyto hodnoty nenacházíme v Číně ani v Přední Asii? Je to proto, že vycházejí z naší kultury a z našich náboženství. O tomto můžeme mluvit, aniž bychom kohokoli nutili přijmout tutéž víru. Jsme hrdi na naši náboženskou svobodu.

Je to svoboda náboženského vyznání v tomto smyslu, která mi umožňuje, abych se rozhodl být ateistou. Je to přijatelné a legitimní a za toto jsme bojovali. Nicméně existuje také právo na víru. V mém regionu, kde žije více než milion lidí, jde přes 80 % katolíků. Tak jako ateisté žádají ostatní, aby k nim byli tolerantní, tak žádají katolíci, kteří tvoří více než 80 % obyvatelstva, nevěřící, aby byli tolerantní k jejich víře. Chtějí mít možnost projevit svou víru na veřejnosti, chtějí ji reprezentovat a chtějí, aby menšina v této většinové společnosti akceptovala křesťanské symboly. I toto je v rámci náboženské svobody legitimní.

Každý, kdo žádá o toleranci, musí být také tolerantní k těm, kdo praktikují křesťanskou víru.

Joanna Senyszyn (S&D). – (PL) Paní předsedající, Evropský soud pro lidská práva správně rozhodl, že vyvěšování křížů ve školních třídách porušuje náboženskou svobodu žáků a právo rodičů vychovávat své

děti podle vlastního přesvědčení. Soudci jednomyslně rozhodli, že kříž ve škole porušuje Evropskou úmluvu o lidských právech.

Rozhodnutí je jednoduché, jasné a všeobecně srozumitelné. Proto vzbudilo mezi duchovenstvem a pravicovými politiky tolik vzteku a agrese. Předstírají, že nerozumí, a požadují, aby Komise podala vysvětlení a Parlament zaujal oficiální postoj. To je nezákonné. Orgány EU nemají pravomoci k posuzování tohoto ani žádného jiného rozsudku. Nezapomínejme, že máme tripartitní rozdělení moci a že soud je orgánem Rady Evropy, nikoli Evropské unie.

Jestliže mají tazatelé takové pochybnosti, odpovím jim: rozsudek ohledně křížů neporušuje zásadu subsidiarity. Právě naopak napomáhá dodržovat zákon těm evropským státům, které zapoměly, že mají ve své ústavě ustanovení, jež hovoří ne-li o oddělení církve a státu, tak alespoň o neutrálním světovém názoru. Rozsudek soudu pomáhá vnitrostátním orgánům a soudům podléhajícím církvi, aby prováděly základní práva občanů, jež jsou porušována v důsledku klerikalizace společenského života. Občané církevních států nemohou hájit svá práva před vnitrostátními soudy. Je dobře, že se mohou obrátit na Soud pro lidská práva a domoci se spravedlnosti.

Tento rozsudek je v souladu s respektováním národní identity členských států a měl by být proveden. Nejde o zákaz umístování náboženských symbolů na veřejnosti, ale týká se jen velice malé části veřejných prostor, a sice státních škol. Nikdo nepožaduje, aby byly odstraněny kříže z kostelů, náměstí nebo vlajek, jak neuváženě řekl jeden kolega.

Nedochází k zasahování do vztahů mezi církví a státem, jde jen o obranu občanů, jejichž práva jsou porušována. I v mé zemi, Polsku, omezuje postupující klerikalizace základní práva jeho občanů. Neumím si představit, že by Evropský parlament a Komise bránili mým polským spoluobčanům, aby se před štrasburským soudem domohli svých práv. Kritické stanovisko Komise a Parlamentu k tomuto rozsudku by bylo neoprávněným zásahem a kromě toho by nás zesměšnilo. Před tím vás musím varovat.

Carlo Casini (PPE). – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva zneklidnilo nejen věřící, ale všechny, kteří po staletí považovali krucifix za znamení naděje a solidarity, za něco, co poskytuje útěchu a zbavuje strachu a bolesti.

Doufáme, že velký senát toto rozhodnutí pozmění, protože je zjevně nesmyslné. Měli bychom odstranit i samotný název Červený kříž? Měli bychom odstranit obrovské množství krucifixů na vrcholcích hor, které se tyčí nad městy a údolím? Bude anglické královně zakázáno, aby byla hlavou anglikánské církve, jak již bylo zmíněno?

Tento případ ovšem vybízí k velice důležité úvaze z občanského a politického hlediska: jsou lidská práva pouze právy jednotlivců izolovaných od prostředí společnosti, nebo je právo projevovat konkrétním způsobem zbožnost také právem občanů? Nemají tradice, historie, vzdělanost a umění význam, zatímco po tisíciletí udávaly ráz identity občanů?

Otázka se také právem zabývá vztahem mezi subsidiaritou a lidskými právy a já konstatuji, že s výjimkou určitých zásadních zásad, jež musí být dodržovány všeobecně a nezvratně, lze lidská práva vykládat různým způsobem a že dokonce mohou být mezi sebou navzájem v rozporu. Proč by měla být státu odpírána možnost tyto konflikty řešit svými zákony a vykládat a provádět lidská práva v souladu s etickými stanovisky jeho občanů? Proto jde v této záležitosti o více než o otázku krucifixů.

Evropský soudní dvůr při jiných příležitostech v souvislosti s právem na život uznal, že státy mají výlučnou pravomoc rozhodovat o nejkontroverznějších záležitostech, jako jsou interrupce a eutanazie. Podle Lisabonské smlouvy se máme nyní připojit k Evropské úmluvě o lidských právech a poté jako Evropská unie respektovat rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva.

Proto se musíme zamýšlet nad tímto novým, jiným směrem, jímž se nyní ubírá Soud pro lidská práva. Bylo by vážné, kdyby se nadnárodní výkonná moc, zvláště je-li vykonávána omezeným počtem osob a není demokratickým vyjádřením všeobecné vůle, stala represivní a ponižující, necitlivá ke smýšlení a cítění občanů, a v důsledku tedy byla v rozporu se svobodou. Proto doufám, že usnesení navržené skupinou Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů) bude přijato díky hlasům mnoha poslanců.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Dějiny Evropy, jejích jednotlivých států, tedy i Evropské unie, jsou – ať chceme či ne – úzce spjaté s křesťanským dědictvím. Proto i ústavy mnoha států obsahují odkaz na křesťanské tradice. Dokonce i preambule Smlouvy o Evropské unii je inspirována mimo jiné i náboženským dědictvím Evropy, z něhož se vyvinuly univerzální hodnoty.

Základní práva Evropské unie jsou dnes zaručena v Listině základních práv a v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, ale především vyplývají z ústavních tradic společných všem členským státům, jež se vyvíjely po celá staletí. Proto se domnívám, že Evropská unie má zcela ctít národní historii, kulturu a tradice, a tedy rázně odmítnout trestání členských států, které si hájí své právo na vlastní specifickou úpravu a povahu, včetně křesťanského dědictví a křesťanských symbolů. Na závěr jen podotknu, že ustanovení listiny ani evropské úmluvy nerozšiřují pravomoci Unie.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Paní předsedající, nejprve bych si chtěl vypůjčit několik slov, která si vezmu za vlastní. Krucifix není znamením tíživé povinnosti. Je to symbol ztělesňující pozitivní hodnoty, které jsou součástí naší historie, naší kultury a společnosti, která začala před více než 2 000 lety. Nemůžeme tvrdit, že chráníme základní práva tím, že odmítáme samy hodnoty, jež je vytvořily.

Demokracie funguje prostřednictvím svobody a úcty, což usnadňuje výkon práv, nikoli prostřednictvím břemen a omezování. Samozřejmě že všechny evropské orgány, organizace a soudy musí dodržovat a uznávat zásadu subsidiarity, a zejména svobodu, ať již svobodu přesvědčení nebo svobodu vyznání.

Do pravomoci členských států umisťovat náboženské symboly na veřejných místech jako symbol, který ztělesňuje tradice a identitu jejich občanů, by nemělo být a nemůže být zasahováno. Svoboda je zásadním prvkem naší společnosti a základním pilířem, o nějž se opírá jednotný prostor svobody, bezpečnosti a práva. Kdyby byla omezována nebo cenzurována, zhroutily by se samotné základy Evropské unie.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Paní předsedající, také já se domnívám, že se soud mýlí, jestliže považuje přítomnost krucifixu ve školních třídách za totéž co nerespektování náboženského vyznání jiných osob. Záležitost, o níž dnes diskutujeme, je spíše sociální než právní. Samozřejmě se musíme řídit zásadou subsidiarity. Přítomnost náboženských symbolů není projevem náboženské diskriminace ani nucení. Je důsledkem tradice a historie každé země a často i její ústavy, jako je tomu v případě mé země, Řecka.

V Řecku máme ve školních třídách náboženské ikony, a to nikoli proto, abychom žákům vnucovali nějaké konkrétní náboženství, ale protože jsou součástí našich tradic a protože jsou přímo spjaty s hodnotami a strukturami naší společnosti, přímo spjaty se čtyřmi stoletími pronásledování a náboženského útlačku za Osmanské říše.

Anna Záborská (PPE). – (SK) V krátkosti bych se chtěla vyjádřit ke třem bodům. Dnes večer, koncem roku a v předvečer Vánoc, v úterý před půlnocí, téměř šedesát let po založení Evropské unie, dosud diskutujeme o jednom z pilířů evropské integrace. Diskutujeme o zásadě subsidiarity.

Za druhé, otázka pana Borghezia se týká rozhodnutí evropského soudu ve Štrasburku, že přítomnost křížů v italských školách je porušením Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Toto rozhodnutí vyvolalo obavy v mnoha státech. Slovenský parlament minulý týden přijal usnesení, v němž konstatuje, že toto rozhodnutí je v rozporu s kulturním dědictvím a křesťanskou historií Evropy.

A konečně, při čtení návrhu společného usnesení, o němž budeme hlasovat ve čtvrtek, jsem se necítila úplně dobře. Jsem zklamána, že se do usnesení, které hovoří o subsidiaritě, neodvažujeme vložit ty body Lisabonské smlouvy, které přímo souvisejí s programem, o němž jsme rokovali.

Magdi Cristiano Allam (PPE). – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, jestliže se domníváme, že zde nikdo nemá právo hovořit o otázce krucifixů, jestliže se při diskusi o krucifixech musíme dovolávat subsidiarity, tak jediným logickým závěrem je, že se nacházíme v Evropě, která se stydí za historickou skutečnost, že má židovsko-křesťanské kořeny, za historickou skutečnost křesťanství, které je – jak říkal Goethe – společným jazykem Evropy.

V Evropském parlamentu máme 23 úředních jazyků, které dokazují, že nespojuje-li Evropu křesťanství, pak ji nespojuje nic. Ráda bych se pana Barrota zeptala: proč se poté, co občanské referendum ve Švýcarsku řeklo „ne“ minaretům, Evropská komise, Evropská unie, OSN, Arabská liga a Organizace islámské konference spojily, aby výsledek referenda odsoudily – ačkoli Švýcarsko není členem Evropské unie –, ale dnes zaujímáte neutrální stanovisko k otázce, jež se týká našich kořenů, naší identity a naší duše?

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Dovolte mi, abych k této diskusi krátce přispěl jakožto protestantský duchovní, jehož tradice považuje za nejdůležitější symbol osmicípou hvězdu, nikoli kříž. Pocházím z volebního obvodu, kde je 99 % voličů katolického vyznání. Mé čtyři děti chodí do školy s katolickými dětmi. Kříž nám nevadí. Rád bych zde rozlišoval – z technického hlediska, pokud smím – mezi krucifixem a křížem. Musíme si uvědomovat, i když mně osobně to nevadí, že některým lidem kříž či krucifix vadí, protože jim připomíná inkvizici.

Cítím, že je to přiměřené v těch zemích, kde tento zvyk s krucifixy vznikl kvůli katolické tradici vyvěšovat ve školách kříž, zvláště v náboženských školách. Parlament by však neměl diskutovat o těchto záležitostech, ale spíše o chudobě, hospodářské krizi a o tom, jak východní Evropa dohání, co zameškala. Vedeme zde neproduktivní rozpravu. Musíme se zabývat tím, kdo v této italské škole protestoval a proč. Měli bychom raději prověřit tento jednorázový případ, místo abychom zde diskutovali o záležitosti, která již je čímsi z minulosti.

Samozřejmě chci znova zdůraznit, že já proti kříži nic nemám, že i já se v životě každý den dívám na kříž, který mi nevadí. Musíme v Itálii či Rumunsku vytvořit správné životní podmínky, aby se toto nestávalo předmětem diskuse.

Diane Dodds (NI). – Paní předsedající, v posledních letech jsme byli svědky kampaně na potlačení svobody náboženského vyznání. Křesťanské ošetřovatelky byly trestány za to, že pacientům nabízely, že se s nimi pomodlí, a právě dnes prohrála u odvolacího soudu ve Spojeném království svůj případ ve věci náboženské diskriminace Lillian Ladeleová, křesťanská úřednice, které bylo řečeno, že buď bude uzavírat registrovaná partnerství, nebo bude propuštěna.

Zákonům o rovnosti se nepodařilo ochránit křesťany – ba právě naopak. Před dvěma týdny byla v Dolní sněmovně zamítnuta změna zákona o rovnosti, aby byla chráněna náboženská svoboda církví, a Evropská komise při tom vznášela obvinění z vměšování. Ve svém odůvodněném stanovisku Komise tvrdila, že Spojené království musí omezit záruku náboženské svobody ve svých zákonech o zaměstnání. Komise by se měla stydět. Je nutné uznávat, že lidé mají víru a mají právo ji projevat. Zákony musí křesťany chránit, nikoli trestat.

Jacques Barrot, místopředseda Komise. – (FR) Paní předsedající, v zemi, se kterou jsem obeznámen nejvíce, proběhly o těchto otázkách ostré spory a já bych chtěl vyjádřit velice prostě své osobní přání, aby politika Evropského parlamentu zůstala politikou vzájemné tolerance a úcty.

Jsou zde rodiny, které si přejí pokračovat v křesťanské tradici. Jsou zde rodiny, které mohou tradici zpochybňovat. Tato náboženská a kulturní rozmanitost je tím, co nás dělá tím, čím jsme, co dělá Evropu Evropou. Domnívám se, že musíme být velmi uvážliví, když se zabýváme záležitostmi, jako je tato. Dovoluji si to říkat docela prostě, protože já sám jsem trpěl v zemi, kterou znám nejlépe, extrémů z obou stran.

Bez ohledu na to – jsem právník a upřímně nevidím důvod, proč by tato diskuse měla probíhat zde, když by se měla vést nejdříve na shromáždění Rady Evropy a v našich vnitrostátních parlamentech. Myslím, že by se skutečně měla vést tam. Kromě toho máme povinnost – já mám jménem Komise povinnost – říci, že Komise je samozřejmě velice zavázána k dodržování zásady náboženské svobody a že by určitě byla nucena reagovat na jakoukoli formu diskriminace osob vyznávajících nějaké konkrétní náboženství.

Nicméně Komise nesmí jednat mimo právní rámec stanovený smlouvami. Kromě toho nesmí jako strážce smluv zasahovat v záležitostech týkajících se členského státu, jestliže tyto záležitosti nemají vztah k právu Evropské unie. Toto jsem zkrátka povinen říci. Komise může pouze vzít na vědomí různá stanoviska, jež byla v této sněmovně vyjádřena, nemůže však vyjádřit své stanovisko k otázce, která nespadá do evropského práva. Opakuji, že tyto záležitosti spadají do vnitrostátního právního řádu členského státu. Toto mohu říci za sebe jako za právníka.

Nicméně se domnívám, že tato rozprava je užitečná a že byla samozřejmě zajímavá, i když bych rád vybídl všechny, kteří se této rozpravy zúčastnili, aby v tom zachovali potřebnou míru a umožnili zase Radě Evropy a Parlamentnímu shromáždění, aby smysluplně diskutovali o výkladech, jež může mít evropské prohlášení o lidských právech. My však jako strážci smluv opravdu nemůžeme zasahovat do diskuse, která se v zásadě týká Rady Evropy a Evropského soudu pro lidská práva.

Omlouvám se, že vám dnes večer nemohu dát lepší odpověď, ale jsem povinen odpovědět takto, čestně a podle práva. Upřímně věřím, že hovoříme o problémech, jež dnes v Unii spadají do rámce vnitrostátního právního řádu každého členského státu.

Předsedající. – Obdržela jsem šest návrhů usnesení⁽³⁾ předložených v souladu s čl. 115 odst. 5 jednacího řádu.

Rozprava je ukončena.

(3) Viz zápis.

Hlasování se bude konat ve čtvrtek 17. prosince 2009.

Písemná prohlášení (článek 149)

Herbert Dorfmann (PPE), *písemně*. – (DE) Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva je vyjádřením agresivního sekularismu a dává pravomoci těm, kteří chtějí, aby ve veřejném prostoru nebylo přítomno náboženství. Přehlíží při tom skutečnost, že náš kontinent nemůže bez křesťanství existovat. Křesťanství dalo Evropě, jejím občanům, kultuře a umění charakter v takové míře, že kdyby byly odstraněny všechny stopy křesťanství, kontinent by ztratil svou identitu. Samozřejmě zde nejde o zpochybňování svobody náboženského vyznání. Oddělení církve a státu je největším přínosem naší demokracie a byl bych rád, kdybychom se postarali o to, aby církev i stát plnily své úkoly se vzájemnou úctou. Právě o tuto úctu se totiž jedná. Křesťanská církev nesmí vyžadovat, aby se všichni dali na její víru, ale má právo vyžadovat, aby ji všichni respektovali.

Martin Kastler (PPE), *písemně*. – (DE) Paní předsedající, dámy a pánové, co vlastně znamená svoboda náboženského vyznání? Odpověď je úplně prostá. Je to svoboda náboženství praktikovat. Náboženská svoboda není svoboda žít bez přítomnosti náboženství, ale svoboda nějaké náboženství vyznávat. Náboženská svoboda nevytváří společnost bez náboženství, ale dává lidem právo, aby ve společnosti otevřeně své náboženství praktikovali. Krucifix ve třídě nikoho nenutí, aby věřil či nevěřil. Proto nenarušuje svobodu náboženského vyznání. Také jsem ještě neslyšel o tom, že by měl někdo právo na to, aby nebyl konfrontován s náboženskými symboly. Kdyby tomu tak bylo, museli bychom okamžitě zakázat všechny kříže na náhrobcích a na všech kostelních věžích. Rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva o krucifixech proto útočí nejen na zásadu subsidiarity, ale porušuje také samotné právo na svobodu náboženského vyznání. My, Evropský parlament, toto rozhodnutí nemůžeme a nesmíme přijmout. Evropský soud pro lidská práva by měl vykonávat spravedlnost, a nikoli se stát loutkou ideologických a protikřesťanských zájmů. Jinak se budeme muset vážně zamyslet nad tím, zda má tento soud ještě vůbec smysl.

Joanna Katarzyna Skrzydlewska (PPE), *písemně*. – (PL) Podle mého názoru nemá rozhodnutí Soudu nic společného s ochranou svobody náboženského vyznání. Přítomnost kříže ve třídě sama o sobě nevyvíjí žádný nátlak na světový názor jednotlivce a nenarušuje právo rodičů vychovávat své děti podle svého vlastního přesvědčení, stejně jako není toto právo narušeno nošením šatů, které vypovídají o profesi určité víry. Vzájemné pochopení a otevřenost vůči ostatním spočívá v základech společné, sjednocené Evropy, která respektuje kulturní odlišnosti mezi státy a kořeny a tradice národů, které tvoří Evropskou unii. Není tajemstvím, že evropská identita čerpá přímo z křesťanské tradice. Proto je pro jasnou většinu Evropanů kříž náboženským symbolem a současně symbolem, který ztělesňuje jejich hodnoty. Nedokážu si představit, že by měl vzájemný dialog, který spolu každý den vedeme, postrádat hodnoty, jež zastáváme. Stejně tak si nedokážu představit, že bychom měli být ve jménu náboženské svobody donuceni zapřít to, co je pro nás důležitým a svatým symbolem, bez ohledu na to, jestli to je kříž, hvězda Davidova nebo srpek měsíce. Tak jako nikdo nemá právo kohokoli nutit, aby se stal stoupencem nějakého náboženství nebo systému hodnot, tak také nikdo nemá právo kohokoli ve jménu svobody nutit, aby odstranil symboly, jež jsou důležité pro celé lidstvo. Soud pro lidská práva tímto rozsudkem ve skutečnosti neprosazuje svobodu náboženského vyznání, ale diskriminuje všechny, v jejichž životě mají zásadní význam symboly víry.

21. Pořad jednání příštího zasedání: viz zápis

22. Ukončení zasedání

(Zasedání bylo ukončeno ve 23:45)